

Treaty Series

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 3044

2015

I. No. 52764

Recueil des Traités

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

UNITED NATIONS • NATIONS UNIES

Treaty Series

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 3044

Recueil des Traités

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

United Nations • Nations Unies
New York, 2022

Copyright © United Nations 2022
All rights reserved
Manufactured in the United Nations

Print ISBN: 978-92-1-910025-1
e-ISBN: 978-92-1-001475-5
ISSN: 0379-8267
e-ISSN: 2412-1495

Copyright © Nations Unies 2022
Tous droits réservés
Imprimé aux Nations Unies

TABLE OF CONTENTS

I

*Treaties and international agreements
registered in July 2015
No. 52764*

No. 52764. Multilateral:

Treaty on the Eurasian Economic Union (with annexes). Astana, 29 May 2014.....	3
--	---

TABLE DES MATIÈRES

I

*Traités et accords internationaux
enregistrés en juillet 2015
Nº 52764*

Nº 52764. Multilatéral :

Traité relatif à l'Union économique eurasienne (avec annexes). Astana, 29 mai 2014 3

NOTE BY THE SECRETARIAT

Under Article 102 of the Charter of the United Nations, every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the coming into force of the Charter shall, as soon as possible, be registered with the Secretariat and published by it. Furthermore, no party to a treaty or international agreement subject to registration which has not been registered may invoke that treaty or agreement before any organ of the United Nations. The General Assembly, by resolution 97 (I), established regulations to give effect to Article 102 of the Charter (see text of the regulations, vol. 859, p. VIII; https://treaties.un.org/Pages/Resource.aspx?path=Publication/Regulation/Page1_en.xml).

The terms "treaty" and "international agreement" have not been defined either in the Charter or in the regulations, and the Secretariat follows the principle that it acts in accordance with the position of the Member State submitting an instrument for registration that, so far as that party is concerned, the instrument is a treaty or an international agreement within the meaning of Article 102. Registration of an instrument submitted by a Member State, therefore, does not imply a judgement by the Secretariat on the nature of the instrument, the status of a party or any similar question. It is the understanding of the Secretariat that its acceptance for registration of an instrument does not confer on the instrument the status of a treaty or an international agreement if it does not already have that status, and does not confer upon a party a status which it would not otherwise have.

*
* * *

Disclaimer: All authentic texts in the present Series are published as submitted for registration by a party to the instrument. Unless otherwise indicated, the translations of these texts have been made by the Secretariat of the United Nations, for information.

NOTE DU SECRÉTARIAT

Aux termes de l'Article 102 de la Charte des Nations Unies, tout traité ou accord international conclu par un Membre des Nations Unies après l'entrée en vigueur de la Charte sera, le plus tôt possible, enregistré au Secrétariat et publié par lui. De plus, aucune partie à un traité ou accord international qui aurait dû être enregistré mais ne l'a pas été ne pourra invoquer ledit traité ou accord devant un organe de l'Organisation des Nations Unies. Par sa résolution 97 (I), l'Assemblée générale a adopté un règlement destiné à mettre en application l'Article 102 de la Charte (voir texte du règlement, vol. 859, p. IX; https://treaties.un.org/Pages/Resource.aspx?path=Publication/Regulation/Page1_fr.xml).

Les termes « traité » et « accord international » n'ont été définis ni dans la Charte ni dans le règlement, et le Secrétariat a pris comme principe de s'en tenir à la position adoptée à cet égard par l'État Membre qui a présenté l'instrument à l'enregistrement, à savoir que, en ce qui concerne cette partie, l'instrument constitue un traité ou un accord international au sens de l'Article 102. Il s'ensuit que l'enregistrement d'un instrument présenté par un État Membre n'implique, de la part du Secrétariat, aucun jugement sur la nature de l'instrument, le statut d'une partie ou toute autre question similaire. Le Secrétariat considère donc que son acceptation pour l'enregistrement d'un instrument ne confère pas à l'instrument la qualité de traité ou d'accord international si ce dernier ne l'a pas déjà, et qu'il ne confère pas à une partie un statut que, par ailleurs, elle ne posséderait pas.

*
* * *

Déni de responsabilité : Tous les textes authentiques du présent Recueil sont publiés tels qu'ils ont été soumis pour l'enregistrement par l'une des parties à l'instrument. Sauf indication contraire, les traductions de ces textes ont été établies par le Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies, à titre d'information.

I

Treaties and international agreements

registered in

July 2015

No. 52764

Traité et accords internationaux

enregistrés en

juillet 2015

Nº 52764

No. 52764

Multilateral

Treaty on the Eurasian Economic Union (with annexes). Astana, 29 May 2014

Entry into force: *1 January 2015, in accordance with article 113*

Authentic texts: *Belarusian, Kazakh and Russian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Eurasian Economic Commission, 24 July 2015*

The authentic Kazakh text of the Treaty and its Annexes is published in volumes 3044 to 3046. The other authentic texts of the Treaty and its Annexes are published as follows: Belarusian: volumes 3042 and 3043; Russian: volumes 3046 to 3048. The translations are published in volumes 3049 to 3052 as follows: English courtesy translation: volumes 3049 and 3050; French translation: volumes 3051 and 3052.

Multilatéral

Traité relatif à l'Union économique eurasienne (avec annexes). Astana, 29 mai 2014

Entrée en vigueur : *1er janvier 2015, conformément à l'article 113*

Textes authentiques : *biélorusse, kazakh et russe*

Enregistrement auprès du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies : *Commission économique eurasienne, 24 juillet 2015*

Le texte authentique kazakh du Traité et de ses annexes est publié dans les volumes 3044 à 3046. Les autres textes authentiques du Traité et de ses annexes sont publiés comme suit : biélorusse : volumes 3042 et 3043; russe : volumes 3046 à 3048. Les traductions sont publiées dans les volumes 3049 à 3052 comme suit : traduction de courtoisie anglaise : volumes 3049 et 3050; traduction française : volumes 3051 et 3052.

[KAZAKH TEXT – TEXTE KAZAKH]

ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚ ТУРАЛЫ ШАРТ

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Беларусь Республикасы,
Қазақстан Республикасы және Ресей Федерациясы,

2011 жылғы 18 қарашадағы Еуразиялық экономикалық интеграция туралы декларацияны **негізге ала отырып**,

мемлекеттердің егемендік тенденциясынан, адам және азаматтың конституциялық құқықтары мен бостандықтарының үстемдігі қағидатын сөзсіз сақтау қажеттігін **басшылыққа ала отырып**,

өз халықтарының арасында олардың тарихын, мәдениеті мен дәстүрлерін құрметтеу арқылы ниеттестікті нығайтуға және ынтымақтастықты терснедеге **тілек білдіре отырып**,

еуразиялық экономикалық интеграцияны одан әрі дамыту Тараптардың ұлттық мұдделеріне сай келетіндігіне сенім **білдіре отырып**,

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің экономикасын нығайтуға және олардың үйлесімді дамуы мен жақындастыруын қамтамасыз етуге, сондай-ақ іскерлік белсендерліліктің орнықты өсуіне, тенденстірлігеп сауда мәннен адал бәсекелестікке кепілдік беруге деген ұмтылысымен **ілгерілей отырып**,

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің алдында тұрган, жаһандық экономика шенберінде орнықты экономикалық даму, ұлттық экономикаларды жан-жақты жаңғырту

және олардың бәсекеге қабілеттілігін қүшейту жөніндегі ортақ міндеттерді шешуге бағытталған бірлескен іс-қимылдар жолымен экономикалық өрлеуді **қамтамасыз ете отырып**,

басқа елдермен, сондай-ақ халықаралық интеграциялық бірлестіктермен және халықаралық ұйымдармен экономикалық өзара тиімді және тең құқылы ынтымақтастықты одан әрі нығайтуға деген ұмтылысты **растай отырып**,

Дүниежүзілік сауда ұйымының нормаларын, қагидатары мен қафидаттарын **назарға ала отырып**,

Біріккен Ұлттар Ұйымы Жарғысының мақсаттары мен қафидаттарына, сондай-ақ халықаралық құқықтың жалпыға бірдей танылған басқа да қафидаттары мен нормаларына өздерінің шынайы берілгендейдігін **растай отырып**,

төмендегілер туралы уағдаласты:

БІРІНШІ БӨЛІК
ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚТЫ ҚҰРУ

I бөлім
ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап

Еуразиялық экономикалық одақты құру.

Құқық субъектілігі

1. Тараптар осы Шартпен Еуразиялық экономикалық одақты (бұдан әрі – Одақ, ЕАЭО) құрады, оның шеңберінде тауарлардың, көрсетілетін қызметтердің, капитал мен жұмыс күшінің еркін қозғалысы, осы Шартпен және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттармен айқындалған экономика салаларында үйлестірілген, келісілген немесе бірыңғай саясат жүргізу қамтамасыз етіледі.

2. Одақ халықаралық құқық субъектілігіне ие, өнірлік экономикалық интеграцияның халықаралық ұйымы болып табылады.

2-бап

Анықтамалар

Осы Шарттың мақсаттары үшін мыналарды білдіретін ұғымдар пайдаланылады:

«заңнамаларды үйлестіру» – мүше мемлекеттердің жекелеген салаларда ұқсас (салыстырмалы) нормативтік құқықтық реттеуді белгілеуге бағытталған заңнамаларын жақындастыру;

«мүше мемлекеттер» – Одақтың мүшелері және осы Шарттың Тараптары болып табылатын мемлекеттер;

«лауазымды адамдар» – мүше мемлекеттердің Еуразиялық экономикалық комиссия департаменттерінің директорлары және Комиссия департаменттері директорларының орынбасарлары, сондай-ақ Одақ Соты Хатшылығының басшысы, Одақ Соты Хатшылығы басшысының орынбасарлары және Одақ Соты судьяларының кеңесшілері лауазымдарына тағайындалған азаматтары;

«бірыңгай экономикалық кеңістік» – мүше мемлекеттердің аумақтарынан тұратын кеңістік, онда экономиканы реттеудің нарықтық қағидаттарға және үйлестірілген немесе біріздендірілген құқықтық нормаларды қолдануға негізделген ұқсас (салыстырмалы) және біртекtes тетіктері жұмыс істейді, бірыңгай инфрақұрылым болады;

«бірыңгай саясат» – мүше мемлекеттер өздері айқындаған, осы Шартта көзделген салаларда жүзеге асыратын, мүше мемлекеттердің біріздендірілген құқықтық реттеуді, оның ішінде Одақ органдарының өз өкілеттіктері шеңберіндегі шешімдері негізінде қолдануын көздейтін саясат;

«Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттар» – мүше мемлекеттер арасында Одақтың жұмыс істеуі мен дамуына байланысты мәселелер бойынша жасасылатын халықаралық шарттар;

«Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттары» – үшінші мемлекеттермен, олардың интеграциялық бірлестіктерімен және халықаралық ұйымдармен жасасылатын халықаралық шарттар;

«ортақ (бірыңғай) нарық» – Одақ шеңберінде тауарлардың, көрсетілетін қызметтердің, капиталдың және жұмыс күшінің қозғалыс еркіндігі қамтамасыз етілетін экономикалық қатынастар жиынтығы;

«өкім» – Одақ органдары қабылдайтын, ұйымдастыруышылық-өкімдік сипаты бар акт;

«шешім» – Одақ органдары қабылдайтын, нормативтік-құқықтық сипаттағы ережелерді қамтитын акт;

«үйлестірілген саясат» – мүше мемлекеттердің ынтымақтастығын Одақ органдары шеңберінде мақұлданған, Одақтың осы Шартта көзделген мақсаттарына қол жеткізуі үшін қажетті ортақ көзқарастар негізінде жүзеге асыруды көздейтін саясат;

«келісілген саясат» – мүше мемлекеттер әртүрлі салаларда жүзеге асыратын, Одақтың осы Шартта көзделген мақсаттарына қол жеткізу үшін қажет болатындей дәрежеде құқықтық реттеуді, оның ішінде Одақ органдарының шешімдері негізінде реттеуді үйлестіруді көздейтін саясат;

«қызметкерлер» – өздерімен жасалған енбек шарттары (келісімшарттар) негізінде Одақ органдарында жұмыс істейтін және лауазымды адамдар болып табылмайтын мүше мемлекеттердің азаматтары;

«кеден одағы» – өзінің шегіндегі өзара саудада кедендік баждар (баламалы қолданылатын өзге де баждар, салықтар мен алымдар),

тарифтік емес реттеу шаралары, арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шаралары колданылмайтын, Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифі және үшінші елдермен тауарлардың сыртқы саудасын реттеудің бірыңғай шаралары қолданыста болатын бірыңғай кедендік аумақты көздейтін, мүше мемлекеттердің сауда-экономикалық интеграциясы нысаны;

«үшінші тарап» – Одаққа мүше болып табылмайтын мемлекет, халықаралық ұйым немесе халықаралық интеграциялық бірлестік;

«заннаманы біріздендіру» – осы Шартта айқындалған жекелеген салалардағы құқықтық реттеудің бірдей тетіктерін белгілеуге бағытталған мүше мемлекеттердің заннамасын жақындастыру.

Осы Шартта пайдаланылатын өзге де ұғымдар осы Шарттың тиісті бөлімдерінде және оған қосымшаларда келтірілген мағыналарында түсініледі.

II бөлім

ОДАҚТЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ, МАҚСАТТАРЫ, ҚҰЗЫРЕТІ ЖӘНЕ ҚҰҚЫҒЫ

3-бап

Одақтың жұмыс істеуінің негізгі қағидаттары

Одақ өзінің қызметін осы Шартқа сәйкес оған мүше мемлекеттер берген құзыretі шегінде:

мүше мемлекеттердің егемендік тенденция мен олардың аумактық тұтастығы қағидаттарын қоса алғанда, халықаралық құқықтың жалпыға бірдей танылған қағидаттарын құрметтеу;

мүше мемлекеттердің саяси құрылымының ерекшеліктерін құрметтеу;

Тараптардың өзара тиімді ынтымақтастырын, тең құқылығын және ұлттық мұдделерінің ескерілуін қамтамасыз ету;

нарықтық экономика және адал бәсекелестік қағидаттарын сақтау;

өтпелі кезеңдер аяқталғаннан кейін кеден одағының алып тастауларсыз және шектеулерсіз жұмыс істеуі қағидаттары негізінде жүзеге асырады.

Мүше мемлекеттер Одақтың өз функцияларын орындауды үшін қолайлы жағдай жасайды және Одақ мақсаттарына қол жеткізуге қауіп төндіре алатын шаралардан қалыс қалады.

4-бап

Одақтың негізгі мақсаттары

Одақтың негізгі мақсаттары:

мүше мемлекеттер халқының өмір сүру деңгейін арттыру мұддесіне орай олардың экономикаларының тұрақты дамуы үшін жағдай жасау;

Одақ шеңберінде тауарлардың, көрсетілетін қызметтердің, капиталдың және еңбек ресурстарының бірыңғай нарығын қалыптастыруға ұмтылу;

жаһандық экономика жағдайында ұлттық экономикаларды жан-жақты жаңғырту, коопeraçãoлау және олардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру болып табылады.

5-бап

Құзыret

1. Одаққа осы Шартта және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда белгіленген шектер мен көлемдерде құзыret беріледі.

2. Мүше мемлекеттер осы Шартта және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда белгіленген шектер мен көлемдерде үйлестірілген немесе келісілген саясатты жүзеге асырады.

3. Мүше мемлекеттер экономиканың өзге салаларында Одақтың негізгі қағидаттары мен мақсаттарына сәйкес үйлестірілген немесе келісілген саясатты жүзеге асыруға ұмтылады.

Бұл үшін Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің шешімімен тиісті бағыттар бойынша көмекші органдар (Тараптардың мемлекеттік органдары басшыларының кеңестері, жұмыс топтары, арнайы комиссиялар) құрылуы және (немесе) Еуразиялық экономикалық комиссияга тиісті салаларда Тараптардың өзара іс-қимылын үйлестіру жөнінде тапсырмалар берілуі мүмкін.

6-бап

Одақтың құқығы

1. Одақтың құқығы:

осы Шарттан;

Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардан;

Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттарынан;

Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің, Еуразиялық үкіметаралық кеңестің және Еуразиялық экономикалық комиссияның осы Шартта және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда көзделген өз өкілеттіктері шеңберінде қабылданған шешімдері мен өкімдерінен құралады.

Мүше мемлекеттер Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің және Еуразиялық үкіметаралық кеңестің шешімдерін өз ұлттық заңнамасында көзделген тәртіппен орындауға тиіс.

2. Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттары Одақтың негізгі мақсаттарына, қагидаттарына және жұмыс істей қагидаларына қайшы келмеуге тиіс.

3. Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттар мен осы Шарт арасында қайшылықтар туындаған жағдайда, осы Шарт басым болады.

Одақ органдарының шешімдері мен өкімдері осы Шартқа және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға қайшы келмеуге тиіс.

4. Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің, Еуразиялық үкіметаралық кеңестің және Еуразиялық экономикалық комиссияның шешімдері арасында қайшылықтар туындаған жағдайда:

Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің шешімдері Еуразиялық үкіметаралық кеңестің және Еуразиялық экономикалық комиссияның шешімдерінен басым болады;

Еуразиялық үкіметаралық кеңестің шешімдері Еуразиялық экономикалық комиссияның шешімдерінен басым болады.

7-бап

Одақтың халықаралық қызметі

1. Одақтың өз құзыреті шеңберінде Одақ алдында тұрган міндеттерді шешуге бағытталған халықаралық қызметті жүзеге асыруға құқығы бар. Одақтың осындай қызмет шеңберінде мемлекеттермен, халықаралық ұйымдармен және халықаралық интеграциялық бірлестіктермен халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыруға және олармен дербес өзі не мүше мемлекеттермен бірлесіп өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша халықаралық шарттар жасасуға құқығы бар.

Одақтың халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру тәртібі Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің шешімімен белгіленеді. Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттар жасасу мәселелері Одақ шеңберінде халықаралық шартпен айқындалады.

2. Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттарының жобалары бойынша келіссөздер жүргізу, сондай-ақ оларға қол қою мүше мемлекеттер тиісті мемлекетішілік рәсімдерді орындағаннан кейін Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің шешімі негізінде жүзеге асырылады.

Одақтың үшінші тараппен халықаралық шартының Одақтың өзі үшін міндетті екеніне келісім білдіруі, халықаралық шартты тоқтатуы, тоқтата тұруы немесе одан шығуы туралы шешімді Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес барлық мүше мемлекеттер қажетті мемлекетішілік рәсімдерді орындағаннан кейін қабылдайды.

III бөлім ОДАҚТЫҢ ОРГАНДАРЫ

8-бап

Одақтың органдары

1. Одақтың органдары:

Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес (бұдан әрі – Жоғары кеңес);

Еуразиялық үкіметаралық кеңес (бұдан әрі – Үкіметаралық кеңес);

Еуразиялық экономикалық комиссия (бұдан әрі – Комиссия, ЕЭК);

Еуразиялық экономикалық одақтың соты (бұдан әрі – Одақ Соты) болып табылады.

2. Одақтың органдары осы Шартта және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда өздеріне берілген өкілеттіктер шегінде жұмыс істейді.

3. Одақтың органдары осы Шарттың З-бабында көрсетілген қағидаттар негізінде жұмыс істейді.

4. Жоғары кеңесте, Үкіметаралық кеңесте және Комиссия Кеңесінде төрағалық етуді ротациялық негізде орыс әліпбій тәртібімен бір мүше мемлекет күнтізбелік бір жыл бойы ұзарту құқығының жүзеге асырады.

5. Мүше мемлекеттер аумақтарында Одақ органдарының болу шарттары Одақ және болатын мемлекет арасындағы жеке халықаралық шарттарда айқындалады.

9-бап

Одақтың тұрақты жұмыс істейтін органдарының
құрылымдық бөлімшелерінде лауазымдарға орналасу

1. Одақтың тұрақты жұмыс істейтін органдарының құрылымдық бөлімшелерінде лауазымдарға орналасуға мүше мемлекеттердің тиісті бейіндік білімі және жұмыс тәжірибесі бар азаматтарының құқығы бар.

2. Бір сол мемлекеттің азаматтары Комиссия департаментінің лауазымды адамдары бола алмайды. Көрсетілген лауазымдарға

орналасуға кандидаттарды іріктеуді ЕЭК-тің конкурстық комиссиясы Тараптардан тендей өкілдік етілу қағидатын ескере отырып жүргізеді. Көрсетілген лауазымдарға орналасу конкурсына қатысу үшін кандидаттарды тиісті Тараптан Комиссия Кеңесінің мүшесі ұсынады.

3. Комиссия департаменттеріндегі басқа лауазымдарға орналасуға кандидаттарды іріктеуді ЕЭК Тараптардың Комиссияны қаржыландыруға қатысу үлесін ескере отырып, конкурстық негізде жүзеге асырады.

4. Осы баптың 2-тармагында көрсетілген лауазымдарға орналасуға кандидаттарды іріктеу жөніндегі ЕЭК-тің конкурстық комиссиясының құрамына, Комиссия Алқасының Төрағасын қоспағанда, Комиссия Алқасының барлық мүшелері кіреді.

ЕЭК-тің конкурстық комиссиясы өз шешімдерін ұсыным түрінде көпишлік дауыспен қабылдайды және оларды Комиссия Алқасының Төрағасына бекітуге ұсынады. Егер Комиссия Алқасының Төрағасы нақты кандидатқа қатысты ЕЭК-тің конкурстық комиссиясының ұсыннымына қайшы келетін шешім қабылдаса, Комиссия Алқасының Төрағасы мәселені түбебейлі шешім қабылдауы үшін Комиссия Кеңесінің қарауына шығарады.

ЕЭК-тің конкурстық комиссиясы туралы ережені (конкурсты өткізу қағидасын қоса алғанда), оның құрамын, сондай-ақ Комиссия департаменттері директорлары және директорларының орынбасарлары лауазымдарына орналасуға кандидаттардың біліктілік талаптарын Комиссия Кеңесі бекітеді.

5. Одақ Сотының Аппаратындағы лауазымдарға кандидаттарды іріктеу және тағайындау тәртібі Одақ Соты қызметін реттейтін құжаттарға сәйкес жүргізіледі.

10-бап

Жоғары кеңес

1. Жоғары кеңес Одақтың жоғары органы болып табылады.
2. Жоғары кеңестің құрамына мүше мемлекеттердің басшылары кіреді.

11-бап

Жоғары кеңестің жұмыс тәртібі

1. Жоғары кеңестің отырыстары жылына кемінде 1 рет өткізіледі.

Одақ қызметінің кейінге қалдыруға болмайтын мәселелерін шешу үшін кез келген мүше мемлекеттің немесе Жоғары кеңес Төрағасының бастамасы бойынша Жоғары кеңестің кезектен тыс отырысы шақырылуы мүмкін.

2. Жоғары кеңестің отырыстары Жоғары кеңес Төрағасының басшылығымен өткізіледі.

Жоғары кеңестің Төрағасы:

Жоғары кеңестің отырыстарын жүргізеді;

Жоғары кеңестің жұмысын ұйымдастырады;

Жоғары кеңестің қарауына ұсынылатын мәселелерді дайындауға жалпы басшылықты жүзеге асырады.

Жоғары кеңес Төрағасының өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, төрағалық етуші мүше мемлекеттен Жоғары кеңеске жаңадан болған мүше қалған мерзім ішінде Жоғары кеңес Төрағасының өкілеттігін жүзеге асырады.

3. Жоғары кеңес Төрағасының шақыруы бойынша Жоғары кеңестің отырыстарына Комиссия Кеңесінің мүшелері, Комиссия Алқасының Төрағасы және өзге де шақырылған адамдар қатысуы мүмкін.

Жоғары кеңес отырыстарының қатысуышылар тізімін және форматын Жоғары кеңес Төрағасы Жоғары кеңес мүшелерімен келісе отырып айқындайды.

Жоғары кеңес отырыстарының күн тәртібін мүше мемлекеттердің ұсыныстары негізінде Комиссия қалыптастырады.

Жоғары кеңес отырыстарына бұқаралық ақпарат құралдарының аккредиттелген өкілдерінің қатысуы туралы мәселені Жоғары кеңес Төрағасы шешеді.

4. Жоғары кеңес отырыстарын өткізууді ұйымдастыру тәртібін Жоғары кеңес бекітеді.

5. Жоғары кеңес отырыстарын дайындау мен өткізууді ұйымдастырушылық, ақпараттық және материалдық-техникалық жағынан қамтамасыз етуді қабылдаушы мүше мемлекеттің жәрдеміне сүйене отырып Комиссия жүзеге асырады. Жоғары кеңес

отырыстарын өткізуді қаржылық жағынан қамтамасыз ету Одақ бюджеті қаражатының есебінен жүзеге асырылады.

12-бап

Жоғары кеңестің өкілеттіктері

1. Жоғары кеңес Одақ қызметінің қағидаттық мәселелерін қарайды, интеграцияны дамыту стратегиясын, бағыттары мен перспективаларын айқындайды және Одақтың мақсаттарын іске асыруға бағытталған шешімдер қабылдайды.
2. Жоғары кеңес мынадай негізгі өкілеттіктерді жүзеге асырады:
 - 1) Одақты қалыптастыру және дамыту стратегиясын, бағыттары мен перспективаларын айқындайды және Одақтың мақсаттарын іске асыруға бағытталған шешімдер қабылдайды;
 - 2) Комиссия Алқасының құрамын бекіtedі, Комиссия Алқасының мүшелері арасында міндеттерді бөледі және олардың өкілеттіктерін тоқтатады;
 - 3) Комиссия Алқасының Төрагасын тағайындейды және оның өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдайды;
 - 4) мүше мемлекеттердің ұсынуы бойынша Одақ Сотының судьяларын тағайындейды;
 - 5) Еуразиялық экономикалық комиссия жұмысының регламентін бекіtedі;

- 6) Одақтың бюджетін, Еуразиялық экономикалық одақ бюджеті туралы ережені және Одақ бюджетінің атқарылуы туралы есепті бекітеді;
- 7) мүше мемлекеттердің Одақ бюджетіне үлестік жарналарының мөлшерін (шкаласын) айқындайды;
- 8) Үкіметаралық кеңес немесе 16-баптың 7-тармағының ережелерін ескере отырып, Комиссия қабылдаған шешімдердің күшін жоюға немесе оларды өзгертуге қатысты мәселелерді мүше мемлекеттің ұсынысы бойынша қарайды;
- 9) Үкіметаралық кеңестің немесе Комиссияның ұсынысы бойынша, шешім қабылдау кезінде консенсусқа қол жеткізілмеген мәселелерді қарайды;
- 10) Одақ Сотына саудармен жүгінеді;
- 11) Одақ Соты судьяларының, Одақ Сотының лауазымды адамдарының және Аппараты қызметкерлерінің, сондай-ақ олардың отбасы мүшелерінің табыстары, мұлкі және мұліктік сипаттағы міндеттемелері туралы мәліметтердің анықтығы мен толықтырын тексеру тәртібін бекітеді;
- 12) Одаққа жаңа мүшелерді қабылдау және Одақтағы мүшелікті тоқтату тәртібін айқындайды;
- 13) байқаушы мәртебесін немесе Одаққа кіруге кандидат мемлекет мәртебесін беру туралы немесе оның күшін жою туралы шешім қабылдайды;
- 14) Еуразиялық экономикалық одақтың халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру тәртібін бекітеді;

15) Одактың атынан үшінші тараппен келіссөздер туралы, оның ішінде онымен Одактың халықаралық шарттарын жасасу және келіссөз жүргізу құқығын беру туралы, сондай-ақ Одактың өзі үшін үшінші тараппен халықаралық шарттың міндепті екеніне келісім білдіруі, халықаралық шартты тоқтатуы, тоқтата тұруы туралы немесе одан шығуы туралы шешім қабылдайды;

16) Одак органдарының жалпы штат санын, Одак органдарындағы мүше мемлекеттер азаматтарының арасынан мүше мемлекеттердің ұсынуы бойынша конкурстық негізде жіберілетін лауазымды адамдардың өкілдік ету параметрлерін бекітеді;

17) Комиссия Алқасы мүшелерінің, Одак Соты судьяларының, Одак органдары лауазымды адамдарының және қызметкерлерінің еңбегіне ақы төлеу тәртібін бекітеді;

18) Еуразиялық экономикалық одақ органдарындағы сыртқы аудит (бақылау) туралы ережені бекітеді;

19) Одак органдарында жүргізілген сыртқы аудиттің (бақылаудың) нәтижелерін қарайды;

20) Одактың рәмізін бекітеді;

21) Үкіметаралық кеңеске және Комиссияға тапсырмалар береді;

22) тиісті бағыттар бойынша көмекші органдар құру туралы шешімдер қабылдайды;

23) осы Шартта және Одак шенберіндегі халықаралық шарттарда көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

13-бап

Жоғары кеңестің шешімдері және өкімдері

1. Жоғарғы Кеңес шешімдер және өкімдер қабылдайды.
2. Жоғары кеңестің шешімдері және өкімдері консенсуспен қабылданады.

Жоғары кеңестің Одақтағы мүше мемлекеттің мүшелігін тоқтатуға байланысты шешімдері «Одақтағы өзінің мүшелігін тоқтату ниеті туралы хабарлаған мүше мемлекеттің дауысын алып тастай отырып, консенсус» қағидаты бойынша қабылданады.

14-бап

Үкіметаралық кеңес

Үкіметаралық кеңес Одақтың мүше мемлекеттер үкіметтерінің басшыларынан тұратын органы болып табылады.

15-бап

Үкіметаралық кеңес жұмысының тәртібі

1. Үкіметаралық кеңестің отырысы қажет болуына қарай, бірақ кемінде жылына 2 рет өткізіледі.

Одақ қызметінің кейінге қалдыруға болмайтын мәселелерін шешу үшін кез келген мүше мемлекеттің немесе Үкіметаралық кеңес

Төрағасының бастамасы бойынша Үкіметаралық кеңестің кезектен тыс отырыстары шақырылуы мүмкін.

2. Үкіметаралық кеңестің отырыстары Үкіметаралық кеңес Төрағасының басшылығымен өткізіледі.

Үкіметаралық кеңестің Төрағасы:

Үкіметаралық кеңестің отырысын жүргізеді;

Үкіметаралық кеңестің жұмысын ұйымдастырады;

Үкіметаралық кеңестің қарауына ұсынылатын мәселелерді дайындауга жалпы басшылықты жүзеге асырады.

Үкіметаралық кеңес Төрағасының өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда төрағалық етуші мүше мемлекеттен Үкіметаралық кеңеске жақадан болған мүше қалған мерзім ішінде Үкіметаралық кеңес Төрағасының өкілеттіктерін жүзеге асырады.

3. Үкіметаралық кеңес Төрағасының шақыруы бойынша Үкіметаралық кеңестің отырыстарына Комиссия Кеңесінің мүшелері, Комиссия Алқасының Төрағасы және өзге де шақырылған адамдар қатысуы мүмкін.

Үкіметаралық кеңес отырыстарының қатысушылар тізімін және форматын Үкіметаралық кеңес Төрағасы Үкіметаралық кеңестің мүшелерімен келісе отырып айқындаиды.

Үкіметаралық кеңес отырыстарының күн тәртібін мүше мемлекеттердің ұсыныстары негізінде Комиссия қалыптастырады.

Үкіметаралық кеңес отырыстарына бұқаралық ақпарат құралдарының аккредиттелген өкілдерінің қатысуы туралы мәселені Үкіметаралық кеңес Төрағасы шешеді.

4. Үкіметаралық кеңес отырыстарын өткізуді ұйымдастыру тәртібін Үкіметаралық кеңес бекітеді.

5. Үкіметаралық кеңес отырыстарын дайындау мен өткізуді ұйымдастырушылық, ақпараттық және материалдық-техникалық жағынан қамтамасыз етуді қабылдаушы мүше мемлекеттің жәрдеміне сүйене отырып Комиссия жүзеге асырады. Үкіметаралық кеңес отырыстарын өткізуді қаржылық жағынан қамтамасыз ету Одак бюджеті каражатының есебінен жүзеге асырылады.

16-бап

Үкіметаралық кеңестің өкілеттіктері

Үкіметаралық кеңес мынадай негізгі өкілеттіктерді жүзеге асырады:

1) осы Шартты, Одак шенберіндегі халықаралық шарттарды және Жоғары кеңестің шешімдерін іске асыруды және олардың орындалуын бақылауды қамтамасыз етеді;

2) Комиссия Кеңесінде шешім қабылдау кезінде консенсусқа қол жеткізілмеген мәселелерді Комиссия Кеңесінің ұсынысы бойынша қарайды;

3) Комиссияға тапсырмалар береді;

4) Жоғары кеңеске Комиссия Кеңесі мүшелерінің және Алқасы мүшелерінің кандидатураларын ұсынады;

- 5) Одақ бюджетінің жобасын, Еуразиялық экономикалық одақ бюджеті туралы ережені және Одақ бюджетінің атқарылуы туралы есепті мақұлдайды;
- 6) Еуразиялық экономикалық одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметіне ревизия жүргізу туралы ережені, Одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілетін ревизиялардың стандарттары мен әдіснамасын бекітеді, Одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметіне ревизия жүргізу туралы шешімдер қабылдайды және оларды жүргізу мерзімдерін айқындайды;
- 7) Комиссия қабылдаған шешімдердің күшін жоюға немесе оларды өзгертуге қатысты мәселелерді мүше мемлекеттің ұсынысы бойынша қарайды не келісуге қол жеткізілмеген жағдайда, оларды Жоғары кеңестің қарауына снгізеді;
- 8) Комиссия Кеңесі немесе Алқасы шешімдерінің қолданысын тоқтата тұру туралы шешім қабылдайды;
- 9) Комиссия Алқасы мүшелерінің, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің, сондай-ақ олардың отбасы мүшелерінің табыстары, мұлкі және мұліктік сипаттағы міндеттемелері туралы мәліметтердің анықтығы мен толықтырын тексеру тәртібін бекітеді;
- 10) осы Шартта және Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда көзделген өзге өкілеттіктерді жүзеге асырады.

17-бап

Үкіметаралық кеңестің шешімдері және өкімдері

1. Үкіметаралық кеңес шешімдер және өкімдер қабылдайды.
2. Үкіметаралық кеңестің шешімдері және өкімдері консенсуспен қабылданады.

18-бап

Комиссия

1. Комиссия Одақтың тұрақты жұмыс істейтін реттеуші органды болып табылады. Комиссия Кеңестен және Алқадан тұрады.

2. Комиссия шешімдер, өкімдер және ұсынымдар қабылдайды.

Комиссия Кеңесінің шешімдері, өкімдері және ұсынымдары консенсуспен қабылданады.

Комиссия Алқасының шешімдері, өкімдері және ұсынымдары айқын басым көпшілік дауыспен немесе консенсуспен қабылданады.

Жоғары кеңес әсер ететін мәселелер тізбесін айқындайды, олар бойынша Комиссия Алқасының шешімдері консенсуспен қабылданады.

Бұл ретте айқын басым көпшілік дауыс Комиссия Алқасы мүшелерінің жалпы санының үштен екісінің дауысын құрайды.

3. Комиссияның мәртебесі, міндеттері, құрамы, функциялары, өкілеттіктері мен жұмыс тәртібі осы Шартқа № 1 қосымшага сәйкес айқындалады.

4. Комиссияның болатын орны Мәскеу қаласы, Ресей Федерациясы болып табылады.

19-бап

Одақ Соты

1. Одақ Соты Одақтың тұрақты жұмыс істейтін сот органды болып табылады.

2. Одақ Сотының мәртебесін, құрамын, құзыретін, жұмыс істеу және қалыптастырылу тәртібін осы Шартқа № 2 қосымшаға сәйкес Еуразиялық экономикалық одақтың Сот Статуты айқындайды.

3. Одақ Сотының болатын орны Минск қаласы, Беларусь Республикасы болып табылады.

IV бөлім

ОДАҚ БЮДЖЕТИ

20-бап

Одақ бюджеті

1. Одақ органдарының қызметін қаржыландыру Еуразиялық экономикалық одақ бюджеті туралы ережеде айқындалған тәртіппен қалыптастырылатын Одақ бюджетінің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Кезекті қаржы жылына арналған Одақ бюджеті мүше мемлекеттердің үлестік жарналары есебінен ресейлік рубльмен қалыптастырылады. Мүше мемлекеттердің Одақ бюджетіне үлестік жарналарының мөлшерін (шкаласын) Жоғары кеңес белгілейді.

Одақ бюджетінің кірістері мен шығыстары тенденстірілген болуға тиіс. Қаржы жылы 1 қаңтарда басталып, 31 желтоқсанда аяқталады.

2. Одақ бюджетін және Еуразиялық экономикалық одақ бюджеті туралы ережені Жоғары кеңес бекітеді.

Одақ бюджетіне және Еуразиялық экономикалық одақ бюджеті туралы ережеге өзгерістер енгізу ді Жоғары кеңес жүзеге асырады.

21-бап

Одақ органдарының қаржы-шаруашылық
қызметіне ревизия жүргізу

Одақ бюджетінің атқарылуын бақылауды жүзеге асыру үшін Одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметіне кем дегенде 2 жылда бір рет ревизия жүргізіледі.

Кез келген мүше мемлекеттің бастамасы бойынша Одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметінің жекелеген мәселелері бойынша тексеру жүргізілуі мүмкін.

Одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметіне ревизияны мүше мемлекеттердің мемлекеттік қаржылық бақылау органдарының өкілдерінен тұратын ревизорлар тобы жүзеге асырады.

Одақ органдарының қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген ревизиялардың нәтижелері белгіленген тәртіппен Үкіметаралық кеңестің қарауына енгізіледі.

22-бап

Сыртқы аудит (бақылау)

Одақтың бюджетінің қаражатын қалыптастыру, басқару және оған билік ету тиімділігін, Одақтың мүлкі мен басқа да активтерін пайдалану тиімділігін айқындау мақсатында сыртқы аудит (бақылау) жүргізіледі. Сыртқы аудитті (бақылауды) мүше мемлекеттердің жоғары тұрған мемлекеттік қаржылық бақылау органдарының өкілдерінен құралған инспекторлар тобы жүзеге асырады. Сыртқы аудиттің (бақылаудың) стандарттары мен әдіснамасын мүше мемлекеттердің жоғары тұрған мемлекеттік қаржылық бақылау органдары бірлесіп айқындайды.

Одақтың органдарында жүргізілген сыртқы аудиттің (бақылаудың) нәтижелері белгіленген тәртіппен Жоғары кеңестің қарауына енгізіледі.

ЕКІНШІ БӨЛІК КЕДЕН ОДАҒЫ

V бөлім

АҚПАРАТТЫҚ ӨЗАРА ИС-ҚИМЫЛ ЖӘНЕ СТАТИСТИКА

23-бап

Одақ шеңберіндегі ақпараттық өзара іс-қимыл

1. Одақтың жұмыс істеуіне қатысы бар барлық салаларда интеграциялық процестерді ақпараттық жағынан қамтамасыз ету мақсатында Одақ шеңберінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен трансшекаралық сенім кеңістігін пайдалана отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды қамтамасыз етуге бағытталған іс-шаралар әзірленіп, іске асырылады.

2. Одақ шеңберіндегі ортақ процестерді іске асыру кезінде ақпараттық өзара іс-қимыл уәкілетті органдардың аумақтық жағынан бөлінген мемлекеттік ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелерінің, сондай-ақ Комиссияның ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелерінің интеграциясын қамтамасыз ететін, Одақтың интеграцияланған ақпараттық жүйесін пайдалана отырып, жүзеге асырылады.

3. Мемлекеттік ақпараттық ресурстар мен ақпараттық жүйелердің тиімді өзара іс-қимылын және олардың үйлестірілуін

қамтамасыз ету үшін мүше мемлекеттер ақпараттандыру және ақпараттық технологиялар саласында келісілген саясат жүргізеді.

4. Бағдарламалық-техникалық құралдар мен ақпараттық технологияларды пайдалану кезінде мүше мемлекеттер өзара іс-кимыл процесінде пайдаланылатын немесе алынған зияткерлік менишікті қорғауды қамтамасыз етеді.

5. Ақпараттық өзара іс-кимылдың және Одақ шеңберінде оны жүзеге асыруды үйлестірудің негізін қалайтын қагидаттары, сондай-ақ интеграцияланған ақпараттық жүйені құру және дамыту тәртібі осы Шартқа № 3 қосымшага сәйкес айқындалады.

24-бап

Одақтың ресми статистикалық ақпараты

1. Одақтың тиімді жұмыс істеуі және дамуы мақсаттарында Одақтың ресми статистикалық ақпараты қалыптастырылады.

2. Одақтың ресми статистикалық ақпаратын қалыптастыру:

- 1) кәсіби тәуелсіздік;
- 2) ғылыми негізділік және салыстырымдылық;
- 3) толықтық және анықтық;
- 4) өзектілік және уақтылылық;
- 5) ашықтық және жалпыға бірдей қолжетімділік;
- 6) шығындардың тиімділігі;
- 7) статистикалық құпиялыштық қагидаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Одақтың ресми статистикалық ақпаратын қалыптастыру және тарату тәртібі осы Шартқа № 4 қосымшага сәйкес айқындалады.

VI бөлім

КЕДЕН ОДАҒЫНЫҢ ЖҰМЫС ИСТЕУІ

25-бап

Кеден одағының жұмыс істеу қафидаттары

1. Мұше мемлекеттердің кеден одағы шеңберінде:

1) тауарлардың ішкі нарығы жұмыс істейді;

2) Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифі және үшінші тараптармен тауарлардың сыртқы саудасын реттеудің өзге де бірыңғай шаралары қолданылады;

3) үшінші тараптармен қатынастарда тауарлар саудасының бірыңғай режимі қолданылады;

4) бірыңғай кедендік реттеу жүзеге асырылады;

5) осы Шартта көзделген жағдайларды қоспағанда, мұше мемлекеттердің аумақтары арасында тауарларды кедендік декларациялау және мемлекеттік бақылау (көліктік, санитариялық, ветеринариялық-санитариялық, карантиндік фитосанитариялық) қолданбастан, еркін өткізу жүзеге асырылады.

2. Осы Шарттың мақсаттары үшін мыналарды білдіретін ұғымдар пайдаланылады:

«кедендік әкелу бажы» – тауарларды Одақтың кедендік аумагына әкелуге байланысты мүше мемлекеттердің кеден органдары алатын міндетті төлем;

«Еуразиялық экономикалық одақтың Сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасы» (ЕАЭО СЭҚ ТII) – Дүниежүзілік кеден ұйымының Тауарлары сипаттамасы мен кодталуының үйлестірілген жүйесіне және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының Сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасына негізделген Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасы;

«Еуразиялық экономикалық одақтың бірыңғай кедендік тарифі» (ЕАЭО БКТ) – Еуразиялық экономикалық одақтың сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай Тауар номенклатурасына сәйкес жүйеленген, үшінші елдерден Одақтың кедендік аумағына әкелінетін (әкелінген) тауарларға қолданылатын кедендік баждар мөлшерлемелерінің жиынтығы;

«тарифтік преференция» – Одақпен бірге еркін сауда аймағын құратын елдерden шығарылатын тауарларға қатысты кедендік әкелу баждарын төлеуден босату немесе кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелерін азайту не дамушы елдерден – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан және (немесе) неғұрлым төмен дамыған елдерден – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан шығарылатын тауарларға қатысты кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелерін азайту.

26-бап

Кедендік әкелу баждарын (баламалы қолданылатын өзге де баждарды, салықтар мен алымдарды) есепке жатқызу және бөлу

Төленген (алынған) кедендік әкелу баждары мүше мемлекеттер бюджеттері арасында есепке жатқызылуға және бөлінуге жатады.

Кедендік әкелу баждарының сомасын есепке жатқызу және бөлу, оларды мүше мемлекеттер бюджеттерінің кірісіне аудару осы Шартқа № 5 қосымшага сәйкес тәртіппен жүзеге асырылады.

27-бап

Еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар мен еркін қоймаларды құру және олардың жұмыс істеуі

Мүше мемлекеттердің әлеуметтік-экономикалық дамуына жәрдемдесу, инвестициялар тарту, жаңа технологияларға негізделген өндірістер құру және оларды дамыту, көлік инфрақұрылымын, туризмді және санаториялық-курорттық саланы дамыту мақсаттарында, сондай-ақ өзге де мақсаттарда мүше мемлекеттердің аумақтарында еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар мен еркін қоймалар құрылып, жұмыс істейді.

Еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар мен еркін қоймаларды құру және олардың жұмыс істеу жағдайлары Одақ шенберіндегі халықаралық шарттармен айқындалады.

28-бап

Ішкі нарық

1. Одақ осы Шарттың ережелеріне сәйкес ішкі нарықтың жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөнінде шаралар қолданады.

2. Ішкі нарық экономикалық қеңістікті қамтиды, онда осы Шарттың ережелеріне сәйкес тауарлардың, тұлғалардың, көрсетілетін қызметтер мен капиталдың еркін қозғалысы қамтамасыз етіледі.

3. Өзара тауарлар саудасындағы ішкі нарықтың жұмыс істеуі шенберінде мүше мемлекеттер, осы Шартта көзделген жағдайларды қоспағанда, кедендік әкелу және әкету баждарын (баламалы қолданылатын өзге де баждарды, салықтар мен алымдарды), тарифтік емес реттеу шараларын, арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қолданбайды.

29-бап

Тауарлардың ішкі нарығының жұмыс істеу
тәртібінен ерекшеліктер

1. Мүше мемлекеттер өзара тауарлар саудасында шектеулер қолдануға (мұндай шаралар акталмаған кемсітушілік құралы немесе сауданы жасырын шектеу болып табылмайтын жағдайларда), егер мұндай шектеулер:

- 1) адамның өмірі мен денсаулығын сақтау;
- 2) қоғамдық моральды және құқықтық тәртіпті қорғау;

- 3) қоршаған ортаны қорғау;
- 4) жануарлар мен өсімдіктерді, мәдени құндылықтарды қорғау;
- 5) халықаралық міндеттемелерді орындау;
- 6) елдің қорғанысын және мүше мемлекеттің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қажет болған жағдайда, құқылы.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша ішкі нарықта осы Шарттың XI бөлімінде айқындалған тәртіппен санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар да енгізілуі мүмкін.

3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша тауарлардың жекелеген санаттарының айналымы шектелуі мүмкін.

Одақтың кедендік аумағында мұндай тауарлардың қозғалысы немесе айналымы тәртібі осы Шартқа, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес айқындалады.

VII бөлім

ДӘРІЛІК ЗАТТАР МЕН МЕДИЦИНАЛЫҚ БҰЙЫМДАРДЫҢ АЙНАЛЫМЫН РЕТТЕУ

30-бап

Дәрілік заттардың ортақ нарығын қалыптастыру

1. Мүше мемлекеттер Одақ шеңберінде тиісті фармацевтикалық практика стандарттарына сәйкес келетін дәрілік заттардың ортақ нарығын құрады, ол мынадай:

- 1) дәрілік заттар айналымы саласында мүше мемлекеттер заңнамасының талаптарын үйлестіру және біріздендіру;
- 2) Одақтың аумағында айналымда болатын дәрілік заттардың сапасына, тиімділігі мен қауіпсіздігіне қойылатын міндettі талаптардың бірлігін қамтамасыз ету;
- 3) дәрілік заттардың айналымы саласында бірыңғай қағидаларды қабылдау;
- 4) дәрілік заттардың сапасын, тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау кезінде бірдей немесе салыстырымды зерттеу және бақылау әдістерін өзірлеу және қолдану;
- 5) дәрілік заттардың айналымы саласындағы бақылау (қадағалау) саласында мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіру;
- 6) мүше мемлекеттердің тиісті уәкілетті органдарының дәрілік заттардың айналымы саласында рұқсат беру және бақылау-қадағалау функцияларын іске асыруы қағидаттарына негізделеді.

2. Одақ шеңберінде дәрілік заттардың ортақ нарығының жұмыс істеуі осы Шарттың 100-бабының ережелері ескеріле отырып, Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа сәйкес жүзеге асырылады.

31-бап

Медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) ортақ нарығын қалыптастыру

1. Мүше мемлекеттер Одақ шенберінде медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) ортақ нарығын құрады, ол мынадай:

- 1) медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) айналымы саласында мүше мемлекеттер заңнамасының талаптарын үйлестіру;
- 2) Одақтың аумағында айналымда болатын медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) тиімділігі мен қауіпсіздігіне қойылатын міндепті талаптардың бірлігін қамтамасыз ету;
- 3) медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) айналымы саласында бірыңғай қағидаларды қабылдау;
- 4) медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) сапасын қамтамасыз ету жүйесін құруға бірыңғай тәсілдерді айқындау;
- 5) медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен мәдениалық техниканың) айналымы саласындағы бақылау (қадағалау) саласында мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіру қағидаттарына негізделеді.

2. Одақ шенберінде медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың) ортақ нарығының жұмыс істеуі осы Шарттың 100-бабының ережелері ескеріле отырып, Одақ шенберіндегі халықаралық шартқа сәйкес жүзеге асырылады.

VIII бөлім
КЕДЕНДІК РЕТТЕУ

32-бап
Одақтағы кедендік реттеу

Одақта Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексіне сәйкес және Одақтың құқығын құрайтын, кедендік құқық қатынастарын реттейтін халықаралық шарттарға және актілерге сәйкес, сондай-ақ осы Шарттың ережелеріне сәйкес бірыңғай кедендік реттеу жүзеге асырылады.

IX бөлім
СЫРТҚЫ САУДА САЯСАТЫ

1. Сыртқы сауда саясаты туралы жалпы ережелер

33-бап

Одақтың сыртқы сауда саясатының мақсаттары мен қагидаттары

1. Одақтың сыртқы сауда саясаты мүше мемлекеттердің орнықты экономикалық дамуына, экономикаларды әртараптандыруға, инновациялық дамуға, сауда мен инвестициялардың көлемін арттыруға және құрылымын жақсартуға, интеграциялық процестерді жеделдетуге, сондай-ақ Одақты жаһандық экономика шеңберінде тиімді және бәсекеге қабілетті ұйым ретінде одан әрі дамытуға жәрдемдесуге бағытталады.

2. Одақтың сыртқы сауда саясатын жүзеге асырудың негізгі қагидаттары:

мүше мемлекеттердің сыртқы сауда қызметіне қатысушылары үшін Одақтың мақсаттарына тиімділікпен қол жеткізуіді қамтамасыз етуге қажеттіден гөрі оншалықты ауыртпалықты болып табылмайтын Одақтың сыртқы сауда саясатын жүзеге асыру шаралары мен тетіктерін қолдану;

Одақтың сыртқы сауда саясатын жүзеге асыру шаралары мен тетіктерін әзірлеудегі, қабылдау мен қолданудағы жариялышық;

Одақтың сыртқы сауда саясатын жүзеге асыру шаралары мен тетіктерін қолданудың негізділігі және объективтілігі;

мұше мемлекеттердің сыртқы сауда қызметінс қатысуышыларының құқықтары мен занды мұдделерін, сондай-ақ тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді шыгарушылар мен тұтынушылардың құқықтары мен занды мұдделерін қорғау;

сиртқы сауда қызметіне қатысуышылардың құқықтарын сақтау болып табылады.

3. Сиртқы сауда саясаты Одақтың өз бетінше не Одақтың органдары мұше мемлекеттер үшін міндettі шешімдер қабылдайтын салаларда мұше мемлекеттермен бірлесіп, үшінші тараппен халықаралық шарттар жасасу, халықаралық ұйымдарға қатысу не сиртқы сауда саясатының шаралары мен тетіктерін дербес қолдануы арқылы іске асырылады.

Одақ өзі жасасатын халықаралық шарттар бойынша міндettемелердің орындалуы үшін жауаптылықта болады және осы шарттар бойынша өз құқықтарын іске асырады.

34-бап

Барынша қолайлыштық режимі

Барынша қолайлыштық режимін қолдану Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттарында, сондай-ақ мұше мемлекеттердің үшінші тараппен халықаралық шарттарында көзделген жағдайларда және шарттарда, тауарлардың сыртқы саудасына қатысты 1994

жылғы Тарифтер мен сауда бойынша бас келісімнің (ТСБК 1994) ұғымындағы барынша қолайлылық режимі қолданылады.

35-бап

Еркін сауда режимі

Үшінші тараппен саудада ТСБК 1994 ұғымындағы тауарлардың еркін саудасы режимі Одақтың осындай үшінші тараппен халықаралық шартты негізінде, осы Шарттың 102-бабының ережелері ескеріле отырып белгіленеді.

Одақтың үшінші тараппен еркін сауда режимін белгілейтін халықаралық шартты сыртқы сауда қызметімен байланысты өзге де ережелерді қамтуы мүмкін.

36-бап

Дамушы елдерден және (немесе) неғұрлым төмен дамыған елдерден шығарылатын тауарларға қатысты тарифтік преференциялар

1. Осы Шартқа сәйкес Одақ дамушы және неғұрлым төмен дамыған елдердің экономикалық дамуына жәрдемдесу мақсатында дамушы елдерден – Одақтың бірынғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан және (немесе) неғұрлым төмен дамыған елдерден – Одақтың бірынғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан шығарылатын тауарларға қатысты тарифтік преференциялар бере алады.

2. Одақтың кедендік аумағына әкелінетін, дамушы елдерден – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан шығарылатын преференциялы тауарларға қатысты Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифі кедендік әкелу баждары мөлшерлемелерінің 75 пайзы мөлшерінде кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелері қолданылады.

3. Одақтың кедендік аумағына әкелінетін, неғұрлым тәмен дамыған елдерден – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан шығарылатын преференциялы тауарларға қатысты Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифі кедендік әкелу баждарының нөлдік мөлшерлемелері қолданылады.

37-бап

Тауарлардың шығарылуын айқындау қағидалары

1. Одақтың кедендік аумағында Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауарлардың шығарылуын айқындаудың бірыңғай қағидалары қолданылады.

2. Кедендік-тарифтік реттеу шараларын қолдану (тарифтік преференциялар беру мақсаттарын қоспағанда), тарифтік емес реттеу және ішкі нарықты қорғау шараларын қолдану, тауарлардың шығарылу таңбалануына қойылатын талаптарды белгілеу, мемлекеттік (муниципалдық) сатып алуларды жүзеге асыру,

тауарлардың сыртқы саудасы статистикасын жүргізу мақсаттары үшін Комиссия белгілейтін, Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауарлардың шығарылуын айқындау қағидалары (тауарлардың шығарылуын айқындаудың преференциялы емес қағидалары) қолданылады.

3. Дамушы елдерден немесе негұрлым төмен дамыған елдерден – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардан Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін Комиссия белгілейтін, дамушы елдерден және негұрлым төмен дамыған елдерден тауарлардың шығарылуын айқындау қағидалары қолданылады.

4. Өздерінің Одақпен сауда-экономикалық қатынастарында еркін сауда режимі қолданылатын мемлекеттерден Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауарларға қатысты тарифтік преференциялар беру мақсаттары үшін Одақтың үшінші тараппен еркін сауда режимін қолдануды көздейтін тиісті халықаралық шартында белгіленген тауарлардың шығарылуын айқындау қағидалары қолданылады.

5. Егер Одақтың үшінші тараппен еркін сауда режимін қолдануды көздейтін халықаралық шартында тауарлардың шығарылуын айқындау қағидалары белгіленбegen немесе олар мұндай шарт күшіне енген кезге дейін қабылданбаған жағдайда, осы елден шығарылған, Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауарларға қатысты тауарлардың шығарылуын айқындаудың тиісті қағидалары

қабылданған кезге дейін осы баптың 2-тармағында көзделген тауарлардың шығарылуын айқындау қағидалары қолданылады.

6. Тауарлардың шығарылуын айқындау (растай) саласында үшінші тараптың бірнеше бұзушылық жасау фактілері болған кезде Комиссия мүше мемлекеттердің кеден қызметтерінің нақты елден әкелінетін тауарлардың шығарылуын айқындаудың (растаудың) дұрыстығына мониторинг жүргізуі туралы шешім қабылдауы мүмкін. Тауарлардың шығарылуын айқындау (растай) саласында үшінші тараптың жүйелі түрде бұзушылықтар жасауы анықталған жағдайда, Комиссия мүше мемлекеттер кеден қызметтерінің тауарлардың шығарылуын растайтын құжаттарды қабылдауын тоқтата тұруы туралы шешім қабылдай алады. Осы тармақтың ережелері әкелінетін тауарлардың шығарылуын бакылауға және оның нәтижелері бойынша шаралар қабылдауға қатысты мүше мемлекеттердің өкілеттіктерін шектемейді.

38-бап

Көрсетілетін қызметтермен сыртқы сауда

Мүше мемлекеттер үшінші тараптармен көрсетілетін қызметтер саудасы саласын үйлестіруді жүзеге асырады.

Үйлестіруді жүзеге асыру Одақтың осы саладағы ұлттықтан жоғары құзыреті барын білдірмейді.

39-бап

Ушінші тараптармен саудадағы шектеу шараларын жою

Комиссия үшінші тараптардың нарығына қол жеткізу кезінде жәрдем көрсетеді, үшінші тараптың мүше мемлекеттерге қатысты шектеу шараларына мониторинг жүргізеді және үшінші тарап Одаққа қатысты қандай да бір шара қолданған немесе Одақ пен үшінші тараптың арасында сауда дауы туындаған жағдайда, мүше мемлекеттермен бірлесіп тиісті үшінші тараппен консультациялар жүргізеді.

40-бап

Ушінші тарапқа қатысты жауап шаралары

1. Егер Одақтың үшінші тараппен және (немесе) мүше мемлекеттердің үшінші тараптармен халықаралық шарттына сәйкес жауап шараларын қолдану мүмкіндігі көзделген жағдайда, Комиссия Одақтың кедендейтік аумағында жауап шараларын енгізу, оның ішінде кедендейтік әкелу баждары мөлшерлемелерінің деңгейін арттыру, сандық шектеулер енгізу, преференциялар беруді уақытша тоқтата тұру немесе Комиссияның құзыреті шенберінде тиісті мемлекестпен сыртқы сауда нәтижелеріне әсер ететін өзге де шараларды қабылдау арқылы енгізу туралы шешім қабылдайды.

2. Мүше мемлекеттердің үшінші тараптармен 2015 жылғы 1 қаңтарға дейін жасасылған халықаралық шарттарында көзделген

жағдайларда, мүше мемлекеттер жауап шаралары ретінде Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендейтік тарифімен салыстырғанда кедендейтік әкелу баждарының жоғарылатылған мөлшерлемелерін біржакты тәртіппен қолдануға, сондай-ақ мұндай жауап шараларын әкімшілендіру тетіктері осы Шарттың ережелерін бұзбау шартымен тарифтік преференциялар беруді біржакты тәртіппен тоқтата тұруға құқылды.

41-бап

Экспортты дамыту жөніндегі шаралар

Одақ халықаралық шарттарға, Дүниежүзілік сауда ұйымының нормалары мен қағидаларына сәйкес мүше мемлекеттер тауарларының үшінші тараптар нарығына экспортын дамыту жөніндегі бірлескен шараларды қолдана алады.

Бірлескен шаралар, атап айтқанда, экспортты сақтандыру мен кредиттеуді, халықаралық лизингті, «Еуразиялық экономикалық одақтың тауары» деген ұғымды ілгерілетуді және Одақ тауарларын бірыңғай таңбалауды енгізуі, шетелдегі көрмелік-жәрмеңкелік және экспозициялық қызметті, жарнамалық және имидждік шараларды қамтиды.

2. Кедендік-тарифтік реттеу және
тарифтік емес реттеу

42-бап

Еуразиялық экономикалық одақтың
Бірыңғай кедендік тарифі

1. Одақтың кедендік аумағында Комиссия бекіткен және Одақтың сауда саясатының құралдары болып табылатын Еуразиялық экономикалық одақтың сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай Тауар номенклатурасы және Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифі қолданылады.

2. Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифін қолданудың негізгі мақсаттары:

1) Одақтың дүниежүзілік экономикаға тиімді интеграциялануы үшін жағдайларды қамтамасыз ету;

2) Одақтың кедендік аумағына тауарлар әкелудің тауарлық құрылымын ұтымды ету;

3) Одақтың кедендік аумағында тауарлар әкету мен әкетудің ұтымды арақатынасын сактау;

4) Одақта тауарлар шығару және тұтыну құрылымындағы прогрессивті өзгерістер үшін жағдай жасау;

5) Одақ экономикасының салаларын қолдау болып табылады.

3. Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифінде кедендік әкелу баждары мөлшерлемелерінің мынадай:

1) салық салынатын тауарларға кеден құнының пайыздарында белгіленетін адвалорлық;

2) салық салынатын тауарлардың зат түріндегі физикалық сипаттамасына (саны, массасы, көлемі немесе өзге де сипаттамалары) қарай белгіленетін өзіндік ерекшелікті;

3) осы тармақтың 1 және 2) тармақшаларында көрсетілген екі түрді ұштастырыатын құрамдастырылған түрлері қолданылады.

4. Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңгай кедендік тарифінің кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелері біртұтас болып табылады және осы Шарттың 35, 36 және 43-баптарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Одақтың кедендік шекарасы арқылы тауарларды өткізетін тұлғаларға, мәмілелердің түрлеріне және өзге де мән-жайларға қарай өзгерілугс жатпайды.

5. Одактың кедендік аумағына тауарлар әкелуді жедел реттеу үшін қажет кезінде маусымдық кедендік баждар белгіленуі мүмкін, олардың қолданыс мерзімі жылына б айдан аспайды және олар Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңгай кедендік тарифінде көзделген кедендік әкелу баждарының орнына қолданылады.

6. Одаққа қосылған мемлекет, мұндай мемлекеттің Одаққа қосылуы туралы халықаралық шарт негізінде Комиссия бекіткен тауарлар мен мөлшерлемелер тізбесіне сәйкес Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңгай кедендік тарифінің мөлшерлемелерінен ерекшеленетін кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелерін қолдануға құқылы.

Одаққа қосылған мемлекет өздеріне қатысты Еуразиялық экономикалық одақтың Бірынғай кедендік тарифімен салыстырғанда кедендік әкелу баждарының неғұрлым төмен мөлшерлемелері қолданылатын тауарлардың өз аумағының шегінде ғана пайдаланылуын қамтамасыз етуге және мұндай тауарларды Еуразиялық экономикалық одақтың Бірынғай кедендік тарифінің мөлшерлемелері бойынша есептелген кедендік әкелу баждарының сомасы мен тауарларды әкелу кезінде төленген кедендік әкелу баждары сомасының айырмасы мөлшерінде кедендік әкелу баждарын төлеместен, басқа мүше мемлекеттерге әкетуге жол бермеу жөнінде шаралар қолдануға міндettі.

43-бап

Тарифтік женілдіктер

1. Одақтың кедендік аумағына әкелінетін (әкелінген) тауарларға қатысты кедендік әкелу баждарын төлеуден босату немесе кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелерін азайту түрінде тарифтік женілдіктер қолданылуы мүмкін.
2. Тарифтік женілдіктер дара сипатта болмайды және тауарлардың шығарылған еліне қарамастан қолданылады.
3. Тарифтік женілдіктерді беру осы Шартқа № 6 қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

44-бап

Тарифтік квоталар

1. Егер ұқсас тауарлар Одақтың кедендік аумағында шығарылса (ондірілсе, өсірілсе), үшінші елдерден шығарылатын және Одақтың кедендік аумағына әкелінетін ауыл шаруашылық тауарларының жекелеген түрлеріне қатысты тарифтік квоталарды белгілеуге жол беріледі.
2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген, Одақтың кедендік аумағына тарифтік квотаның белгіленген көлемі шегінде әкелінетін тауарларға Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифінің кедендік әкелу баждарының тиісті мөлшерлемелері қолданылады.
3. Үшінші елдерден шығарылатын және Одақтың кедендік аумағына әкелінетін ауыл шаруашылық тауарларының жекелеген түрлеріне қатысты тарифтік квоталарды белгілеу және тарифтік квоталардың көлемдерін бөлу осы Шартқа № 6 қосымшада көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

45-бап

Комиссияның кедендік-тарифтік реттеу
мәселелері жөніндегі өкілеттіктері

1. Комиссия:

Еуразиялық экономикалық одақтың сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай Тауарлық номенклатурасы мен Еуразиялық экономикалық одақтың Бірыңғай кедендік тарифін жүргізу ді жүзеге асырады;

маусымдық баждарды қоса алғанда, кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелерін белгілейді;

тарифтік женілдіктерді беру жағдайлары мен шарттарын белгілейді;

тарифтік женілдіктерді қолдану тәртібін айқындаиды;

Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін қолданудың шарттары мен тәртібін айқындаиды, оның ішінде:

дамуши елдердің – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардың тізбесін;

неғұрлым тәмен дамыған елдердің – Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін пайдаланушылардың тізбесін;

Одақтың аумагына әкелу кезінде тарифтік преференциялар берілетін, дамуши елдерден немесе неғұрлым тәмен дамыған елдерден шығарылатын тауарлардың тізбесін bekіtedі;

тарифтік квоталарды белгілейді, мүше мемлекеттер арасында тарифтік квота көлемін бөледі, сыртқы сауда қызметіне

қатысуышылардың арасында тарифтік квота көлемін бөлу әдістері мен тәртібін айқындайды, ал қажет болған кезде үшінші елдер арасында тарифтік квота көлемін бөледі не оған сәйкес мүше мемлекеттер сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар арасында тарифтік квота көлемін бөлудің әдісі мен тәртібін айқындайтын актіні қабылдайды, ал қажет болған кезде үшінші елдер арасында тарифтік квота көлемін бөледі.

2. Өздеріне қатысты кедендік әкелу бажының мөлшерлемелерін өзгерту туралы шешімді Комиссия Кеңесі қабылдайтын зәру тауарлардың тізбесін Жоғары кеңес бекітеді.

46-бап

Тарифтік емес реттеу шаралары

1. Одак үшінші елдермен саудада тарифтік емес реттеудің мынадай бірынғай шараларын қолданады:

- 1) тауарларды әкелуге және (немесе) әкетуге тыйым салу;
- 2) тауарларды әкелуге және (немесе) әкетуге сандық шектеулер қою;
- 3) тауарлардың экспортына және (немесе) импорттына айрықша құқық;
- 4) тауарлардың экспорттың және (немесе) импорттың автоматты түрде лицензиялау (бақылау);
- 5) тауарларды әкелуге және (немесе) әкетуге рұқсат ету тәртібі.

2. Тарифтік емес реттеу шаралары осы Шартқа № 7 қосымшаға сәйкес тәртіппен жариялышың және кемсітпеушілік қағидаттарының негізінде енгізіледі және қолданылады.

47-бап

Тарифтік емес реттеу шараларын біржақты тәртіппен енгізу

Мұше мемлекеттер үшінші елдермен саудада осы Шартқа № 7 қосымшада көзделген тәртіппен тарифтік емес реттеу шараларын біржақты тәртіппен енгізуі және қолдануы мүмкін.

3. Ішкі нарықты қорғау шаралары

48-бап

Ішкі нарықты қорғау шараларын енгізу туралы жалпы ережелер

1. Одақта тауар өндірушілердің экономикалық мүдделерін қорғау үшін үшінші елдерден шығарылатын және Одақтың кедендей аумағына әкелінетін тауарларға қатысты арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шаралары түрінде, сондай-ақ осы Шарттың 50-бабында көзделген жағдайларда өзге де шаралар түрінде ішкі нарықты қорғау шаралары енгізілуі мүмкін.

2. Арнайы қорғау, демпингке қарсы немесе өтемақы шараларын қолдану туралы, арнайы қорғау, демпингке қарсы немесе өтемақы

шараларын өзгерту туралы не олардың күшін жою туралы не шараны қолданбау туралы шешімді Комиссия қабылдайды.

3. Арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қолдану осы Шартқа № 8 қосымшаға сәйкес шарттарда және тәртіппен жүзеге асырылады.

4. Комиссия тергеп-тексеру жүргізуге жауапты ретінде айқындаған орган (бұдан әрі – тергеп-тексеру жүргізуші орган) осы Шартқа № 8 қосымшаға сәйкес жүргіzetін тергеп-тексеру тауардың импорты кезінде арнайы қорғау, демпингке қарсы немесе өтемақы шараларын қолданудың алдында жүргізіледі.

5. Арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы баждарын есепке жатқызу және бөлу осы Шартқа № 8 қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

49-бап

Арнайы қорғау, демпингке қарсы және
өтемақы шараларын қолдану қагидаттары

1. Арнайы қорғау шарасы тауарға, егер тергеп-тексеру жүргізуші орган жүргізген тергеп-тексерудің нәтижелері бойынша осы тауардың Одақтың кедендік аумағына импорты мүше мемлекеттердің экономикасы салаларына елеулі залал келтіретіндей немесе осындай залал келтіру қаупін төндіретіндей үдемелі мөлшерде (мүше мемлекеттерде осыған ұқсас немесе тікелей бәсекелес тауарды өндірудің жалпы көлеміне абсолютті немесе салыстырмалы

көрсеткіштерде) және жағдайларда жүзеге асырылып жатқаны анықталған жағдайда қолданылуы мүмкін.

2. Демпингке қарсы шара демпингтік импорт нысанасы болып табылатын тауарға, егер тергеп-тексеру жүргізуші орган жүргізген тергеп-тексерудің нәтижелері бойынша осындай тауардың Одақтың кедендік аумағына импорты мүше мемлекеттердің экономикасы саласына материалдық залал келтіріп отырғаны, осындай залал келтіру қаупін төндіретіні немесе мүше мемлекеттердің экономикасы саласын құруды елеулі түрде баяулататыны анықталған жағдайда қолданылуы мүмкін.

3. Өтемақы шарасы өндірілуі, экспортталуы немесе тасымалдануы кезінде экспорттаушы үшінші елдің өзіндік ерекшелікті субсидиясы пайдаланылған, импортталған тауарға, егер тергеп-тексеру жүргізуші орган жүргізген тергеп-тексерудің нәтижелері бойынша осындай тауардың Одақтың кедендік аумағына импорты мүше мемлекеттердің экономикасы саласына материалдық залал келтіріп отырғаны, осындай залал келтіру қаупін төндіретіні немесе мүше мемлекеттердің экономикасы саласын құруды елеулі түрде баяулататыны анықталған жағдайда қолданылуы мүмкін.

4. Ишкі нарықты қорғау шараларын қолдану мақсаттарында мүше мемлекеттер экономикасының саласы деп мүше мемлекеттерде осыған ұқсас тауарды (демпингке қарсы немесе өтемақылық тергеп-тексеру мақсаттары үшін) не осыған ұқсас немесе тікелей бәсекелес тауарды (арнайы қорғау тергеп-тексеруі мақсаттары үшін) өндірушілердің барлығы не, олардың ішінде тиісінше, осыған ұқсас

тауардың не осыған ұқсас немесе тікелей бәсекелес тауардың мүше мемлекеттердегі жалпы өндірілу көлеміндегі үлесі елеулі, бірақ 25 пайыздан кем емес бөлікті өндірушілер түсініледі.

50-бап

Ішкі нарықты қорғаудың өзге де шаралары

Үшінші тарап импортының мүше мемлекеттер өндірушілеріне теріс ықпалын болдырмау мақсатында Одақтың осы үшінші тараппен еркін сауда режимін белгілеу туралы халықаралық шартында арнайы қорғау, демпингке қарсы немесе етемақы шараларынан ерекшеленетін, оның ішінде ауыл шаруашылық тауарларының импортына қатысты ішкі нарықты қорғау шараларын екіжақты негізде қолдану құқығы көзделуі мүмкін.

Осындай шараларды қолдану туралы шешімді Комиссия қабылдайды.

Х бөлім
ТЕХНИКАЛЫҚ РЕТТЕУ

51-бап

Техникалық реттеудің жалпы қағидаттараты

1. Одақ шеңберінде техникалық реттеу мынадай:

- 1) өнімге немесе өнім мен өнімге қойылатын талаптарға байланысты жобалау (іздестіруді қоса алғанда), өндіру, құрылым, монтаждау, ретке келтіру, пайдалану, сактау, тасымалдау, іске асыру және кәдеге жарату процестеріне қойылатын міндетті талаптарды белгілеу;
- 2) Одақ шеңберінде өзіне қатысты міндетті талаптар белгіленетін өнімнің бірыңғай тізбесіне (бұдан әрі – бірыңғай тізбе) енгізілген өнімдерге қойылатын, Одақтың техникалық регламенттеріндегі бірыңғай міндетті талаптарды немесе мүше мемлекеттердің заңнамасындағы ұлттық міндетті талаптарды белгілеу;
- 3) мүше мемлекеттерде Одақтың техникалық регламенттерін алып тастауларсыз қолдану және орындау;
- 4) Одақ шеңберінде техникалық реттеудің мүше мемлекеттердің экономикалық даму деңгейінс жәns ғылыми-техникалық даму деңгейіне сәйкестігі;
- 5) мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдарының, мүше мемлекеттердің сәйкестікті раставу жөніндегі органдарының

және мүше мемлекеттердің қадағалау (бақылау) жөніндегі органдарының дайындаушылардан, сатушылардан, орындаушылардан және сатып алушылардан, оның ішінде тұтынушылардан тәуелсіздігі;

б) сәйкестікті міндettі бағалау рәсімдерін жүргізу кезінде зерттеулер (сынақтар) және өлшемдер қағидалары мен әдістерінің бірлігі;

7) мәмілелердің түрлеріне және (немесе) ерекшеліктеріне қарамастан, Одақтың техникалық регламенттерінің талаптарын қолданудың біртұтастығы;

8) сәйкестікті бағалауды жүзеге асыру кезінде бәсекелестікті шектеуге жол бермеушілік;

9) мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіру негізінде Одақтың техникалық регламенттері талаптарының сакталуын мемлекеттік бақылауды (қадағалауды) жүзеге асыру;

10) стандарттарды қолданудың еріктілігі;

11) мемлекетаралық стандарттарды әзірлеу және қолдану;

12) мемлекетаралық стандарттарды халықаралық және өнірлік стандарттармен үйлестіру;

13) сәйкестікке міндettі бағалау жүргізу қағидалары мен рәсімдерінің біртұтастығы;

14) өнімге қойылатын міндettі талаптарды, сәйкестікке міндettі бағалау жүргізудің қағидалары мен рәсімдерін бұзғаны үшін жауапкершілік белгілеу бөлігінде мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіруді қамтамасыз ету;

- 15) Одақ шеңберінде өлшемдердің біртұастығын қамтамасыз ету саласында келісілген саясат жүргізу;
- 16) кәсіпкерлік қызметті жүргізу үшін артық кедергілерді белгілеуге жол бермеу;
- 17) жаңа талаптар мен құжаттарға кезең-кезеңмен өту мақсатында өтпелі ережелер белгілеу қағидаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Осы бөлімнің ережелері санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды белгілеуге және қабылдауға қолданылмайды.

3. Одақ шеңберіндегі техникалық реттеудің тәртібі, қағидалары мен рәсімдері осы Шартқа № 9 қосымшаға сәйкес белгіленеді.

4. Одақ шеңберінде өлшемдердің біртұастығын қамтамасыз ету саласындағы келісілген саясат осы Шартқа № 10 қосымшаға сәйкес жүргізіледі.

52-бап

Одақтың техникалық регламенттері және стандарттар

1. Одақ шеңберінде адам өмірін және (немесе) денсаулығын, мұлікті, қоршаған ортаны, жануарлардың тіршілігін және (немесе) денсаулығын, өсімдіктерді қорғау, тұтынушыларды шатастыратын әрекеттердің алдын алу мақсатында, сондай-ақ энергетикалық тиімділік пен ресурс үнемдеуді қамтамасыз ету мақсатында Одақтың техникалық регламенттері қабылданады.

Одақтың техникалық регламенттерін өзге мақсаттарда қабылдауға жол берілмейді.

Одақтың техникалық регламенттерін өзірлеу және қабылдау тәртібін, сондай-ақ оларға өзгерістер енгізу және олардың күшін жою тәртібін Комиссия айқындалады.

Одақтың техникалық регламенттері немесе ұлттық міндетті талаптар Комиссия бекітетін бірыңғай тізбеге енгізілген өнімге қатысты ғана қолданылады.

Бірыңғай тізбені қалыптастыру және жүргізу тәртібін Комиссия бекітеді.

Мүше мемлекеттер өз заннамасында бірыңғай тізбеге енгізілмеген өнімге қатысты міндетті талаптар белгілеуге жол бермейді.

2. Одақтың техникалық регламенттері Одақ аумағында тікелей қолданылады.

Одақ қабылдаған техникалық регламенті қолданысқа енгізу дін тәртібі және өтпелі ережелер Одақтың техникалық регламентінде және (немесе) Комиссияның актісінде айқындалады.

3. Одақтың техникалық регламентінің талаптарын орындау және Одақтың техникалық регламентінің талаптарына сәйкестікті бағалау үшін ерікті түрде халықаралық, өнірлік (мемлекетаралық) стандарттар, ал олар болмаған жағдайда (өнірлік (мемлекетаралық) стандарттар қабылданғанға дейін) – мүше мемлекеттердің ұлттық (мемлекеттік) стандарттары қолданылуы мүмкін.

53-бап

Өнімнің айналысы және Одақтың техникалық
регламенттерінің қолданысы

1. Одақтың аумағында айналысқа шығарылатын өнім қауіпсіз болуға тиіс.

Өзіне қойылатын талаптар Одақтың техникалық регламенттерінде белгіленбеген өнімнің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мен оның айналысының қағидалары мен тәртібі Одақ шенберіндегі халықаралық шартпен айқындалады.

2. Өзіне қатысты Одақтың техникалық регламенті (Одақтың техникалық регламенттері) күшіне енген өнім Одақтың техникалық регламентінде (Одақтың техникалық регламенттерінде) белгіленген сәйкестікті бағалаудың қажетті рәсімдерінен өткен жағдайда Одақтың аумағында айналысқа шығарылады.

Мүше мемлекеттер Одақтың техникалық регламентінің (Одақтың техникалық регламенттерінің) талаптарына сәйкес келетін өнімнің өз аумағындағы айналысын осындай өнімге Одақтың техникалық регламентінде (Одақтың техникалық регламенттерінде) қамтылған талаптарға қатысты қосымша талаптар қоймай және қосымша сәйкестікті бағалау рәсімдерін өткізбей қамтамасыз етеді.

Осы тармактың екінші абзацының ережелері санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды қабылдауға қолданылмайды.

3. Одактың техникалық регламенті күшіне енген күннен бастап мүше мемлекеттер аумақтарында мүше мемлекеттердің заңнамасында немесе Комиссияның актілерінде белгіленген, өнімге немесе өнім мен өнімге қойылатын талаптарға байланысты жобалау (іздестіруді қоса алғанда), шығару, құрылыш, монтаждау, ретке келтіру, пайдалану, сақтау, тасымалдау, іске асыру және кәдеге жарату процестеріне қойылатын тиісті міндettі талаптар өтпелі ережелерде анықталған бөлікте ғана қолданылады және Одактың техникалық регламентінде және (немесе) Комиссияның актісінде айқындалған өтпелі ережелердің қолданысы аяқталған күннен бастап өнімді айналысқа шығару, техникалық реттеу объектілерінің сәйкестігін бағалау, Одактың техникалық регламенттері талаптарының сақталуын мемлекеттік бақылау (қадағалау) үшін қолданылмайды.

Осы тармақтың бірінші абзацының ережелері санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды қабылдауға қолданылмайды.

Одақтың техникалық регламенттері күшіне енген күнге дейін Комиссия актілерінде белгіленген, өнімге немесе өнім мен өнімге қойылатын талаптарға байланысты жобалау (іздестіруді қоса алғанда), шығару, құрылыш, монтаждау, ретке келтіру, пайдалану, сақтау, тасымалдау, іске асыру және кәдеге жарату процестеріне қойылатын міндettі талаптар Одақтың техникалық регламенттеріне енгізіледі.

4. Одақтың техникалық регламенттері талаптарының сақталуын мемлекеттік бақылау (қадағалау) мүше мемлекеттердің заңнамасында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

Одақтың техникалық регламенттері талаптарының сақталуын мемлекеттік бақылау (қадағалау) саласында мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіру қагидаттараты мен тәсілдері Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта айқындалады.

5. Одақтың техникалық регламенттері талаптарының сақталмағаны үшін, сондай-ақ өнімнің Одақтың техникалық регламенттерінің талаптарына сәйкестігін бағалауды жүргізу рәсімдерін бұзғаны үшін жауапкершілік мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес белгіленеді.

54-бап

Аkkreditteu

1. Одақ шеңберінде аккредиттеу мынадай:

1) аккредиттеу саласындағы қағидалар мен тәсілдерді халықаралық стандарттармен үйлестіру;

2) аккредиттеудің еріктілігін, аккредиттеу рәсімдері, қағидалары мен нәтижелері туралы ақпараттың ашықтығын және қолжетімділігін қамтамасыз ету;

3) мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдарының объективтілігін, бейтараптығы мен құзыреттілігін қамтамасыз ету;

4) аккредиттеуге өтінім берушілер үшін аккредиттеуге және аккредиттеу кезінде алынған ақпараттың құпиялышының қамтамасыз етуге қатысты тең жағдайларды қамтамасыз ету;

5) мүше мемлекеттердің сәйкестікті бағалау жөніндегі аккредиттеген органдарының (оның ішінде сертификаттау жөніндегі органдардың, сынақ зертханаларының (орталықтарының)) қызметін бақылауды жүзеге асыруды қоспағанда, мүше мемлекеттің бір органының аккредиттеу жөніндегі өкілеттіктерді мемлекеттік бақылау (қадағалау) жөніндегі өкілеттіктермен қоса атқаруына жол бермеу;

6) мүше мемлекеттің бір органының аккредиттеу және сәйкестікті бағалау жөніндегі өкілеттіктерді қоса атқаруына жол бермеу қағидаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Сәйкестікті бағалау жөніндегі органдарды аккредиттеуді мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес осы қызметті жүзеге асыруға уәкілеттік берілген, мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдары жүргізеді.

3. Бір мүше мемлекеттің аккредиттеу жөніндегі органы басқа мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдарымен бәсекелеспеуге тиіс.

Мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдарының бәсекелестігіне жол бермеу үшін бір мүше мемлекеттің сәйкестікті бағалау жөніндегі органы аккредиттеу мақсатында аумағында аккредиттеу жөніндегі орган занды тұлға ретінде тіркелген сол мүше мемлекеттің осы органына өтініш жасайды.

Егер бір мүше мемлекеттің аккредиттеу жөніндегі органына басқа мүше мемлекеттің аумағында занды тұлға ретінде тіркелген сәйкестікті бағалау жөніндегі орган аккредиттеу мақсатында өтініш жасаған жағдайда, осы аккредиттеу жөніндегі орган бұл туралы аумағында сәйкестікті бағалау жөніндегі орган тіркелген сол мүше мемлекеттің аккредиттеу жөніндегі органына хабарлайды. Көрсетілген жағдайда, егер аумағында сәйкестікті бағалау жөніндегі осы орган тіркелген мүше мемлекеттің аккредиттеу жөніндегі органы талап етілетін салада аккредиттеуді жүзеге асырмайтын болса, мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдарының аккредиттеу жүргізуіне жол беріледі. Бұл ретте аумағында сәйкестікті бағалау жөніндегі орган тіркелген мүше мемлекеттің аккредиттеу жөніндегі органының байқаушы ретінде болуға құқығы бар.

4. Мүше мемлекеттердің аккредиттеу жөніндегі органдары колданылатын рәсімдердің тең мәнділігіне қол жеткізу мақсатында өзара салыстырмалы бағалауды жүзеге асырады.

Мүше мемлекеттердің сәйкестікті бағалау жөніндегі органдарын аккредиттеу жөніндегі жұмыс нәтижелерін тану осы Шартқа № 11 қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

55-бал

Үшінші елдермен өзара саудада техникалық кедергілерді жою

Үшінші елдермен өзара саудада техникалық кедергілерді жоюдың тәртібі мен шарттары Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта айқындалады.

XI бөлім

САНИТАРИЯЛЫҚ, ВЕТЕРИНАРИЯЛЫҚ-САНИТАРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ КАРАНТИНДІК ФИТОСАНИТАРИЯЛЫҚ ШАРАЛАР

56-бал

Санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды қолданудың жалпы қағидаттары

1. Санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар ғылыми негіздемесі бар қағидаттар негізінде және бұл адам өмірі мен денсаулығын, жануарлар мен өсімдіктерді қорғау үшін қажет болатын дәрежеде ғана қолданылады.

Тиісті ғылыми негіздеменің негізінде тиісті халықаралық және өнірлік стандарттар, нұскамалар және (немесе) ұсынымдар базасындағы шараларға қарағанда санитариялық, ветеринариялық-санитариялық немесе карантиндік фитосанитариялық қоргаудың негұрлым жоғары деңгейін қамтамасыз ететін санитариялық,

ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар енгізілген жағдайларды қоспағанда, Одак шенберінде қолданылатын санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар халықаралық және өнірлік стандарттарға, нұсқамаларға және (немесе) ұсынымдарға негізделеді.

2. Одақ шенберінде халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын, сондай-ақ ветеринариялық-санитариялық, карантиндік фитосанитариялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды қолдану саласында келісілген саясат жүргізіледі.

3. Келісілген саясат мүше мемлекеттердің санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды қолдану саласындағы халықаралық шарттарды және Комиссияның актілерін бірлесіп әзірлеуі, қабылдауы және іске асыруы арқылы жүзеге асырылады.

4. Әрбір мүше мемлекеттің уақытша санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды әзірлеуге және енгізуге құқығы бар.

Уақытша санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шараларды енгізу кезінде мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының өзара іс-қимыл жасасу тәртібін Комиссия бекітеді.

5. Жануарларды және жануарлардан алынатын өнімді сәйкестендіруді, тіркеуді және бақылауды жүргізу кезінде келісілген тәсілдер Комиссияның актілеріне сәйкес қолданылады.

6. Санитариялық, ветеринариялық-санитариялық, карантиндік фитосанитариялық шараларды қолдану және мүше мемлекеттердің санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар саласындағы уәкілетті органдарының өзара іс-қимыл жасасуы осы Шартқа № 12 қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

57-бап

Санитариялық шараларды қолдану

1. Санитариялық шаралар адамдарға, көлік құралдарына, сондай-ақ Комиссия актілеріне сәйкес мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға (бақылауға) жататын өнімдердің (тауарлардың) бірыңғай тізбесіне енгізілген, санитариялық-эпидемиологиялық қадағалаудагы (бақылаудагы) өнімдерге (тауарларға) қатысты қолданылады.

2. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауға (бақылауға) жататын өнімдерге (тауарларға) бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптар мен рәсімдер белгіленеді.

Өздеріне қатысты Одақтың техникалық регламенттері өзірленетін өнімдерге (тауарларға) қойылатын бірыңғай

санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптар Комиссияның актілеріне сәйкес Одақтың техникалық регламенттеріне енгізіледі.

3. Бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптар мен рәсімдерді әзірлеу, бекіту, өзгерту және қолдану тәртібін Комиссия бекітеді.

4. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын қамтамасыз ету мақсатында халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы уәкілетті органдар мүше мемлекеттердің заңнамасына және Комиссияның актілеріне сәйкес мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды (бақылауды) жүзеге асырады.

Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы уәкілетті органдар мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау (бақылау) шеңберінде Одақтың техникалық регламенттері талаптарының сақталуын мемлекеттік қадағалауды (бақылауды) жүзеге асыруы мүмкін.

58-бап

Ветеринариялық-санитариялық шараларды қолдану

1. Ветеринариялық-санитариялық шаралар Комиссия бекітетін ветеринариялық бақылауга (қадағалауга) жататын тауарлардың бірыңғай тізбесіне енгізілген, Одақтың кедендік аумағына әкелінетін

және Одактың кедендік аумағында орын ауыстыратын тауарларға (оның ішінде жеке пайдалануға арналған тауарларға) қатысты, сондай-ақ ветеринариялық бақылауға (қадағалауға) жататын объектілерге қатысты қолданылады.

2. Ветеринариялық бақылауға (қадағалауға) жататын тауарларға және объектілерге Комиссия бекітетін бірынғай ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) талаптар қолданылады.

3. Жануарлардың жүқпалы ауруларын, оның ішінде адам мен жануарларға ортақ ауруларды қоздырығыштардың және бірынғай ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) талаптарға сәйкес келмейтін тауарлардың әкелінуін және таралуын болдырмау мақсатында, жеке пайдалануға арналған тауарларды қоса алғанда, ветеринариялық бақылаудағы (қадағалаудағы) тауарларға, сондай-ақ Комиссияның актілеріне сәйкес ветеринариялық бақылауға (қадағалауға) жататын объектілерге ветеринариялық бақылау (қадағалау) жүзеге асырылады.

Жануарлардың аса қауіпті, карантиндік және зооноздық аурулары ошактарын профилактикалау, диагностикалау, оқшаулау және жою кезінде мүше мемлекеттердің өзара іс-кимылы Комиссия белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

4. Ветеринария саласындағы уәкілетті органдар ветеринариялық бақылаудағы (қадағалаудағы) тауарларды Одактың кедендік шекарасы арқылы мүше мемлекеттердің мемлекеттік шекараларындағы өткізу пункттерінен не мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес ветеринариялық бақылау (қадағалау)

құралдарымен жабдықталған және жаракталған, мүше мемлекеттердің заннамасында айқындалған өзге де жерлерден өткізу кезінде ветеринариялық бақылауды (қадағалауды) жүзеге асырады.

5. Ветеринариялық бақылаудағы (қадағалаудағы) тауарлардың әрбір партиясы Одактың кедендейкі аумағына Комиссия бекітетін бірыңғай ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) талаптарға сәйкес және көрсетілген тауарлар аумағына әкелінетін мүше мемлекеттің ветеринария саласындағы органы берген рұқсаты және (немесе) көрсетілген тауарды жөнелтуші елдің құзыретті органы берген ветеринариялық сертификаты болған кезде әкелінеді.

6. Ветеринариялық бақылаудағы (қадағалаудағы) тауарлар бір мүше мемлекеттің аумағынан басқа мүше мемлекеттің аумағына бірыңғай ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) талаптарға сәйкес тасымалданады. Егер Комиссия өзгеше белгілемеген болса, көрсетілген тауарларда ветеринариялық сертификаты бірге болады.

Мүше мемлекеттер Комиссия бекітетін бірыңғай нысандар бойынша ветеринария саласындағы уәкілетті орган беретін ветеринариялық сертификаттарды өзара мойындайды.

7. Ветеринариялық бақылаудағы (қадағалаудағы) тауарлардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі қағидаты оларды үшінші елдерде шығару, қайта өндеу, тасымалдау және (немесе) сақтау кезінде шетелдік ресми қадағалау жүйесінің аудитін жүргізу болып табылады.

Ветеринария саласындағы уәкілетті органдар ветеринариялық бақылауға (қадағалауға) жататын объектілерге Комиссияның

актілеріне сәйкес қадағалау мен тексерудің (инспекциялаудың) шетелдік ресми жүйесінің аудитін жүргізеді.

8. Мұше мемлекеттер тиісті халықаралық ұйымдардан, мұше мемлекеттерден, сондай-ақ үшінші елдерден үшінші елдердің немесе мұше мемлекеттердің аумактарында эпизоотиялық ахуалдың нашарлауы туралы ресми ақпарат алған жағдайда, олардың уақытша ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) талаптар мен шараларды әзірлеуге және енгізуге құқығы бар.

Көрсетілген ақпарат болған жағдайда, бірақ ғылыми түрғыда жеткілікті негіздеу болмаған немесе оны қажетті мерзім ішінде ұсыну мүмкін болмаған кезде мұше мемлекеттер кідіріссіз ветеринариялық-санитариялық шараларды қолдана алады.

59-бап

Карантиндік фитосанитариялық шаралар

1. Карантиндік фитосанитариялық шаралар Одақтың кедендік шекарасында және Одақтың кедендік аумағында карантиндік фитосанитариялық бақылауға (қадағалауға) жататын карантинге жатқызылған өнімдердің (карантинге жатқызылған жүктердің, карантинге жатқызылған материалдардың, карантинге жатқызылған тауарлардың) тізбесіне (бұдан әрі – карантинге жатқызылған өнім тізбесі) енгізілген өнімге, Одақтың карантиндік объектілерінің, сондай-ақ карантинге жатқызылған объектілердің бірыңғай тізбесіне енгізілген карантиндік объектілерге қатысты қолданылады.

2. Одактың кедендік аумағында және Одактың кедендік шекарасында карантиндік фитосанитариялық бақылау (қадағалау) карантинге жатқызылған өнімнің тізбесіне енгізілген өнімге, Одактың карантиндік объектілерінің, сондай-ақ карантинге жатқызылған объектілердің бірыңғай тізбесіне енгізілген карантиндік объектілерге қатысты жүзеге асырылады.

3. Карантинге жатқызылған өнімнің тізбесін, Одактың карантиндік объектілерінің бірыңғай тізбесін және бірыңғай карантиндік фитосанитариялық талаптарды Комиссия бекітеді.

XII бөлім

ТҰТЫНУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУ

60-бап

Тұтынушылардың құқықтарын қорғау кепілдігі

1. Мұше мемлекеттердің тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы заңнамасында, сондай-ақ осы Шартта тұтынушылардың құқықтарына және олардың қорғалуына кепілдік беріледі.

2. Мұше мемлекеттердің азаматтары, сондай-ақ олардың аумақтарында тұратын өзге де адамдар басқа мұше мемлекеттердің аумақтарында тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласында осы басқа мұше мемлекеттердің азаматтары секілді құқықтық қоргауды пайдаланады және олардың осы басқа мұше мемлекеттердің азаматтарына жасалғандай жағдайларда тұтынушылардың

құқықтарын қорғау жөніндегі мемлекеттік және қоғамдық ұйымдарға, басқа да ұйымдарға, сондай-ақ соттарға жүгінуге және (немесе) өзге де процестік әрекеттерді жүзеге асыруға құқығы бар.

61-бап

Тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы саясат

1. Мұше мемлекеттер тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласында мұше мемлекеттердің азаматтараты үшін олардың мұдделерін шаруашылық жүргізуші субъектілердің жосықсыз әрекетінен қорғау бойынша тең жағдайлар қалыптастыруға бағытталған келісілген саясат жүргізеді.
2. Тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласында келісілген саясат жүргізу осы Шартпен және осы Шартқа № 13 қосымшаға сәйкес қагидаттар негізінде тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы мұше мемлекеттердің заңнамасымен қамтамасыз етіледі.

ҮШІНШІ БӨЛІК
БІРЫҢГАЙ ЭКОНОМИКАЛЫҚ КЕҢІСТІК

XIII бөлім
МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТ

62-бап

Келісілген макроэкономикалық саясаттың
негізгі бағыттары

1. Одак шеңберінде мүше мемлекеттер экономикаларының тенгерімді дамуына қол жеткізу мақсатында мүше мемлекеттердің бірлескен әрекеттерін әзірлеуді және іске асыруды көздейтін келісілген макроэкономикалық саясат жүргізіледі.

2. Мүше мемлекеттердің келісілген макроэкономикалық саясатты жүргізуін үйлестіруді осы Шартка № 14 қосымшаға сәйкес Комиссия жүзеге асырады.

3. Мүше мемлекеттер жүргізетін келісілген макроэкономикалық саясаттың негізгі бағыттарына:

1) Одақтың интеграциялық әлеуетін және әрбір мүше мемлекеттің бәсекелестік артықшылықтарын пайдалана отырып, мүше мемлекеттер экономикаларының орнықты дамуын қамтамасыз ету;

- 2) мүше мемлекеттер экономикаларының жұмыс істеуінің бірыңғай қағидаттарын қалыптастыру және олардың тиімді өзара іс-кимылын қамтамасыз ету;
- 3) макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз етуді қоса алғанда, мүше мемлекеттер экономикаларының ішкі орнықтылығын, сондай-ақ сыртқы әсерге қатысты орнықтылықты арттыру үшін жағдайлар жасау;
- 4) мүше мемлекеттердің әлеуметтік-экономикалық дамуын болжай үшін ортақ қағидаттар мен бағдарларды әзірлеу кіреді.

4. Келісілген макроэкономикалық саясаттың негізгі бағыттарын іске асыру осы Шартқа № 14 қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

63-бап

Экономикалық дамудың орнықтылығын айқындайтын
негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер

Мүше мемлекеттер экономикалық саясатты экономикалық дамудың орнықтылығын айқындайтын макроэкономикалық көрсеткіштердің мынадай:

мемлекеттік басқару секторының шоғырландырылған бюджетінің жылдық тапшылышы – жалпы ішкі өнімнің 3 пайзынан аспайтын;

мемлекеттік басқару секторының борышы – жалпы ішкі өнімнің 50 пайзынан аспайтын;

жылдық мәндегі (алдыңғы жылғы желтоқсан айына шаққанда желтоқсан айында, пайызбен) инфляция деңгейі (тұтыну бағаларының индексі) – осы көрсеткіш ең төмен мәнге ие мүше мемлекеттегі инфляция деңгейінің 5 пайыздық пунктінен аспайтын сандық мәндері шенберінде қалыптастырады.

XIV бөлім

ВАЛЮТАЛЫҚ САЯСАТ

64-бап

Келісілген валюталық саясаттың мақсаттары мен қағидаттары

1. Мүше мемлекеттер экономикалық интеграцияны тереңдету, валюта-қаржы саласындағы ынтымақтастықты дамыту, мүше мемлекеттер аумағында тауарлардың, көрсетілетін қызметтердің және капиталдың еркін қозғалысын қамтамасыз ету, мүше мемлекеттердің ұлттық валюталарының сыртқы сауда операцияларындағы және инвестициялық операциялардағы рөлін арттыру, сондай-ақ көрсетілген валюталардың өзара айыrbасталуын қамтамасыз ету мақсатында мынадай:

1) валюталық саясатты қалыптастыру мен жүргізуге арналған тәсілдерді интеграциялық ынтымақтастықтың қалыптасқан макроэкономикалық қажеттіліктеріне сәйкес келетіндей көлемде үйлестіру мен жакындастыруды кезең-кезеңмен жүзеге асыру;

2) валюта саласындағы интеграциялық процестерді дамыту, валюталық саясатты үйлестіру және келісу үшін ұлттық және мемлекетаралық денгейлерде қажетті ұйымдастырушылық-құқықтық жағдайлар жасау;

3) валюта саласында интеграциялық процестерді дамытуға теріс әсер етуі мүмкін әрекеттерді қолданбау, ал оларды қолдануға мәжбүр болған жағдайда – осындай әрекеттердің салдарын барынша азайту;

4) әрбір мүше мемлекеттің ішкі валюта нарығында, сондай-ақ халықаралық валюта нарықтарында мүше мемлекеттердің ұлттық валюталарына деген сенімді арттыруға бағытталған экономикалық саясатты жүргізу қағидаттарының негізінде келісілген валюталық саясатты әзірлейді және жүргізеді.

2. Мүше мемлекеттер келісілген валюталық саясатты жүргізу максатында осы Шартқа № 15 қосымшаға сәйкес шараларды іске асырады.

3. Бағамдық саясатты үйлестіруді құрамына мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктарнің басшылары кіретін және қызметінің тәртібі Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта айқындалатын жеке орган жүзеге асырады.

4. Мүше мемлекеттердің валюталық құқықтық қатынастарды реттеуге және ырықтандыру шараларын қабылдауға қатысты келісілген тәсілдері Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта айқындалады.

XV бөлім

КӨРСЕТИЛЕТІН ҚЫЗМЕТТЕР САУДАСЫ, ИНВЕСТИЦИЯЛАР ҚҰРУ, ҚЫЗМЕТІ ЖӘНЕ ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ ЖҰЗЕГЕ АСЫРУ

65-бап

Реттеу мақсаты мен нысанасы, қолданылу саласы

1. Осы бөлімнің мақсаты осы бөлімнің және осы Шартқа № 16 қосымшаның талаптарына сәйкес Одақ шеңберінде көрсетілетін қызметтер саудасы, инвестициялар құру, қызметі және инвестицияларды жүзеге асыру еркіндігін қамтамасыз ету болып табылады.

Мүше мемлекеттерде көрсетілетін қызметтер саудасын, инвестиациялар құруды, қызметін және инвестицияларды жүзеге асыруды реттеудің құқықтық негіздері осы Шартқа № 16 қосымшада айқындалады.

2. Осы бөлімнің ережелері мүше мемлекеттердің көрсетілетін қызметтерді беруді және алуды, инвестиациялар құруды, қызметін және инвестицияларды жүзеге асыруды қозғайтын шараларына қолданылады.

Осы бөлімнің ережелері:

оны Шарттың XXII бөлімінде реттелетін мемлекеттік (муниципалдық) сатып алуға;

мемлекеттік билік функцияларын орындау үшін көрсетілетін қызметтер беруге және жүзеге асырылатын қызметтерге қолданылмайды.

3. Осы Шарттың XVI, XIX, XX және XXI бөлімдерінде қамтылатын көрсетілетін қызметтер тиісінше осы бөлімдердің ережелерімен реттеледі. Осы бөлімнің ережелері көрсетілген бөлімдерге қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.

4. Электр байланысының көрсетілетін қызметтерімен саудаға байланысты туындаитын құқықтық қатынастардың ерекшеліктері Электр байланысының көрсетілетін қызметтерімен сауда тәртібіне (осы Шарттың № 16 қосымшасына № 1 қосымша) сәйкес айқындалады.

5. Жеке тұлғалардың келу, кету, болу және еңбек қызметі ерекшеліктері осы бөлімге қайшы келмейтін бөлігінде осы Шарттың XXVI бөлімінде реттеледі.

6. Осы бөлімдегі ешнэрсе:

1) кез келген мүше мемлекетке ол ашылуын өз қауіпсіздігінің маңызды мұдделеріне қайшы келеді деп қарастыратын қандай да бір ақпаратты оның беруі жөніндегі талап;

2) кез келген мүше мемлекеттің өз қауіпсіздігінің маңызды мұдделерін қорғау үшін қажет деп есептейтін кез келген, оның ішінде:

әскери мекемені жабдықтау мақсатында тікелей немесе жанама түрде жүзеге асырылатын көрсетілетін қызметтерді беруге қатысты;

жарылатын немесе термоядролық материалдарға немесе олар алынған материалдарға жататын;

соғыс уақытында немесе басқа да төтенше мән-жайларда халықаралық қатынастарда қабылданған әрекеттерді заңнамалық акт қабылдау арқылы қолдануына кедергі;

3) кез келген мүше мемлекеттің халықаралық қауіпсіздік пен бейбітшілікті сақтау мақсатында Біріккен Ұлттар Ұйымының Жарғысына сәйкес өз міндеттемелерін орындау үшін кез келген әрекеттерді қолдануына кедергі ретінде түсіндірілмеуге тиіс.

7. Осы бөлімнің ережелері мүше мемлекеттің:

1) қоғамдық моральды қорғау немесе қоғамдық тәртіпті ұстап тұру үшін қажетті шараларды қабылдауына немесе қолдануына кедергі келтірмейді. Қоғамның негізгі мұдделерінің біріне қатысты шынайы және жеткілікті түрде елеулі қауіп-қатер қалыптасқан жағдайда, қоғамдық тәртіп пайымдаулары бойынша ерекшелік қолданылуы мүмкін;

2) адамдардың өмірін немесе денсаулығын, жануарларды немесе өсімдіктерді қорғау үшін қажетті;

3) мыналарға:

жаңылысуға ұшырататын және жосықсыз практиканы немесе азаматтық-құқықтық шарттардың сақталмау салдарын болдырмауға;

жеке сипаттағы мәліметтерді өңдеу және тарату кезінде жекелеген тұлғалардың жеке өміріне араласудан қорғауга және жеке өмірі мен шоттары туралы мәліметтердің құпиялышының қорғауга;

қауіпсіздікке қатысы бар шараларды қоса алғанда, осы бөлімнің ережелеріне қайшы келмейтін, мүше мемлекеттердің заңнамасын сактау үшін қажетті;

4) іс жүзінде ұсынылатын режимдегі айырмашылық көрсетілетін қызметтер саудасына, инвестициялар құруға және қызметіне қатысты әділ немесе тиімді тікелей салықтар салуды және оларды басқа мүше мемлекеттің немесе үшінші мемлекеттердің тұлғаларынан алууды қамтамасыз етуге талпынумен байланысты болған жағдайда, осы Шартқа № 16 қосымшаның 21 және 24-тармақтарымен үйлеспейтін шараларды қабылдауына немесе қолдануына кедергі келтірмейді және мұндай шаралар мүше мемлекеттердің халықаралық шарттарының ережелеріне қайшы келмеуге тиіс;

5) режимге қатысты айырмашылық тиісті мүше мемлекет қатысуышы болып табылатын салық салу мәселелері бойынша, оның ішінде қосарланған салық салуды болдырмау туралы келісімнің нәтижесі болып табылған жағдайда, осы Шартқа № 16 қосымшаның 27 және 29-тармақтарымен үйлеспейтін шараларды қабылдауына немесе қолдануына кедергі келтірмейді.

8. Осы баптың 7-тармағында көзделген шараларды қолдану мүше мемлекеттер арасында жөнсіз немесе акталмаған кемсітушілікке немесе көрсетілетін қызметтер саудасында, инвестициялар құруда, қызметінде және инвестицияларды жүзеге асыруда жасырын шектеулерге әкеп соқпауға тиіс.

9. Егер мүше мемлекет үшінші мемлекетке қатысты көрсетілетін қызметтер саудасына, инвестициялар құруға, қызметіне және

инвестицияларды жүзеге асыруға қатысты шектеулерді немесе тыйымдарды сактаса, осы бөлімдегі ешнәрсе мұндай мүше мемлекетті басқа мүше мемлекеттің тұлғаларына, егер мұндай тұлға көрсетілген үшінші мемлекеттің тұлғасына тиесілі болса немесе оның бақылаудың болса, ал осы бөлімнің ережелерін қолдану көрсетілген тыйымдар мен шектеулерді айналып өтуге немесе бұзуға әкеп соғатын болса, осы бөлімнің ережелерін қолдануға міндеттейтіндей болып түсіндірілмеуге тиіс.

10. Мүше мемлекет өзі осы бөлімге сәйкес қабылдайтын өз міндеттемелерін басқа мүше мемлекеттің тұлғасына, егер басқа мүше мемлекеттің тұлғасы осы басқа мүше мемлекеттің аумағында елеулі іскерлік операцияларды жүзеге асырмайтындығы және оның бірінші мүше мемлекеттің тұлғасына немесе үшінші мемлекет тұлғасына тиесілі еkenі немесе оның бақылаудың болса, көрсетілетін қызметтер саудасына, инвестициялар құруға, қызметіне және инвестицияларды жүзеге асыруға қатысты қолдана алмайды.

66-бап

Көрсетілетін қызметтер саудасын, инвестициялар құруды, қызметін және инвестицияларды жүзеге асыруды ырықтандыру

1. Мүше мемлекеттер басқа мүше мемлекеттер тұлғаларының көрсетілетін қызметтер саудасына, инвестициялар құруына және қызметіне қатысты, осы Шарт күшіне енген күні қолданыста болған режиммен салыстырғанда жаңа кемсітушілік шараларын енгізбейді.

2. Көрсетілетін қызметтер саудасы, инвестициялар құру, қызметі және инвестицияларды жүзеге асыру еркіндігін қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттер көрсетілетін қызметтердің өзара саудасы, инвестициялар құру, қызметі және инвестицияларды жүзеге асыру жағдайларын кезең-кезеңмен ырықтандыруды жүргізеді.

3. Мүше мемлекеттер осы Шартқа № 16 қосымшаның 38 – 43-тар мақтарында көзделген көрсетілетін қызметтердің бірыңғай нарығын құруға және оның барынша көп қызметтер секторында жұмыс істеуін қамтамасыз етуге ұмтылады.

67-бап

Көрсетілетін қызметтер саудасын, инвестициялар құруды, қызметін және инвестицияларды жүзеге асыруды ырықтандыру қағидаттары

1. Көрсетілетін қызметтер саудасын, инвестициялар құруды, қызметін және инвестиацияларды жүзеге асыруды ырықтандыру мүше мемлекеттердің заңнамаларын үйлестіру және мүше мемлекеттердің құзыретті органдарының өзара әкімшілік ынтымақтастығын үйымдастыру арқылы, халықаралық қағидаттар мен стандарттарды ескере отырып, жүзеге асырылады.

2. Көрсетілетін қызметтер саудасын, инвестициялар құруды, қызметін және инвестиацияларды жүзеге асыруды ырықтандыру процесінде мүше мемлекеттер мынадай:

1) ішкі реттеуді оңтайландыру – шамадан тыс ішкі реттеуді, оның ішінде көрсетілетін қызметтерді берушілер, алушылар, инвестициялар құруды немесе қызметтің жүзеге асыратын тұлғалар және инвесторлар үшін рұқсат беру талаптары мен рәсімдерін көрсетілетін қызметтердің нақты секторларын реттеудің озық халықаралық практикасын ескере отырып, ала ол болмаған жағдайда – мүше мемлекеттердің неғұрлым прогрессивті модельдерін таңдау және қолдану арқылы кезең-кезеңмен оңайлату және (немесе) жою;

2) пропорционалдық – көрсетілетін қызметтер нарығының, инвестициялар құрудың, қызметтің немесе инвестицияларды жүзеге асырудың тиімді жұмыс істеуі үшін мүше мемлекеттер заңнамасын үйлестіру мен өзара әкімшілік ынтымақтастық деңгейлерінің қажетті және жеткілікті болуы;

3) өзара тиімділік – көрсетілетін қызметтер саудасын, инвестициялар құруды, қызметтің және инвестицияларды жүзеге асыруды әрбір мүше мемлекет үшін көрсетілетін қызметтер секторларының және қызмет түрлерінің зәрулігін ескере отырып, пайда мен міндеттемелерді әділ бөлу негізінде ырықтандыру;

4) дәйектілік – көрсетілетін қызметтер саудасына, инвестиациялар құруга, қызметтіне немесе инвестиацияларды жүзеге асыруға қатысты кез келген шараларды қабылдау, оның ішінде:

көрсетілетін қызметтер секторларының және қызмет түрлерінің ешқайсысында өзара қол жеткізу жағдайларын осы Шартқа қол қою қүніне қолданыста болған жағдайлармен және осы Шартта бекітілген жағдайлармен салыстырғанда нашарлатуға жол берілмейтінін;

осы Шартқа № 16 қосымшаның 2-тармағының 4-абзацында және 15 – 17, 23, 26, 28, 31, 33 және 35-тармактарында көрсетілген, Жоғары кеңес бекітетін шектеулердің, алып тастаулардың, қосымша талаптар мен жағдайлардың жеке ұлттық тізбелерінде көзделген шектеулердің, алып тастаулардың, қосымша талаптар мен жағдайлардың кезең-кезеңмен қысқартылуын негізге ала отырып, мүше мемлекеттердің заннамасын үйлестіру және әкімшілік ынтымақтастық;

5) экономикалық орындылық – осы Шартқа № 16 қосымшаның 38 – 43-тармактарында көзделген көрсетілетін қызметтердің бірыңгай нарығын қалыптастыру шеңберінде Одақтың ішкі нарығында шығарылатын және өткізілетін тауарлардың өзіндік құнына, бәсекеге қабілеттілігіне және (немесе) көлеміне неғұрлым жоғары деңгейде әсер ететін көрсетілетін қызметтер секторларына қатысты көрсетілетін қызметтер саудасына басым тәртіппен ырықтандыру жүргізу қағидаттарын басшылыққа алады.

68-бап

Әкімшілік ынтымақтастық

1. Мүше мемлекеттер осы бөлімде реттелетін мәселелер бойынша құзыретті органдар арасында тиімді ынтымақтастықты қамтамасыз етуде бір-біріне жәрдемдеседі.

Мүше мемлекеттердің күзыретті органдары ынтымақтастықтың тиімділігін қамтамасыз ету үшін, оның ішінде ақпарат алмасу үшін келісімдер жасасады.

2. Әкімшілік ынтымақтастық:

1) мүше мемлекеттердің күзыретті органдары арасында көрсетілетін қызмет секторлары бойынша тұтастай да, нарыққа нақты қатысуышыларға қатысты да жедел ақпарат алмасуды;

2) көрсетілетін қызметтерді берушілердің тұтынушылардын, нарықтың адал субъектілерінің құқықтары мен заңды мұдделерін, сондай-ақ қоғамдық (мемлекеттік) мұдделерді бұзуының алдын алу тетігін жасауды қамтиды.

3. Мүше мемлекеттің күзыретті органдары жасалған келісімдер шеңберінде басқа мүше мемлекеттердің күзыретті органдарынан олардың күзыреті саласына жататын және осы бөлімде көзделген талаптарды тиімді іске асыру үшін қажетті ақпаратты, оның ішінде:

1) бірінші мүше мемлекеттің аумағында көрсетілетін қызметтерді құруды жүзеге асырған немесе беретін осы басқа мүше мемлекеттердің тұлғалары туралы және атап айтқанда, олардың аумағында осындай тұлғалардың шын мәнінде құрылғанын раставтын және күзыретті органдардың мәліметтері бойынша бұл тұлғалар кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратынын раставтын мәліметтер туралы;

2) күзыретті органдар берген рұқсаттар және жүзеге асырылуы үшін рұқсат берілген қызмет түрлері туралы;

3) құзыретті органдар осы тұлғаға қатысты қабылдаған және оның құзыреттілігін немесе іскерлік беделін тікелей қозгайтын, тұлғаның дәрменсіздігін (банкроттығын) тану туралы әкімшілік шаралар, қылмыстық-құқықтық санкциялар немесе шешімдер туралы ақпаратты сұрата алады. Бір мүше мемлекеттің құзыретті органдары тиісті ақпаратты, оның ішінде бірінші мүше мемлекеттің аумағында көрсетілетін қызметтерді құруды жүзеге асырған немесе беретін тұлғаларды жауаптылықта тарту негіздері туралы ақпаратты оны сұратқан басқа мүше мемлекеттің құзыретті органдарына ұсынуға тиіс.

4. Мүше мемлекеттер құзыретті органдарының (оның ішінде қызметті бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын) әкімшілік ынтымақтастығы:

1) басқа мүше мемлекеттің көрсетілетін қызметтерді берушісі осы көрсетілетін қызметтерді берген кезде бір мүше мемлекеттің көрсетілетін қызметтерді алушыларының құқықтарын қорғаудың тиімді жүйесін жасау;

2) көрсетілетін қызметтерді берушілер мен алушылардың салық және өзге міндеттемелерін орындау;

3) жосықсыз іскерлік практиканың жолын кесу;

4) мүше мемлекеттердің көрсетілетін қызметтер көлемі туралы статистикалық деректерінің анықтылығын қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырылады.

5. Егер мүше мемлекетке кез келген көрсетілетін қызметтерді берушілердің, инвестициялар құруды немесе қызметін жүзеге

асыратын тұлғалардың не инвесторлардың осы мүше мемлекеттің аумағындағы немесе басқа мүше мемлекеттердің аумағындағы адамдардың, жануарлардың, өсімдіктердің денсаулығына немесе қауіпсіздігіне немесе қоршаған ортаға нұқсан келтіре алатын әрекеттері туралы белгілі болса, бірінші мүше мемлекет бұл туралы ең қысқа мерзімдерде барлық мүше мемлекеттерге және Комиссияға хабарлайды.

6. Комиссия осы бөлімде реттелетін мәселелер бойынша Одактың ақпараттық жүйелерін құруға жәрдемдеседі және олардың жұмыс істеу процесіне қатысады.

7. Мүше мемлекеттер осы бапта көзделген міндеттемелерді басқа мүше мемлекеттердің орындау жағдайлары туралы Комиссияға хабарлай алады.

69-бап

Транспаренттілік

1. Әрбір мүше мемлекет осы бөлімде реттелетін мәселелер бойынша өз заңнамасының ашықтығы мен қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

Осы мақсаттарда мүше мемлекеттің осы бөлімде реттелетін мәселелерді қозғайтын немесе қозғай алатын барлық нормативтік құқықтық актілері өзінің құқықтары және (немесе) міндеттемелері осындай нормативтік құқықтық актілерде қозғалуы мүмкін кез келген тұлға олармен таныса алатындағы ресми дереккөзде, ал мүмкіндігіне

қарай, «Интернет» ақпараттық-телекоммуникациялық желісінің (бұдан әрі – Интернет желісі) тиісті сайтында да жариялануға тиіс.

2. Мүше мемлекеттің осы баптың 1-тармағында көрсетілген нормативтік құқықтық актілері өздерінің құқықтары және (немесе) міндеттемелері осы нормативтік құқықтық актілерде қозғалуы мүмкін тұлғалардың құқықтық айқындылығын және негізделген сенімдерін қамтамасыз ететін мерзімде, бірақ қандай жағдайда да олар күшіне енген (қолданысқа енгізілген) күнге дейін жариялануға тиіс.

3. Мүше мемлекеттер осы баптың 1-тармағында көрсетілген нормативтік құқықтық актілер жобаларының алдын ала жариялануын қамтамасыз етеді.

Мүше мемлекеттер нормативтік құқықтық актінің жобасын әзірлеуге жауапты мемлекеттік органдардың Интернет желісіндегі ресми сайттарында немесе арнайы құрылған сайттарда нормативтік құқықтық актілердің жобаларын, тұлғалардың олар бойынша ескертпелер мен ұсыныстарды жіберу тәртібі туралы ақпаратты, сондай-ақ нормативтік құқықтық актінің жобасына қоғамдық талқылау жүргізілетін мерзім туралы мәліметтерді барлық мүдделі тұлғаларға өздерінің ескертпелері мен ұсыныстарын жіберу мүмкіндігін беру мақсатында орналастырады.

Көрсетілген нормативтік құқықтық актілердің жобалары, әдетте, оларды қабылдау күніне дейін күнтізбелік 30 күн бұрын жарияланады. Мұндай алдын ала жариялау жедел ден қоюды талап ететін айрықша жағдайларда, сондай-ақ нормативтік құқықтық актілердің жобаларын алдын ала жариялау олардың орындалуына

кедергі келтіруі мүмкін болғанда немесе қоғамдық мұddeлерге өзгеше түрде қайшы келген жағдайларда ғана талап етілмейді.

Мұше мемлекеттердің құзыретті органдары қоғамдық тақылау шенберінде алған ескертпелер және (немесе) ұсыныстар нормативтік құқықтық актілердің жобаларын пысықтау кезінде мүмкіндігінше ескеріледі.

4. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген нормативтік құқықтық актілерді (олардың жобаларын) жариялау оларды қабылдау және колдану мақсаттарын түсіндірумен қатар жүргізілуге тиіс.

5. Мұше мемлекеттер кез келген тұлғаның осы баптың 1-тармағында көрсетілген, қолданыстағы және (немесе) қабылдау жоспарланатын нормативтік құқықтық актілер туралы жазбаша немесе электрондық сұрау салуына жауап қайтаруды қамтамасыз ететін тетік жасайды.

6. Мұше мемлекеттер басқа мұше мемлекеттер тұлғаларының осы бөлімде реттелетін мәселелер бойынша өтініштерін өз заңнамасына сәйкес, өз тұлғалары үшін белгіленген тәртіппен қарауды қамтамасыз етеді.

XVI бөлім
ҚАРЖЫ НАРЫҚТАРЫН РЕТТЕУ

70-бап

Қаржы нарықтарын реттеу мақсаттары мен қағидаттары

1. Мұше мемлекеттер Одақ шеңберінде қаржы нарықтарын келісілген реттеуді:

- 1) Одақ шеңберінде ортақ қаржы нарығын құру және мұше мемлекеттердің қаржы нарықтарына кемсітпеушілікпен қол жеткізуіді қамтамасыз ету мақсатында мұше мемлекеттердің экономикалық интеграциясын тереңдету;
- 2) көрсетілетін қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтары мен занды мүдделерінің кепілді және тиімді қорғалуын қамтамасыз ету;
- 3) банк және сақтандыру секторларындағы, сондай-ақ бағалы қағаздар нарығында көрсетілетін қызметтер секторындағы бір мұше мемлекеттің уәкілетті органдары берген лицензиялардың басқа мұше мемлекеттер аумактарында өзара мойындалуы үшін жағдай жасау;
- 4) халықаралық стандарттарга сәйкес мұше мемлекеттердің қаржы нарықтарындағы тәуекелдерді реттеу тәсілдерін айқындау;
- 5) банк қызметіне, сақтандыру қызметіне және бағалы қағаздар нарығындағы қызметке қойылатын талаптарды (пруденциалдық талаптарды) айқындау;

6) қаржы нарығына қатысушылардың қызметін қадағалауды жүзеге асыру тәртібін айқындау;

7) қаржы нарығына қатысушылар қызметінің транспаренттілігін қамтамасыз ету мақсаттары мен қағидаттарына сәйкес жүзеге асырады.

2. Қаржы нарығында капиталдың еркін қозғалысын қамтамасыз ету үшін жағдай жасау мақсатында мүше мемлекеттер ынтымақтастықтың мынадай негізгі нысандарын, оның ішінде:

1) мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары арасында банк қызметін, сақтандыру қызметін және бағалы қағаздар нарығындағы қызметті реттеу және дамыту, Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа сәйкес бақылау және қадағалау мәселелері бойынша ақпарат, оның ішінде құпия ақпарат алмасуды;

2) қаржы нарықтарында туындейтын ағымдағы және ықтимал проблемаларды талқылау жөніндегі және оларды шешу бойынша ұсыныстар өзірлеу жөніндегі келісілген іс-шаралар жүргізуіді;

3) банк қызметін, сақтандыру қызметін және бағалы қағаздар нарығындағы қызметті реттеу мәселелері бойынша мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының өзара консультациялар жүргізуін қолданады.

3. Осы баптың 1-тармағында баяндалған мақсаттарға қол жеткізу үшін мүше мемлекеттер Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа сәйкес және осы Шартқа № 17 қосымша мен осы Шарттың 103-бабын ескере отырып, қаржы нарығы саласындағы өз заңнамасын үйлестіруді жүзеге асырады.

XVII БӨЛІМ
САЛЫҚТАР ЖӘНЕ САЛЫҚ САЛУ

71-бап

Мүше мемлекеттердің салық салу саласындағы
өзара іс-қимыл қағидаттары

1. Бір мүше мемлекеттің аумағынан басқа мүше мемлекеттің аумағына әкелінетін тауарларға жанама салықтар салынады.

2. Мүше мемлекеттер өзара саудадағы салықтарды, өзге де алымдар мен төлемдерді аумағында басқа мүше мемлекеттердің тауарларын өткізу жүзеге асырылатын мүше мемлекетте салық салу оның аумағында шығарылатын осыған ұқсас тауарларға қатысты дәл сондай мән-жайлар болған кезде осы мүше мемлекет қолданатын салық салуға қарағанда қолайсыз болмайтындей етіп алады.

3. Мүше мемлекеттер өзара саудаға әсер ететін салықтарға қатысты заннаманы ұлттық денгейде немесе Одақ денгейінде бәсекелестік талаптарын бұзбайтындей және тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің еркін орын ауыстыруына кедергі келтірмейтіндей етіп үйлестіруді, оған қоса:

1) акцизделетін негұрлым зәру тауарлар бойынша акциздер мөлшерлемелерін үйлестіруді (жақындастыруды);

2) өзара саудада қосылған құн салығын алу жүйесін одан әрі жетілдіруді (оның ішінде акпараттық технологияларды қолдана

отырып жетілдіруді) жүзеге асыру бағыттарын, сондай-ақ нысандары мен тәртібін айқындайды.

72-бап

Мұше мемлекеттерде жанама салықтарды алу қағидаттараты

1. Өзара тауарлар саудасында жанама салықтарды алу тауарлар экспортты кезінде қосылған құн салығының нөлдік мөлшерлемесін қолдануды және (немесе) акциздер төлеуден босатуды, сондай-ақ импорт кезінде оларға жанама салық салуды көздейтін, межелі ел қағидаты бойынша жүзеге асырылады.

Тауарлардың экспортты мен импортты кезінде жанама салықтарды алу және олардың төленуін бақылау тетігі осы Шартқа № 18 қосымшага сәйкес тәртіппен жүзеге асырылады.

2. Жұмыстарды орындау, қызметтер көрсету кезінде жанама салықтарды алу аумағы жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізу орны деп танылатын мұше мемлекетте жүзеге асырылады.

Жұмыстарды орындау, қызметтер көрсету кезінде жанама салықтарды алу осы Шартқа № 18 қосымшада көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

3. Мұше-мемлекеттердің салық органдары арасындағы жанама салықтардың төлену толықтығын қамтамасыз ету үшін қажетті ақпарат алмасу жеке халықаралық ведомствоаралық шартқа сәйкес жүзеге асырылады, оның ішінде шартта ақпарат алмасу тәртібі,

тауарларды әкелу және жанама салықтар төлеу туралы өтініш нысаны, оны толтыру қағидалары және алмасу форматына қойылатын талаптар белгіленеді.

4. Бір мүше мемлекеттің аумағына басқа мүше мемлекеттің аумағынан тауарлар импорты кезінде аумағына тауарлар импортталатын мүше мемлекеттің заңнамасында акциздік маркалармен (есепке алу-бақылау маркаларымен, белгілерімен) таңбалауға жататын тауарлар бөлігінде өзгеше белгіленбесе, жанама салықтарды осы мүше мемлекеттің салық органдары алады.

5. Мүше мемлекеттің аумағына тауарлар импорты кезінде өзара саудадағы жанама салықтар мөлшерлемелері осы мүше мемлекеттің аумағында осыған ұқсас тауарлар өткізілген кезде оларға салынатын жанама салықтар мөлшерлемелерінен аспауға тиіс.

6. Мүше мемлекеттің аумағына:

1) осы мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес оның аумағына әкелу кезінде салық салуға жатпайтын (салық салудан босатылатын) тауарлардың;

2) мүше мемлекеттің аумағына жеке тұлғалар кәсіпкерлік қызмет мақсатында әкелмейтін тауарлардың;

3) бір мүше мемлекеттің аумағына басқа мүше мемлекеттің аумағынан импорты оларды бір заңды тұлғаның шегінде беруге байланысты жүзеге асырылатын тауарлардың (мүше мемлекеттің заңнамасында осындай тауарларды әкелу (әкету) туралы салық органдарына хабарлау бойынша міндеттеме белгіленуі мүмкін) импорты кезінде жанама салықтар алынбайды.

73-бап

Жеке тұлғалардың табыстарына салық салу

Егер бір мүше мемлекет басқа мүше мемлекеттің салық резидентінің (тұрақты болу орны бар тұлғалар) бірінші айтылған мүше мемлекетте жүзеге асырылатын жалдау бойынша жұмыспен байланысты табысына өзінің заннамасына және халықаралық шарттардың ережелеріне сәйкес салық салуға құқылы болса, мұндай табысқа бірінші мүше мемлекетте жалдау бойынша бірінші жұмыс күнінен бастап осы бірінші мүше мемлекеттің жеке тұлғаларының – салық резиденттерінің (тұрақты болу орны бар тұлғалардың) осындай табыстары үшін көзделген салық мөлшерлемелері бойынша салық салуға қолданылады.

Осы баптың ережелері мүше мемлекеттер азаматтарының жалдау бойынша жұмыспен байланысты алатын табыстарына салық салуға қолданылады.

XVIII БӨЛІМ
БӘСЕКЕЛЕСТІКТІҢ ЖАЛПЫ ҚАҒИДАТТАРЫ
МЕН ҚАҒИДАЛАРЫ

74-бап

Жалпы ережелер

1. Осы бөлімнің нысанасы мүше мемлекеттер аумақтарындағы бәсекелестікке қарсы әрекеттерді, екі және одан да көп мүше мемлекеттердің аумақтарындағы трансшекарапалық нарықтардағы бәсекелестікке теріс әсер ететін әрекеттерді анықтауды және олардың жолын кесуді қамтамасыз ететін бәсекелестіктің жалпы қағидаттары мен қағидаларын белгілеу болып табылады.

2. Осы бөлімнің ережелері мүше мемлекеттердің аумақтарындағы бәсекелестік (монополияға қарсы) саясатын іске асырумен байланысты қатынастарға және екі және одан көп мүше мемлекеттердің аумақтарындағы трансшекарапалық нарықтардағы бәсекелестікке теріс әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін мүше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуши субъектілері (нарық субъектілері) қатысқан қатынастарға қолданылады. Комиссияның құзыретін айқындау мақсатында нарықты трансшекарапалық нарыққа жатқызу критерийі Жоғары Кенес шешімімен белгіленеді.

3. Мүше мемлекеттер өзінің заннамасында қосымша тыйым салуды, сондай-ақ осы Шарттың 75 және 76-баптарында көзделген

тыйым салуларға қатысты қосымша талаптар мен шектеулерді белгілеуге құқылы.

4. Мүше мемлекеттер, егер үшінші елдердің шаруашылық жүргізуі субъектілерінің (нарық субъектілерінің) әрекеттері мүше мемлекеттердің тауар нарықтарындағы бәсекелестік жағдайына теріс әсер етуі мүмкін болса, мұндай әрекеттерге қатысты келісілген бәсекелестік (монополияға қарсы) саясатын жүргізеді.

5. Осы бөлімде ешнэрсе кез келген мүше мемлекетке ел қорғанысының маңызды мұдделерін немесе мемлекет қауіпсіздігін қорғау үшін қажет деп санаган кез келген шараны қолдануға кедергі ретінде түсіндірілмеуге тиіс.

6. Осы бөлімнің ережелері осы Шартта көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып, табиғи монополиялар субъектілеріне қолданылады.

7. Осы бөлімнің ережелерін іске асыру осы Шартқа № 19 қосымшага сәйкес жүзеге асырылады.

75-бап

Бәсекелестіктің жалпы қағидаттары

1. Мүше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуі субъектілеріне (нарық субъектілеріне) мүше мемлекеттердің өз бәсекелестік (монополияға қарсы) заннамасының нормаларын қолдануы осындай шаруашылық жүргізуі субъектілердің (нарық субъектілерінің) ұйымдық-құқықтық нысанына және тіркелу орнына қарамастан, бірдей жағдайларда және тең шамада жүзеге асырылады.

2. Мұше мемлекеттер өз заңнамасында оның ішінде мыналарға:

1) мемлекеттік билік органдары, жергілікті өзін-өзі басқару органдары, олардың функцияларын жүзеге асыратын өзге де органдар немесе ұйымдар арасындағы немесе олардың және шаруашылық жүргізуші субъектілердің (нарық субъектілерінің) арасындағы келісімдерге, егер мұндай келісімдер осы Шартта және (немесе) мұше мемлекеттердің басқа да халықаралық шарттарында көзделген жағдайларды қоспағанда, бәсекелестікке жол бермеуге, оны шектеуге немесе жоюға әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін болса;

2) мұше мемлекеттердің заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда және осы Шартта және (немесе) мұше мемлекеттердің басқа да халықаралық шарттарында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, мемлекеттік немесе муниципалдық преференцияларды беруге тыйым салуды белгілейді.

3. Мұше мемлекеттер осы баптың 2-тармағының 1) тармақшасында көзделген әрекеттердің (әрекетсіздіктің) алдын алу, оларды анықтау және жолын кесу жөнінде тиімді іс-шараларды қолданады.

4. Мұше мемлекеттер өз заңнамасына сәйкес әрбір мұше мемлекеттің аумақтарында бәсекелестікті қорғау және дамыту үшін қажетті болатындей шамада экономикалық шоғырландыруды тиімді бақылауды қамтамасыз етеді.

5. Әрбір мұше мемлекет өзінің құзыретіне бәсекелестік (монополияға қарсы) саясатын іске асыру және (немесе) жүргізу кіретін мемлекеттік билік органының (бұдан әрі – мұше

мемлекеттердің уәкілетті органы) болуын қамтамасыз етеді, бұл, бұдан өзге, мұндай органға бәсекелестікке қарсы әрекеттерге тыйым салудың және жосықсыз бәсекеге тыйым салудың сакталуын, экономикалық шоғырландыруды бақылау жөніндегі өкілеттіктерді, сондай-ақ бәсекелестік (монополияға қарсы) заңнаманы бұзушылықтардың алдын алу және анықтау, көрсетілген бұзушылықтарды тоқтату жөніндегі шараларды қолдану және осындай бұзушылықтар үшін жауапкершілікке тарту бойынша шараларды қолдану жөніндегі өкілеттіктерді беруді білдіреді.

6. Мұше мемлекеттер шаруашылық жүргізуінің субъектілерге (нарық субъектілеріне) және билік органдарының лауазымды адамдарына қатысты бәсекелестікке қарсы әрекеттер жасағаны үшін өз заңнамасында тиімділік, мөлшерлестік, қамтамасыз етілу, бұлтартпау және айқындылық қагидаттарына сүйене отырып, айыппұл санкцияларын белгілейді және олардың қолданылуын бақылауды қамтамасыз етеді. Бұл ретте мұше мемлекеттер айыппұл санкциялары қолданылған жағдайда барынша жоғары айыппұл санкциялары бәсекелестік үшін аса үлкен қауіп төндіретін (бәсекелестікті шектейтін келісімдер, мұше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуінің субъектілерінің (нарық субъектілерінің) үстем жағдайын теріс пайдалану) бұзушылықтарға белгіленуі тиіс екендігін мойындайды, бұл ретте құқық бұзушылық жасалған нарықта құқық бұзушының тауарды өткізуден түскен сомасына немесе құқық бұзушының тауар сатып алу шығыстары сомасына қарай есептелетін айыппұл санкциялары дұрысырақ болады.

7. Мүше мемлекеттер өздері жүргізетін бәсекелестік (монополияға қарсы) саясаттың ақпараттық ашықтығын өз заңнамасына сәйкес, оның ішінде мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының қызметі туралы мәліметтерді бұқаралық ақпарат құралдарында және Интернет желісінде орналастыру арқылы қамтамасыз етеді.

8. Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары өз мемлекеттің заңнамасына және осы Шартқа сәйкес, ақпарат беру, консультациялар жүргізу туралы хабарламалар, сұрау салу жіберу, басқа мүше мемлекеттің мұдделерін қозғайтын тергеп-тексерулер (істерді қарастыру) туралы хабардар ету, бір мүше мемлекеттің уәкілетті органының сұрау салуы бойынша тергеп-тексерулер жүргізу (істерді қарастыру) және оның нәтижелері туралы хабардар ету арқылы өзара іс-қимылды жүзеге асырады.

76-бап

Бәсекелестіктің жалпы қагидалары

1. Нәтижесі бәсекелестікке жол бермеу, оны шектеу, жою және (немесе) басқа тұлғалардың мұдделеріне қысым жасау, оның ішінде мынадай іс-әрекеттер (әрекетсіздік):

- 1) тауардың монополиялық жоғары немесе монополиялық тәмен бағасын белгілеу, ұстап тұру;
- 2) егер алып қою нәтижесі тауар бағасын көтеру болып табылса, тауарды айналыстан алып қою;

3) келісімшарт жасаушы агентке ол үшін тиімсіз немесе шарттың нысанасына жатпайтын экономикалық немесе технологиялық негіzsіz шарт талаптарын күштеп тану;

4) егер тауарға сұраныс болса немесе оның рентабельді өндірісіне мүмкіндік болған кезде оны беруге тапсырыстар орналастырылса, сондай-ақ, егер тауар өндірісінің мұндай қысқартылуы немесе мұндай тоқтатылуы осы Шартта және (немесе) мүше мемлекеттердің басқа халықаралық шарттарында тікелей көзделмесе, тауар өндірісін экономикалық немесе технологиялық негіzsіz қысқарту немесе тоқтату;

5) осы Шартта және (немесе) мүше мемлекеттердің басқа халықаралық шарттарында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, тиісті тауарды өндіру немесе беру мүмкіндігі болған жағдайда жекелеген сатып алушылармен (тапсырыс берушілермен) шарт жасасудан экономикалық немесе техникалық негіzsіz бас тарту не жалтару;

6) осы Шартта және (немесе) мүше мемлекеттердің басқа халықаралық шарттарында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, бір сол тауарға әртүрлі бағаларды (тарифтерді) экономикалық, технологиялық немесе өзге де түрде негіzsіz белгілеу, кемсітушілік жағдайлар жасау;

7) басқа шаруашылық жүргізуші субъектілердің (нарық субъектілерінің) тауар нарығына кіруіне немесе тауар нарығынан шығуына кедергілер жасау болып табылған немесе болып табылуы

мүмкін ұstem жағдайға ие шаруашылық жүргізуші субъектінің (нарық субъектісінің) әрекетіне (әрекетсіздігіне) тыйым салынады.

2. Жосықсыз бәсекеге, оның ішінде:

1) шаруашылық жүргізуші субъектіге (нарық субъектісіне) залал келтіруі не оның іскерлік беделіне нұқсан келтіруі мүмкін жалған, нақты емес немесе бұрмаланған мәліметтер таратуға;

2) тауардың сипатына, өндірілу тәсілі мен орнына, тұтынушылық қасиеттеріне, сапасы мен санына қатысты немесе оны өндірушілерге қатысты жаңылыстыруға;

3) шаруашылық жүргізуші субъектінің (нарық субъектісінің) өздері өндіретін немесе өткізетін тауарларын басқа шаруашылық жүргізуші субъектілер (нарық субъектілері) өндіретін немесе өткізетін тауарлармен орынсыз салыстыруға жол берілмейді.

3. Мұше мемлекеттердің бір тауар нарығында жұмыс істейтін, бәсекелес шаруашылық жүргізуші субъектілері (нарық субъектілері) арасындағы:

1) бағаларды (тарифтерді), жеңілдіктерді, ұстемеақыларды (қосымша ақыларды) ұстеме бағаларды белгілеуге немесе ұстап тұруға;

2) сауда-саттықтарда бағаларды көтеруге, төмендетуге немесе ұстап тұруға;

3) тауар нарығын аумактық қағидат, тауарларды сату немесе сатып алу көлемі, өткізілетін тауарлар ассортименті не сатушылардың немесе сатып алушылардың (тапсырыс берушілердің) құрамы бойынша бөлуге;

- 4) тауарлар өндірісін қысқартуға немесе тоқтатуға;
- 5) белгілі бір сатушылармен не сатып алушылармен (тапсырыс берушілермен) шарттар жасасудан бас тартуға әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін келісімдерге тыйым салынады.

4. Шаруашылық жүргізуінің субъектілер (нарық субъектілері) арасында, осы Шартқа № 19 қосымшада белгіленген жол беру критерийлеріне сәйкес жол беріледі деп танылатын «сатылы» келісімдерді қоспағанда, егер:

1) сатушы сатып алушы үшін тауарды қайта сатудың мейлінше жоғары бағасын белгілейтін жағдайды қоспағанда, мұндай келісімдер тауарды қайта сату бағасын белгілеуге әкеп соқса немесе әкеп соғуы мүмкін болса;

2) мұндай келісімдерде сатып алушының сатушыға бәсекелес болып табылатын шаруашылық жүргізуінің субъектінің (нарық субъектісінің) тауарын сатпау міндеттемесі көзделсе, «сатылы» келісімдерге тыйым салынады. Мұндай тыйым салу сатып алушының тауарларды тауар белгісімен не сатушының өндірушіні дараландырудың өзге құралымен сатуды ұйымдастыруы туралы келісімдерге қолданылмайды.

5. Егер мұндай келісімдер бәсекелестікті шектеуге әкеп соғады немесе әкеп соғуы мүмкін деп белгіленсе, осы Шартқа № 19 қосымшада белгіленген жол беру критерийлеріне сәйкес жол беріледі деп танылатын «сатылы» келісімдерді қоспағанда, шаруашылық жүргізуінің субъектілер (нарық субъектілері) арасындағы өзге келісімдерге тыйым салынады.

6. Мүше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілерінің (нарық субъектілерінің) экономикалық қызметін жеке тұлғалардың, коммерциялық үйымдардың және коммерциялық емес үйымдардың үйлестіруді жүзеге асыруына, егер мұндай үйлестіру осы баптың 3 және 4-тармақтарында көрсетілген, осы Шартқа № 19 қосымшада белгіленген жол беру критерийлеріне сәйкес жол берілген деп танылуы мүмкін емес салдарлардың кез келгеніне әкеп соқса немесе әкеп соғуы мүмкін болса, тыйым салынады. Мүше мемлекеттер өз заңнамасында, егер экономикалық қызметті үйлестіру осы баптың 5-тармағында көрсетілген, осы Шартқа № 19 қосымшада белгіленген жол беру критерийлеріне сәйкес жол берілген деп танылуы мүмкін емес салдарларға әкеп соқса немесе әкеп соғуы мүмкін болса, мұндай үйлестіруге тыйым салуды белгілеуге құқылы.

7. Мүше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілерінің (нарық субъектілерінің), сондай-ақ мүше мемлекеттердің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырмайтын жеке тұлғалары мен коммерциялық емес үйымдарының осы бөлімде белгіленген бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзуының жолын кесуді, егер мұндай бұзушылықтар, қаржы нарықтарын қоспағанда, екі және одан да көп мүше мемлекет аумағындағы трансшекаралық нарықтағы бәсекеге теріс әсер ететін болса немесе әсер етуі мүмкін болса, Комиссия осы Шартқа № 19 қосымшада көзделген тәртіппен жүзеге асырады.

77-бап

Бағаны мемлекеттік реттеу

Бағаны мемлекеттік реттеуді енгізу, сондай-ақ мүше мемлекеттердің оны енгізу туралы шсшімдеріне дауласу тәртібі осы Шартқа № 19 қосымшада айқындалады.

XIX БӨЛІМ
ТАБИГИ МОНОПОЛИЯЛАР

78-бап

Табиғи монополиялар салалары мен субъектілері

1. Мүше мемлекеттер табиғи монополиялар субъектілсрінің қызметін реттеу кезінде осы Шартқа № 20 қосымшада көзделген нормалар мен ережелерді басшылыққа алады.
2. Осы бөлімнің ережелері мүше мемлекеттердің табиғи монополиялар субъектілері, табиғи монополиялар салаларындағы тұтынушылары, атқарушы билік органдары және жергілікті өзін-өзі басқару органдары қатысатын, мүше мемлекеттер арасындағы саудаға әсер ететін және осы Шартқа № 20 қосымшага № 1 қосымшада көрсетілген қатынастарға қолданылады.
3. Табиғи монополиялардың нақты салаларындағы құқықтық қатынастар осы Шарттың XX және XXI бөлімдерінде көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып, осы бөлімде айқындалады.

4. Мұше мемлекеттерде табиғи монополиялар салаларына осы Шартқа № 20 қосымшага № 2 қосымшада көрсетілген табиғи монополиялар салалары да жатады.

Осы Шартқа № 20 қосымшага № 2 қосымшада көрсетілген табиғи монополиялар салаларына қатысты мұше мемлекеттер заңнамасының талаптары қолданылады.

5. Табиғи монополиялар салаларына жатқызылған табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтер тізбесі мұше мемлекеттердің заңнамасында белгіленеді.

6. Мұше мемлекеттер осы Шартқа № 20 қосымшага № 1 және 2 қосымшаларда көрсетілген табиғи монополиялар салаларын қысқарту және осы Шарттың XX және XXI бөлімдерінде өтпелі кезеңді ықтимал айқындау арқылы оларды үйлестіруге ұмтылады.

7. Мұше мемлекеттерде табиғи монополиялар салаларын көнегейту:

егер мұше мемлекет басқа мұше мемлекетте табиғи монополия саласы болып табылатын және осы Шартқа № 20 қосымшага № 1 немесе 2 қосымшада келтірілген саланы табиғи монополиялар саласына жатқызуға ниетті болған жағдайда, мұше мемлекеттің заңнамасына сәйкес;

егер мұше мемлекет осы Шартқа № 20 қосымшага № 1 немесе 2 қосымшада көрсетілмеген табиғи монополиялардың өзге саласын табиғи монополиялар саласына жатқызуға ниетті болған жағдайда, осы мұше мемлекет Комиссияға тиісінше өтініш жасағаннан кейін Комиссияның шешімі бойынша жүзеге асырылады.

8. Осы бөлім мүше мемлекеттер арасындағы қолданыстағы екіжақты халықаралық шарттармен реттелген қатынастарға қолданылмайды. Мүше мемлекеттер арасында жаңадан жасалатын екіжақты халықаралық шарттар осы бөлімге қайшы келмеуге тиіс.

9. Осы Шарттың XVIII бөлімінің ережелері осы бөлімде көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып, табиғи монополиялар субъектілеріне қолданылады.

ХХ БӨЛІМ ЭНЕРГЕТИКА

79-бап

Мүше мемлекеттердің энергетика саласындағы өзара іс-қимылы

1. Мүше мемлекеттердің отын-энергетика кешендерінің әлеуетін тиімді пайдалану, сондай-ақ ұлттық экономикаларды энергетикалық ресурстардың негізгі түрлерімен (электр энергиясы, газ, мұнай және мұнай өнімдері) қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттер энергетика саласында ұзақ мерзімді өзара тиімді ынтымақтастықты дамытады, үйлестірілген энергетика саясатын жүргізеді, энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді ескере отырып, осы Шарттың 81, 83 және 84-баптарында көзделген халықаралық шарттарға сәйкес:

1) энергетикалық ресурстарға нарықтық баға белгілеуді

қамтамасыз ету;

2) энергетикалық ресурстардың ортақ нарықтарындағы бәсекелестікті дамытуды қамтамасыз ету;

3) энергетикалық ресурстар, тиісті жабдық, технологиялар және олармен байланысты көрсетілетін қызметтер саудасына техникалық, әкімшілік және өзге де тоқсауылдардың болмауы;

4) энергетикалық ресурстардың ортақ нарықтарының көлік инфрақұрылымын дамытуды қамтамасыз ету;

5) энергетикалық ресурстардың ортақ нарықтарында мүше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуши субъектілері үшін кемсітпеушілік жағдайларды қамтамасыз ету;

6) мүше мемлекеттердің энергетикалық кешеніне инвестициялар тарту үшін қолайлы жағдайлар жасау;

7) энергетикалық ресурстардың ортақ нарықтарының технологиялық және коммерциялық инфрақұрылымы жұмыс істеуінің ұлттық нормалары мен қағидаларын үйлестіру қағидаттарын негізге ала отырып, энергетикалық ресурстардың ортақ нарықтарын кезең-кезеңмен қалыптастыруды жүзеге асырады.

2. Мүше мемлекеттердің электр энергетикасы, газ, мұнай және мұнай өнімдері салаларындағы осы бөлімде реттелмеген өз қызметін жүзеге асыратын шаруашылық жүргізуши субъектілерінің қатынастарына мүше мемлекеттердің заңнамасы қолданылады.

3. Мүше мемлекеттердің электр энергетикасы, газ, мұнай және мұнай өнімдері салаларындағы шаруашылық жүргізуши субъектілерінің қызметіне қатысты осы Шарттың XVIII бөлімінің

ережелері осы Шарттың осы бөлімінде және XIX бөлімінде көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып қолданылады.

80-бап

Газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің
индикативті (болжамды) балансы

1. Жиынтық энергетикалық әлеуетті тиімді пайдалану және энергетикалық ресурстарды мемлекетаралық жеткізіл беруді онтайландыру мақсатында мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары:

Одақ газының индикативті (болжамды) балансын;

Одақ мұнайының индикативті (болжамды) балансын;

Одақтың мұнай өнімдерінің индикативті (болжамды) балансын әзірлейді және келіседі.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген баланстарды әзірлеу Комиссияның катысуымен және осы Шарттың 104-бабының 1-тармағында көзделген мерзімдес әзірленетін және мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарымен келісілеттін газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің индикативті (болжамды) баланстарын қалыптастыру әдіснамасына сәйкес жүзеге асырылады.

81-бап

Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру

1. Мүше мемлекеттер осы Шарттың 104-бабының 2 және 3-тармақтарында көзделген өтпелі ережелерді ескере отырып, қатар жұмыс істейтін электр энергетикасы жүйелері негізінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын кезең-кезеңмен қалыптастыруды жүзеге асырады.

2. Мүше мемлекеттер Одақтың Жоғары кеңес бекітетін ортақ электр энергетикасы нарығын қалыптастыру тұжырымдамасы мен бағдарламасын әзірлейді.

3. Мүше мемлекеттер Одақ шенберінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастырудың бекітілген тұжырымдамасы мен бағдарламасы ережелеріне негізделген ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру туралы халықаралық шарт жасасады.

82-бап

Электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсететін қызметтеріне қол жеткізу
қамтамасыз ету

1. Мүше мемлекеттер электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтерін осы Шартқа № 21 қосымшаға сай бірыңғай қағидаттар мен қағидаларға сәйкес

мүше мемлекеттердің электр энергиясына (куатына) деген ішкі қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін басым пайдаланған жағдайда, осы қызметтер көрсетуге кедергісіз қол жеткізуі қолда бар техникалық мүмкіндіктер шегінде қамтамасыз етеді.

2. Осы Шартқа № 21 қосымшада баяндалған баға белгілеуді және тариф саясатын қоса алғанда, электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізу қағидаттары мен қағидалары, Беларусь Республикасына, Қазақстан Республикасына және Ресей Федерациясына қатысты қолданылады. Одаққа жаңа мүшелер қосылған жағдайда көрсетілген қосымшага тиісті өзгерістер енгізіледі.

83-бап

Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастыру және газ тасымалдау саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізуі қамтамасыз ету

1. Мүше мемлекеттер осы Шарттың 104-бабының 4 және 5-тармақтарында көзделген ережелерді ескере отырып, № 22 қосымшага сәйкес Одақтың ортақ газ нарығын кезең-кезеңмен қалыптастыруды жүзеге асырады.

2. Мүше мемлекеттер Жоғары кеңес бекітетін Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастырудың тұжырымдамасы мен бағдарламасын өзірлейді.

3. Мұше мемлекеттер Одақ шеңберінде Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастырудың бекітілген тұжырымдамасы мен бағдарламасының ережелеріне негізделетін ортақ газ нарығын қалыптастыру туралы халықаралық шарт жасасады.

4. Мұше мемлекеттер Одақтың келісілген индикативті (болжамды) газ балансын ескере отырып, қолда бар техникалық мүмкіндіктер, газ тасымалдау жүйелерінің бос қуаттары шегінде және шаруашылық жүргізуі субъектілердің азаматтық-құқықтық шарттарының негізінде басқа мұше мемлекеттердің шаруашылық жүргізуі субъектілерінің газды тасымалдау үшін мұше мемлекеттер аумақтарында орналасқан газ тасымалдау жүйелеріне кедергісіз қол жеткізуін осы Шартқа № 22 қосымшаға сәйкес бірынғай қағидаттар, шарттар және қағидалар негізінде қамтамасыз етеді.

84-бап

Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру және мұнай мен мұнай өнімдерін тасымалдау саласындағы табиғи монополия субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізуіді қамтамасыз ету

1. Мұше мемлекеттер осы Шарттың 104-бабының 6 және 7-тармақтарында көзделген өтпелі ережелерді ескере отырып, осы Шартқа № 23 қосымшаға сәйкес Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын кезең-кезеңмен қалыптастыруды жүзеге асырады.

2. Мүше мемлекеттер Жоғарғы кеңес бекітетін Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру тұжырымдамасы мен бағдарламасын әзірлейді.

3. Мүше мемлекеттер Одақ шеңберінде Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастырудың бекітілген тұжырымдамасы мен бағдарламасының ережелеріне негізделетін мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру туралы халықаралық шарт жасасады.

4. Мүше мемлекеттер Одақ мұнайының келісілген индикативті (болжамды) балансын, Одақтың мұнай өнімдерінің келісілген индикативті (болжамды) балансын ескере отырып, қолда бар техникалық мүмкіндіктер шегінде және шаруашылық жүргізетін субъектілердің азаматтық-құқықтық шарттарының негізінде басқа мүше мемлекеттердің шаруашылық жүргізу субъектілерінің мүше мемлекеттер аумағында орналасқан мұнай мен мұнай өнімдерін тасымалдау жүйелеріне кедергісіз қол жеткізуін Осы Шартқа № 23 қосыншада көзделген бірыңғай қағидаттар, шарттар мен қағидалар негізінде қамтамасыз етеді.

85-бап

Комиссияның энергетика саласындағы өкілеттігі

Комиссия энергетика саласында осы бөлімнің орындалуына мониторингті жүзеге асырады.

XXI БӨЛІМ

КӨЛІК

86-бап

Үйлестірілген (келісілген) көлік саясаты

1. Одақта экономикалық интеграцияны қамтамасыз етуге, бәсекелестік, ашықтық, қауіпсіздік, сенімділік, қолжетімділік және экологиялық қагидаттарында бірыңғай көлік кеңістігін жүйелі және кезең-кезеңмен қалыптастыруға бағытталған үйлестірілген (келісілген) көлік саясаты жүзеге асырылады.

2. Үйлестірілген (келісілген) көлік саясатының міндеттері:

- 1) көлік қызметтерінің ортақ нарығын құру;
- 2) көлік саласындағы ортақ басымдықтарды және үздік практикалардың іске асрылуын қамтамасыз ету бойынша келісілген шаралар қабылдау;
- 3) мұше мемлекеттердің колік жүйелерін әлемдік колік жүйесіне интеграциялау;
- 4) мұше мемлекеттердің транзиттік әлеуетін тиімді пайдалану;
- 5) көлік қызметтерінің сапасын арттыру;
- 6) көліктегі қауіпсіздікті қамтамасыз ету;
- 7) көліктің қоршаған ортаға және адам денсаулығына зиянды әсерін төмендешу;
- 8) қолайлы инвестициялық климатты қалыптастыру болып табылады.

3. Үйлестірілген (келісілген) көлік саясатының негізгі басымдықтары:

- 1) біріңғай көлік кеңістігін қалыптастыру;
- 2) еуразиялық көлік дәліздерін құру және дамыту;
- 3) Одақ шенберінде транзиттік әлеуетті іске асыру және дамыту;
- 4) көлік инфрақұрылымының дамуын үйлестіру;
- 5) тасымалдау процестерін оңтайландыруды қамтамасыз ететін логистикалық орталықтар мен көлік ұйымдарын құру;
- 6) мүше мемлекеттердің кадрлық әлеуетін тарту және пайдалану;
- 7) көлік саласындағы ғылым мен инновацияларды дамыту болып табылады.

4. Үйлестірілген (келісілген) көлік саясатын мүше мемлекеттер қалыптастырады.

5. Үйлестірілген (келісілген) көлік саясатының негізгі бағыттары мен іске асыру кезеңдерін Жоғары кеңес айқындайды.

6. Комиссия мүше мемлекеттердің үйлестірілген (келісілген) көлік саясатын іске асыруна мониторингті жүзеге асырады.

87-бап

Қолданылу аясы

1. Осы бөлімінің ережелері осы Шарттың XVIII және XIX бөлімдерінің ережелерін және осы Шартқа № 24 қосымшада көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, автомобиль, әуе, су және

теміржол көлігіне қолданылады.

2. Мүше мемлекеттер мүше мемлекеттер арасындағы көлік қызметтерін кезең-кезеңімен ырықтандыруға ұмтылады.

Ірықтандырудың тәртібі, шарттары және кезеңділігі осы Шартқа № 21 қосымшада көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда айқындалады.

3. Көліктегі қауіпсіздікке (көлік қауіпсіздігіне және көлікті пайдалану қауіпсіздігіне) қойылатын талаптар мүше мемлекеттердің заңнамаларында және халықаралық шарттарда айқындалады.

XXII БӨЛІМ

МЕМЛЕКЕТТИК (МУНИЦИПАЛДЫҚ) САТЫП АЛУ

88-бап

Мемлекеттік (муниципалдық) сатып алу саласындағы реттеудің мақсаттары мен қағидаттары

1. Мүше мемлекеттер мемлекеттік (муниципалдық) сатып алу (бұдан әрі – сатып алу) саласында реттеудің мынадай мақсаттары мен қағидаттарын айқындейды:

сатып алу саласындағы қатынастарды мүше мемлекеттің сатып алу туралы заңнамасымен және мүше мемлекеттердің халықаралық шарттарымен реттеу;

мүше мемлекеттерде сатып алу үшін пайдаланылатын қаражаттың оңтайлы және тиімді жұмысалуын қамтамасыз ету;

мүше мемлекеттерге сатып алу саласында ұлттық режим ұсыну; үшінші елдерге сатып алу саласында мүше мемлекеттерге ұсынылатынға қарағанда неғұрлым қолайлы режим ұсынуға жол бермеу;

сатып алудың ақпараттық ашықтығы мен айқындылығын қамтамасыз ету;

бір мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес дайындалған электрондық цифрлық қолтаңбаны басқа мүше мемлекеттің өзара тануы арқылы электрондық форматта жүргізілетін сатып алуға қатысуға мүше мемлекеттердің әлеуетті өнім берушілері мен өнім берушілерінің кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз ету;

мүше мемлекеттің сатып алу саласында уәкілетті реттеуші және бақылаушы билік органдарының болуын қамтамасыз ету (осы функцияларды бір органның орындауына жол беріледі);

мүше мемлекеттердің сатып алу туралы заңнамасын бұзғаны үшін жауапкершілік белгілеу;

сатып алу саласында бәсекелестікті дамыту, сондай-ақ сыйайлас жемқорлыққа және басқа да теріс пайдаланушылықтарға қарсы іс-қимыл жасау.

2. Осы Шарттың күші мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес олар туралы мәліметтер мемлекеттік сырды (мемлекеттік құпияларды) құрайтын сатып алуларға қолданылмайды.

3. Мүше мемлекеттерде сатып алу осы Шартқа № 25 қосымшаға сәйкес жүзеге асырылады.

4. Осы бөлімнің күші осы тармактың екінші – тәртінші абзацтарының ерекшеліктері ескеріле отырып, мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктері жүзеге асыратын сатып алуға қолданылмайды.

Мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктері өздерінің сатып алушы жүзеге асырудың ішкі қағидаларына (бұдан әрі – сатып алу туралы ережеге) сәйкес әкімшілік-шаруашылық мұқтаждарды қамтамасыз ету, құрылыш және күрделі жөндеу жұмыстарын орындау үшін сатып алушы жүзеге асырады. Сатып алу туралы ереже осы бапта жазылған мақсаттарға және қағидаттарға қайши келмеуге, оның ішінде мүше мемлекеттердің әлеуетті өнім берушілеріне тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге тиіс. Айрықша жағдайларда ұлттық (орталық) банктің жоғары органының шешімімен көрсетілген қағидаттардан ерекшеліктер белгіленуі мүмкін.

Сатып алу туралы ереже сатып алуға қойылатын талаптарды, оның ішінде сатып алу рәсімдерін дайындау және жүргізу тәртібін (сатып алу тәсілдерін қоса алғанда) және оларды қолдану шарттарын, шарттарды (келісімшарттарды) жасасу тәртібін қамтуға тиіс.

Бұл ретте сатып алу туралы ереже және мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктері жоспарлап отырған және жүзеге асырган сатып алу туралы акпарат сатып алу туралы ережеде айқындалған тәртіппен мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктерінің Интернет желісіндегі ресми сайттарында орналастырылады.

ХХIII БӨЛІМ
ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІК

89-бап

Жалпы ережелер

1. Мүше мемлекеттер зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды сақтау және қорғау саласындағы ынтымақтастықты жүзеге асырады және оларға құқықтардың өз аумағында сақталуы мен қорғалуын халықаралық құқық нормаларына, Одақтың құқығын құрайтын халықаралық шарттар мен актілерге және мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес қамтамасыз етеді.

Мүше мемлекеттердің ынтымақтастығы мынадай негізгі міндеттерді шешу үшін жүзеге асырылады:

мүше мемлекеттердің зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды сақтау және қорғау саласындағы заңнамасын үйлестіру;

мүше мемлекеттердің зияткерлік меншік объектілеріне құқық иеленушілерінің мұдделерін қорғау.

2. Мүше мемлекеттердің ынтымақтастығы мынадай негізгі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) ғылыми және инновациялық дамуды қолдау;

2) зияткерлік меншік объектілерін коммерцияландыру және пайдалану тетіктерін жетілдіру;

3) мүше мемлекеттердің авторлық құқықты және сабактас құқықтарды иеленушілері үшін қолайлы жағдайлар ұсыну;

- 4) Еуразиялық экономикалық одақтың тауар белгілері мен қызмет көрсету белгілерін және Еуразиялық экономикалық одақтың тауарлар шығарылған жерлерінің атауларын тіркеу жүйесін енгізу;
- 5) зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды қорғауды, оның ішінде Интернет желісінде қорғауды қамтамасыз ету;
- 6) зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды тиімді кедендей қорғауды, оның ішінде мүше мемлекеттердің зияткерлік меншік объектілерінің бірыңғай кеден тізілімін жүргізу арқылы қамтамасыз ету;
- 7) контрафактілік өнімдердің айналымын болдырмауға және оның жолын кесуге бағытталған үйлестірілген шараларды жүзеге асыру.

3. Зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды тиімді сақтауды және қорғауды қамтамасыз ету мақсатында Комиссия ұйымдастыратын мүше мемлекеттердің консультациялары өткізіледі.

Консультациялар нәтижесінде мүше мемлекеттердің ынтымақтастығы барысында анықталған проблемалық мәселелерді шешу бойынша ұсыныстар әзірленеді.

90-бап

Зияткерлік меншік объектілерінің құқықтық режимі

1. Бір мүше мемлекеттің тұлғаларына басқа мүше мемлекеттің аумағында зияткерлік меншік объектілерінің құқықтық режиміне қатысты ғана ұлттық режим ұсынылады. Мүше мемлекеттің

заңнамасында ұлттық режимнен хат-хабар жазысу үшін мекенжайды көрсету мен өкілді тағайындауды қоса алғанда, сот және әкімшілік рәсімдерге қатысты ерекшеліктер көзделуі мүмкін.

2. Мүше мемлекеттер өз заңнамасында зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды сақтау мен қорғаудың мүше мемлекеттерге қолданылатын халықаралық құқықтық актілерде, сондай-ақ Одақтың құқығын құрайтын халықаралық шарттар мен актілерде көзделгеннен гөрі жоғары деңгейін қамтамасыз ететін нормаларды көздеуі мүмкін.

3. Мүше мемлекеттер зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды сақтау және қорғау саласындағы қызметті мынадай негізгі халықаралық шарттардың нормаларына сәйкес жүзеге асырады:

1886 жылғы 9 қыркүйектегі Әдеби және көркем туындыларды қорғау жөніндегі Берн конвенциясы (1971 жылғы редакциядағы);

1977 жылғы 28 сәуірдегі патенттік рәсім мақсаттары үшін микроагзаларды депозиттеуді халықаралық тану туралы Будапешт шарты;

1996 жылғы 20 желтоқсандағы Авторлық құқық жөніндегі Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының шарты;

1996 жылғы 20 желтоқсандағы Орындаулар мен фонограммалар жөніндегі Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының шарты;

2000 жылғы 1 маусымдағы Патенттік құқық туралы шарт;

1970 жылғы 19 маусымдағы Патенттік коопeração жөніндегі шарт;

1971 жылғы 29 қазандағы Фонограммаларды заңсыз пайдаланудан фонограмма шығарушылардың мұдделерін қорғау туралы Конвенция;

1891 жылғы 14 сәуірдегі Таңбаларды халықаралық тіркеу туралы Мадрид келісімі және 1989 жылғы 28 маусымдағы Таңбаларды халықаралық тіркеу туралы Мадрид келісімінің Хаттамасы;

1961 жылғы 26 қазандағы Орындаушылардың, фонограмма шығарушылардың және хабар тарату үйымдарының құқықтарын қорғау туралы халықаралық конвенция;

1883 жылғы 20 наурыздағы Өнеркәсіптік меншікті қорғау жөніндегі Париж конвенциясы;

2006 жылғы 27 наурыздағы Тауар таңбалары жөніндегі зандар туралы Сингапур шартты.

Көрсетілген халықаралық шарттардың қатысуышысы болып табылмайтын мүше мемлекеттер осы шарттарға косылу жөніндегі міндеттемені өз мойнына алады.

4. Зияткерлік меншік объектілерінің жекелеген тұрлеріне қатысты құқықтық режимнің ерекшеліктерін айқындауды қоса алғанда, зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды сақтау және қорғау саласындағы қатынастарды реттеу осы Шартқа № 26 косымшага сәйкес жүзеге асырылады.

91-бап

Құқық қолдану

1. Мүше мемлекеттер зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды тиімді қорғауды қамтамасыз ету бойынша құқық қолдану шараларын жүзеге асырады.

2. Мүше мемлекеттер зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды қорғау бойынша, оның ішінде Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексіне, сондай-ақ кедендей құқықтық қатынастарды реттейтін, Одақтың құқығын құрайтын халықаралық шарттар мен актілерге сәйкес әрекеттерді жүзеге асырады.

3. Зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды қорғау саласында өкілеттіктер берілген мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары мүше мемлекеттердің аумақтарында зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды бұзудың алдын алу, оны анықтау және оның жолын кесу бойынша әрекеттерді үйлестіру мақсатында ынтымақтастықты және өзара іс-кимылды жүзеге асырады.

XXIV БӨЛІМ
ӨНЕРКӘСІП

92-бап

Өнеркәсіптік саясат және ынтымактастық

1. Мұше мемлекеттер ұлттық өнеркәсіптік саясатты өздері дербес әзірлейді, қалыптастырады және іске асырады, оның ішінде өнеркәсіпті дамытудың ұлттық бағдарламаларын және өнеркәсіптік саясаттың өзге де шараларын қабылдайды, сондай-ақ осы Шартың 93-бабына қайши келмейтін өнеркәсіптік субсидиялар ұсыну тәсілдерін, нысандарын және бағыттарын айқындайды.

Одақ шеңберіндегі өнеркәсіптік саясатты мұше мемлекеттер Үкіметаралық кеңес бекітетін өнеркәсіптік ынтымактастықтың негізгі бағыттары бойынша қалыптастырады және оны Комиссияның консультациялық қолдау көрсетуіне немесе үйлестіруіне сүйеніп жүзеге асырады.

2. Одақ шеңберіндегі өнеркәсіптік саясатты мұше мемлекеттер:

- 1) мұше мемлекеттердің тең құқылығы және ұлттық мұдделерін есепке алу;
- 2) өзара тиімділік;
- 3) адал бәсекелестік;
- 4) кемсітпеушілік;
- 5) транспаренттілік қағидаттары негізінде жүзеге асырады.

3. Одак шенберінде өнеркәсіптік саясатты жүзеге асыру мақсаттары өнеркәсіптік дамуды жеделдету және оның орнықтылығын арттыру, мүшс мемлекеттердің өнеркәсіптік кешендерінің бәсекеге қабілеттілігін арттыру, инновациялық белсенділікті жоғарылатуға, өнеркәсіп саласында, оның ішінде мүше мемлекеттердің өнеркәсіптік тауарларының қозғалысы жолындағы кедергілерді жоюға бағытталған тиімді ынтымақтастықты жүзеге асыру болып табылады.

4. Мүше мемлекеттер Одақ шенберіндегі өнеркәсіптік саясатты жүзеге асыру мақсаттарына қол жеткізу үшін:

- 1) өнеркәсіпті дамыту жоспарлары туралы өзара хабар беруді жүзеге асыруы;
- 2) мүше мемлекеттердің ұлттық өнеркәсіп саясатын әзірлеу, жүзеге асыруға жауап беретін уәкілетті органдары өкілдерінің тұрақты кездесулерін (консультацияларын), оның ішінде Комиссия алаңындағы тұрақты кездесулерін (консультацияларын) өткізуі;
- 3) өнеркәсіптік ынтымақтастық үшін экономикалық қызметтің басым түрлерін дамытудың бірлескен бағдарламаларын әзірлеуі және іске асыруы;
- 4) зәру тауарлардың тізбесін әзірлеуі және келісуі;
- 5) бірлескен жобаларды, оның ішінде мүше мемлекеттердің өнеркәсіптік ынтымақтастығының тиімділігін арттыру және өнеркәсіптік коопeraçãoсын терендету үшін қажетті инфрақұрылымды дамыту жөніндегі жобаларды іске асыруы;

- 6) өнеркәсіптік ынтымақтастық мақсаттары үшін технологиялық және ақпараттық ресурстарды дамытуы;
- 7) жоғары технологиялық өндірістерді ынталандыру мақсатында бірлескен ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізуі;
- 8) кедергілерді жоюға және өзара тиімді ынтымақтастықты дамытуға бағытталған өзге де шараларды іске асыруы мүмкін.

5. Қажет болған жағдайда Үкіметаралық кеңестің шешімі бойынша осы баптың 4-тармағында көрсетілген шараларды іске асырудың тиісті тәртібі әзірленеді.

6. Мұше мемлекеттер Үкіметаралық Кеңес бекітетін және оның ішінде өнеркәсіптік ынтымақтастық үшін экономикалық қызметтің басым түрлері мен зәру тауарларды қамтитын Одақ шеңберіндегі Өнеркәсіптік ынтымақтастықтың негізгі бағыттарын (бұдан әрі – Негізгі бағыттар) әзірлейді.

Комиссия жыл сайын Негізгі бағыттардың іске асырылу нәтижелеріне мониторинг және талдау жүргізеді және қажет болған кезде мұше мемлекеттермен келісім бойынша Негізгі бағыттарды нақтылау жөнінде ұсыныстар дайындауды.

7. Сауда, кедендік-тарифтік, бәсекелестік, мемлекеттік сатып алу саласындағы, техникалық реттеу, кәсіпкерлік қызметті дамыту, көлік және инфрақұрылым және басқа да салалардағы саясаттарды әзірлеу және іске асыру кезінде мұше мемлекеттердің өнеркәсіпті дамыту мүдделері есепке алынады.

8. Мұше мемлекеттер зәру тауарларға қатысты өнеркәсіптік саясат шараларын қабылдау алдында ұстанымдарды өзара есепке алу үшін консультациялар жүргізеді.

Мұше мемлекеттер зәру тауарлардың бекітілген тізбесі бойынша ұлттық өнеркәсіптік саясатты іске асырудың жоспарланған бағыттары туралы алдын ала өзара хабар беруді қамтамасыз етеді.

Мұше мемлекеттер Комиссиямен бірлесіп көрсетілген консультациялар жүргізудің және (немесе) өзара хабар берудің тәртібін әзірлейді, оны Комиссия Кеңесі бекітеді.

9. Одақ шенберінде өнеркәсіптік ынтымақтастықты іске асыру үшін мұше мемлекеттер Комиссияның консультациялық қолдау көрсетуіне және үйлестіруіне сүйене отырып, мынадай құралдарды әзірлең, қолдана алады:

1) жоғары технологиялық, инновациялық және бәсекеге қабілетті өнім жасау мақсатында өзара тиімді өнеркәсіптік кооперацияны ынталандыру;

2) мұше мемлекеттер өзара тиімді негізде қатысатын бірлескен бағдарламалар мен жобалар;

3) бірлескен технологиялық платформалар мен өнеркәсіптік кластерлер;

4) өнеркәсіптік ынтымақтастықты дамытуға жәрдемдесетін өзге де құралдар.

10. Осы балты іске асыру үшін мұше мемлекеттер Комиссияның қатысуымен қосымша құжаттар мен тетіктер әзірлей алады.

11. Комиссия осы Шартқа № 27 қосымшаға сәйкес, осы Шартта айқындалған өкілеттіктер шегінде өнеркәсіптік ынтымақтастықтың негізгі бағыттары бойынша мүше мемлекеттерге консультациялық қолдау көрсетеді және олардың қызметін үйлестіреді.

Осы баптың мақсаттары үшін осы Шартқа № 27 қосымшаға сәйкес ұғымдар пайдаланылады.

93-бап.

Өнеркәсіптік субсидиялар

1. Мүше мемлекеттер экономикаларының тұрақты және тиімді дамуы үшін жағдайларды, сондай-ақ мүше мемлекеттер арасындағы өзара сауда мен адал бәсекелестіктің дамуына ықпал ететін жағдайларды қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттердің аумақтарында өнеркәсіптік тауарларға қатысты, оның ішінде осы Шартқа № 28 қосымшаға сәйкес өнеркәсіп тауарларын өндірумен, өткізумен және тұтынумен тікелей байланысты көрсетілетін қызметтерді ұсынған немесе алған кезде субсидиялар берудің бірыңгай қағидалары қолданылады.

2. Мүше мемлекеттердің осы баптың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелерінен туындаитын міндеттемелері мүше мемлекеттердің үшінші елдермен құқықтық қатынастарына қолданылмайды.

3. Осы баптың мақсаттары үшін субсидия ретінде мыналар түсініледі:

а) мүше мемлекеттің субсидиялаушы органды (немесе мүше мемлекеттік берген құрылым) көрсететін қаржылай көмек, оның нәтижесінде артықшылықтар жасалады (қамтамасыз етіледі) және ол:

акша қаражатын тікелей аудару (мысалы, қайтарылмайтын несиeler, кредиттер түрінде) немесе жарғылық капиталдағы үлесті сатып алу немесе оны ұлғайту немесе мұндай қаражатты аудару жөніндегі міндеттемелер (мысалы, кредиттер бойынша кепілдіктер);

мүше мемлекеттің кірісіне түсуге тиіс болған төлемдерді өндіріп алудан толықтай немесе ішінара бас тарту (мысалы, салық женеілдіктері, борышты есептен шығару) арқылы жүзеге асырылады. Бұл ретте экспортталатын өнеркәсіп тауарын ішкі тұтынуға арналған ұқсас тауардан алынатын баждар мен салықтардан босату не мұндай баждар мен салықтарды азайту не іс жүзінде есепке жазылған сомадан аспайтын мөлшерде мұндай баждар мен салықтарды қайтару субсидия ретінде қарастырылмайды;

тауарларды немесе көрсетілетін қызметтерді (ортақ инфрақұрылымды қолдауға және дамытуға арналған өнеркәсіп тауарларын немесе көрсетілетін қызметтерді қоспағанда) ұсыну;

өнеркәсіп тауарларын сатып алу арқылы жүзеге асырылады;

б) нәтижесінде артықшылық ұсынылатын, кез келген мүше мемлекеттің аумағынан өнеркәсіп тауарын әкелудің қысқартылуына немесе кез келген мүше мемлекеттің аумағына өнеркәсіп тауарын әкетудің ұлғайтылуына әсер ететін (тікелей немесе жанама) кірістерді немесе бағаларды қолдаудың басқа да кез келген нысаны.

Субсидия түрлері осы Шартқа № 28 қосымшада көзделген.

4. Субсидиялаушы орган өзіне жүктелген, субсидияны беруге қатысты бір немесе бірнеше функцияны кез келген басқа үйымға орындауға тапсыруы немесе бұйыруы мүмкін. Мұндай үйымның әрекеттері субсидиялаушы органның әрекеттері ретінде қарастырылады.

Мүше мемлекет басшысының субсидиялар беруге бағытталған актілері субсидиялаушы органның әрекеттері ретінде қарастырылады.

5. Мүше мемлекеттің аумағында берілетін субсидиялардың осы балтың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелеріне сәйкестігін талдау мақсатындағы тергеп-тексеру осы Шартқа № 28 қосымшада көзделген тәртіпке сәйкес жүргізіледі.

6. Комиссия осы балтың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелерінің іске асырылуын бақылауды қамтамасыз етеді және оған мынадай:

1) мүше мемлекеттер заңнамасына мониторингті жүзеге асыру және оның субсидияларды беруге қатысты осы Шарттың ережелеріне сәйкестігі тұрғысынан салыстырмалы-құқықтық талдау жүргізу, сондай-ақ мүше мемлекеттердің осы балтың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелерін сақтауы туралы жыл сайынғы есептерді дайындау;

2) субсидияларды беру саласында мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіру мен біріздендіру мәселелері бойынша мүше мемлекеттердің консультацияларын үйымдастыруға жәрдемдесу;

3) беруге жоспарланып жатқан және берілген өзіндік ерекшелікті субсидияларды ерікті келісу рәсімінің корытындылары бойынша мүше мемлекеттер орындауға міндетті, осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелерінде көзделген шешімдерді қабылдау, оның ішінде:

осы Шартқа № 28 қосымшаның 7-тармағында көзделген, Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта айқындалған критерийлердің негізінде осы Шартқа № 28 қосымшаның 6-тармағына сәйкес өзіндік ерекшелікті субсидияларды беруге болатыны немесе болмайтыны туралы шешім қабылдау;

осы Шартқа № 28 қосымшаның 7-тармағында көзделген, Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта айқындалған жағдайларда өзіндік ерекшелікті субсидияларды беру фактілері бойынша талқылау жүргізу және оларға қатысты міндетті шешімдер қабылдау;

осы баптың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелерін іске асыруға қатысты мәселелер бойынша келіспеушіліктерді шешу және оларды қолдану жөнінде түсіндірмелер беру;

4) осы Шартқа № 28 қосымшаның 7-тармағында көзделген, Одақ шеңберіндегі халықаралық шартта белгіленетін тәртіппен және жағдайларда берілетін субсидиялар туралы сұрау салулар жіберу және ақпарат алу өкілеттіктері беріледі.

Осы тармақтың 3) және 4) тармақшаларын қолдану осы Шарттың 105-бабының 1-тармағында көзделген өтпелі ережелер ескеріле отырып жүзеге асырылады.

7. Осы баптың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелеріне қатысты даулар, бірінші кезекте, келіссөздер мен консультациялар жүргізу арқылы шешіледі. Егер дау оған бастамашы болған мүше мемлекет жауапкер – мүше мемлекетке жіберген, келіссөздер мен консультациялар жүргізу туралы ресми жазбаша етініш берілген күннен бастап күнтізбелік 60 күннің ішінде келіссөздер мен консультациялар арқылы реттелмесе, талап қоюшы – мүше мемлекеттің Одақ Сотына жүгінуге құқығы бар.

Егер Одақ Сотының шешімдері белгіленген уақыт кезеңі ішінде орындалмаса немесе егер Одақ Соты жауапкер – мүше мемлекет хабарлаған шаралар осы баптың және осы Шартқа № 28 қосымшаның ережелеріне сәйкес келмейді деп шешсе, талап қоюшы – мүше мемлекет мөлшерлес жауап шараларын қолдануға құқылы.

8. Осы Шартқа № 28 қосымшаны бұза отырып берілген өзіндік ерекшелікті субсидияга мүше мемлекеттер дау айта алатын мерзім өзіндік ерекшелікті субсидия берілген күннен бастап 5 жылды құрайды.

XXV БӨЛІМ
АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕН

94-бап

Келісілген (үйлестірілген) агроенеркәсіптік саясаттың
мақсаттары мен міндеттері

1. Әрбір мүше мемлекет және жалпы Одақ халқының мұддесінде агроенеркәсіптік кешенді және ауылдық жерлерді дамытуды, сондай-ақ Одақ шеңберіндегі экономикалық интеграцияны қамтамасыз ету мақсатында келісілген (үйлестірілген) агроенеркәсіптік саясат жүргізіледі, ол, оның ішінде осы Шартта және Одақ шеңберіндегі агроенеркәсіптік кешен саласындағы басқа да халықаралық шарттарда көзделген реттеу тетіктерін қолдануды, тізбесі мүше мемлекеттердің ұсыныстары негізінде қалыптастырылып, Комиссия Кеңесі бекітетін зәру ауылшаруашылық тауарларының әрқайсысы бойынша өндірісті дамыту жоспарларын (бағдарламаларын) мүше мемлекеттердің бір-біріне және Комиссияға өзара ұсынуын көздейді.

2. Келісілген (үйлестірілген) агроенеркәсіптік саясаттың негізгі мақсаты бәсекеге қабілетті ауылшаруашылық өнімдері мен азық-түлік өндірісінің көлемін оңтайландыру, ортақ аграрлық нарық қажеттіліктерін қанағаттандыру, сондай-ақ ауыл шаруашылығы өнімі мен азық-түлік экспортын ұлғайту үшін мүше мемлекеттердің ресурстық әлеуетін тиімді іске асыру болып табылады.

3. Келісілген (үйлестірілген) агроөнеркәсіптік саясатты іске асыру мынадай міндеттердің шешілуін қамтамасыз етеді:

- 1) ауылшаруашылығы өнімі мен азық-түлік өндірісін және нарығын теңгерімді тұрде дамыту;
- 2) мүше мемлекеттердің субъектілері арасында әділ бәсекелестікті, оның ішінде ортақ аграрлық нарыққа бірдей қол жеткізу жағдайларын қамтамасыз ету;
- 3) ауылшаруашылығы өнімі мен азық-түліктің айналысына байланысты талаптарды біріздендіру;
- 4) ішкі және сыртқы нарықтарда мүше мемлекеттер өндірушілерінің мүдделерін қорғау.

95-бап

Келісілген (үйлестірілген) агроөнеркәсіптік саясаттың негізгі бағыттары және ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шаралары

1. Келісілген (үйлестірілген) агроөнеркәсіптік саясат міндеттерін шешу мынадай негізгі бағыттар:

- 1) агроөнеркәсіптік кешендердегі болжau;
- 2) ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау;
- 3) ортақ аграрлық нарықты реттеу;
- 4) өнім өндірісі мен айналысы саласындағы бірыңғай талаптар;
- 5) ауылшаруашылығы өнімі мен азық-түліктің экспортын дамыту;

6) агронеркесіптік кешенді ғылыми және инновациялық дамыту;

7) агронеркесіптік кешенді интеграцияланған ақпараттық қамтамасыз ету бойынша мемлекетаралық өзара іс-қимыл тетіктерін пайдалануды көздейді.

2. Келісілген (үйлестірілген) агронеркесіптік саясат шараларын іске асыру үшін мүше мемлекеттер өкілдерінің Комиссия ұйымдастыратын тұрақты консультациялары, оның ішінде зәру ауылшаруашылық тауарлары бойынша консультациялар жылына кемінде бір рет өткізіледі. Консультациялардың нәтижелері бойынша осы баптың 1-тармағында айқындалған негізгі бағыттар шеңберінде келісілген (үйлестірілген) агронеркесіптік саясатты іске асыру бойынша ұсынымдар әзірленеді.

3. Келісілген (үйлестірілген) агронеркесіптік саясатты жүргізу кезінде мүше мемлекеттер ауыл шаруашылығы саласының өндірістік, экономикалық қана емес, саланың әлеуметтік маңыздылығына, мүше мемлекеттердің өнірлері мен аумақтары арасындағы құрылымдық және табиғи-климаттық өзгешеліктерге негізделген ауыл шаруашылығы саласындағы қызметтің ерекше сипатын ескереді.

4. Интеграциялық өзара іс-қимылдың басқа да салаларында, оның ішінде ауылшаруашылығы өнімі мен азық-түлікке қатысты санитариялық, фитосанитариялық және ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) шараларды қамтамасыз ету саласында саясатты іске асыру келісілген (үйлестірілген)

агроөнеркәсіптік саясаттың мақсаттарын, міндеттері мен бағыттарын ескере отырып жүзеге асырылады.

5. Одак шенберінде ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау осы Шартқа № 29 қосымшаға сай тәсілдерге сәйкес жүзеге асырылады.

6. Осы бап пен осы Шартқа № 29 қосымшаға қатысты даулар бірінші кезекте Комиссияның қатысуымен келіссөздер және консультациялар жүргізу арқылы шешіледі. Егер дау оған бастамашылық еткен мүше мемлекеттің жауапкер ретінде әрекет ететін мүше мемлекетке келіссөздер мен консультациялар жүргізу туралы ресми жазбаша өтініш жіберген күннен бастап күнтізбелік 60 күн ішінде келіссөздер мен консультациялар арқылы реттелмесе, онда талап қоюшы – мүше мемлекет Одактың Сотына жүгінуге құқылы. Талап қоюшы болып табылатын мүше мемлекет келіссөздер мен консультациялар жүргізу туралы ресми жазбаша өтініш жіберген кезде, осындай өтініш жіберген күннен бастап күнтізбелік 10 күн ішінде Комиссияны бұл жөнінде хабардар етеді.

7. Келісілген (үйлестірілген) агрорынокасиптік саясатты іске асыру үшін Комиссия:

1) берілген өкілеттіктер шенберінде мүше мемлекеттермен бірлесіп келісілген (үйлестірілген) агрорынокасиптік саясаттың негізгі бағыттарын әзірлеуді, үйлестіру мен іске асыруды;

2) мүше мемлекеттер агрорынокасиптік кешенді дамытудың, ауыл шаруашылығы өніміне және азық-түлікке қатысты сұраныс пен

ұсыныстардың бірлескен болжамдарын дайындаған кезде қызметті үйлестіруді;

3) мұше мемлекеттердің агроөнеркәсіптік кешенді және оның жекелеген салаларын дамыту бағдарламаларын өзара ұсынуын үйлестіруді;

4) мұше мемлекеттердің агроөнеркәсіптік кешендері дамуының, мұше мемлекеттердің агроөнеркәсіптік кешендерді мемлекеттік реттеу шараларын, оның ішінде ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шараларын қолдануының мониторингін;

5) мұше мемлекеттермен келісілген номенклатура бойынша өндірілетін өнімнің бәсекеге қабілеттілігіне баға мониторингі мен талдауды;

6) мұше мемлекеттердің агроөнеркәсіптік кешен саласындағы заңнамаларын, оның ішінде ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау саласындағы заңнамаларын үйлестіру мәселелері бойынша, ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау саласындағы міндеттемелерді сақтауға байланысты дауларды шешу мәселелері бойынша консультациялар мен келіссөздер ұйымдастыруға жәрдемдесуді;

7) мұше мемлекеттердің ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау саласындағы заңнамасына мониторингі және оның Одақ шеңберіндегі міндеттемелерге сәйкестігі тұрғысынан салыстырмалы-құқықтық талдау жүргізуі;

8) мемлекеттік қолдау тиімділігін арттыру жөніндегі ұсынымдарды қоса алғанда, мұше мемлекеттерде агроөнеркәсіптік кешен және ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау саласындағы

мемлекеттік саясатқа шолулар дайындауды және оларды мүше мемлекеттерге ұсынуды;

9) ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау көлемдерін есептеумен байланысты мәселелер бойынша мүше мемлекеттерге жәрдем көрсетуді;

10) агроОнеркәсіптік кешен саласындағы экспорттық әлеуетті дамытуға бағытталған келісілген іс-қимылдарды жүзеге асыру бойынша ұсынымдарды мүше мемлекеттермен бірлесіп дайындауды;

11) мүше мемлекеттердің агроОнеркәсіптік кешен саласында, оның ішінде мүше мемлекеттердің мемлекетаралық бағдарламаларды іске асыруы шеңберінде бірлескен ғылыми-инновациялық қызметті жүзеге асыру кезіндегі іс-қимылдарын үйлестіруді;

12) мүше мемлекеттердің Одактың кедендік аумағы бойынша асыл тұқымды өнімді әкелу, әкету және орнын ауыстыру шарттарына, асыл тұқымды малдардың асыл тұқымдық құндылығын айқындау әдістемелеріне, сондай-ақ асыл тұқымдық қуәліктердің (сертификаттардың, паспорттардың) нысандарына қатысты біріздендірілген талаптарды әзірленуін және оларды іске асыруын үйлестіруді;

13) ауыл шаруашылығы өсімдіктерінің сұрыптарын сынау мен тұқым шаруашылығы, сондай-ақ мүше мемлекеттердің тұқымдардың сұрыптық және отырғызылу сапаларын растайтын құжаттарды өзара мойындауы саласында біріздендірілген талаптардың әзірленуін және іске асырылуын үйлестіруді;

14) келісілген (үйлестірілген) агроенеркәсіптік саясаттың негізгі бағыттары шеңберіндегі тең бәсекелестік жағдайларын қамтамасыз етуге жәрдем көрсетуді жүзеге асырады.

ХХVI БӨЛІМ
ЕҢБЕК КӨШІ-ҚОНЫ

96-бап

Мұше мемлекеттердің еңбек көші-қоны
саласындағы ынтымақтастығы

1. Мұше мемлекеттер Одақ шеңберіндегі еңбек көші-қонын реттеу саласындағы саясатты келісу бойынша, сондай-ақ мұше мемлекеттерде еңбек қызметін жүзеге асыруы үшін мұше мемлекеттер еңбекшілерін ұйымдастырылған түрде іріктеуге және тартуға жәрдем көрсету бойынша ынтымақтастықты жүзеге асырады.

2. Мұше мемлекеттердің еңбек көші-қоны саласындағы ынтымақтастығы мұше мемлекеттердің құзыретіне тиісті мәселелер жататын мемлекеттік органдарының өзара іс-қимыл жасасуы жолымен жүзеге асырылады.

3. Мұше мемлекеттердің Одақ шеңберіндегі еңбек көші-қоны саласындағы ынтымақтастығы мынадай нысандарда жүзеге асырылады:

1) еңбек көші-қоны саласындағы жалпы тәсілдер мен қағидаттарды келісу;

2) нормативтік құқықтық актілермен алмасу;

3) ақпарат алмасу;

4) анық емес ақпараттың таралып кетуін болдырмауға бағытталған шараларды іске асыру;

5) тәжірибе алмасу, тағылымдамаларды, семинарлар мен оқу курстарын өткізу;

6) консультациялық органдар шеңберіндегі ынтымақтастық.

4. Мүше мемлекеттердің келісімі бойынша көші-қон саласындағы ынтымақтастықтың өзге де нысандары белгіленуі мүмкін.

5. Осы бөлімде пайдаланылатын ұғымдар мыналарды білдіреді:

«келу мемлекеті» – аумағына басқа мүше мемлекеттің азаматы баратын мүше мемлекет;

«тұрақты тұратын мемлекет» – мүше мемлекеттің еңбекшісі азаматы болып табылатын мүше мемлекет;

«жұмысқа орналасу мемлекеті» – аумағында еңбек қызметі жүзеге асырылатын мүше мемлекет;

«білім туралы құжаттар» – білім туралы мемлекеттік үлгідегі құжаттар, сондай-ақ білім туралы мемлекеттік құжаттар деңгейінде танылатын білім туралы құжаттар;

«жұмыстарға (көрсетілетін қызметтерге) тапсырыс беруші» – жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасында көзделген тәртіппен және жағдайларда мүше мемлекеттің еңбекшісіне онымен жасалған азаматтық-құқықтық шарт негізінде жұмыс беретін заңды немесе жеке тұлға;

«көші-қон картасы (карточкасы)» – басқа мүше мемлекеттің аумағына келетін мүше мемлекеттің азаматы туралы мәліметтерді қамтитын және оның келетін мемлекеттің аумағында уақытша болуын есепке алу және бақылау үшін пайдаланылатын құжат;

«жұмыс беруші» – жұмысқа орналасу мемлекеттің заңнамасында көзделген тәртіппен және жағдайларда, көшіп-қонушы еңбекшіге онымен жасалған еңбек шартының негізінде жұмыс беретін занды немесе жеке тұлға;

«әлеуметтік қамсыздандыру (әлеуметтік сақтандыру)» – еңбекке уақытша жарамсыздығы жағдайы мен ана болуына байланысты міндettі сақтандыру, өндірістегі жазатайым оқиғалар мен кәсіптік аурулардан міндettі сақтандыру және міндettі медициналық сақтандыру;

«еңбек қызметі» – жұмысқа орналасу мемлекеттің аумағында осы мемлекеттің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатын, еңбек шартының негізіндегі қызмет немесе азаматтық-құқықтық шарт негізінде жұмыстарды орындау (қызметтер көрсету) жөніндегі қызмет;

«мүше мемлекеттің еңбекшісі» – мүше мемлекеттің азаматы болып табылатын, өзі азаматы болып табылмайтын және тұрақты тұрмайтын басқа мүше мемлекеттің аумағында занды түрде жүрген және занды негізде еңбек қызметін жүзеге асыратын адам;

«отбасы мүшесі» – мүше мемлекеттің еңбекшісімен некеде тұратын адам, сондай-ақ оның асырауындағы балалары мен жұмысқа

орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес отбасының мүшелері деп танылатын басқа да адамдар.

97-бап

Мүше мемлекеттер еңбекшілерінің еңбек қызметі

1. Мүше мемлекеттің жұмыс берушілері және (немесе) жұмыстарға (көрсетілетін қызметтерге) тапсырыс берушілері мүше мемлекеттердің еңбекшілерін ұлттық еңбек нарығын қорғау жөніндегі шектеулерді ескермей, еңбек қызметін жүзеге асыруға тартуға құқылы. Бұл ретте мүше мемлекеттер еңбекшілерінің жұмысқа орналасу мемлекетінде еңбек қызметін жүзеге асыруға рұқсат алуы талап етілмейді.

2. Ұлттық каяіпсіздікті (оның ішінде стратегиялық маңызы бар экономика салаларындағы) және қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету мақсатында осы Шартта және мүше мемлекеттердің заңнамасында белгіленген шектеулерді қоспағанда, мүше мемлекеттер ұлттық еңбек нарығын қорғау мақсатында, мүше мемлекеттердің еңбекшілері жүзеге асыратын еңбек қызметіне, олар айналысадын жұмыс түріне және болу аумағына қатысты шектеулерді белгілемейді және өздерінің заңнамасында белгіленген шектеулерді қолданбайды.

3. Мүше мемлекеттер еңбекшілерінің еңбек қызметін жүзеге асыруы мақсатында жұмысқа орналасу мемлекетінде мүше мемлекеттердің білім беру үйымдары (білім беру мекемелері, білім беру саласындағы үйымдар) берген білім туралы құжаттар жұмысқа

орналасу мемлекетінің заңнамасында белгіленген білім туралы құжаттарды тану рәсімі өткізілмей танылады.

Басқа мүше мемлекетте педагогикалық, зандық, медициналық, немесе фармацевтикалық қызметпен айналысуға үміткер бір мүше мемлекеттің еңбекшілері жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасында белгіленген білім туралы құжаттарды тану рәсімінен өтеді және тиісінше, жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес педагогикалық, зандық, медициналық немесе фармацевтикалық қызметке жіберілуі мүмкін.

Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары берген ғылыми дәрежелер мен ғылыми атақтар туралы құжаттар жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес танылады.

Жұмыс берушілер (жұмыстарға (көрсетілетін қызметтерге) тапсырыс берушілер) білім туралы құжаттардың жұмысқа орналасу мемлекетінің тіліне нотариаттық аудармасын сұратуға, сондай-ақ, қажет болған жағдайда, мүше мемлекеттер еңбекшілерінің білім туралы құжаттарын верификациациялау мақсатында білім туралы құжатты берген білім беру ұйымдарына (білім беру мекемелеріне, білім беру саласындағы ұйымдарға) сұрау салу, оның ішінде ақпараттық дерекқорға өтініш жасау арқылы жіберуге және тиісті жауаптар алуға құқылы.

4. Мүше мемлекет еңбекшісінің еңбек қызметі осы Шарттың ережелері ескеріле отырып, жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасымен реттеледі.

5. Мүше мемлекет еңбекшісінің және оның отбасы мүшелерінің жұмысқа орналасу мемлекетінің аумағында уақытша болу (тұру) мерзімі мүше мемлекет еңбекшісінің жұмыс берушімен және (немесе) жұмыстарға (көрсетілетін қызметтерге) тапсырыс берушімен жасасқан сібік немесе азаматтық-құқықтық шартының қолданылу мерзімімен белгіленеді.

6. Еңбек қызметін жүзеге асыру немесе жұмысқа орналасу мақсатында басқа мүше мемлекеттің аумағына келген мүше мемлекеттің азаматтары және олардың отбасы мүшелері келу күнінен бастап 30 тәулік ішінде тіркелу (есепке қою) міндетінен босатылады.

Мүше мемлекеттің азаматтары басқа мүше мемлекеттің аумағында келген күнінен бастап 30 тәуліктен астам уақыт болған жағдайда, егер тіркелу міндеті келу мемлекетінің заңнамасында белгіленсе, бұл азаматтар келу мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелуге (есепке тұруға) міндетті.

7. Мүше мемлекеттің азаматтары басқа мүше мемлекеттің аумағына келген кезде, егер мүше мемлекеттердің жекелеген халықаралық шарттарында өзгеше көзделмесе, келу мемлекетінің заңнамасында көзделген жағдайларда, көші-қон карталарын (карточкаларын) пайдаланады.

8. Мүше мемлекеттің азаматтары мемлекеттік шекараны ксіп өткені туралы шекаралық бақылау органдарының белгілерін қоюға жол беретін жарамды құжаттардың біреуі бойынша басқа мүше мемлекеттің аумағына келген кезде, олардың болу мерзімі келген күнінен бастап 30 тәуліктен аспайтын жағдайда, егер келу

мемлекетінің заңнамасында осындай міндет белгіленсе, көші-қон картасын (карточкасын) пайдаланудан босатылады.

9. Жұмысқа орналасу мемлекетінің аумағына келгөн күнінен бастап 90 тәулік өткен соң еңбек шарты немесе азаматтық-құқықтық шарт мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда, мүше мемлекеттің еңбекшісі жұмысқа орналасу мемлекеттің аумағынан шықпай, 15 күн ішінде жаңа еңбек шартын немесе азаматтық-құқықтық шарт жасасуға құқылы.

98-бап

Мүше мемлекет еңбекшісінің құқықтары мен міндеттері

1. Мүше мемлекет еңбекшілерінің осы Шартқа және жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес танылатын білім туралы құжаттарда, ғылыми дәреже тағайындау және (немесе) ғылыми атақ беру туралы құжаттарда көрсетілген мамандығы мен біліктілігіне сай кәсіби қызметпен айналысуына құқығы бар.

2. Мүше мемлекеттің еңбекшісі мен оның отбасы мүшелері жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) өзінің мүлкін иеленуге, пайдалануға және иелік етуге;

2) меншігін қоргауга;

3) ақшалай қарожатын кедергісіз аударуға құқығын жүзеге асырады.

3. Мүше мемлекеттердің еңбекшілері мен олардың отбасы мүшелерін әлеуметтік қамсыздандыру (әлеуметтік сақтандыру)

(зейнетақыдан басқа) жұмысқа орналасу мемлекетінің азаматтары сиякты шарттарда және тәртіппен жүзеге асырылады.

Мұше мемлекеттер еңбекшілерінің еңбек (сақтандыру) өтілі жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес, зейнетақымен қамсыздандыруды қоспағанда, әлеуметтік қамсыздандыру (әлеуметтік сақтандыру) максаттары үшін жалпы еңбек (сақтандыру) өтіліне есептеледі.

Мұше мемлекеттердің еңбекшілерін және олардың отбасы мүшелерін зейнетақымен қамсыздандыру тұру тұратын мемлекетінің заңнамасымен, сондай-ақ мұше мемлекеттер арасындағы жеке халықаралық шартқа сәйкес реттеледі.

4. Мұше мемлекеттер еңбекшілері мен олардың отбасы мүшелерінің жедел медициналық көмек (шұғыл және кезек күттірмейтін нысандағы) пен өзге де медициналық көмек алу құқығы № 30 қосымшаға сәйкес тәртіппен, сондай-ақ жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасымен және ол қатысуышы болып табылатын халықаралық шарттармен реттеледі.

5. Мұше мемлекеттің еңбекшісі жұмысқа орналасу мемлекетінің азаматтарымен тең түрде кәсіптік одактарға кіруге құқылы.

6. Мұше мемлекеттің еңбекшісінің жұмысқа орналасу мемлекетінің мемлекеттік органдарынан (құзыретіне тиісті мәселелер жататын) және жұмыс берушіден (жұмыстарға (көрсетілетін қызметтерге) тапсырыс берушіден) өзінің болу тәртібіне, еңбек қызметін жүзеге асыру шарттарына, сондай-ақ жұмысқа орналасу

мемлекетінің заңнамасында көзделген құқықтар мен міндеттерге қатысты ақпарат алуға құқығы бар.

7. Мүше мемлекет еңбекшісінің (оның ішінде бұрынғы) талап етуі бойынша жұмыс беруші (жұмыстарға (көрсетілетін қызметтерге тапсырыс беруші) оған жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасында белгіленген мерзімде кәсібін (мамандығын, біліктілігі мен лауазымын), жұмыс істеген кезеңі мен жалақысының мөлшерін көрсете отырып, анықтаманы (анықтамаларды) және (немесе) анықтаманың (анықтамалардың) куәландырылған көшірмесін өтеусіз негізде беруге міндетті.

8. Мүше мемлекет еңбекшісінің жұмысқа орналасу мемлекетінің аумағында өзімен бірге тұратын балаларының жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес мектепке дейінгі мекемелерге баруға, білім алуға құқығы бар.

9. Мүше мемлекеттің еңбекшісі мен оның отбасы мүшелері жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасын сақтауға, жұмысқа орналасу мемлекеті халықтарының мәдениеті мен дәстүрін құрметтеуге, жасаған құқық бұзушылықтары үшін жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес жауапты болуға міндетті.

10. Мүше мемлекет еңбекшісінің жұмысқа орналасу мемлекетінің аумағындағы еңбек қызметін жүзеге асыру нәтижесінде алған табыстары осы Шарттың ережелері ескеріле отырып, халықаралық шарттарға және жұмысқа орналасу мемлекетінің заңнамасына сәйкес салық салынуға жатады.

ТӨРТІНШІ БӨЛІК
ӨТПЕЛІ ЖӘНЕ ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

XXVII БӨЛІМ
ӨТПЕЛІ ЕРЕЖЕЛЕР

99-бап

Жалпы өтпелі ережелер

1. Осы Шарт күшіне енген күні қолданыста болған Кеден одағы мен Бірыңғай экономикалық кеңістіктің шарттық-құқықтық базасын қалыптастыру шеңберінде жасалған мүше мемлекеттердің халықаралық шарттары Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттар ретінде Одактың құқығына кіреді және осы Шартқа қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.

2. Осы Шарт күшіне енген күні қолданыста болған, мемлекет басшылары деңгейіндегі Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің, үкімет басшылары деңгейіндегі Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің және Еуразиялық экономикалық комиссияның шешімдері өзінің заңдық күшін сақтайды және осы Шартқа қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.

3. Осы Шарт күшіне енген күннен бастап:

2011 жылғы 18 қазанды Еуразиялық экономикалық комиссия туралы шартқа сәйкес әрекет еткен мемлекет басшылары деңгейіндегі Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің және үкімет басшылары

деңгейіндегі Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің функциялары мен өкілеттерін осы Шартқа сәйкес әрекет ететін тиісінше Жоғары кеңес пен Үкіметаралық кеңес жүзеге асырады;

2011 жылғы 18 қарашадағы Еуразиялық экономикалық комиссия туралы шартқа сәйкес құрылған Еуразиялық экономикалық комиссия өз қызметін осы Шартқа сәйкес жүзеге асырады;

осы Шарт күшіне енгенге дейін тағайындалған Комиссия Алқасының мүшелері өздері тағайындалған өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін өз функцияларын орындауды жалғастырады;

осы Шарт күшіне енгенге дейін өздерімен еңбек шарттары жасалған департамент директорлары мен директорларының орынбасарлары еңбек шарттарында көзделген мерзімдер аяқталғанға дейін өздеріне жүктелген міндеттерді орындауды жалғастырады;

Комиссияның құрылымдық бөлімшелеріндегі бос лауазымдарға орналасу осы Шартта көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

4. Одақ шенберінде осы Шартқа № 31 қосымшада көрсетілген халықаралық шарттар да қолданылады.

100-бап

VII бөлімге қатысты өтпелі ережелер

1. Одақ шенберінде дәрілік заттардың ортақ нарығының жұмыс істеуі 2015 жылғы 1 қантардан кешіктірілмей мүше мемлекеттер жасасуға тиіс, дәрілік заттар айналысының бірынғай қағидаттары мен

қағидаларын айқындайтын Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа сәйкес 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап жүзеге асырылады.

2. Медициналық бұйымдардың (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың) ортақ нарығының жұмыс істеуі 2015 жылғы 1 қаңтардан кешіктірілмей мүше мемлекеттер жасасуға тиіс, медициналық бұйымдар (медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың) айналысының бірыңғай қағидаттараты мен қағидаларын айқындайтын Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа сәйкес 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап жүзеге асырылады.

101-бап

VIII бөлімге қатысты өтпелі ережелер

1. Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексі күшіне енгенге дейін Одақтағы кедендік реттеу, осы баптың ережелері ескеріле отырып, 2009 жылғы 27 қарашадағы Кеден одағының Кеден кодексі туралы шартқа және мүше мемлекеттердің Кеден одағы мен Бірыңғай экономикалық кеңістіктің шарттық-құқықтық базасын қалыптастыру шеңберінде жасалған, кедендік құқықтық қатынастарды реттейтін және осы Шарттың 99-бабына сәйкес Одақтың құқығына кіретін өзге де халықаралық шарттарына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген халықаралық шарттарды қолдану мақсаты үшін оларда пайдаланылатын ұғымдар ретінде мыналар түсіндіріледі:

«Кеден одағына мүше мемлекеттер» – осы Шартта айқындалған мағынадағы мүше мемлекеттер;

«Кеден одағының бірыңғай кедендік аумағы (Кеден одағының кедендік аумағы)» – Одақтың кедендік аумағы;

«Кеден одағының Сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасы (Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасы)» – Еуразиялық экономикалық одақтың Сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасы;

«Кеден одағының бірыңғай кедендік тарифі» – Еуразиялық экономикалық одақтың бірыңғай кедендік тарифі;

«Кеден одағы комиссиясы» – Еуразиялық экономикалық комиссия;

«Кеден одағына мүше мемлекеттердің халықаралық шарттары» – Одақ шенберіндегі халықаралық шарттар, оның ішінде мүше мемлекеттердің осы Шарттың 99-бабына сәйкес Одақ құқығына кіретін халықаралық шарттары;

«Кеден одағының кедендік шекарасы (кедендік шекара)» – Еуразия экономикалық одақтың кедендік шекарасы;

«Кеден одағының тауары» – Еуразиялық экономикалық одақ тауары.

3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген халықаралық шарттарды қолдану мақсаты үшін тыйым салулар мен шектеулерге

Одақтың кедендік шекарасы арқылы өтетін тауарларға қатысты қолданылатын тарифтік емес реттеу шаралары (оның ішінде жалпы ерекшеліктер, сыртқы қаржылық жағдайларды қорғау және төлемдік тенгерімнің терең-тендігін біржақты тәртіппен қамтамасыз ету негізге алынып енгізілетіндер), техникалық реттеу шаралары, экспорттық бақылау шаралары және әскери мақсаттағы өнімдерге қатысты шаралар, сондай-ақ санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар мен радиациялық талаптар жатады.

Бұл ретте, тарифтік емес реттеу шараларына, оның ішінде жалпы ерекшеліктер, сыртқы қаржылық жағдайларды қорғау және төлемдік тенгерімнің терең-тендігін біржақты тәртіппен қамтамасыз ету негізге алынып енгізілетін шараларға осы Шарттың 46 және 47-баптарында айқындалған шаралар жатады.

Кеден одағы Кеден кодексінің 3-бабының 3 және 4-тармақтарын қоспағанда, осы баптың 1-тармағында көрсетілген халықаралық шарттардың тыбым салулар мен шектеулерді айқындауға және қолдануға (қолданбауға) қатысты ережелері қолданылмайды.

Одақтың кедендік шекарасы арқылы тауарларды, оның ішінде жеке қолдануға арналған тауарларды өткізу және (немесе) тауарларды кедендік рәсімдермен орналастыру кезінде тыбым салулар мен шектеулердің сақталуы Комиссия белгілеген немесе осы Шартқа сәйкес мүше мемлекеттердің нормативтік күқықтық актілерінде белгіленген немесе мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес белгіленген жағдайларда және тәртіппен, тыбым салулар мен

шектеулердің сақталғанын растайтын құжаттар және (немесе) мәліметтер ұсыну арқылы расталады.

Одақтың кедендейк шекарасы арқылы тауарларды өткізу кезінде мемлекеттік бақылаудың (қадағалаудың) ветеринариялық-санитариялық, карантиндік фитосанитариялық, санитариялық-эпидемиологиялық, радиациялық және басқа да түрлері осы Шартқа сәйкес немесе Комиссияның оған сәйкес қабылданған актілеріне немесе мүше мемлекеттердің нормативтік құқықтық актілеріне не мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады және ресімделеді.

4. Кеден одағы Кеден кодексінің 51-бабы кеден одағының Сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасын жүргізу болігінде осы Шарттың 45-бабының ережелері ескеріле отырып қолданылады.

5. Кеден одағы Кеден кодексінің 7-тарауы осы Шарттың 37-бабының ережелері ескеріле отырып қолданылады.

6. Кеден одағы Кеден кодексінің 70-бабының 2-тармағы қолданылмайды.

Арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждары осы Шарттың ережелеріне сәйкес белгіленеді және осы Шарттың 48 және 49-баптарының ережелерін, сондай-ақ төмендегілерді ескере отырып, кедендейк әкелу бажын алу үшін кеден одағының Кеден кодексінде көзделген тәртіппен алынады.

Талаптары осы баптың 1-тармағында көрсетілген халықаралық шарттарға сәйкес арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы

шараларының қолданылуына байланысты шектеулердің сакталуын көздейтін арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждары кедендік рәсімдермен тауарларды орналастыру кезінде төленуге жатады.

Арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждарын есептеу, осы баждарды төлеу міндеттінің туындауы және тоқтатылуы, оларды төлеу мерзімдері мен тәртібін айқындау осы Шартта белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, кедендік әкелу баждары үшін кеден одағының Кеден кодексінде көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

Ушінші елдерге қатысты арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қолдану туралы хаттаманың (осы Шартқа № 8 қосымша) 104 және 169-тармақтарына сәйкес демпингке қарсы немесе өтемақы бажын қолдану кезінде демпингке қарсы, өтемақы баждары Комиссияның демпингке қарсы немесе өтемақы бажын қолдану туралы шешімі құшіне енген күннен бастап 30 жұмыс күнінен кешіктірілмей төленуге, сондай-ақ көрсетілген Хаттамага қосымшада айқындалған тәртіппен есепке жатқызылуға және бөлінуге жатады.

Арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарын төлеу мерзімдерін кейінге қалдыру немесе мерзімін ұзарту нысанында өзгерту жүргізілмейді.

Арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждары белгіленген мерзімде төленбеген немесе толық төленбеген жағдайда оларды өндіріп алу кеден органы өсімпұл есептей отырып кедендік баждарды, салықтарды өндіріп алуды жүзеге асыратын мүше мемлекеттің заннамасында кедендік әкелу баждары үшін көзделген

тәртіппен жүзеге асырылады. Бұл ретте өсімпұлдарды есептеу, төлеу, өндіріп алу және қайтару тәртібі кедендік әкелу баждарының төленбеуіне немесе толық төленбеуіне байланысты төленетін, өндіріп алынатын өсімпұл үшін белгіленген тәртіпке ұқсас болады.

Осы тармақтың ережелері алдын ала арнайы, алдын ала демпингке қарсы, алдын ала өтемақы баждарын есептеуге, төлеуге және өндіріп алуға қолданылады.

7. Кеден одағы Кеден кодексінің 74-бабы тарифтік жеңілдіктер бөлігінде осы Шарттың 43-бабының ережелері ескеріле отырып қолданылады.

8. Кеден одағы Кеден кодексінің 77-бабы 2-тармағының екінші бөлігі қолданылмайды.

Кедендік әкету баждарын есептеу мақсаттары үшін, егер Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда және (немесе) мүше мемлекеттер арасындағы екіжақты халықаралық шарттарда өзгеше белгіленбесе, аумағында тауарлар кедендік рәсіммен орналастырылатын не аумағында тауарларды Одақтың кедендік шекарағы арқылы заңсыз өткізу фактілері анықталған мүше мемлекеттің заңнамасында белгіленген мөлшерлемелер қолданылады.

102-бап

IX бөлімге қатысты өтпелі ережелер

1. Осы Шарттың 35-бабының ережелеріне қарамастан, мүше мемлекеттер осы мүше мемлекеттің үшінші тараппен 2015 жылғы 1

қаңтарға дейін жасалған халықаралық шарты немесе барлық мүше мемлекеттер қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттар негізінде мұндай үшінші тараппен саудада біржакты тәртіппен преференциялар беруге құқылы.

Мүше мемлекеттер өздерінің негізінде преференциялар берілетін шарттарды біріздендіруді жүзеге асырады.

2. Одақтың кедендейк аумағына әкелінетін тауарларға қатысты, мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес қолданылатын арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шараларын қайта қарау арқылы қабылданатын арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы шаралары Комиссияның тиісті шешімімен белгіленген көрсетілген шаралардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін қолданылады және осы Шарттың IX бөлімінің ережелеріне және оған № 8 қосымшаға сәйкес қайта қарауға жатқызылуы мүмкін.

3. Осы Шарттың 36-бабының ережелерін іске асыру мақсаттары үшін Одақтың дамуши елдерден және (немесе) неғұрлым төмен дамыған елдерден шығарылатын тауарларға қатысты Одақтың бірыңғай тарифтік преференциялары жүйесін қолданудың шарттары мен тәртібін белгілейтін Комиссия шешімі күшіне енгенге дейін Кеден одағының тарифтік преференцияларының бірыңғай жүйесі туралы 2008 жылғы 12 желтоқсандағы хаттама қолданылады.

4. Осы Шарттың 37-бабының 2-тармағында көзделген тауарлардың шығарылған елін айқындау қағидаларын белгілейтін Комиссия шешімі күшіне енгенге дейін 2008 жылғы 25 қаңтардағы

Тауарлардың шығарылған елін айқындаудың бірыңгай ережесі туралы келісім қолданылады.

5. Осы Шарттың 37-бабының 3-тармағында көзделген тауарлардың шығарылған елін айқындау қағидаларын белгілейтін Комиссия шешімі күшіне енгенге дейін 2008 жылғы 12 желтоқсандағы Тауарлардың дамушы және төмен дамыған елдерден шығарылғанын айқындау ережесі туралы келісім қолданылады.

103-бап

XVI бөлімге қатысты өтпелі ережелер

1. Осы Шарттың 70-бабының 1-тармағында айтылған мақсаттарға қол жеткізу үшін мұше мемлекеттер 2025 жылға қарай қаржы нарығы саласындағы өз заңнамасын Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа және Қаржы қызметтері жөніндегі хаттамага (осы Шартқа №17 қосымша) сәйкес үйлестіруді жүзеге асырады.

2. Мұшс мемлекеттер қаржы нарықтары саласындағы заңнаманы үйлестіруді аяқтағаннан кейін қаржы нарығын реттеу жөніндегі үлттықтан жоғары органның өкілеттіктері мен функциялары туралы шешім қабылдайды және оны 2025 жылы Алматы қаласында орналастыра отырып құрады.

104-бап

ХХ бөліміне қатысты өтпелі ережелер

1. Одақтың жиынтық энергетикалық әлеуетті тиімді пайдалануға және отын-энергетикалық ресурстарды мемлекетаралық жеткізуді оңтайландыруға ықпал ететін газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің индикативті (болжамды) баланстарын өзірлеуді қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары 2015 жылғы 1 шілдеге дейін газдың, мұнайдың және мұнай өнімдерінің индикативті (болжамды) баланстарын қалыптастырудың әдіснамасын өзірлейді және бекітеді.

2. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру мақсатында Жоғары кеңес 2015 жылғы 1 шілдеге дейін – тұжырымдаманы, ал іс-шаралардың орындалу мерзімін 2018 жылғы 1 шілдеге дейін деп көздей отырып, Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бағдарламасын 2016 жылғы 1 шілдеге дейін бекітеді.

3. Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру бағдарламасының іс-шараларын орындауды аяқтағанинан кейін мүше мемлекеттер Одақ шеңберінде Одақтың ортақ электр энергетикалық нарығын қалыптастыру туралы, оның ішінде электр энергетикасы саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізудің бірыңғай қағидаларын қамтитын халықаралық шарт жасасады және оның 2019 жылғы 1 шілдеден кешіктірілмей күшіне енуін қамтамасыз етеді.

4. Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастыру мақсатында Жоғары кеңес 2016 жылғы 1 қантарға дейін – тұжырымдаманы, ал іс-шаралардың орындалу мерзімін 2024 жылғы 1 қантарға дейін деп көздей отырып, Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастыру бағдарламасын 2018 жылғы 1 қантарға дейін бекітеді.

5. Одақтың ортақ газ нарығын қалыптастыру бағдарламасының іс-шараларын орындау аяқталғаннан кейін мүше мемлекеттер Одақ шеңберінде Одақтың жалпы газ нарығын қалыптастыру туралы, оның ішінде мүше мемлекеттердің аумағында орналасқан газ тасымалдау жүйелеріне қол жеткізуіндік бірынғай қағидаларын қамтитын халықаралық шарт жасасады және оның 2025 жылғы 1 қантардан кешіктірілмей күшіне енуін қамтамасыз етеді.

6. Мұнайдың және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру мақсатында Жоғары кеңес 2016 жылғы 1 қантарға дейін – тұжырымдаманы, ал бағдарлама іс-шараларының орындалу мерзімін 2024 жылғы 1 қантарға дейін деп көздей отырып, Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру бағдарламасын 2018 жылғы 1 қантарға дейін бекітеді.

7. Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру бағдарламасының іс-шараларын орындау аяқталғаннан кейін мүше мемлекеттер Одақтың мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын қалыптастыру туралы, оның ішінде мүше мемлекеттердің аумақтарында орналасқан мұнай және мұнай өнімдерін тасымалдау жүйесіне қол жеткізуіндік бірынғай қағидаларын

қамтитын халықаралық шарт жасасады және оның 2025 жылғы 1 қаңтардан кешіктірілмей күшіне енуін қамтамасыз етеді.

8. Бага белгілеу және тарифтік саясат негіздерін қоса алғанда, электр энергетикасы саласында табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізуі қамтамасыз ету туралы хаттама (осы Шартқа № 21 қосымша) осы баптың 3-тармағында көзделген халықаралық шарт күшіне енгенге дейін қолданыста болады.

9. Бага белгілеу және тарифтік саясат негіздерін қоса алғанда, газ тасымалдау жүйесі бойынша газ тасымалдау саласындағы табиғи монополиялар субъектілерінің көрсетілетін қызметтеріне қол жеткізу қағидалары туралы хаттама (осы Шартқа № 22 қосымша) осы баптың 5-тармағында көзделген халықаралық шарт күшіне енгенге дейін қолданыста болады.

10. Мұнай және мұнай өнімдерінің ортақ нарықтарын үйымдастыру, басқару, жұмыс істеу және дамыту туралы хаттама (осы Шартқа № 22 қосымша) осы баптың 7-тармағында көзделген халықаралық шарт күшіне енгенге дейін қолданыста болады.

105-бап

XXIV бөлімге қатысты өтпелі ережелер

1. Мұше мемлекеттер Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы хаттаманың (осы шартқа № 28 қосымша)

7-тармағында көзделген Одак шеңберіндегі халықаралық шарттың 2017 жылғы 1 қантардан бастап күшіне енүін қамтамасыз етеді.

Көрсетілген халықаралық шарт күшіне енген күнінен бастап осы Шарттың 93-бабының 6-тармағы 3) және 4) тармақшаларының және Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қагидалары туралы хаттаманың (осы Шартқа № 28 қосымша) 6, 15, 20, 87 және 97-тармақтарының ережелері күшіне енеді.

2. Осы Шарттың 93-бабының және Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қагидалары туралы хаттаманың (осы Шартқа № 28 қосымша) ережелері 2012 жылғы 1 қантарға дейін мүше мемлекеттер аумақтарында берілген субсидияларға қолданылмайды.

106-бап

XXV бөлімге қатысты өтпелі ережелер

1. Беларусь Республикасы үшін Ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шаралары туралы хаттаманың (осы Шартқа № 29 қосымша) 8-тармағы бірінші абзацының ережесіне қатысты 2016 жылға дейінгі өтпелі кезең белгіленеді, ол кезеңде Беларусь Республикасы ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдаудың рұқсат етілген көлемін былайша:

2015 жылы – 12 пайыз;

2016 жылы – 10 пайыз төмендетуге міндеттенеді.

2. Ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шаралары туралы хаттаманың (осы Шартқа № 29 қосымша) 8-тармағының екінші

абзацында көзделген, саудаға бүрмалаушы әсер ететін шаралардың рұқсат етілген деңгейін есептеу әдіснамасы 2016 жылғы 1 қаңтарға дейін әзірленеді және бекітіледі.

3. Ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шаралары туралы хаттаманың (осы Шартқа № 29 қосымша) 8-тармағының үшінші абзацында көзделген міндеттемелер Беларусь Республикасы үшін 2025 жылғы 1 қаңтардан кешіктірілмей күшіне енеді.

XXVIII БӨЛІМ ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

107-бап

Әлеуметтік кепілдіктер, артықшылықтар және иммунитеттер

Одаққа мүше мемлекеттердің әрқайсысының аумағында Комиссия Кеңесінің және Комиссия Алқасының мүшелері, Одақ Сотының судьялары, Комиссияның және Одақ Сотының лауазымды адамдары мен қызметкерлері өздеріне жүктелген өкілеттіктер мен лауазымдық (қызметтік) міндеттерді жүзеге асыру үшін қажетті әлеуметтік кепілдіктерді, артықшылықтар мен иммунитеттерді пайдаланады. Көрсетілген әлеуметтік кепілдіктер, артықшылықтар мен иммунитеттер көлемі осы Шартқа № 32 қосымшага сәйкес айқындалады.

108-бап
Одаққа кіру

1. Одақ оның мақсаттары мен қағидаттарын бөлісетін кез келген мемлекеттің мүше мемлекеттермен келісілген шарттарда кіруі үшін ашық.
2. Одакқа кіруге кандидат мемлекет мэртебесін алу үшін мұдделі мемлекет Жоғары кенес Төрағасының атына тиісті өтініш жолдайды.
3. Мемлекетке Одакқа кіруге кандидат мемлекет мэртебесін беру туралы шешімді Жоғары кенес консенсуспен қабылдайды.
4. Жоғары кенестің шешімі негізінде кандидат мемлекеттің Одак құқығынан туындайтын міндеттемелерді өзіне қабылдауға дайындығы дәрежесін зерделеу, кандидат мемлекеттің Еуразиялық экономикалық одаққа кіруі жөніндегі іс-қимыл бағдарламасының жобасын әзірлеу, сондай-ақ кандидат мемлекеттің құқықтары мен міндеттерінің көлемі, сондай-ақ оның Одак органдарының жұмысына қатысу форматы айқындалатын тиісті мемлекеттің Одакқа кіруі туралы халықаралық шарт жобасын әзірлеу үшін кандидат мемлекеттің, мүше мемлекеттердің және Одак органдарының өкілдерінен жұмыс тобы (бұдан әрі – жұмыс тобы) құрылады.
5. Кандидат мемлекеттің Еуразиялық экономикалық одаққа кіруі жөніндегі іс-қимыл бағдарламасын Жоғары кенес бекітеді.
6. Жұмыс тобы кандидат мемлекеттің Еуразиялық экономикалық одаққа кіру жөніндегі іс-қимыл бағдарламасын

кандидат мемлекеттің орындау барысы туралы баяндаманы Жоғары кеңестің қарауына тұрақты негізде ұсынады. Одақтың құқығынан туындастын міндеттемелерді кандидат мемлекеттің толық көлемде орындағаны туралы жұмыс тобының тұжырымы негізінде Жоғары кеңес кандидат мемлекетпен Одаққа кіру туралы халықаралық шартқа қол қою туралы шешім қабылдайды. Көрсетілген халықаралық шарт ратификациялануға жатады.

109-бап

Байқаушы мемлекеттер

1. Кез келген мемлекет Жоғары кеңес Торагасына өзіне Одақ жаңындағы байқаушы мемлекет мәртебесін беру туралы етініш жасауға құқылы.

2. Жоғары кеңес Одақ жаңындағы байқаушы мемлекет мәртебесін беру не мұндай мәртебе беруден бас тарту туралы шешімді интеграцияны дамыту және осы Шарттың мақсаттарына кол жеткізу мүдделерін ескере отырып қабылдайды.

3. Одақ жаңындағы байқаушы мемлекеттің уәкілетті өкілдері шақыру бойынша Одақ органдарының отырыстарына қатыса алады, Одақ органдары қабылдайтын құпия сипаттағы құжат болып табылмайтын құжаттарды ала алады.

4. Одақ жаңындағы байқаушы мемлекет мәртебесі Одақ органдарында шешім қабылдауға қатысуға құқық бермейді.

5. Одақ жанындағы байқауышы мемлекет мэртебесін алушы мемлекет Одақтың және мүше мемлекеттердің мұдделеріне, осы Шарттың объектісі мен мақсаттарына нұқсан келтіруі мүмкін кез келген іс-әрекеттен тартынуға міндettі.

110-бап

Одақ органдарының жұмыс тілі.

Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттар мен

Комиссия шешімдерінің тілі

1. Одақ органдарының жұмыс тілі – орыс тілі.

2. Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттар және мүше мемлекеттер үшін міндettі сипаты бар Комиссия шешімдері орыс тілінде қабылданады, егер бұл мүше мемлекеттердің заңнамасында көзделсе, Комиссия айқындастын тәртіппен кейіннен олардың мемлекеттік тіліне аударылады.

Мүше мемлекеттердің мемлекеттік тіліне аудару Одақ бюджетінде осы мақсаттарға көзделген қаражат есебінен жүзеге асырылады.

3. Келіспеушіліктер туындаған жағдайда осы баптың 2-тармағында көрсетілген халықаралық шарттар мен шешімдерді түсіндіру мақсаты үшін орыс тіліндегі мәтін пайдаланылады.

111-бап

Қол жеткізу және жариялау

1. Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттар, үшінші тараппен халықаралық шарттар және Одақ органдарының шешімдері Үкіметаралық кеңес белгілеген тәртіппен Одақтың Интернет желісіндегі ресми сайтында ресми жариялануға жатады.

Одақтың Интернет желісіндегі ресми сайтында Одақ органының шешімі жарияланған күн осы шешімнің ресми жарияланған күні болып танылады.

2. Осы баптың 1-тarmaғында көрсетілген шешімнің ешқайсысы ол ресми жарияланғанға дейін күшіне енбейді.

3. Одақ органдарының шешімдері шешім қабылданған күнінен бастап күнтізбелік 3 күннен кешіктірілмей мүше мемлекеттерге жіберіледі.

4. Одақ органдары аталған шешім қабылдануы жоспарланып отырған күнге дейін кемінде күнтізбелік 30 күн бұрын шешім жобаларының Интернет желісіндегі Одақтың ресми сайтында алдын ала жариялануын қамтамасыз етеді. Одақ органдарының жедел ден қоюды талап ететін айрықша жағдайларда қабылданатын шешімдерінің жобалары өзге мерзімдерде жариялануы мүмкін.

Мұдделі тұлғалар осы органға өз түсіндірмелері мен ұсыныстарын бере алады.

Осындай түсіндірмелер мен ұсыныстарды жинау, талдау және есепке алу тәртібі Одақтың тиісті органдының жұмыс регламентінде айқындалады.

5. Одак органдарының таратылуы шектелген ақпаратты қамтитын шешімдері мен осындай шешімдерінің жобалары ресми жариялануға жатпайды.

6. Осы баптың ережелері – күшіне ену және жариялану тәртібін Еуразиялық экономикалық одақтың Сот Статуты айқындастын (осы Шартқа № 2 қосымша) Одак Сотының шешімдеріне қатысты қолданылмайды.

7. Осы баптың 4-тармағының ережелері осындай шешімдердің жобаларын алдын ала жариялау олардың орындалуына кедергі келтіруі мүмкін немесе қоғамдық мүдделерге өзгеше түрде қайшы келетін жағдайларда Одак органдарының шешімдеріне қатысты қолданылмайды.

112-бап

Дауларды шешу

Осы Шарттың ережелерін түсіндіруге және (немесе) қолдануға байланысты даулар консультациялар және келіссөздер арқылы шешіледі.

Даудың бір тарапы даудың екінші тарапына консультациялар және келіссөздер жүргізу туралы ресми жазбаша өтініш жіберген күннен бастап 3 ай ішінде келісімге қол жеткізілмеген жағдайда, егер

Еуразиялық экономикалық одақтың Сот Статуты (осы Шартқа № 2 қосымша) өзгеше мерзім көзdemесе, егер дау тараптары оны шешудің өзге тетіктерін пайдалану туралы уағдаластыққа қол жеткізе алмаса, даудың кез келген тарапы дауды Одақ Сотының қарауына беруі мүмкін.

113-бап

Шарттың күшіне енуі

Осы Шарт оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетшілік рәсімдерді мүше мемлекеттердің орындағаны туралы соңғы жазбаша хабарламаны депозитарий алған күннен бастап күшіне енеді.

Осы Шарттың күшіне енуіне байланысты, осы Шартқа № 33 қосымшага сәйкес Кеден одағын және Бірыңғай экономикалық кеңістікті қалыптастыру шеңберінде жасалған халықаралық шарттардың қолданысы тоқтатылады.

114-бап

Осы Шарттың өзге халықаралық шарттармен арақатынасы

1. Осы Шарт мүше мемлекеттердің осы Шарттың мақсаттары мен қағидаттарына қайши келмейтін халықаралық шарттарды жасасуына кедергі келтірмейді.

2. Мүше мемлекеттер арасындағы, осы Шарттың немесе Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардың ережелерімен салыстырғанда

интеграцияның неғұрлым терең деңгейін көздейтін немесе олардың жеке және (немесе) заңды тұлғаларының пайдасына қосымша артықшылықтар беретін екіжақты халықаралық шарттар оларды жасасқан мемлекеттер арасындағы қатынастарда қолданылады және олар мен басқа мүше мемлекеттердің осы Шарт және Одақ шенберіндегі халықаралық шарттар бойынша өз құқықтары мен міндеттемелерін орындауын қозғамайтын жағдайда жасалуы мүмкін.

115-бап

Шартқа өзгерістер енгізу

Осы Шартқа жеке хаттамалармен ресімделетін және осы Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

116-бап

Шартты Біріккен Ұлттар Ұйымының Хатшылығында тіркеу

Осы Шарт Біріккен Ұлттар Ұйымы Жарғысының 102-бабына сәйкес Біріккен Ұлттар Ұйымының Хатшылығында тіркелуге жатады.

117-бап

Ескертпелер

Осы Шартқа ескертпелер жасауға жол берілмейді.

118-бап

Шарттан шығу

1. Кез келген мүше мемлекет осы Шарттың депозитарийіне дипломатиялық арналар арқылы өзінің осы Шарттан шығу ниеті туралы жазбаша хабарлама жіберіп, осы Шарттан шығуға құқылы. Осы Шарттың бұл мемлекетке қатысты қолданысы осы Шарт депозитарийінің осындай хабарлама алған күнінен бастап 12 ай өткеннен кейін тоқтатылады.

2. Осы баптың 1-тармағына сәйкес осы Шарттан шығу ниеті туралы хабарлаған мүше мемлекет өзінің осы Шартқа қатысуына байланысты туындаған қаржылық міндеттемелерін реттеуге міндетті. Осы міндеттеме бұл мемлекеттің осы Шарттан шыққанына қарамастан, оны толық орындағанға дейін күшінде қалады.

3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген хабарлама негізінде Жоғары кеңес мүше мемлекеттің осы Шартқа қатысуына байланысты туындаған міндеттемелерін реттеу процесін бастау туралы шешім қабылдайды.

4. Осы Шарттан шығу автоматты түрде Одақтағы мүшеліктің тоқтатулына және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардан шығуға әкеп соғады.

Астана қаласында 2014 жылғы 29 мамырда бір данада белорус, қазақ және орыс тілдерінде жасалды, әрі барлық мәтіндердің күші бірдей.

Келіспеушіліктер туындаған жағдайда осы Шартты түсіндіру мақсаттары үшін орыс тіліндегі мәтін пайдаланылады.

Осы Шарттың тұпнұсқа данасы Еуразиялық экономикалық комиссияда сақталады, ол осы Шарттың депозитарийі бола отырып, әрбір Тарапқа оның куәландырылған көшірмесін жібереді.

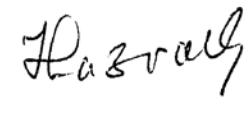
Беларусь
Республикасы

үшін

Қазақстан
Республикасы

үшін

Ресей
Федерациясы

үшін

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 1 ҚОСЫМША

**Еуразиялық экономикалық комиссия туралы
ЕРЕЖЕ**

I. Жалпы ережелер

1. Комиссия Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың (бұдан әрі – Шарт) 18-бабының 1-тармағына сәйкес Одақтың тұрақты жұмыс істейтін реттеуші органы болып табылады.

Комиссияның негізгі міндеттері Одақтың жұмыс істеу және даму жағдайларын қамтамасыз ету, сондай-ақ Одақ шеңберінде экономикалық интеграция саласында ұсыныстар өзірлеу болып табылады.

2. Комиссия өз қызметін:

- 1) өзара пайданы, тең күккүйкілікты және мүшес мемлекеттердің ұлттық мүдделерін есеп алуды қамтамасыз ету;
- 2) қабылданатын шешімдердің экономикалық негізділігі;
- 3) ашықтық, жариялыштық және объективтілік қағидаттары негізінде жүзеге асырады.

3. Комиссия өз қызметін Шартта және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда көзделген өкілеттіктер шегінде мынадай:

- 1) кедендей-тарифтік және тарифтік емес реттеу;
- 2) кедендей реттеу;

- 3) техникалық реттеу;
 - 4) санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар;
 - 5) кедендік әкелу баждарын есепке жатқызу және бөлу;
 - 6) үшінші тараптарға қатысты сауда режимдерін белгілеу;
 - 7) сыртқы және өзара сауда статистикасы;
 - 8) макроэкономикалық саясат;
 - 9) бәсекелестік саясат;
 - 10) өнеркәсіптік және ауылшаруашылық субсидиялары;
 - 11) энергетикалық саясат;
 - 12) табиғи монополиялар;
 - 13) мемлекеттік және (немесе) муниципалдық сатып алу;
 - 14) көрсетілетін қызметтердің өзара саудасы және инвестициялар;
 - 15) көлік және тасымалдау;
 - 16) валюта саясаты;
 - 17) зияткерлік меншік;
 - 18) еңбек көші-қоны;
 - 19) қаржы нарықтары (банк саласы, сақтандыру саласы, валюта нарығы, бағалы қағаздар нарығы);
 - 20) Шартта және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда айқындалған өзге де салаларда жүзеге асырады.
4. Комиссия өз өкілеттіктері шегінде Одақ құқығына кіретін халықаралық шарттарды іске асыруды қамтамасыз етеді.

5. Комиссия Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардың, Жоғары кеңес пен Үкіметаралық кеңес шешімдерінің депозитарийі функцияларын орындаиды.

6. Жоғары кеңес Комиссияға Комиссияның құзыретіне кіретін мәселелер бойынша халықаралық шарттарға қол қою құқығын бере алады.

7. Комиссия Одақтың тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында олар бойынша шешімдер қабылдау Комиссияның құзыретіне жататын жекелеген мәселелер бойынша консультациялар жүргізу үшін консультациялық органдар құруға құқылы.

8. Комиссия қарайтын мәселелер бойынша мүше мемлекеттердің позициясын сұратуға Комиссияның құқығы бар. Позиция білдіру туралы сұрау салу мүше мемлекеттердің үкіметтеріне жіберіледі. Комиссияның мүше мемлекеттердің атқаруши билік органдарынан, заңды және жеке тұлғалардан Комиссияның өз өкілеттіктерін жүзеге асыру үшін қажетті ақпаратты сұратуға да құқығы бар. Құпия ақпаратты қамтитын сұрау салуларды қоспағанда, Комиссияның заңды және жеке тұлғалардың атына жіберген сұрау салуларының көшірмелері бір мезгілде мүше мемлекеттің үәкілетті атқаруши билік органына жолданады. Егер Шартта өзгеше белгіленбесе, Комиссияның атынан позицияны немесе ақпаратты беру туралы сұрау салуды Комиссия Алқасының Төрағасы немесе Комиссия Алқасының мүшесі жібереді.

Мүше мемлекеттердің атқаруши билік органдары сұратылып отырған ақпаратты мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес

мемлекеттік құпияға (мемлекеттік жасырымға) немесе таратылуы шектеулі мәліметтерге жатқызылған мәліметтерді қамтымайтын ақпарат болған жағдайда, оны Комиссия жұмысының Регламентінде белгіленген мерзімде беруді қамтамасыз етеді.

Мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес мемлекеттік құпияға (мемлекеттік жасырымға) немесе таратылуы шектеулі мәліметтерге жатқызылған мәліметті қамтитын ақпаратты алмасу тәртібі Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда белгіленеді.

9. Комиссия Одақтың бюджетін жасауға және оның орындалуы туралы есепті дайындауға жауапты, Комиссияның бюджеттік сметасы қаражатына билік жүргізуші болып табылады.

10. Комиссия занды тұлға құқығын пайдаланады.

11. Комиссия - Комиссия Кеңесінен және Комиссия Алқасынан тұрады. Комиссия Кеңесі мен Комиссия Алқасы қызметінің тәртібі Жоғары кеңес бекітетін Еуразия экономикалық комиссиясының жұмыс регламентімен (бұдан әрі – Регламент) реттеледі.

12. Комиссия Кеңесі құрылымдық бөлімшелер (бұдан әрі – Комиссия департаменттері) құруға құқылы.

13. Комиссия өз өкілеттіктері шегінде нормативтік құқықтық сипаты бар және мүше мемлекеттер үшін міндетті шешімдерді, ұйымдастырушылық-әкімдік сипаты бар өкімдерді және міндетті емес сипаттағы ұсынымдарды қабылдайды.

Комиссия шешімдері Одақ құқығына кіреді және мүше мемлекеттердің аумактарында тіkelей қолдануға жатады.

14. Комиссияның шешімдерін, өкімдері мен ұсынымдарын Шарт пен Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда белгіленген өкілеттіктер шегінде және Шарт пен Регламентте көзделген тәртіппен Комиссия Кеңесі және Комиссия Алқасы қабылдайды.

Комиссия Кеңесі мен Комиссия Алқасының өкілеттіктері мен функцияларының аражігін ажырату Регламентпен айқындалады.

15. Комиссияның көрсетілген шешімдері жобаларының реттеуші әсерін бағалауды жүргізу нәтижелері ескеріле отырып қабылданады.

Комиссияның көрсетілген шешімдері жобаларының реттеуші әсерін бағалау рәсімін жүргізу тәртібі Регламентпен айқындалады.

16. Егер Шартта және Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда өзгеше көзделмеген жағдайда, Комиссия шешімдері ресми жарияланған күнінен бастап кемінде күнтізбелік 30 күн өткен соң күшіне енеді.

Осы Ереженің 18-тармағында көрсетілген Комиссия шешімдері, сондай-ақ жедел ден қоюды талап ететін ерекше жағдайларда қабылданатын Комиссия шешімдері күшіне енудің өзге мерзімін, бірақ ресми жарияланған күнінен бастап кемінде күнтізбелік 10 күн өткеннен кейінгі мерзімді көздеуі мүмкін.

Осы тармақтың екінші абзацында көрсетілген Комиссия шешімдерін қабылдау және оның күшіне ену тәртібі Регламентте белгіленеді.

Комиссияның таратылуы шектеулі мәліметтерді қамтитын шешімдері онда айқындалған мерзімде күшіне енеді.

Комиссияның өкімдері онда айқындалған мерзімде күшіне енеді.

17. Жеке және (немесе) занды тұлғалардың жағдайын нашарлататын Комиссия шешімдерінің кері күші болмайды.

18. Жеке және (немесе) занды тұлғалардың жағдайын жақсартатын Комиссия шешімдері, егер олар осыны тікелей көздесе, кері күшке ие бола алады.

19. Комиссияның шешімдерін жариялау және оған қол жеткізуді қамтамасыз ету Шарттың 111-бабында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

20. Комиссия шешімдерінің қабылдануы Шарттың 18-бабына және осы Ережеге сәйкес Комиссия Кеңесі мүшелерінің немесе Комиссия Алқасы мүшелерінің дауыс беруі арқылы жүзеге асырылады.

21. Комиссиядағы дауыстар мынадай түрде бөлінеді:

- 1) Комиссия Кеңесі мүшесінің бір дауысы Комиссия Кеңесінде бір дауыс болып табылады;
- 2) Комиссия Алқасы мүшесінің бір дауысы Комиссия Алқасында бір дауыс болып табылады.

II. Комиссия кеңесі

22. Комиссия Кеңесі Одақтағы интеграциялық процестерді жалпы реттеуді, сондай-ақ Комиссия қызметіне жалпы басшылық жасауды жүзеге асырады.

23. Комиссия Кеңесіне әрбір мүше мемлекеттен үкімет басшысының орынбасары болып табылатын және өз мемлекетінің заңнамасына сәйкес қажетті өкілеттіктер берілген бір-бір өкіл кіреді.

Мүше мемлекеттер Комиссия Кеңесіндегі өкілі туралы бірін-бірі, сондай-ақ Комиссия Алқасын Регламентте белгіленген тәртіппен хабардар етеді.

24. Комиссия Кеңесі мынадай функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады:

- 1) Одақтың қызметін құқықтық реттеуді жетілдіру жұмысын ұйымдастырады;
- 2) Одак шенберіндегі интеграцияның негізгі бағыттарын Жоғары кеңестің бекітуіне енгізеді;
- 3) осы Ереженің 30-тармағында көзделген тәртіппен Комиссия Алқасы қабылдаған Комиссия шешімдерінің күшін жою немесе оларға өзгерістер енгізу туралы мәселені қарайды;
- 4) Одак құқығына кіретін халықаралық шарттардың орындалуына мониторинг және бақылау жүргізу нәтижелерін қарайды;
- 5) Үкіметаралық кеңестің қарауына реттеуші әсерді бағалау рәсімдерін жүргізу мониторинг туралы жыл сайынғы есепті енгізеді;
- 6) Комиссия Алқасы Төрағасының ұсынуы бойынша Комиссия департаменттерінің тізбесін, олардың құрылымы мен штат санын, сондай-ақ оларды Комиссия Алқасы мүшелерінің арасында бөлуді бекітеді;

7) Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне қойылатын біліктілік талаптарын бекітеді;

8) Еуразиялық экономикалық одақтағы Әлеуметтік кепілдіктер, артықшылықтар мен иммунитеттер туралы ережеде (Шартқа № 32 қосымша) көзделген негіздер бойынша Комиссия қызметкерлерінен артықшылықтар мен иммунитеттерді алу туралы шешім қабылдайды;

9) Одақ бюджетінің жобасын макұлдайды;

10) Комиссия Алқасы мүшелерінің, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің еңбегіне ақы төлеу тәртібін макұлдайды;

11) Комиссия департаменттерінің жалпы шекті штат санын макұлдайды;

12) Одақтың интеграцияланған ақпараттық жүйесін құру және дамыту жөніндегі жоспарын бекітеді;

13) Шартта көзделген Комиссия департаменттеріне мүше мемлекеттер азаматтарының жұмысқа орналасу құқықтарының сақталуын қамтамасыз ету мақсатында Комиссия Кеңесі жанынан әдеп жөніндегі комиссияны құрады және ол туралы ережені бекітеді;

14) Комиссия Алқасына тапсырмалар береді;

15) Шартқа, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға және Регламентке сәйкес өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

25. Комиссия Кеңесі - Комиссия Кеңесінің немесе Комиссия Алқасының шешімін қабылдау алдында Комиссия Алқасының осы Ереженің 44-бабына сәйкес құрылған консультациялық орган

шешберінде консультациялар өткізуі міндettі болатын мәселелерді айқындауға құқылы.

26. Комиссия Кеңесінің отырыстары Регламентке сәйкес өткізіледі. Комиссия Кеңесінің кез келген мүшесі Комиссия Кеңесі отырысын өткізуге бастамашы бола алады, сондай-ақ Комиссия Кеңесі отырыстарының күн тәртібіне ұсыныстар енгізе алады.

Егер Комиссия Кеңесінің отырысына Комиссия Кеңесінің барлық мүшелері қатысса, ол құқықты болып есептеледі.

27. Комиссия Кеңесінің отырыстарына Комиссия Алқасының Төрағасы, сондай-ақ Комиссия Кеңесінің шақыруы бойынша Комиссия Алқасының мүшелері қатысады. Комиссия Кеңесінің мүшелері Комиссия Кеңесінің отырыстарына мүше мемлекеттердің өкілдерін және өзге де адамдарды шақыра алады.

Комиссия Кеңесінің отырыстарына үшінші мемлекеттердің өкілдері Шартта айқындалатын тәртіппен және жағдайларда қатыса алады.

28. Комиссия Кеңесіне төрагалық ету Шарттың 8-бабының 4-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

Комиссия Кеңесі Төрағасының өкілеттіктері мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, қалған мерзім ішінде Комиссия Кеңесі Төрағасының өкілеттіктерін төрағалық етуші мүше мемлекеттен Комиссия Кеңесінің жана мүшесі жүзеге асырады.

Комиссия Кеңесінің Төрағасы:

Комиссия Кеңесі кезекті отырысының қарауына енгізілетін мәселелерді дайындауға жалпы басшылық жасауды жүзеге асырады;

күн тәртібін айқындаиды;

Комиссия Кеңесінің отырыстарын ашады, жүргізеді және жабады.

29. Комиссия Кеңесі өз өкілеттіктері шегінде шешімдер, өкімдер және ұсынымдар қабылдайды.

Комиссия Кеңесі шешімдерді, өкімдерді және ұсынымдарды консенсуспен қабылдайды.

Егер консенсусқа қол жеткізілмесе, мәселе Комиссия Кеңесінің кез келген мүшесінің ұсынысы бойынша Жоғары қеңестің немесе Үкіметаралық қеңестің қарауына беріледі.

30. Мүше мемлекеттің немесе Комиссия Кеңесі мүшесінің Комиссия Алқасының шешімін жариялаған күннен бастап күнтізбелік 15 күн ішінде оның күшін жою немесе оған өзгеріс енгізу туралы ұсынысты Комиссия Алқасына енгізуге құқығы бар.

Комиссия Алқасының Тәрағасы көрсетілген ұсынысты алған күні Комиссия Кеңесінің мүшелеріне тиісті шешім бойынша материалдарды жолдайды.

Комиссия Кеңесі осындай материалдар түскеннен кейін оларды қарайды және күнтізбелік 10 күн ішінде шешім қабылдайды.

Комиссия Алқасы шешімінің күшін жою немесе оған өзгерістер енгізу туралы мәселені қарau нәтижелері бойынша Комиссия Кеңесі қабылдаған шешіммен келіспеген жағдайда не осы тармактың үшінші абзацында көзделген мерзім өткен жағдайда, бірақ Комиссия Кеңесінің шешімі ресми жарияланған күннен бастап күнтізбелік 30 күннен кешіктірмей, мүше мемлекет Үкіметаралық қеңестің және

(немесе) Жоғары кеңестің қарауына тиісті мәселені енгізу туралы ұсыныспен Комиссияға үкімет басшысы қол қойған хат жібере алады.

Мүше мемлекеттің үкімет басшысы Комиссияның осы Ереженің 16-тармағының екінші абзацында көрсетілген шешімдеріне қатысты мәселені Үкіметаралық кеңестің және (немесе) Жоғары кеңестің қарауына енгізу туралы ұсыныспен олар күшіне енген күнге дейінгі кез келген сатыда Комиссияға жүгінуге құқылы.

Комиссия Алқасының күшін жою немесе оған өзгерістер енгізу туралы ұсыныс енгізілген шешімі осы тармаққа сәйкес күшіне енбейді және Үкіметаралық кеңестің және (немесе) Жоғары кеңестің осы шешімге қатысты мәселені қарау және осындай қарау қорытындылары бойынша тиісті шешім қабылдауы үшін қажетті мерзімге тоқтатыла тұрады.

III. Комиссия алқасы

31. Комиссия Алқасы Комиссияның атқарушы органы болып табылады.

Комиссия Алқасы Алқа мүшелерінен тұрады, олардың біреуі Комиссия Алқасының Төрағасы болып табылады.

Комиссия Алқасы мүше мемлекеттердің тең өкілдігі қағидатын негізге ала отырып, мүше мемлекеттер өкілдерінен қалыптастырылады.

Комиссия Алқасының сандық құрамын және Комиссия Алқасы мүшелері арасындағы міндеттерді бөлуді Жоғары кеңес айқындаиды.

Комиссия Алқасы Комиссия департаменттеріне басшылықты жүзеге асырады.

32. Комиссия Алқасының мүшесі өзі өкілдік ететін мүше мемлекеттің азаматы болуға тиіс.

Комиссия Алқасының мүшелері мынадай талаптарды қанағаттандыруға: лауазымдық міндеттеріне сәйкес кәсіби даярлығы (біліктілігі) болуға, сондай-ақ лауазымдық міндеттер бейіні бойынша еңбек өтілі 7 жылдан кем болмауға, оның ішінде мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарында кем дегенде 1 жыл басшылық лауазымда жұмыс істеуге тиіс.

33. Комиссия Алқасының мүшелерін Жоғары кеңес өкілеттіктерін ұзарту мүмкіндігімен 4 жыл мерзімге тағайындаиды.

Комиссия Алқасының Төрағасын Жоғары кеңес ротация негізінде мерзімін ұзарту құқығынсыз 4 жыл мерзімге тағайындаиды. Ротация мүше мемлекеттің атауы бойынша орыс әліпбі тәртібіндегі кезектілікпен жүзеге асырылады.

34. Комиссия Алқасының мүшелері Комиссияда тұрақты негізде жұмыс істейді. Комиссия Алқасының мүшелері өздерінің өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары мен лауазымды адамдарынан тәуелсіз және мүше мемлекеттердің билік органдарына немесе реесми тұлғаларына сұрау сала алмайды немесе олардан нұсқаулар ала алмайды.

Комиссия Алқасы мүшелерінің халықаралық қызмет мәселелері бойынша мүше мемлекеттермен өзара іс-қимыл жасау тетігі Жоғары

кеңес бекітетін Еуразиялық экономикалық одақтың халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру тәртібіне сәйкес айқындалады.

35. Комиссия Алқасы мүшелерінің өз өкілеттіктері қолданысының барлық мерзімі ішінде оқытушылық, ғылыми немесе өзге де шыгармашылық қызметті қоспағанда, Комиссия Алқасының жұмысын басқа жұмыспен қоса атқаруга немесе басқа да ақылы қызметпен айналысуға құқығы жоқ.

36. Комиссия Алқасының мүшелері:

1) коммерциялық ұйымды басқару органдың қызметіне ақылы негізде қатысуға;

2) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға;

3) өкілеттіктерін жүзеге асыруға байланысты жеке және занды тұлғалардан сыйақылар (сыйлықтар, ақшалай сыйақылар, несиeler, көрсетілетін қызметтер, ойын-сауықтардың, демалыстың, көлік шығыстарының ақысын төлеуді және өзге де сыйақылар) алуға құқылы емес. Хаттамалық іс-шараларға, қызметтік іссапарларға және басқа да ресми іс-шараларға байланысты Комиссия Алқасының мүшесі алған сыйлықтар (символдық сыйлықтарды қоспағанда) Комиссияның меншігі болып танылады және Комиссияға акт бойынша беріледі. Осындай сыйлықты берген Комиссия Алқасының мүшесі Комиссия Кенесі бекіткен тәртіппен оны сатып ала алады;

4) жеке және занды тұлғалардың қаражаты есебінен лауазымдық міндеттерін атқаруға байланысты сапарларды жүзеге асыруға;

5) өкілеттіктерін жүзеге асыруға байланысты емес мақсаттарда материалдық-техникалық және өзге де қамтамасыз ету құралдарын,

Комиссияның басқа да мүлкін пайдалануға, сондай-ақ оларды басқа адамдарга беруге;

6) өкілеттіктерін жүзеге асыруға байланысты емес мақсаттарда құпия сипаттағы мәліметтерді немесе өкілеттіктерін жүзеге асыруға байланысты өзіне белгілі болған қызметтік ақпаратты жария етуге немесе пайдалануға;

7) Комиссия Алқасы мүшесінің өкілеттіктерін саяси партиялардың, басқа да қоғамдық бірлестіктердің, діни бірлестіктер мен өзге де ұйымдардың мүдделерінде пайдалануға, сондай-ақ, Комиссия Алқасының мүшесі ретінде, егер бұл оның өкілеттігіне кірмейтін болса, көрсетілген бірлестіктер мен ұйымдарға қатынасын жария білдіруге;

8) Комиссияда саяси партиялардың, басқа да қоғамдық бірлестіктердің (кәсіптік одактарды, ардагерлер және өзге қоғамдық ерікті қызмет ету органдарын қоспағанда) және діни бірлестіктердің құрылымдарын құруға немесе көрсетілген құрылымдарды құруға ықпал етуге құқылы емес.

37. Комиссия Алқасының мүшесі кіріс әкелетін бағалы қағаздарды және (немесе) акцияларды (ұйымдардың жарғылық капиталдарына қатысу үлестерін) иеленген жағдайда, ақылға қонымды мерзімдерде өзіне тиесілі бағалы қағаздарды және (немесе) акцияларды (ұйымдардың жарғылық капиталдарына қатысу үлестерін) сенімгерлікпен басқаруға беруге міндettі.

38. Осы Ереженің 35 – 37-тармақтарында белгіленген шектеулер Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне де қолданылады.

39. Осы Ереженің 35 – 37-тармақтарында белгіленген шектеулерді кез келген бұзушылық Комиссия Алқасы мүшесінің өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, Комиссияның лауазымды адамымен, қызметкерімен еңбек шартын (келісімшартты) бұзу үшін негіз болып табылады.

40. Әрбір мүше мемлекет Жоғары кеңеске Комиссия Алқасының мүшесі лауазымына кандидатураларды ұсынады.

Комиссия Алқасының Тәрағасын қоса алғанда, Комиссия Алқасының дербес құрамын мүше мемлекеттердің ұсынуы бойынша Жоғары кеңес бекітеді.

Жоғары кеңес Комиссия Алқасы мүшесінің кандидатурасын бекітпеген жағдайда, мүше мемлекет күнтізбелік 30 күн ішінде жаңа кандидатура ұсынады.

41. Өзінің лауазымдық міндеттерін адал атқармаған жағдайларды немесе осы Ереженің 35 – 37-тармақтарында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, мүше мемлекеттердің Комиссия Алқасының мүшесін кері шақырып алуға құқығы жоқ.

Комиссия Алқасы мүшесінің өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату (ерікті түрде отставкаға шығу жағдайларын қоспағанда) мүше мемлекеттің ұсынуы бойынша Жоғары кеңестің шешімі негізінде жүзеге асырылады.

Комиссия Алқасы мүшесінің өкілеттіктері мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, Комиссия Алқасының жаңа мүшесі өкілеттігі тоқтатылған Комиссия Алқасының мүшесін ұсынған сол мүше мемлекеттің ұсынуымен Комиссия Алқасының бұрынғы мүшесі өкілеттіктерінің қалған мерзіміне тағайындалады.

42. Комиссия Алқасы мүшелерінің арасындағы міндеттерді бөлуді, сондай-ақ Комиссия департаменттерінің жалпы шекті штат санын және Комиссия Алқасы мүшелерінің, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің енбегіне акы төлеу (оның ішінде оларды ақшалай қамту) тәртібін Жоғары кеңес бекітеді.

43. Комиссия Алқасы мынадай функциялар мен өкілеттіктерді іске асыруды қамтамасыз етеді:

- 1) Одақ шенберіндегі интеграция саласында ұсыныстар әзірлеуді және мүше мемлекеттер ұсынған ұсыныстарды жинақтауды (интеграцияның негізгі бағыттарын әзірлеу мен іске асыруды қоса алғанда) жүзеге асырады;
- 2) шешімдер, өкімдер және ұсынымдар қабылдайды;
- 3) Жоғары кеңес пен Үкіметаралық кеңес қабылдаған шешімдер мен өкімдерді және Комиссия Кеңесі қабылдаған шешімдерді орындаиды;
- 4) Одақ құқығына кіретін халықаралық шарттардың және Комиссия шешімдерінің орындалуына мониторингті және бақылауды жүзеге асырады, сондай-ақ мүше мемлекеттерді оларды орындау қажеттілігі туралы хабардар етеді;

- 5) Комиссия Кеңесінің қарауы үшін атқарылған жұмыс туралы жыл сайын есеп береді;
- 6) Одактың қалыптасуына, жұмыс істеуіне және дамуына қатысты мәселелер бойынша ұсынымдар әзірлейді;
- 7) мүше мемлекеттердің Комиссияға келіп түскен ұсыныстарына сараптамалық қорытындылар (жазбаша түрде) әзірлейді;
- 8) мүше мемлекеттерге дауларды Одак Сотына жүгінгенге дейін Одак шенберінде реттеуге жәрдем көрсетеді;
- 9) Одак Сотын қоса алғанда, сот сатыларында Комиссияның мұдделерін білдіруді қамтамасыз етеді;
- 10) өз өкілеттіктері шегінде мүше мемлекеттердің мемлекеттік билік органдарымен өзара іс-қимылын жүзеге асырады;
- 11) Комиссияға келіп түсетін сұрау салуларды қарайды;
- 12) Комиссия Алқасы Төрағасының ұсынуы бойынша Алқа мүшелерінің, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің шетелдік іссапарларының кезекті жылға арналған жоспарын бекітеді;
- 13) Комиссия Алқасы Төрағасының ұсынуы бойынша кезекті жылға арналған ғылыми-зерттеу жұмыстарының жоспарын консультациялық комитеттерде оны қарағаннан кейін бекітеді, Комиссия Кеңесін көрсетілген жоспар туралы хабар береді;
- 14) Одак бюджетінің жобасын әзірлеуді және оның орындалуы туралы есеп жобаларын дайындауды жүзеге асырады, Комиссияның бюджеттік сметасын орындауды қамтамасыз етеді;

15) халықаралық шарттардың жобаларын және Комиссия Кеңесі қабылдайтын Комиссия шешімдерін, сондай-ақ Комиссияның өкілеттіктерін іске асыру үшін қажетті өзге де құжаттарды әзірлейді;

16) белгіленген тәртіппен реттеуші әсерін бағалау рәсімін жүргізеді және осы рәсімнің жүргізу мониторингі туралы жыл сайынғы есепті дайындауды қамтамасыз етеді;

17) Комиссия Кеңесінің, Үкіметаралық кеңестің және Жоғары кеңестің, сондай-ақ Шарттың 5-бабының 3-тармағына сәйкес құрылатын көмекші органдардың отырыстарын өткізууді қамтамасыз етеді;

18) Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінен артықшылықтар мен иммунитеттерді алу туралы ұсыныстарды Комиссия Кеңесінің қарауына ұсынады;

19) Комиссия Кеңесі бекітетін тәртіппен Комиссия мұқтаждықтары үшін тауарларды беруге, жұмыстарды орындауға және қызметтерді көрсетуге тапсырыстар орналастырады және шарттар жасасады;

20) Комиссия Кеңесі бекітетін таралуы шектеулі құжаттармен (құпия және қызметтік пайдалану үшін) жұмыс істеу тәртібінің сақталуын қамтамасыз етеді.

44. Комиссия Алқасы Комиссия Алқасының жанынан консультациялық органдар құруға құқылы, олардың қызметі мен жұмыс тәртібі Комиссия Алқасы бекітетін тиісті ережелерде айқындалады. Бұл ретте, Комиссия Кеңесі айқындаған мәселелерді

қарau үшін Комиссия алқасы міндettі түрде тиісті консультациялық орган құрады.

45. Комиссия Алқасының жанындағы консультациялық органдардың құрамына мүше мемлекеттердің мемлекеттік билік органдарының үәкілетті өкілдері кіреді.

Мүше мемлекеттердің ұсынысы бойынша Комиссия Алқасының жанындағы консультациялық органдардың құрамына бизнес-қоғамдастықтың, ғылыми және қоғамдық ұйымдардың өкілдері, өзге де тәуелсіз сарапшылар кіреді.

46. Комиссия Алқасының жанындағы консультациялық органдар өз өкілеттіктері шегінде өздерінің құзыretіне жатқызылған мәселелер бойынша Комиссия үшін ұсынымдар даярлауды жүзеге асырады. Консультациялық органдардың отырыстарында консультациялық органдардың мүшелері ұсынған ұсыныстар мүше мемлекеттердің түпкілікті позициясы ретінде қаралмайды.

47. Комиссия Алқасының жанындағы консультациялық органдардың қызметін ұйымдастырушылық-техникалық қамтамасыз етуді Комиссия жүзеге асырады.

Мүше мемлекеттердің мемлекеттік билік органдарының үәкілетті өкілдерінің Комиссия Алқасының жанындағы консультациялық органдардың жұмысына қатысуына байланысты шығыстарын жіберуші мүше мемлекеттер көтереді. Бизнес-қоғамдастық, ғылыми және қоғамдық ұйымдар өкілдерінің, өзге де тәуелсіз сарапшылардың Комиссия Алқасының жанындағы

консультациялық органдар жұмысына қатысуына байланысты шығыстарын аталған адамдар өз бетінше көтереді.

48. Комиссия Алқасы өз өкілдегітері шегінде шешімдер, өкімдер мен ұсынымдар қабылдайды.

Комиссия Алқасы қабылдаған Комиссияның шешімдеріне, өкімдері мен ұсынымдарына Комиссия Алқасының Тәрағасы қол қояды.

49. Комиссия Алқасының отырысы, әдетте, аптасына кемінде 1 рет өткізіледі.

Комиссия Алқасының мүшелері Комиссия Алқасының отырысына ауыстыру құқығынсыз жеке өздері қатысады. Комиссия Алқасы мүшесінің Комиссия Алқасының отырысына қатысуы объективті түрде мүмкін болмайтын жағдайда, ол Регламентте белгіленген тәртіппен өз позициясын жазбаша түрде баяндауға немесе сенімхат бойынша және Комиссия Алқасы Тәрағасының келісімімен, қаралатын мәселе құзыретіне кіретін Комиссия департаментінің директорына өз позициясын білдіру құқығын табыстауға құқылы. Бұл ретте, дауыс беру кезінде Комиссия департаменті директорының дауыс беру құқығы болмайды.

Алқа отырыстарына мүше мемлекеттен бір-бір өкіл қатыса алады.

Комиссия Алқасы мүшелерінің ең болмағанда біреуінің өтінуі бойынша Комиссия Алқасы Тәрағасының шешімі негізінде кезектен тыс отырыстар өткізуі мүмкін. Комиссия Алқасының

отырыстарын өткізу тәртібі мен дауыс беру рәсімі Регламентте белгіленеді.

50. Комиссия Алқасы отырыстары күн тәртібі жобасының әрбір мәселесі бойынша құжаттар мен материалдар жиынтығы Регламентке сәйкес, бірақ Комиссия Алқасы отырысы болатын күнге дейін күнтізбелік 30 күннен кешіктірілмей мүше мемлекеттерге міндетті түрде жіберіледі.

51. Комиссия Алқасының Тәрағасы:

1) Комиссия Алқасының қызметін ұйымдастырады және өзіне жүктелген функцияларды орындауға жауапты болады;

2) кезекті кезеңге арналған Комиссия Алқасы мен Комиссия Кеңесі отырыстары жоспарының және Комиссия Алқасы, Комиссия Кеңесі отырыстары күн тәртіпперінің жобаларын, сондай-ақ Жоғары кеңес пен Үкіметаралық кеңес отырыстары күн тәртіпперінің жобаларын белгіленген тәртіппен қалыптастырады, олар Комиссия Кеңесінің отырысында бекітілуге жатады және қажетті материалдар қоса беріле отырып, тиісті отырыс өткізілетін күнге дейін күнтізбелік 20 күннен кешіктірілмей мүше мемлекеттерге жіберіледі.

3) Комиссия Кеңесіне, Үкіметаралық кеңеске және Жоғары кеңеске шешімін талап ететін мәселелер туралы және оларды Комиссия Алқасының отырысында қарау нәтижелері бойынша тиісті ұсыныстармен өзге де құжаттар туралы баяндайды;

4) Комиссия департаменттерінің жұмыс тәртібін белгілейді, сондай-ақ Комиссия департаменттерінің жүргізу аясына кіретін мәселелерді айқындайды;

- 5) Комиссия Алқасының, Комиссия Кеңесінің, Үкіметаралық кеңестің және Жоғары кеңестің отырыстарын дайындау жөніндегі жұмысты ұйымдастырады;
- 6) Комиссия Алқасының отырыстарын жүргізеді;
- 7) Комиссия Кеңесінің отырыстарына қатысады;
- 8) Комиссия Кеңесінде Комиссия Алқасының атынан өкілдік етеді;
- 9) Комиссия Кеңесінің қарауына Комиссия Алқасы мүшелерімен келісу бойынша Комиссия департаменттерін Комиссияның Алқа мүшелеріне бекіту жөнінде ұсыныстар береді;
- 10) бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдерімен өзара іс-кимыл тәртібін, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің көпшілік алдында сөз сөйлеу және қызметтік ақпаратты беру қағидаларын айқындайды;
- 11) Комиссия атынан Одақ бюджетінің әкімшісі болады, Комиссияның бюджеттік сметасы қаражатына билік жүргізуші болып табылады, Комиссияның материалдық қаражатына билік етеді, азаматтық-құқықтық шарттар жасасады және сотта сөз сөйлейді;
- 12) конкурс нәтижелері бойынша Комиссия департаменттері директорларын және олардың орынбасарларын тағайындауды және олармен келісімшарттар жасасады;
- 13) конкурс нәтижелері бойынша Комиссия атынан Комиссия қызметкерлерімен еңбек шарттарын (келісімшарттар) жасасады;
- 14) Комиссия департаменттері туралы ережені бекітеді;

15) Комиссия Алқасы мүшелерінің арасынан Комиссия Алқасы Төрағасының міндеттін уақытша атқаруышыны тағайындайды;

16) Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне қатысты жалдаушы өкілінің өкілеттіктерін жүзеге асырады, лауазымдық регламенттерді (нұсқаулықтарды) бекітеді, демалыс графиктерін бекітеді, демалыстар береді және іссапарға жіберу туралы шешімдер қабылдайды;

17) осы Ереженің 35 - 37-тармақтарында көрсетілген негіздер бойынша Комиссия Алқасы мүшесін кері шақырту туралы мүше мемлекеттердің өтініштерінде баяндалған фактілер бойынша тексерулер жүргізуді Комиссия Кеңесі бекітетін тәртіппен қамтамасыз етеді;

18) Комиссия Алқасы мен Комиссия департаменттерінің қызметін Регламентке сәйкес қамтамасыз ету үшін қажетті өзге де функцияларды атқарады.

52. Комиссия Алқасының мүшесі міндеттерді бөлуге сәйкес:

1) өзінің құзыретіне жатқызылған мәсслеслер бойынша ұсыныстар дайындауды жүзеге асырады;

2) өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Комиссия Алқасы мен Комиссия Кеңесінің отырыстарында баяндайды;

3) Комиссияның жетекшілік ететін департаменттерінің қызметін үйлестіреді және бақылайды;

4) өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Комиссия Алқасы шешімдерінің, өкімдері мен ұсынымдарының жобаларын өзірлейді;

- 5) өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Одақ құқығына кіретін халықаралық шарттарды мүше мемлекеттердің орындауына мониторингті жүзеге асырады;
- 6) өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша мүше мемлекеттердің Комиссия шешімдерін орындауына мониторингті жүзеге асырады;
- 7) өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Комиссияға түскен мүше мемлекеттердің ұсыныстарына сараптамалық корытындылардың (жазбаша түрде) жобаларын әзірлейді;
- 8) Комиссия Алқасының өкілеттіктері шегінде өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша мүше мемлекеттердің мемлекеттік билік органдарымен өзара іс-қимылды жүзеге асырады (оның ішінде мүше мемлекеттердің билік органдарынан, занды және жеке тұлғалардан өз өкілеттіктерін жүзеге асыру үшін қажетті ақпаратты сұратады);
- 9) Комиссия Кеңесі қабылдайтын халықаралық шарттардың, Комиссия шешімдерінің, өкімдерінің және ұсынымдарының жобаларын, сондай-ақ өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Комиссияның өкілеттіктерін іске асыру үшін қажетті өзге де құжаттарды әзірлеуді қамтамасыз етеді.
- 10) Комиссияның жетекшілік ететін департаменттерінің реттеуіші әсерді бағалау рәсімін жүргізуге белгіленген тәртіппен қатысуын қамтамасыз етеді;

11) өзінің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша Комиссия Алқасының жаңынан консультациялық органдар құру туралы ұсынысты Комиссия Алқасының қарауына енгізеді.

53. Комиссия Алқасының мүшелеріне артықшылықтар мен иммунитеттер, әлеуметтік кепілдіктер беруге байланысты мәселелер, сондай-ақ еңбек қатынастары және міндettі мемлекеттік әлеуметтік және зейнетақымен қамсыздандыруға байланысты мәселелер Еуразиялық экономикалық одақтағы Әлеуметтік кепілдіктер, артықшылықтар мен иммунитеттер туралы ережеге (Шартқа № 32 қосымша) сәйкес реттеледі.

IV. Комиссия департаменттері

54. Комиссия департаменттері Комиссия Кенесінің және Комиссия Алқасының қызметін қамтамасыз етуді жүзеге асырады.

Комиссия департаменттерінің құрамына лауазымды адамдар мен қызметкерлер кіреді.

Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерін жұмысқа қабылдау Шарттың 9-бабына сәйкес жүзеге асырылады.

Комиссия департаменттерінің директорлары мен олардың орынбасарларын конкурстық комиссияның ұсынымы негізінде Комиссия Алқасының Төрагасы 4 жыл мерзімге тағайындаиды.

Комиссия департаменттерінің директорлары мен олардың орынбасарлары мынадай талаптарды қанағаттандыруға:

мүше мемлекеттердің бірінің азаматтығына ие болуға;

лауазымдық міндеттеріне сәйкес келетін кәсіби даярлығы (біліктілігі) және бейіні бойынша кем дегенде 5 жыл жұмыс өтілі болуға тиіс.

Комиссия департаменттері - Комиссия Кеңесі бекітетін атқаратын лауазымына қойылатын тиісті біліктілік талаптарына сай келетін, мүше мемлекеттердің азаматтары арасынан конкурстық негізде қызметкерлерден жасақталады.

Комиссия қызметкерлері жұмысқа Комиссия Алқасының Төрағасымен жасалатын еңбек шарттары (келісімшарттар) негізінде қабылданады.

Еңбек шартын (келісімшарт) жасасу, оны ұзарту тәртібі мен оны бұзу негіздерін Комиссия Кеңесі бекітеді.

Кандидаттарға конкурсты өткізу тәртібінде көрсетілетін қосымша талаптар қойылуы мүмкін.

Комиссия қызметкерлері Комиссия Кеңесі бекітетін тәртіпте аттестаттаудан өтеді.

55. Комиссия департаменттері мынадай функцияларды іске асырады:

1) Комиссия Алқасы мүшелерінің қарауы үшін Одақтың жұмыс істеу мәселелері бойынша материалдар, шешімдер, өкімдер мен ұсынымдар жобаларын (оның ішінде халықаралық шарттарды жасасу және оларға өзгерістер енгізу туралы ұсыныстар) дайындауды жүзеге асырады;

2) Комиссия Алқасы мүшелерінің қарауына нәтижелерін ұсыну мақсатында, мүше мемлекеттердің Одақ құқығына кіретін

халықаралық шарттарды, Комиссия Алқасының, Комиссия Кеңесінің, Үкіметаралық кеңестің және Жоғары кеңестің шешімдері мен өкімдерін орындауына мониторингті жүзеге асырады;

3) Комиссия Алқасы мүшелерінің қарауы үшін Одақ құқығымен реттелетін салаларда мүше мемлекеттердің заңнамасына мониторинг және талдау нәтижелері бойынша ұсыныстар дайындауды жүзеге асырады;

4) Одақтың жұмыс істеуі үшін қажетті халықаралық шарттардың жобалары мен өзге де құжаттарды дайындауды жүзеге асырады;

5) мүше мемлекеттердің мемлекеттік билік органдарымен өзара іс-қимыл жасайды;

6) Одақ бюджетінің жобаларын және оның атқарылуы туралы есеп дайындауды жүзеге асырады, Комиссияның бюджеттік сметасының жобасын әзірлейді және оның орындалуын қамтамасыз етеді;

7) Комиссияның Одақ шенберіндегі халықаралық шарттардың депозитарийі функциясын орындауын қамтамасыз етеді;

8) белгіленген тәртіппен реттеуші әсерді бағалау рәсімін жүргізуге қатысады және осы рәсімнің жүргізілуіне мониторингті жүзеге асырады;

9) Одақ құқығына кіретін халықаралық шарттарда, Жоғары кеңестің, Үкіметаралық кеңестің және Комиссия шешімдерінде айқындалған (оның ішінде, Одақ органдарының жұмысын ұйымдастыруға және Комиссия қызметін ақпараттық-техникалық

қамтамасыз етуге бағытталған) өзге де функцияларды жүзеге асырады.

56. Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлері халықаралық қызметшілер болып табылады.

Өздерінің қызметтік міндеттерін аткару кезінде Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлері мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары мен лауазымды адамдарынан тәуелсіз және мүше мемлекеттердің билік органдарына немесе лауазымды адамдарына сұрау сала алмайды немесе олардан нұсқаулар ала алмайды.

Әрбір мүше мемлекет Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің мәртебесін күрметтеуге және олар қызметтік міндеттерін аткарған кезде оларға ықпал жасамауга міндеттенеді.

Комиссияда жұмыс істеген кезеңде Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің өздерінің лауазымдық және қызметтік міндеттерінің бүкіл мерзімі ішінде оқытушылық, ғылыми немесе өзге шығармашылық қызметті қоспағанда, Комиссиядағы жұмысты басқа жұмыспен қоса аткаруға немесе басқа да акы төленетін қызметпен айналысуга құқығы жоқ.

57. Комиссия Алқасының мүшелері, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлері Комиссия Кеңесі айқындайтын тәртіппен және мерзімде жыл сайын өз кірістері, мұлкі және мұліктік сипаттағы міндеттемелері туралы, сондай-ақ өз отбасы мүшелерінің (жұбайының (зайыбының) және кәмелетке толмаған балаларының)

кірістері, мұлкі және мұліктік сипаттағы міндеттемелері туралы мәліметтерді Комиссияға ұсынады.

58. Комиссия Алқасы мүшелерінің, сондай-ақ Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің осы Ережеге сәйкес ұсынатын кірістері, мұлкі және мұліктік сипаттағы міндеттемелері туралы мәліметтер құпия сипаттағы мәліметтер болып табылады.

59. Осы Ереженің 57 және 58-тармақтарында көрсетілген мәліметтердің жария етілуіне кінәлі адамдар мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес жауаптылықта болады.

60. Осы Ереженің 57 және 58-тармақтарында көрсетілген мәліметтердің анықтығы мен толықтығын тексеру Үкіметаралық кеңес бекітетін тәртіппен жүзеге асырылады.

61. Комиссия Алқасының мүшелері, Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлері Комиссия Алқасы мүшесінің, Комиссияның лауазымды адамының немесе қызметкерінің жеке мұдделілігі болуынан туындауы мүмкін мұдделер қақтығысын реттеу немесе болғызбау шараларын қабылдауға міндетті.

62. Комиссияның лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне артықшылықтар мен иммунитеттер, әлеуметтік кепілдіктер беруге байланысты мәселелер, сондай-ақ еңбек қатынастарына және міндетті мемлекеттік әлеуметтік және зейнетақымен қамсыздандыруға байланысты мәселелер Еуразиялық экономикалық одақтағы Әлеуметтік кепілдіктер, артықшылықтар мен иммунитеттер туралы ережеге (Шартқа № 32 қосымша) сәйкес реттеледі.

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 2 ҚОСЫМША

**Еуразиялық экономикалық одақ сотының
СТАТУТЫ**

I ТАРАУ. Жалпы ережелер.
Соттың құқықтық мәртебесі

1. Еуразиялық экономикалық одақ соты (бұдан әрі – Сот) Еуразиялық экономикалық одақтың (бұдан әрі – Одақ) сот органы болып табылады, ол Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарт (бұдан әрі – Шарт) пен осы Статутқа сәйкес құрылады және тұракты негізде жұмыс істейді.

2. Сот қызметінің мақсаты - осы Статуттың ережелеріне сәйкес, мүше мемлекеттер мен Одақ органдарының Шартты, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарды, Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттарын және Одақ органдарының шешімдерін біркелкі қолдануын қамтамасыз ету болып табылады.

Осы Статуттың мақсаттары үшін Одақ органдары ретінде Сотты қоспағанда, Одақ органдары ұфынылады.

3. Сот занды тұлға құқықтарын пайдаланады.

4. Сот өз құжаттамасын жүргізеді, өз атавы жазылған мөрі мен бланкілері болады, өзінің ресми интернет-сайтын және ресми бюллетенін құрады.

5. Сот қызметін қаржыландыру туралы ұсыныстарды Сот әзірлейді және Одақ бюджеті туралы ережеге сәйкес өзінің қызметін қамтамасыз етуге бөлінген қаражатқа иелік етеді.

6. Сот судьяларының, лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің еңбегіне акы төлеу шарттарын Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес айқындайды.

II ТАРАУ. Сот құрамы

7. Сот құрамына әрбір мүше мемлекеттен екі судьядан кіреді.

8. Судьяның өкілеттік мерзімі - тоғыз жыл.

9. Судьялар жоғары моральдық қасиетке ие болуы, халықаралық және мемлекетішілік құқық саласында біліктілігі жоғары мамандар болуы, сондай-ақ, әдетте, мүше мемлекеттердің жоғары сот органдары судьяларына қойылатын талаптарға сай келуі тиіс.

10. Судьяларды мүше мемлекеттердің ұсынуы бойынша Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес лауазымға тағайындейды. Лауазымға кіріскең кезде Судья ант қабылдайды.

11. Судьяларды Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес лауазымнан босатады.

12. Судьяның өкілеттігі мынадай негіздер бойынша тоқтатылуы мүмкін:

- 1) Сот қызметінің тоқтатылуы;
- 2) судьяның өкілеттік мерзімінің аяқталуы;

- 3) судьяның басқа жұмысқа ауысуына байланысты немесе өзге де себептермен өз өкілеттіктерін тоқтату туралы жазбаша өтініші;
- 4) денсаулық жағдайы бойынша немесе өзге де дәлелді себептермен судья өкілеттігін жүзеге асыруға қабілетсіздігі;
- 5) судья лауазымына сай келмейтін қызметпен айналысусы;
- 6) судьяны ұсынған мемлекеттің Одаққа мүше болуды тоқтатуы;
- 7) судьяны ұсынған мүше мемлекеттің азаматтығын судьяның жоғалтуы;
- 8) судьяның судья жоғары мәртебесімен үйлеспейтін елеулі теріс қылық жасауы;
- 9) судьяға қатысты соттың айыптау үкімінің не оған медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 10) судьяның әрекетке қабілеттілігін шектеу туралы не оны әрекетке қабілетсіз деп тану туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 11) судьяның қайтыс болуы немесе оны қайтыс болды деп жариялау не хабар-ошарсыз кетті деп тану туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі.

13. Осы Статуттың 12-тармағында көзделген негіздер бойынша судьяның өкілеттіктерін тоқтату туралы бастамамен судьяны ұсынған мүше мемлекет, Сот немесе судьяның өзі әрекет етуі мүмкін.

Судьяның өкілеттігін тоқтату туралы бастаманы енгізу мәселелері Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес бекітетін Еуразиялық экономикалық одақ Сотының Регламентінде (бұдан әрі – Регламент) айқындалады.

14. Сот қызметіне Сот Төрағасы басшылық жасайды. Сот Төрағасының орынбасары болады.

Сот Төрағасы Сот қызметіне уақытша қатыса алмаған жағдайда оның міндетін Сот Төрағасының орынбасары атқарады.

15. Сот Төрағасы мен оның орынбасарын лауазымға Регламентке сәйкес Сот судьялары Сот құрамынан сайлайды және оны Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес бекітеді.

Сот Төрағасы мен оның орынбасары сол бір мүше мемлекеттің азаматтары бола алмайды.

Өкілеттіктері тоқтатылған кезде Сот Төрағасы немесе оның орынбасары осының алдындағы Сот Төрағасы мен тиісінше оның орынбасарын ұсынған емес, өзге мүше мемлекеттер ұсынған судьялар арасынан сайланады.

16. Сот Төрағасы мен оның орынбасары өз өкілеттіктерін үш жыл ішінде жүзеге асырады.

17. Сот төрағасы:

- 1) Сот және судьялар қызметін ұйымдастыру тәртібін бекітеді;
- 2) Сот қызметін ұйымдастырады;
- 3) өкілеттіктері шегінде мүше мемлекеттің уәкілетті органдарымен, шетелдік және халықаралық сот органдарымен Соттың өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді;
- 4) осы Статутта белгіленген тәртіппен Сот қызметкерлері мен лауазымды адамдарын лауазымға тағайындайды және лауазымнан босатады;

5) бұқаралық ақпарат құралдарына Сот қызметі туралы мәліметтер беруді ұйымдастырады;

6) осы Статут шегінде өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

18. Судьялар мемлекеттік немесе мемлекетаралық органдардың және ұйымдардың, коммерциялық құрылымдардың, саяси партиялардың және қозғалыстардың, сондай-ақ аумақтардың, ұлттардың, ұлыстардың, әлеуметтік және діни топтардың және жекелеген адамдардың мүдделерін білдіре алмайды.

Судьялар ғылыми, шығармашылық және оқытушылық қызметтен басқа, табыс табуға байланысты кез келген қызметпен айналысуға құқылы емес.

19. Судья даудың бір тараپының өкілі, сенім білдірілген өкілі немесе адвокаты, ұлттық немесе халықаралық соттың, тергеу комиссиясының мүшесі ретінде немесе қандай да бір өзге ретте бұрын қатысқан қандай да бір істі шешуге қатыса алмайды.

20. Судьялар сот төрелігін жүзеге асыру кезінде тең және бірдей мэртебеге ие. Сот Тәрағасы мен оның орынбасары басқа судьялармен салыстырғанда кез келген құқыққа сыйымсыз артықшылықтарды алуға бағытталған әрекет жасауға құқылы емес.

21. Судья өз өкілеттігін орындау кезінде де, қызметтен тыс қатынастарда да мүдделер қақтығысына, сондай-ақ сот билігінің беделіне, судьяның кадір-қасиетіне нұқсан келтіруі немесе оның объективтілігіне, әділдігіне, бейтараптығына құмән келтіруі мүмкін кез келген нәрсеге жол бермеуі тиіс.

III БӨЛІМ. Сот Аппараты.

Лауазымды адамдар мен қызметкерлер мәртебесі

22. Сот қызметін Сот Аппараты қамтамасыз етеді.

23. Сот Аппаратының құрылымына судьялар хатшылығы мен Сот Хатшылығы кіреді.

24. Судьялар Хатшылығы судьяның кеңесшісі мен судьяның көмекшісінен тұрады.

25. Сот қызметін құқықтық, ұйымдастырушылық, материалдық-техникалық және өзге де қамтамасыз етуді Сот Хатшылығы жүзеге асырады.

26. Сот Хатшылығының құрылымы мен санын Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес бекіtedі.

27. Сот Хатшылығын Сот Хатшылығының басшысы басқарады. Сот Хатшылығы басшысының екі орынбасары болады. Сот Хатшылығының басшысы мен оның орынбасарлары Соттың лауазымды адамдары болып табылады, олар осы Статутқа және Шартқа сәйкес лауазымға тағайындалады және лауазымнан босатылады. Сот Хатшылығының басшысы және оның орынбасарлары сол бір мүше мемлекеттің азаматтары бола алмайды.

28. Еңбек қатынастары Шартпен, Одақ шенберінде қолданылатын халықаралық шарттармен және Сот болатын мемлекеттің заңнамасымен реттеледі.

29. Судья кенесшісі тиісті судьяның ұсынысы бойынша Сот Төрағасы лауазымға тағайындастын және лауазымнан босататын Соттың лауазымды адамы болып табылады.

30. Судья кенесшісі судья қызметін ақпараттық-талдамалық қамтамасыз етуді жүзеге асырады.

31. Судья кенесшісі жоғары моральдық қасиетке ие болуға, халықаралық құқық және (немесе) сыртқы экономикалық қызмет саласында тәжірибелі маман болуы тиіс.

32. Судья көмекшісі тиісті судьяның ұсынысы бойынша Сот Төрағасы лауазымға тағайындастын және лауазымнан босататын Соттың қызметкері болып табылады.

33. Судья көмекшісі судья қызметін ұйымдастыруышылық қамтамасыз етуді жүзеге асырады.

34. Сот Хатшылығы басшысының және оның орынбасарларының лауазымына кандидаттарды іріктеу мүше мемлекеттердің бірдей ұсынылуы қағидатын ескере отырып, конкурстық негізде Соттың конкурстық комиссиясы жүргізеді.

Көрсетілген лауазымдарға орналасуға арналған конкурсқа қатысатын кандидатураларды мүше мемлекеттер ұсынады.

35. Сот Хатшылығы мүше мемлекеттің Одақ бюджетіне үлестік қатысуын ескере отырып, мүше мемлекеттер азаматтары арасынан конкурстық негізде қалыптастырылады.

Сот Хатшылығының қызметкерлері олармен жасалатын еңбек шарттары (келісімшарттар) негізінде жұмысқа қабылданады.

36. Сот Хатшылығы лауазымдарына орналасуға кандидаттарды іріктеу жөніндегі Соттың конкурстық комиссиясының құрамына Сот Тәрағасын қоспағанда, Соттың барлық судьялары кіреді.

Конкурстық комиссияның мүшелері конкурстық комиссияның тәрағасын сайлайды.

Конкурстық комиссия өз шешімдерін көпшілік дауыспен ұсынымдар түрінде қабылдайды және тағайындау үшін оны Сот Тәрағасына ұсынады.

37. Сот Хатшылығында бос лауазымдарға орналасуға арналған конкурсты өткізу тәртібін Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес айқындайтын конкурс өткізуіндегі негізгі қағидаларына сәйкес, Сот айқындайды және оны Сот Тәрағасы бекітеді

38. Сот Хатшылығының техникалық персоналын Сот Хатшылығының басшысы олармен жасалатын еңбек шарттары (келісімшарттар) негізінде жұмысқа қабылдайды.

IV ТАРАУ. Сот құзыреті

39. Сот:

1) мұше мемлекеттің:

Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттың немесе оның жекелеген срежелерінің Шартқа сәйкестігі туралы;

басқа мұше мемлекеттің (басқа мұше мемлекеттердің) Шартты, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарды және (немесе) Одақ органдарының шешімдерін, сондай-ақ көрсетілген халықаралық

шарттардың және (немесе) шешімдердің жекелеген ережелерін сақтауы туралы;

Комиссия шешімінің немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға және (немесе) Одақ органдарының шешімдеріне сәйкестігі туралы;

Комиссияның әрекетіне (әрекетсіздігіне) дау айту туралы өтініші бойынша;

2) шаруашылық жүргізу什і субъектінің:

егер Комиссия шешімі немесе оның жекелеген ережелері Шартпен және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттармен берілген шаруашылық жүргізуши субъектілердің құқықтары мен занды мұдделерінің бұзылуына әкеп соқса, кәсіпкерлік және өзге де экономикалық қызмет саласындағы шаруашылық жүргізуши субъектінің құқықтары мен занды мұдделерін тікелей қозгайтын мұндай шешімдердің немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шартқа сәйкестігі туралы;

егер Комиссияның әрекеті (әрекетсіздігі) Шартпен және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттармен берілген шаруашылық жүргізуши субъектілердің құқықтары мен занды мұдделерінің бұзылуына әкеп соқса, кәсіпкерлік және өзге де экономикалық қызмет саласындағы шаруашылық жүргізуши субъектінің құқықтары мен занды мұдделерін тікелей қозгайтын мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) дау айту туралы өтініші бойынша Шартты, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарды және

(немесе) Одақ органдарының шешімдерін іске асыру мәселелері бойынша туындастырылады.

Осы Статуттың мақсаттары үшін шаруашылық жүргізуші субъект деп мүше мемлекеттің немесе үшінші мемлекеттің заңнамасына сәйкес тіркелген занды тұлға не мүше мемлекеттің немесе үшінші мемлекеттің заңнамасына сәйкес дара кәсіпкер ретінде тіркелген жеке тұлға түсініледі.

40. Мүше мемлекеттер Шартта, Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда, Одақтың үшінші тараптармен халықаралық шарттарында немесе мүше мемлекеттер арасындағы өзге де халықаралық шарттарда Соттың шешуі тікелей көзделген өзге де дауларды Соттың құзыретіне жатқызуы мүмкін.

41. Соттың дауды шешу бойынша құзыретінің бар-жогы туралы мәселені Сот шешеді. Сот өзінің дауды қарау құзыретіне ие ме екенін айқындар кезде Шартты, Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарды және (немесе) Одақтың үшінші тараптармен халықаралық шарттарын басшылықта алады.

42. Одақ органдарына Шартта және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда көзделгеннен бөлек қосымша құзыреттер беру Соттың құзыретіне кірмейді.

43. Шартта тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, өтініш беруші консультациялар, келіссөздер немесе Шартта және Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда көзделген өзге де тәсілдер арқылы сотқа дейінгі тәртіппен мәселені реттеу үшін мүше

мемлекетке немесе Комиссияға алдын ала жүгінбей тұрып, дау Соттың қарауына қабылданбайды.

44. Егер мүше мемлекет немесе Комиссия оларға өтініш берушінің өтініші келіп түскен күннен бастап 3 ай ішінде мәселені сотқа дейінгі тәртіппен реттеу бойынша шаралар қабылдамаса, дауды қарау туралы өтініш Сотқа жолдануы мүмкін.

45. Дау тараптарының өзара келісіуі бойынша дау осы Статуттың 44-тармағында көрсетілген мерзім өткенге дейін Соттың қарауына берілуі мүмкін.

46. Сот мүше мемлекеттің немесе Одақ органының өтініші бойынша Шарттың, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардың ережелеріне және Одақ органдарының шешімдеріне, сондай-ақ Одақ органдарының және Соттың қызметкерлері мен лауазымды адамдарының өтініші бойынша еңбектік құқықтық қатынастарға байланысты Шарттың, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардың ережелеріне және Одақ органдарының шешімдеріне түсініктеме беруді (бұдан әрі – түсініктеме беру) жүзеге асырады.

47. Соттың түсініктеме беруді жүзеге асыруы консультациялық қорытынды беруін білдіреді және мүше мемлекеттерді халықаралық шарттарды бірлесіп түсіндіру құқығынан айырмайды.

48. Егер бұл халықаралық шартта көзделсе, Сот Одақтың үшінші тараппен халықаралық шартының ережелеріне түсініктеме беруді жүзеге асырады.

49. Сотқа мүше мемлекеттің атынан дауды қарау туралы өтінішпен немесе түсініктеме беру туралы өтінішпен жүгінуді

тізбесін әрбір мүше мемлекет айқындастының және дипломатиялық арналар арқылы Сотқа жіберілетін мүше мемлекеттің уәкілетті органдары мен ұйымдары жүзеге асырады.

50. Сот төрелігін жүзеге асыру кезінде сот:

- 1) халықаралық құқықтың жалпы танылған қағидаттары мен нормаларын;
- 2) Шартты, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарды және қатысушысы дау тарапы мемлекеті болып табылатын өзге де халықаралық шарттарды;
- 3) Одақ органының шешімдері мен өкімдерін;
- 4) құқықтық норма ретінде танылған жалпыға ортақ практиканың дәлелі ретінде халықаралық дәстүрді қолданады.

51. Шарттың, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттардың және Одақтың үшінші тараптармен халықаралық шарттарының дауларды шешуге, түсініктеме беруге және түсіндіруге қатысты ережелері осы Статутқа қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.

V ТАРАУ. Сот ісін жүргізу

1-бөлім

Дауларды шешу туралы істер бойынша сот ісін жүргізу

52. Сотта дауларды шешу туралы істі қарау тәртібі Регламентте айқындалады.

53. Сот мынадай қағидаттардың негізінде сот ісін жүргізуі жүзеге асырады:

судьялардың тәуелсіздігі;
талқылаудың ашықтығы;
жариялышы;
дау тараптарының тенденция;
жарыспалышы;
алқалышы.

Сот ісін жүргізу қагидаттарын іске асыру тәртібі Регламентте айқындалады.

54. Сотқа Одақ шеңберіндегі қандай да бір халықаралық шартқа және (немесе) Комиссия шешіміне қатысты өтініштің түсүі, Шартта тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, осындай халықаралық шарттың және (немесе) шешімнің және (немесе) олардың жекелеген ережелерінің қолданысын тоқтата тұру үшін негіз болып табылмайды.

55. Сот Сотқа өтініш жолдаған шаруашылық жүргізуі субъектілерден, мүше мемлекеттің уәкілетті органдары мен үйымдарынан, сондай-ақ Одақ органдарынан істі қарау үшін қажетті материалдарды сұратса алады.

56. Таратылуы шектеулі ақпаратты Шартқа, Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға, Регламентке және мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес Сот ала алады немесе оны іске қатысушы тұлға үсына алады. Сот осындай ақпараттың қорғалуын қамтамасыз ету жөнінде тиісінше шаралар қабылдайды.

57. Сотта сот ісін жүргізу мамандандырылған топтардың сарашыларын, мамандарды, күәларды және аудармашыларды қоса

алғанда, дау тараптарының, өтініш иесінің, олардың өкілдерінің, сарапшылардың қатысуымен жүзеге асырылады.

58. Іске қатысушы адамдар Регламентке сәйкес процестік құқықтарды пайдаланады және оларға процестік міндеттер жүктеледі.

59. Исті Соттың қарауы бойынша процеске мамандандырылған топтар сарапшыларының қатысуына байланысты, барлық айтылғандарға немесе жазылғандарға қатысты әкімшілік, азаматтық және қылмыстық юрисдикциядан оларға иммунитет беріледі. Регламентте айқындалған, таралуы шектеулі ақпаратты пайдалану және қорғау тәртібін бұзған жағдайда, осы адамдар иммунитетін жоғалтады.

60. Егер мүше мемлекет немесе Комиссия дау бойынша шешім олардың мүдделерін қозғауы мүмкін деп есептесе, бұл мүше мемлекет немесе Комиссия даудың мүдделі қатысушысы ретінде іске қатысуға рұқсат беру туралы өтінішхатпен жүгіне алады.

61. Сот залалдарды өтеу туралы талаптарды немесе мүліктік сипаттағы өзге де талаптарды қараусыз қалдырады.

62. Шаруашылық жүргізу什і субъектінің Сотқа берген өтінішіне баж салынады.

63. Баж шаруашылық жүргізуши субъекті Сотқа өтініш бергенге дейін төленеді.

64. Сот шаруашылық жүргізуши субъектінің өтінішінде көрсетілген талаптарын қанағаттандырыған жағдайда, бажды кайтару жүзеге асырылады.

65. Төлемнің мөлшері, валютасы, бажды есепке жатқызу, пайдалану және қайтару тәртібін Жоғары Еуразиялық экономикалық кенес айқындаиды.

66. Исті қарау барысында даудың әрбір тарапы өздерінің сот шығындарын дербес көтереді.

67. Исті қараудың кез келген сатысында дау тараптары бейбіт келісім жасасу, өтініш иесінің өз талаптарынан бас тартуы немесе өтінішін қайтарып алуы арқылы дауды реттеуі мүмкін.

2-бөлім

Тұсініктеме беру туралы істер бойынша сот ісін жүргізу

68. Тұсініктеме беру туралы істерді қарау тәртібі Регламентте айқындалады.

69. Сот тұсініктеме беру туралы істер бойынша сот ісін жүргізууді судьялардың тәуелсіздігі және алқалылық қағидаттары негізінде жүзсег асырады.

3-бөлім

Сот құрамы

70. Сот істерді Соттың Үлкен алқасының, Сот Алқасының және Соттың Аппеляциялық палатасының құрамында қарайды.

71. Осы Статуттың 39-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайларда, Сот дауларды шешу туралы істерді Соттың Үлкен алқасының отырыстарында қарайды.

72. Үлкен алқа Регламентте көзделген рәсімдік мәселелерді қарайды.

73. Сот түсініктеме беру туралы істерді Соттың Үлкен алқасының отырыстарында қарайды.

74. Соттың Үлкен алқасының құрамына Соттың барлық судьялары кіреді.

75. Соттың Үлкен алқасының сот отырысы оған Соттың барлық судьялары қатысқан жағдайға құқықты деп есептеледі.

76. Сот осы Статуттың 39-тармағының 2) тармақшасында көзделген жағдайларда, Сот Алқасының құрамымен отырыс өткізеді.

77. Сот Алқасының құрамына әрбір мүше мемлекеттен орыс әліпбійнің бірінші әрпінен бастап судьяның тегі бойынша кезекпен бір судьядан енгізіледі.

78. Сот Алқасының сот отырысы, оған әрбір мүше мемлекеттен бір судья қатысқан жағдайда құқықты деп есептеледі.

79. Сот Алқасының шешімдеріне шағымдану туралы өтініштерді қараган кезде, Сот Соттың Апелляциялық палатасының құрамымен отырыс өткізеді.

80. Соттың Апелляциялық палатасының құрамына, ол бойынша Сот Алқасының шешімі шағымдалып жатқан істі қарауға қатыспаған мүше мемлекеттерден Сот судьялары кіреді.

81. Соттың Апелляциялық палатасының сот отырысы, оған әрбір мүше мемлекеттен бір судья қатысқан жағдайда құқықты деп есептеледі.

VI ТАРАУ. Мамандандырылған топтар

82. Нысанасы өнеркәсіптік субсидияларды, ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну, арнайы қорғау, демпингке қары және өтемақы шараларын қолдану мәселелері болып табылатын нақты дау қаралған кезде мамандандырылған топ құрылады.

83. Мамандандырылған топ даудың тиісті түрі бойынша әрбір мүше мемлекет ұсынған тізімнен бір-бірден үш сарапшыдан тұрады.

84. Мамандандырылған топтың құрамын Сот бекітеді.

85. Іс қаралғаннан кейін мамандандырылған топ таратылады.

86. Мүше мемлекеттер Шарт күшіне енгеннен кейін күнтізбелік 60 күннен кешіктірмей осы Статуттың 82-тармағында көрсетілген даулардың әрбір түрі бойынша мамандандырылған топтардың мүшелері ретінде әрекет етуге әзір және қабілетті, кемінде үш сарапшыдан тұратын тізімдерді Сотқа жібереді.

Мүше мемлекеттер сарапшылардың тізімдерін тұрақты негізде, бірақ жылына бір реттен сиретпей жаңартып отырады.

87. Осы Статуттың 82-тармағында көрсетілген даулардың нысанасын құрайтын мәселелер бойынша арнайы білімі мен

тәжірибесі бар жоғары білікті мамандар болып табылатын жеке тұлғалар сарапшылар ретінде әрекет етеді.

88. Сарапшылар өзіне тән жеке қасиетпен әрекет етеді, тәуелсіз жұмыс істейді, сондай-ақ дау тараапының біреуімен де байланысы болмайды және олардан қандай да бір нұсқаулықтар ала алмайды.

89. Сарапшы мүдделер қактығысы болған жағдайда, мамандандырылған топтың мүшесі ретінде әрекет ете алмайды.

90. Мамандандырылған топ істің нақты мән-жайларын объективті бағалауды қамтитын қорытындыны әзірлейді және оны Регламентте белгіленген мерзімдерде Сотқа ұсынады.

91. Осы Статуттың 92-тармағының үшінші абзацында көзделген жағдайды қоспағанда, мамандандырылған топтың қорытындысы ұсынымдық сипатқа ие және Сот осы Статуттың 104 - 110-тармақтарында көзделген шешімдердің бірі шығарылған кезде оны бағалайды.

92. Нысанасы өнеркәсіптік субсидияларды немесе ауыл шаруашылығын мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну мәселелері болып табылатын дау бойынша дайындалған мамандандырылған топтың қорытындысы бұзушылықтың бар екендігі не жоқ екендігі,

сондай-ақ бұзушылық болған жағдайда тиісті өтемақы шараларын қолдану туралы тұжырымды қамтуы тиіс.

Мамандандырылған топтың бұзушылықтың бар екендігі не жоқ екендігі туралы тұжырымы бөлігінде мамандандырылған топтың қорытындысы ұсынымдық сипатқа ие және Сот осы Статуттың

104 - 110-тармактарында көзделген шешімдердің бірі шығарылған кезде оны бағалайды.

Тиісті өтсемақы шарапарын қолдану туралы тұжырым бөлігінде мамандандырылған топтың қорытындысы Сот үшін шешім шығарған кезде міндепті болып табылады.

93. Мамандандырылған топты қалыптастыру мен оның қызметінің тәртібі Регламентте айқындалады.

94. Мамандандырылған топтар сарапшылары көрсететін қызметтерге ақы төлеу тәртібін Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес айқындейды.

VII ТАРАУ. Сот актілері

95. Регламентте белгіленген мерзімдерде Сот қызметінің рәсімдік мәселелері бойынша Сот:

1) іс жүргізуге берілген өтінішті қабылдау не қабылдаудан бастарту туралы;

2) іс бойынша іс жүргізуді тоқтата тұру немесе қайта бастау туралы;

3) іс бойынша іс жүргізуді тоқтату туралы қаулыларды қоса алғанда, қаулылар қабылдайды.

96. Өтініш түсken күннен бастап 90 күннен кешіктірілмейтін мерзімде Сот дауды қараша нәтижелері бойынша шешім шығарады, ал түсініктеме беру туралы өтініш бойынша консультациялық қорытынды ұсынады.

97. Шешім шыгару мерзімі Регламентте көзделген жағдайларда ұзартылуы мүмкін.

98. Түсініктеме беру туралы өтініш бойынша консультациялық қорытынды ұсынымдық сипатқа ие.

99. Осы Статуттың 39-тармағының 1) тармақшасында көзделген дауларды қарау нәтижелері бойынша Сот дау тараптарының орындауы үшін міндettі болып табылатын шешім шыгарады.

100. Осы Статуттың 39-тармағының 2) тармақшасында көзделген дауларды қарау нәтижелері бойынша Сот Комиссияның орындауы үшін міндettі болып табылатын шешім шыгарады.

101. Сот шешімі өтініште көрсетілген мәселелер шенберінен шыға алмайды.

102. Сот шешімі Одактың қолданыстағы құқық нормаларын, мүше мемлекеттердің заңнамасын өзгертпейді және (немесе) қүshіn жоймайды және жаңаларын жасамайды.

103. Осы Статуттың 111 - 113-тармақтарының ережелеріне нұқсан келтірмей, дау тараптары Сот шешімін орындау нысаны мен тәсілін өз бетінше айқындайды.

104. Мүше мемлекеттің Одак шенберіндегі халықаралық шарттың немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа сәйкестігі туралы өтініш бойынша істі қарау нәтижелері бойынша Соттың Үлкен алқасы мынадай шешімдердің бірін:

1) Одак шенберіндегі халықаралық шарттың немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа сәйкес келмейтіндігі туралы;

2) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттың немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа сәйкес келетіндігі туралы шешім шығарады.

105. Мүше мемлекеттің басқа мүше мемлекеттің (басқа мүше мемлекеттердің) Шартты, Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарды және (немесе) Одақ органдарының шешімдерін, сондай-ақ көрсетілген халықаралық шарттардың және (немесе) шешімдердің жекелеген ережелерін сақтауы туралы өтініші жөнінде істі қарау нәтижелері бойынша Соттың Үлкен алқасы мынадай шешімдердің бірін:

1) мүше мемлекеттің (мүше мемлекеттердің) Шартты, Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарды және (немесе) Одақ органдарының шешімдерін, сондай-ақ көрсетілген халықаралық шарттардың және (немесе) шешімдердің жекелеген ережелерін сақтау фактісін анықтау туралы;

2) мүше мемлекеттің (мүше мемлекеттердің) Шартты, Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарды және (немесе) Одақ органдарының шешімдерін, сондай-ақ көрсетілген халықаралық шарттардың және (немесе) шешімдердің жекелеген ережелерін сақтамау фактісін анықтау туралы шешім шығарады.

106. Мүше мемлекеттің Комиссия шешімінің немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа, Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға және (немесе) Одақ органдарының шешімдеріне сәйкестігі туралы өтініші жөнінде істі қарау нәтижелері бойынша Соттың Үлкен алқасы мынадай шешімдердің бірін:

1) Комиссия шешімінің немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа, Одак шенберіндегі халықаралық шарттарға және (немесе) Одак органдарының шешімдеріне сәйкес келмейтіндігі туралы;

2) Комиссия шешімінің немесе оның жекелеген ережелерінің Шартқа, Одак шенберіндегі халықаралық шарттарға және (немесе) Одак органдарының шешімдеріне сәйкес келетіндігі туралы шешім шығарады.

107. Мұше мемлекеттің Комиссияның әрекетіне (әрекетсіздігіне) дау айту жөніндегі өтініш бойынша істі қарау нәтижелері бойынша Соттың Үлкен алқасы мынадай шешімдердің бірін:

1) дау айтылып отырған әрекеттің (әрекетсіздіктің) Шартқа және (немесе) Одак шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді деп тану туралы;

2) дау айтылып отырған әрекеттің (әрекетсіздіктің) Шартқа және (немесе) Одак шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келеді деп тану туралы шешім шығарады.

108. Шаруашылық жүргізуші субъектінің Комиссия шешімінің немесе оның кәсіпкерлік және өзге де экономикалық қызмет саласында шаруашылық жүргізуші субъектінің құқықтары мен занды мүдделерін тіkelей қозгайтын жекелеген ережелерінің Шартқа және (немесе) Одак шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкестігі туралы өтініші бойынша істі қарау нәтижелері бойынша, егер мұндай шешім немесе оның жекелеген ережелері Шартпен және (немесе) Одак шенберіндегі халықаралық шарттармен берілген шаруашылық

жүргізуші субъектінің құқықтары мен занды мұдделерінің бұзылуына әкеп соқса, Сот Алқасы мынадай шешімдердің бірін:

1) Комиссия шешімін немесе оның жекелеген ережелерін Шартқа және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келеді деп тану туралы;

2) Комиссия шешімін немесе оның жекелеген ережелерін Шартқа және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді деп тану туралы шешім шығарады.

109. Шаруашылық жүргізуші субъектінің Комиссияның әрекетіне (әрекетсіздігіне) дау айту жөніндегі өтініші бойынша істі қарau нәтижелері бойынша Сот Алқасы мынадай шешімдердің бірін:

1) Комиссияның дау айтылып отырған әрекетін (әрекетсіздігін) Шартқа және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді және кәсіпкерлік пен өзге де экономикалық қызмет саласында шаруашылық жүргізуші субъектінің құқықтары мен занды мұдделерін бұзады деп тану туралы;

2) Комиссияның дау айтылып отырған әрекеті (әрекетсіздігі) Шартқа және (немесе) Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келеді және кәсіпкерлік пен өзге де экономикалық қызмет саласында шаруашылық жүргізуші субъектінің құқықтары мен занды мұдделерін бұзбайды деп тану туралы шешім шығарады.

110. Шаруашылық жүргізуші субъектінің Сот Алқасының шешіміне шағымдану туралы өтініші жөнінде істі қарau нәтижелері бойынша Соттың Апелляциялық палатасы мынадай шешімдердің бірін:

1) Сот Алқасының шешімін өзгеріссіз қалдыру, ал шағымдану туралы өтінішті қанагаттандырмай қалдыру туралы;

2) Сот Алқасы шешімінің күшін толығымен немесе ішінара жою не өзгерту туралы, осы Статуттың 108 және 109-тармақтарына сәйкес іс бойынша жаңа шешім шығару туралы шешім шығарады.

111. Сот Шартқа және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді деп таныған Комиссия шешімінің немесе оның жекелеген ережелерінің қолданылуы Соттың тиісті шешімі күшіне енгennен кейін Комиссия Соттың осы шешімін орындағанға дейін жалғасады.

Сот Шартқа және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді деп таныған Комиссия шешімін немесе оның жекелеген ережелерін ақылға қонымды мерзімде, бірақ Сот шешімі күшіне енген күннен бастап күнтізбелік 60 күннен аспайтын мерзімде, егер Сот шешімінде өзге мерзім белгіленбegen болса, Комиссия Шартқа және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келтіреді.

Сот өз шешімінде Шарттың және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттардың ережелерін ескере отырып, Комиссия шешімін Шартқа және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келтіру үшін өзге мерзім белгілей алады.

112. Дау тарапының негізделген өтінішхаты болған кезде Сот Шартқа және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді деп таныған Комиссия шешімінің немесе оның жекелеген ережелерінің қолданысы - Соттың мұндай шешімі күшіне

енген күннен бастап Соттың шешімі бойынша тоқтатыла тұруы мүмкін.

113. Комиссия ақылға қонымды мерзімде, бірақ Сот шешімі күшіне енген күннен бастап күнтізбелік 60 күннен аспайтын мерзімде, егер Сот шешімінде өзге мерзім белгіленбесе, Сот Комиссияның дау айтылып отырған әрекеті (әрекетсіздігі) Шартқа және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес келмейді және Комиссияның мұндай әрекеті (әрекетсіздігі) Шартта және (немесе) Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда көзделген шаруашылық жүргізуші субъектілердің құқықтары мен занды мүдделерін бұзған деп белгілеген, күшіне енген Сот шешімін орындауға міндетті.

114. Сот шешімі орындалмаған жағдайда, мүше мемлекет оны орындауға байланысты қажетті шаралар қабылдау мақсатында Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңеске жүгінуге құқылы.

115. Комиссия Сот шешімін орынданмаған жағдайда шаруашылық жүргізуші субъект оны орындау жөніндегі шаралар қабылдау туралы өтінішхатпен Сотқа жүгінуге құқылы.

Сот шаруашылық жүргізуші субъектінің өтінішхаты бойынша ол келіп түсken бастап күнтізбелік 15 күн ішінде Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңеске осы мәселе бойынша шешім қабылдауы үшін жүгінеді.

116. Сот актілері Соттың ресми бюллетенінде және Соттың ресми интернет-сайтында жариялауға жатады.

117. Сот шешіміне іс бойынша тараптардың негізделген өтінішхаты бойынша оның мәні мен мазмұнын өзгертуей, Соттың өзі ғана түсініктеме бере алады.

VIII ТАРАУ. Қорытынды ережелер

118. Судьялар, Соттың лауазымды адамдары, қызметкерлері, іске қатысушы адамдар, мамандандырылған топтардың сарапшылары істі қарau процесінде алған ақпаратты, осындай ақпаратты ұсынған адамның жазбаша келісімінсіз жария етпейді және үшінші тұлғаларға бермейді.

119. Тарапты шектеулі ақпаратты пайдалану және қорғау тәртібі Регламентте айқындалады.

120. Сот жыл сайын Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңеске өз қызметі туралы есеп береді.

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 3 ҚОСЫМША

**Еуразиялық экономикалық одақ шеңберіндегі
ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және
ақпараттық өзара іс-қимыл туралы
ХАТТАМА**

1. Осы Хаттама ақпараттық өзара іс-қимылдың негіз қалаушы қағидаттарын айқындау және оның Одақ шеңберінде жүзеге асырылуын үйлестіру, сондай-ақ интеграцияланған ақпараттық жүйе құру және дамыту тәртібін айқындау мақсатында Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың (бұдан әрі – Шарт) 23-бабына сәйкес әзірленді.

2. Осы Хаттамада пайдаланылатын ұғымдар мыналарды білдіреді:

«электрондық құжаттың қағаз көшірмесі» – мүше мемлекеттердің заңнамасында белгіленген тәртіппен куәландырылған қағаз жеткізгіштегі электрондық құжаттың көшірмесі;

«сенім білдірілген үшінші тарап» – мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес электрондық құжатқа қол қойған тұлғаға қатысты тіркелген уақытта электрондық құжаттарға электрондық цифрлық қолтаңбаны (электрондық қолтаңбаны) тексеру қызметін жүзеге асыру құқығы берілген ұйым;

«мүше мемлекеттің ұлттық сегментіне тапсырыс беруші» – мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес айқындалатын, мүше мемлекеттің ұлттық сегментін құру, дамыту және пайдалану жөніндегі жұмыстардың тапсырыс берушісі мен ұйымдастыруышының функцияларын орындағытын мүше мемлекеттің мемлекеттік органды;

«ақпаратты қорғау» – ақпараттық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілері үшін қолданылмайтын тәуекелдерді болғызбау және барынша азайту мақсатында, ақпараттың және оны өндеу құралдарының құпиялышының, тұтастығын және қолжетімділігін айқындау, қол жеткізу және қолдау жөніндегі құқықтық, ұйымдастыруышылық және техникалық шаралар кешенін қабылдау және іске асыру;

«Одактың интеграцияланған ақпараттық жүйесі» – мүше мемлекеттердің ұлттық сегменттерімен және Комиссияның интеграциялық сегментімен біріктірілген, уәкілетті органдардың аумақтық бөлінген мемлекеттік ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелерінің, Комиссияның ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелерінің ұйымдастырылған жиынтығы;

«ақпараттық жүйе» – ақпараттық ресурстардың өндедуін қамтамасыз ететін ақпараттық технологиялар мен техникалық құралдар жиынтығы;

«ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» – ақпараттық технологиялар мен телекоммуникациялық процестерді іске асыру әдістері мен құралдарының жиынтығы;

«ақпараттық технологиялар» – ақпаратты іздестіру, жинау, жинақтау, жүйелендіру, сақтау, нақтылау, өндеу, беру, тарату және құрту (жою) процестері, әдістері, сондай-ақ осындай процестер мен әдістерді жүзеге асыру тәсілдері;

«ақпараттық ресурс» – ақпараттық жүйелерде қамтылған құжатталған ақпараттың реттелген жиынтығы (дереккор, ақпараттың басқа да ауқымдары);

«сыныптауыш» – сынныптау объектілері атауларының жүйелендірілген, құрылымдалған және кодталған тізбесі;

«мүше мемлекеттің ұлттық сегменті», «Комиссияның интеграциялық сегменті» – Одақтың интеграцияланған ақпараттық жүйесі шеңберінде уәкілетті органдардың ақпараттық жүйелері мен Комиссияның ақпараттық жүйелерінің ақпараттық өзара іс-қимылын қамтамасыз ететін ақпараттық жүйелер;

«нормативтік-анықтамалық ақпарат» – уәкілетті органдар арасында ақпарат алмасуды жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын анықтамалықтар және сынныптауыштар жиынтығы;

«электронды түрде ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымы» – Одақтың шеңберінде пайдаланылатын электрондық құжаттарға заңды күш беру мақсатында іске асырылатын ақпараттық-технологиялық және ұйымдық-құқықтық іс-шаралардың, қағидалар мен шешімдердің жиынтығы;

«ортақ ақпараттық ресурс» – орталықтандырылған жүргізу арқылы не мүше мемлекеттердің ақпараттық өзара іс-қимылы негізінде қалыптасатын Комиссияның ақпараттық ресурсы;

«Одақ шенберіндегі жалпы процесс» – мүше мемлекеттердің біреуінің аумағында басталып, екінші мүше мемлекеттің аумағында аяқталатын (өзгертілетін), халықаралық шарттармен және Одақтың құқығын құрайтын актілермен және мүше мемлекеттердің заңнамасымен регламенттелген (белгіленген) операциялар мен рәсімдер;

«анықтамалық» – өзінің мазмұны немесе мәні бойынша біртекті ақпараттың жүйелендірілген, құрылымдалған және кодталған тізбесі;

«электрондық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілер» – электрондық құжаттарды, сондай-ақ электронды түрдегі ақпаратты құрастыру, жіберу, беру, алу, сақтау және пайдалану процесінде туындастырылған қатынастар шенберінде өзара іс-қимыл жасайтын мемлекеттік органдар, жеке немесе заңды тұлғалар;

«трансшекаралық сенім кеңістігі» – уәкілетті органдар арасындағы мемлекетаралық деректер және электрондық құжаттар алмасу кезінде сенімділікті қамтамасыз ету мақсатында мүше мемлекеттермен келісілген құқықтық, ұйымдастырушылық және техникалық шарттар жиынтығы;

«ақпаратты сыныптау мен кодтаудың біріздендірілген жүйесі» – анықтамалықтардың, нормативтік-анықтамалық ақпаратты сыныптаушытарының, сондай-ақ оларды әзірлеу, жүргізу және қолдану тәртібі мен әдіснамасының жиынтығы;

«уәкілетті орган» – жекелеген салаларда мемлекеттік саясатты іске асыру өкілеттіліктері берілген мүше мемлекеттің мемлекеттік органы немесе ол айқындаған үйим;

«есепке алу жүйесі» – электрондық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілердің құқық белгілейтін құжаттарынан алынатын ақпаратты қамтитын ақпараттық жүйе және оны пайдалану арқылы зандық маңызы бар электрондық құжаттар жасалады немесе беріледі;

«электрондық өзара іс-қимыл нысаны» – ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдануға негізделген ақпараттық өзара іс-қимыл тәсілі;

«құжаттың электрондық түрі» – электрондық есептеу машиналарын пайдалану арқылы адамның қабылдауы үшін, сондай-ақ форматы пен құрылымына қойылатын белгіленген талаптарды сақтай отырып, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып беру және өндөу үшін жарамды түрде ұсынылған ақпараттар, мәліметтер, деректер;

«электрондық құжат» – электрондық цифрлық қолтаңбамен (электрондық қолтаңба) қуәландырылған және электронды түрде ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымы талаптарына сай келетін электронды түрдегі құжат.

3. Сыртқы және өзара сауданың интеграцияланған ақпараттық жүйесінің функционалдық мүмкіндіктерін кеңейту негізінде Одактың интеграцияланған ақпараттық жүйесін (бұдан әрі – интеграцияланған жүйе) құру, оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету және дамыту жұмыстары жүргізіледі, ол мынадай мәселелер бойынша ақпараттық қолдауды:

- 1) кедендік-тарифтік және тарифтік емес реттеуді;
- 2) кедендік реттеуді;

- 3) техникалық реттеуді, санитариялық, ветеринариялық-санитариялық және карантиндік фитосанитариялық шаралар қолдануды;
- 4) кедендейтік әкелу баждарын есепке жатқызу мен бөлуді;
- 5) демпингке қарсы және өтемақы баждарын есепке жатқызу мен бөлуді;
- 6) статистиканы;
- 7) бәсекелестік саясатты;
- 8) энергетикалық саясатты;
- 9) валюталық саясатты;
- 10) зияткерлік меншікті;
- 11) қаржы нарықтарын (банк саласын, сақтандыру саласын, валюта нарығын, бағалы қағаздар нарығын);
- 12) Одақ органдарының қызметін қамтамасыз етуді;
- 13) макроэкономикалық саясатты;
- 14) өнеркәсіптік және агроөнеркәсіптік саясатты;
- 15) дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар айналысын;
- 16) Одақтың өкілеттіліктері шегінде (интеграцияланған жүйенің дамуына қарай оның қамту саласына қосылатын) өзге де мәселелерді қамтамасыз етеді.

4. Интеграцияланған жүйені қалыптастырудың негізгі міндеттері:

1) біріздендірілген сыныптау және кодтау жүйесі негізінде Одақтың бірыңғай нормативтік-анықтамалық ақпарат жүйесін құру және жүргізу;

- 2) Одақ шеңберінде мемлекетаралық деректер мен электрондық құжаттар алмасудың интеграцияланған ақпараттық құрылымын құру;
- 3) мүше мемлекеттер үшін ортақ ақпараттық ресурстар құру;
- 4) ортақ ақпараттық ресурстардың қалыптастырылуын қамтамасыз ету, мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын үәкілдепті органдарды ақпараттық қамтамасыз ету, сондай-ақ Одақ шеңберінде жалпы процестерді іске асыру үшін Шарт ережелері негізінде ақпараттық өзара іс-қимылды қамтамасыз ету;
- 5) халықаралық шарттар мен Одақ құқығын құрайтын актілердің және халықаралық шарттар мен Одақ құқығын құрайтын актілер жобаларының мәтіндеріне, сондай-ақ ортақ ақпараттық ресурстар мен мүше мемлекеттердің ақпараттық ресурстарына қолжетімділікті қамтамасыз ету;
- 6) ақпаратты электронды түрде құжаттаудың жалпы инфрақұрылымын құру және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету болып табылады.

5. Интеграцияланған жүйе шеңберінде ортақ ақпараттық ресурстар қалыптастырылады, олар:

- 1) мүше мемлекеттердің заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, халықаралық шарттарды және Одақтың құқығын құрайтын актілерді;
- 2) дереккөрды орталықтандырылған жүргізу арқылы не мүше мемлекеттердің ақпараттық өзара іс-қимылы негізінде қалыптасатын нормативтік-анықтамалық ақпаратты;

- 3) мүше мемлекеттер мен Комиссияның ақпараттық өзара іс-кимылы негізінде қалыптасатын тіzlімдерді;
- 4) ресми статистикалық ақпаратты;
- 5) мүше мемлекеттердің ақпараттық-әдістемелік, гылыми, техникалық және өзге де анықтамалық-талдамалық материалдарын;
- 6) интеграцияланған жүйенің дамуына қарай ортақ ақпараттық ресурстар құрамына кіретін өзге де ақпаратты қамтиды.

6. Мүше мемлекеттер интеграцияланған жүйені қалыптастыру кезінде мынадай қағидаттар негізге алынады:

- 1) мұдделердің ортақтығы және өзара пайда;
- 2) деректердің жалпы моделі негізінде интеграцияланған жүйе үшін ақпарат дайындаудың бірынғай әдіснамалық тәсілдерін қолдану;
- 3) ақпараттың қолжетімділігі, анықтығы және толықтығы;
- 4) ақпараттың уақтылы берілуі;
- 5) заманауи ақпараттық технологиялар деңгейіне сәйкес келу;
- 6) мүше мемлекеттердің ақпараттық жүйелерімен интеграциялау;
- 7) интеграцияланған жүйеде қамтылған ақпараттық ресурстарға мүше мемлекеттердің тең қолжетімділігін қамтамасыз ету;
- 8) ұсынылған ақпаратты, оны ұсынған мүше мемлекетке залал келтірмей, мәлімделген мақсаттарда ғана пайдалану;
- 9) ақпаратты мәлімделген мақсаттарға сәйкес пайдалану талабының сакталуын ескере отырып, пайдаланушылардың барлық санаттары үшін интеграцияланған жүйенің ашық болуы;

10) интеграцияланған жүйені пайдалана отырып, уәкілетті органдар, уәкілетті органдар мен Комиссия арасында ақпарат алмасуды өтеусіз негізде жүзеге асыру.

7. Шартқа және Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға сәйкес нормативтік-анықтамалық ақпарат құрамына кіретін анықтамалықтар мен сыныптауыштардың құрамын және мазмұнын уәкілетті органдармен келісу бойынша Комиссия айқындейдь.

8. Интеграцияланған жүйені қалыптастыру кезінде мүшесі мемлекеттер халықаралық стандарттар мен ұсынымдарды басшылыққа алады.

9. Ортақ ақпараттық ресурстарды қалыптастыру, Одақ шеңберінде жалпы процестердің іске асырылуын қамтамасыз ету және интеграцияланған жүйе құралдарын пайдалана отырып, мемлекеттік бақылаудың әр түрлерін тиімді жүзеге асыру мақсатында, уәкілетті органдар, уәкілетті органдар мен Комиссия арасында, сондай-ақ Комиссия мен интеграциялық бірлестіктер, халықаралық ұйымдар арасында өзара іс-қимылдың электрондық нысаны қамтамасыз етіледі. Одақ шеңберіндегі жалпы процестер тізбесін, Одақ шеңберінде жалпы процестерді іске асыру технологиясын, өзара іс-қимыл процесінде хабарламалар (сұрау салулар) жіберу және алу тәртібі мен регламентін, электронды түрдегі құжаттарға (электрондық құжаттарға) қойылатын талаптарды Шартта белгіленген тәртіппен Комиссия айқындейдь.

10. Өзара іс-қымыл процесінде электрондық нысанда ұсынылатын ақпарат тізбесі Шартта немесе Одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда айқындалады.

11. Үәкілетті органдарға мәліметтер ұсыну бойынша шаруашылық жүргізуші субъектілер мен жеке тұлғаларға тең жағдай жасау, үәкілетті органдар, шаруашылық жүргізуші субъектілер мен жеке тұлғалар арасындағы өзара іс-қымылдың электрондық нысандарын келісілген түрде дамыту мақсатында Комиссия өзара іс-қымылдың көрсетілген түрлері үшін - электронды түрдегі құжаттарға (электрондық құжаттарға), өзара іс-қымыл процесінде хабарламалар (сұрау салулар) жіберу және алу тәртібіне қойылатын Одақ шеңберіндегі бірыңғай, біріздендірілген талаптарды айқындауға не оларды қолдануды ұсынуға құқылы.

12. Электрондық құжаттарды пайдалана отырып, электрондық нысандарғы өзара іс-қымыл кезінде, сондай-ақ оларды ақпараттық жүйелерде өндіреу барысында мынадай қафидаттар сақталады:

1) егер мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес құжаттың қағаз жеткізгіште ресімделуі талап етіletін болса, онда Комиссия Кеңесі бекітетін құжаттау қафидалары мен талаптары бойынша ресімделген электрондық құжат осы қафидалар мен талаптарға сәйкес келеді деп сипателеді;

2) Комиссия Кеңесі бекітетін құжаттау қафидалары мен талаптары бойынша ресімделген электрондық құжат қолтаңбамен не қолтаңба және мөрмен куәландырылған қағаз жеткізгіштегі осыған ұқсас құжатпен зандық күші бойынша тең деп танылады;

3) электрондық құжат нысанында жасалды деген негізben ғана құжат зандық күшінен айырыла алмайды;

4) электрондық құжаттардан мәліметтер алған кезде, оның ішінде оларды ақпараттық жүйелерде өндөу мақсатымен форматтары мен құрылымдарын қайта жасау кезінде олардың электрондық құжаттарда көрсетілген ұқсас мәліметтермен бірдейлігі қамтамасыз етіледі;

5) халықаралық шарттарда және Одақ құқығын құрайтын актілерде не мүше мемлекеттердің заңнамасында көзделген жағдайларда, есепке алу жүйесін пайдалана отырып, электрондық құжаттардың қағаз көшірмелерін қалыптастыру қамтамасыз етілуі мүмкін.

13. Трансшекаралық сенім кеңістігін дамытуды мемлекетаралық ақпараттық өзара іс-қимыл жасау кезінде зандық күші бар электрондық құжаттар мен сервистерді пайдалану стратегиясы мен тұжырымдамасына сәйкес Комиссия мен мүше мемлекеттер жүзеге асырады.

14. Электронды түрдегі ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымы мемлекеттік құрамдастар мен интеграциялық құрамдастан тұрады.

15. Электронды түрдегі ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымының интеграциялық құрамдасының операторы ретінде Комиссия әрекет етеді.

16. Электронды түрдегі ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымының мемлекеттік құрамдастарының операторлары

ретінде уәкілдеп орнандаған мүшесе мемлекеттің заңнамасына сәйкес олар айқындаған ұйымдар әрекет етеді.

17. Электронды түрдегі ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымының интеграциялық құрамдасы - келісілген стандарттар мен инфрақұрылымдық шешімдер негізінде трансшекаралық электрондық құжат айналымын жүзеге асыруды қамтамасыз ететін трансшекаралық сенім көністігі элементтерінің жиынтығын білдіреді.

18. Трансшекаралық сенім көністігін құруга, дамытуға және оның жұмыс істеуіне қойылатын талаптарды уәкілдеп орнандармен өзара іс-қимыл жасай отырып Комиссия әзірлейді және Комиссия бекітеді. Электронды түрдегі ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымы құрамдастарының көрсетілген талаптарға сәйкестігін тексеруді мүшес мемлекеттер мен Комиссияның өкілдерінен құралатын комиссия жүзеге асырады. Комиссияны қалыптастыру және оны қызметін жүзеге асыру тәртібін қамтитын Комиссия туралы ережені Комиссия Кенесі айқындайды.

19. Электрондық құжаттарды қорғаудың әртүрлі тетіктерін пайдаланатын электрондық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілер арасында электрондық құжаттармен ақпарат алмасу электронды түрде ақпаратты құжаттаудың жалпы инфрақұрылымының операторлары ұсынған сервистерді, оның ішінде сенім білдірілген үшінші тараптың сервистерін пайдалана отырып қамтамасыз етіледі.

20. Сенім білдірілген үшінші тараптың сервистерін мүшес мемлекеттер мен Комиссия ұсынады. Уәкілдеп орнандар немесе олар

айқындаған (аккредиттеген) ұйымдар мүше мемлекеттердің сенім білдірілген үшінші тарапы сервистерінің операторлары болып табылады. Комиссияның сенім білдірілген үшінші тарапы сервистерінің операторы Комиссия болып табылады. Мүше мемлекеттер электрондық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілердің сенім білдірілген үшінші тараптардың көрсетілетін қызметтерін пайдалану құқығын қамтамасыз етеді.

21. Сенім білдірілген үшінші тараптың негізгі міндеттері:

- 1) электрондық құжаттарды және тіркелген уақытта ақпараттық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілердің электрондық цифрлық қолтаңбаларын (электрондық қолтаңбаларын) зандастыруды (төлнұсқалығын растауды) жүзеге асыру;
- 2) халықаралық (трансшекаралық) электрондық құжаттар алмасуда сенім кепілдіктерін қамтамасыз ету;
- 3) мүше мемлекеттердің заңнамасына және Комиссия актілеріне сәйкес электрондық шығыс және (немесе) кіріс құжаттарда электрондық цифрлық қолтаңбаларды (электрондық қолтаңбаларды) колданудың құқыққа сыйымдылығын қамтамасыз ету болып табылады.

22. Есепке алу жүйесі шеңберінде ақпараттық ресурстарды жүргізу және пайдалану тәртібі мүше мемлекеттердің заңнамасымен айқындалады.

23. Электрондық құжаттарды пайдалана отырып, электрондық нысандағы өзара іс-қимылды қамтамасыз ету бөлігінде Комиссияның негізгі міндеттері:

- 1) Комиссияның интеграциялық сегментінде ақпаратты қорғаудың мүше мемлекеттер үшін өзара қолайлы деңгейін қамтамасыз ету;
- 2) ақпараттың өзара іс-қимыл жасайтын субъектілердің қол жеткізу құралдарын қоса алғанда, есепке алу жүйелеріндегі ақпараттың қорғалуын және электронды түрдегі ақпаратты құжаттаудың жалпы инфракұрылымын қамтамасыз ету үшін шешімдер әзірлеу;
- 3) мүше мемлекеттердің мемлекетаралық стандарттары, халықаралық стандарттар мен ұсынымдар негізінде электронды түрде ақпаратты құжаттаудың жалпы инфракұрылымы құрамдастарының құрамын айқындау;
- 4) электронды түрде ақпаратты құжаттаудың жалпы инфракұрылымы . шенберінде үлгілік ақпараттық-технологиялық шешімдер мен бағдарламалық-аппараттық кешендерді әзірлеу мен сынамалауды үйлестіру;
- 5) электронды түрде ақпаратты құжаттау қағидаларын, электронды түрде ақпаратты құжаттаудың жалпы инфракұрылымының жекелеген құрамдастары мен қызметтерінің жұмыс регламенттерін, сондай-ақ оларды қолдану бойынша электрондық өзара іс-қимыл жасайтын субъектілерге арналған ұсынымдар әзірлеуді үйлестіру;
- 6) Одақ шенберінде ақпараттың өзара іс-қимыл процесінде электрондық құжаттарды пайдаланған кезде мүше мемлекеттердің заңнамасын үйлестіру, сондай-ақ есепке алу жүйелері арасындағы

ақпараттық өзара іс-қымыл интерфейстерін біріздендіру үшін ұсынымдар дайындау;

7) трансшекаралық сенім кеңістігін қалыптастырудың жекелеген мәселелері бойынша мүше мемлекеттердің үшінші тараптармен өзара іс-қымылын үйлестіру болып табылады.

24. Мүше мемлекеттер заңнамасының талаптарына сәйкес, уәкілетті органдардың ақпараттық ресурстарында, ақпараттық жүйелерінде және ақпараттық-телекоммуникациялық желілерінде қамтылған ақпараттың қорғалуын мүше мемлекеттер қамтамасыз етеді.

25. Мүше мемлекеттер заңнамасымен мемлекеттік құпияға (мемлекеттік жасырымға) немесе тарапалуы (қолжетімділігі) шектеулі мәліметтерге жатқызылған ақпаратпен алмасу мүше мемлекеттер заңнамасының оларды қорғау жөніндегі талаптары сақталғанда отырып жүзеге асырылады.

26. Мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес мемлекеттік құпияға (мемлекеттік жасырымға) немесе тарапалуы (қолжетімділігі) шектеулі мәліметтерге жататын мәліметтерді қамтитын ақпаратпен алмасу тәртібі Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда белгіленеді.

27. Интеграцияланған жүйені құруды Комиссия үйлестіреді, ол Комиссия әзірлейтін және Комиссия кеңесі бекітетін интеграцияланған жүйені дамыту стратегиясын ескере отырып, мүше мемлекеттердің ұлттық сегменттеріне тапсырыс берушілермен өзара іс-қымыл барысында оның жұмыс істеуін және дамуын қамтамасыз

етеді. Интеграцияланған жүйені құруды, оның жұмыс істеуі мен дамуын қамтамасыз ету жұмыстары уәкілетті органдармен өзара іс-кимыл барысында Комиссия әзірлейтін және Комиссия Кеңесі бекітетін жоспарлар (Комиссияның интеграциялық сегментін құру, оның жұмыс істеуі мен дамуын қамтамасыз ету жұмыстарының мерзімдері мен құнын көрсете отырып) негізінде жүзеге асырылады.

28. Комиссияның интеграциялық сегменті, Комиссияның ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелері сияқты интеграцияланған жүйенің құрауыштарына қатысты Комиссия меншік иесінің құқықтарын жүзеге асырады және міндеттерін орындайды, сондай-ақ оларды жобалауды, әзірлеуді, енгізуіді, жұмыстардың нәтижелерін қабылдауды және одан әрі сүйемелдеуді ұйымдастырады.

29. Комиссия тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) тапсырыстарды (сатып алуларды), тауарларға (жұмыстарға, көрсетілетін қызметтерге) тапсырыстар (сатып алулар) жүзеге асырылған кезде берілген конкурстық ұсыныстарды бағалауды және осы Хаттаманың

28-тармағында көрсетілген интеграцияланған жүйенің құрауыштарына қатысты мүліктік құқықтарды иемденуді жүзеге асырады.

30. Интеграцияланған жүйе сегменттерін құру, дамыту және олардың жұмыс істеуі кезінде қолданылатын ұйымдастырушылық және техникалық шешімдердің біріздендірілуін қамтамасыз ету, ақпараттың тиісінше коргалу деңгейін қолдау мақсаттары үшін

Комиссия техникалық, технологиялық, әдістемелік және ұйымдастыру құжаттарының жобаларын өзірлеуді үйлестіреді және оларды бекітеді.

31. Мұше мемлекет оны құру, жұмыс істеуі мен дамуын қамтамасыз ету құқықтарын жүзеге асыратын және міндеттерін орындайтын мұше мемлекеттің ұлттық сегментіне тапсырыс берушіні айқындауды.

32. Мұше мемлекеттер интеграцияланған жүйені төң пайдалану құқығына ие.

33. Осы Хаттаманың 28-тармағында көрсетілген интеграцияланған жүйенің құрауыштарын құру, дамыту және жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды қаржыландыру осы Хаттаманың 27-тармағында көрсетілген жоспарларды іске асыру үшін қажетті көлемдерді негізге ала отырып – бұл ретте оларды құру және дамыту жұмыстарына қатысты, Одақ бюджетінің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

34. Уәкілетті органдардың мемлекеттік ақпараттық ресурстары мен ақпараттық жүйелерін, сондай-ақ мұше мемлекеттердің ұлттық сегменттерін құру, дамыту және олардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды қаржыландыру - уәкілетті органдар қызметін қамтамасыз етуге көзделген мұше мемлекеттердің бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 4 ҚОСЫМША

**Еуразиялық экономикалық одақтың ресми статистикалық
ақпаратын қалыптастыру және тарату тәртібі туралы
ХАТТАМА**

1. Осы Хаттама Одақтың ресми статистикалық ақпаратын қалыптастыру және тарату тәртібін айқындау мақсатында Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың 24-бабына сәйкес әзірленді.

2. Осы Хаттамада пайдаланылатын ұғымдар мыналарды білдіреді:

«мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпараты» – ұлттық статистикалық жұмыстар бағдарламаларының шеңберінде және (немесе) мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес уәкілетті органдар қалыптастыратын статистикалық ақпарат;

«Одақтың ресми статистикалық ақпараты» – мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпараты, халықаралық ұйымдардың ресми статистикалық ақпараты және мүше мемлекеттердің заңнамасымен тыйым салынбаған көздерден алынатын өзге де ақпарат негізінде Комиссия қалыптастыратын статистикалық ақпарат;

«уәкілетті органдар» – мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпаратын қалыптастыру функциялары жүктелген

ұлттық (орталық) банктерді қоса алғанда, мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдары.

3. Мүше мемлекеттерді және Комиссияны өзара саудада мүше мемлекеттер арасында өткізілетін тауарлар туралы ресми статистикалық ақпаратпен қамтамасыз ету мақсатында уәкілетті органдар басқа мүше мемлекеттермен тауарлармен өзара сауда статистикасын жүргізуді жүзеге асырады.

4. Комиссия бекіткен әдіснамаға сәйкес уәкілетті органдар тауарлармен өзара сауда статистикасын жүргізуді жүзеге асырады.

5. Уәкілетті органдар статистикалық көрсеткіштер тізбесіне сәйкес мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпаратын Комиссияға ұсынады.

6. Мүше мемлекеттердің статистикалық көрсеткіштерінің тізбесін, ресми статистикалық ақпаратты беру мерзімдері мен форматтарын уәкілетті органдармен келісу бойынша Комиссия бекітеді.

7. Комиссия уәкілетті органдардан статистикалық көрсеткіштер тізбесіне енгізілмеген мүше мемлекеттердің өзге да ресми статистикалық ақпаратын сұратуға құқылы.

8. Уәкілетті органдар мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпаратын толық, анық және уақтылы Комиссияға ұсынуын қамтамасыз ету бойынша шараптар қабылдан, ресми статистикалық ақпаратты белгіленген мерзімдерде ұсынудың мүмкін еместігі туралы Комиссияға хабарлайды.

9. Осы Хаттаманың ережелері мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес, мемлекеттік құпияға (мемлекеттік жасырымға) немесе таратылуы (қолжетімділігі) шектеулі мәліметтерге жатқызылған мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпараттарына қолданылмайды.

10. Комиссия Одақтың ресми статистикалық ақпаратын жинауды, жинақтауды, жүйелендіруді, талдауды және таратуды, уәкілетті органдардың сұрау салулары бойынша көрсетілген ақпаратты ұсынуды, сондай-ақ осы Хаттама шеңберінде статистика саласындағы уәкілетті органдардың ақпараттық және әдіснамалық өзара іс-қимыл жасауын үйлестіруді жүзеге асырады.

11. Мүше мемлекеттердің Комиссияға ұсынатын ресми статистикалық ақпараты негізінде жасалатын Одақтың ресми статистикалық ақпаратын қалыптастыру әдіснамасын Комиссия әзірлейді және бекітеді.

12. Комиссия сыйыптауштар мен әдіснаманы қоса алғанда, уәкілетті органдардың бірыңғай, халықаралық деңгейде салыстырылатын стандарттарды қолданулары бойынша тиісті ұсынымдар қабылдауы арқылы мүше мемлекеттердің ресми статистикалық ақпаратын салыстыруды қамтамасыз етуге бағытталған шараларды қабылдайды.

13. Одақтың ресми статистикалық ақпаратын таратуды - Комиссияның ресми басылымдарында жариялау және Интернет желісіндегі Одақтың ресми сайтына орналастыру арқылы, Комиссия

бекітетін статистикалық жұмыстар бағдарламасына сәйкес Комиссия жүзеге асырады.

14. Комиссия уәкілетті органдармен бірлесіп, статистика саласындағы интеграциялық даму бағдарламаларын әзірлейді және бекітеді.

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 5 ҚОСЫМША

**Кедендік әкелу баждарының (баламалы қолданылатын
өзге де баждар, салықтар мен алымдар) сомаларын есепке
жатқызу және болу, оларды мүше мемлекеттер
бюджеттерінін кірісіне аудару тәртібі туралы
ХАТТАМА**

I. Жалпы ережелер

1. Осы Хаттама Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың 26-бабына сәйкес әзірленді және Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауарларға қатысты оларды төлеу міндегі 2010 жылдың 1 қыркүйегінен бастап туындаған кедендік әкелу баждарының сомаларын есепке жатқызу және мүше мемлекеттер арасында болу тәртібін айқындаиды.

Осы Хаттама кедендік құқықтық қатынастарды реттейтін халықаралық шарттар мен Одақтың құқығын құрайтын актілерге сәйкес көзделген жағдайларда және тәртіппен кедендік әкелу баждары сомаларының есебіне жазылған өсімпұлдар (пайыздар) сомаларына да қатысты қолданылады.

2. Осы Хаттамада пайдаланылатын ұғымдар мыналарды білдіреді:

«уәкілетті органның бірынғай шоты» – түсімдерді осы мүше мемлекеттің бюджеттеріне есепке жатқызу және олардың арасында

бөлу үшін уәкілетті орган үшін ұлттық (орталық) банктеге не ұлттық (орталық) банктеге корреспонденттік шоты бар уәкілетті органда ашылған шот;

«есепті күн» – кедендей әкелу баждарының сомаларын уәкілетті органның бірынғай шотына есепке жатқызу жүзеге асырылатын мүше мемлекеттің жұмыс күні;

«мерзімін өткізіп алғаны үшін пайыз» – мүше мемлекеттің кедендей әкелу баждарын бөлуден түскен сомаларды аудару міндеттемелерін орындауына, толық орындауына және (немесе) уақтылы орындауына әкеп соқтырған, осы Хаттаманың ережелерін бұзғаны үшін мүше мемлекеттің басқа мүше мемлекеттерге аударуға тиісті сомасы;

«шетел валютасындағы шот» – басқа мүше мемлекеттің кедендей әкелу баждарын бөлуден түскен түсімдерді есепке жатқызуы үшін ұлттық (орталық) банктеге басқа мүше мемлекеттің валютасымен бір мүше мемлекеттің уәкілетті органы үшін ашылған шот;

«ағымдағы күн» – есеп беру күні кедендей әкелу баждарының сомаларын бөлу бойынша операциялар жүзеге асырылатын мүше мемлекеттің есепті жұмыс күнінен кейінгі күн;

«уәкілетті орган» – мүше мемлекеттің бюджетін атқаруда кассалық қызмет көрсетуді жүзеге асыратын осы мүше мемлекеттің мемлекеттік органды.

Осы Хаттамада пайдаланылатын өзге де ұғымдар Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартта және Еуразиялық экономикалық

одақтың Кеден кодексінде айқындалған мағыналарында қолданылады.

II. Кедендік әкелу баждарының сомаларын есепке жатқызу және мүше мемлекеттер арасында бөлу тәртібі

3. Кедендік әкелу баждарының сомалары кедендік қатынастарды реттейтін халықаралық шарттар мен Одақтың құқығын құрайтын актілерге сәйкес, оның ішінде кедендік әкелу баждарын өндіріп алу кезінде төлеуге жататын, сол мүше мемлекеттің уәкілетті органының бірынғай шотына ұлттық валютада есепке жатқызуға жатады.

Кедендік әкелу баждарын уәкілетті органның бірынғай шотына жекелеген есептік (төлем) құжаттарымен (нұсқаулықтармен) төлеушілер төлейді.

Салықтар мен алымдар, сондай-ақ мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес төленуге жататын, уәкілетті органның бірынғай шотына келіп түскен өзге де төлемдер (арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждарын қоспағанда) кедендік әкелу баждарын төлеу есебіне жатқызылуы мүмкін.

Арнайы қорғау, демпингке қарсы және өтемақы баждарын есепке жатқызу және бөлу туралы ережеге сәйкес (Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа № 8 қосымшаға қосымша), төлеушілердің кедендік әкелу баждарын төлеу бойынша берешегін

өтеу есебіне арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждары жатқызылуы мүмкін.

Кедендік әкелу баждарын қайтару (есепке жатқызу), егер кедендік құқықтық қатынастарды реттейтін халықаралық шарттар мен Одактың құқығын құрайтын актілерінде өзгеше белгіленбесе, осы Хаттаманың ережелері ескеріле отырып, мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Кедендік төлемдерді, арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждарын, сондай-ақ өсімпұлдарды (пайыздарды) төлеу бойынша төлеушілердің берешектерін өтеу есебіне жатқызудан (бұдан әрі – берешекті өтеу есебіне жатқызу) басқа, кедендік әкелу баждарының сомалары өзге де төлемдерді төлеу есебіне жатқызылмайды.

4. Кедендік төлемдерді, арнайы, демпингке қарсы және өтемақы баждарын, сондай-ақ өсімпұлдарды (пайыздарды) төлеу бойынша төлеушілердің берешектерін өтеу жағдайларын қоспағанда, сот актілерін орындау тәртібімен немесе қандай да бір өзге тәсілмен уәкілетті органның бірыңғай шотындағы ақша қаражаттарын өндіріп алуға болмайды.

5. Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары мынадай түсімдерді:

уәкілетті органның бірыңғай шотындағы кедендік әкелу баждарының (қайтарулардың, берешекті өтеу есебіне жатқызулардың) түсімдері сомаларын;

басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шотына аударылған бөлінген кедендік әкелу баждарының сомаларын;

осы мүше мемлекеттің кедендік әкелу баждарының сомаларын бөлуден тұсken кіrістердің мүше мемлекеттің бюджетіне есепке жатқызылған сомаларын;

мүше мемлекеттің бюджетіне басқа мүше мемлекеттерден тұsken кедендік әкелу баждарының сомаларын;

Осы Хаттамада белгіленген мерзімін өткізіп алғаны үшін пайыздардың мүше мемлекеттің бюджетіне тұsken сомаларын;

басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аудару тоқтатыла тұrған, бөлінген кедендік әкелу баждарының сомаларын жеке есепке алады.

Тұсімдердің көрсетілген сомалары әрбір мүше мемлекеттің бюджетті атқару туралы есептілігінде жеке көрсетіледі.

6. Күнтізбелік жылдың соңғы жұмыс күнінде мүше мемлекеттің уәкілетті органының бірыңғай шотына тұsken кедендік әкелу баждарының сомалары осы мүше мемлекеттің есепті жылы бюджеттің атқарылуы туралы есебінде көрсетіледі.

Мүше мемлекеттің күнтізбелік жылдың соңғы жұмыс күні ішінде бөлінген кедендік әкелу баждарының сомалары мүше мемлекеттің ағымдағы жылышының екінші жұмыс күнінен кешіктірілмей, осы мүше мемлекеттің бюджетіне және басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аударылады, сондай-ақ есепті жылғы бюджетінің атқарылуы туралы есепте көрсетіледі.

Басқа мүше мемлекеттердің күнтізбелік жылышының соңғы жұмыс күні ішінде басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті

органдарынан мүше мемлекеттің бюджетіне түскен кедендік әкелу баждарын бөлуден түскен кірістер сомасы ағымдағы жылы бюджеттің атқарылуы туралы есепте көрсетіледі.

7. Кедендік әкелу баждарының сомаларын төлеушіге қайтару, оларды берешекті өтеу есебіне жатқызу есепті күні атқаруга ұлттық (орталық) банк қабылдамаған кедендік әкелу баждарының қайтарылатын сомалары ескеріле отырып, уәкілетті органның бірыңғай шотына түскен, сондай-ақ есепті күні кедендік әкелу баждарын төлеу есебіне жатқызылған кедендік әкелу баждары сомаларының шегінде ағымдағы күні уәкілетті органның бірыңғай шотынан жүзеге асырылады.

Кедендік әкелу баждарының сомаларын төлеушіге қайтару, олардың берешекті өтеу есебіне жатқызу - қайтару (есепке жатқызу) жүзеге асырылған күні уәкілетті органның бірыңғай шотына түскен (есепке жатқызылған) кедендік әкелу баждарының сомалары шегінде есепті күні Қазақстан Республикасы уәкілетті органның бірыңғай шотынан жүзеге асырылады.

8. Қайтаруга және (немесе) берешекті өтеу есебіне жатқызуға жататын кедендік әкелу баждарының сомаларын айқындау мүше мемлекеттер арасында түскен кедендік әкелу баждарының сомалары бөлінгенге дейін ағымдағы күні жүзеге асырылады.

9. Кедендік әкелу баждарын қайтаруды және (немесе) берешекті өтеу есебіне жатқызуды жүзеге асыру үшін қаражат жеткіліксіз болған жағдайда, осы Хаттаманың 7-тармағына сәйкес,

мүше мемлекет көрсетілген қайтаруды (есепке жатқызуды) кейінгі жұмыс күндері жүзеге асырады.

Төлеушіге кедендік әкелу баждарын уақтылы қайтармағаны үшін төленетін өсімпұлдар (пайыздар) төлеушіге осы мүше мемлекеттің бюджетінен төленеді және кедендік әкелу баждарының құрамына кірмейді.

10. Уәкілетті органның бірыңғай шотына кедендік әкелу баждарының сомалары есепке жатқызылған есепті күннен кейінгі мүше мемлекеттің келесі жұмыс күнінде мүше мемлекеттің уәкілетті органы кедендік әкелу баждарының сомаларын мүше мемлекеттер арасында бөлуді жүзеге асырады.

Уәкілетті органның бірыңғай шотына кедендік әкелу баждарының сомалары есепке жатқызған есепті күні Қазақстан Республикасының уәкілетті органы кедендік әкелу баждарының сомаларын мүше мемлекеттер арасында бөлуді жүзеге асырады.

11. Мүше мемлекеттің уәкілетті органының бірыңғай шотынан осы мүше мемлекеттің бюджетіне, сондай-ақ басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аударуға жататын кедендік әкелу баждарының сомаларын есептеу мүше мемлекеттер арасында бөлуге жататын кедендік әкелу баждарының жалпы сомасын пайыздармен белгіленетін бөлу нормативтеріне көбейту арқылы жүзеге асырылады.

Бұл ретте, мүше мемлекеттер арасында бөлуге жататын кедендік әкелу баждарының жалпы сомасы есепті күні ұлттық (орталық) банк кедендік әкелу баждарының қайтарылатын сомаларын

аударуға арналған есептік (төлем) құжаттарды (нұсқаулықтарды) орындауға қабылдамағанын ескере отырып, есепті күні келіп түскен (үәкілетті орган есепке жатқызуды орындаған) кедендік әкелу баждарының сомаларынан ағымдағы күні төлеушілерге қайтаруға және берешекті өтеу есебіне жататын кедендік әкелу баждарының сомаларын есептеп шегеру арқылы айқындалады.

Егер ағымдағы күні орындалуға жататын кедендік әкелу бажының сомасын төлеушіге қайтаруға арналған есептік (төлем) құжатты (нұсқаулықты) үлттық (орталық) банк орындауға қабылдамаған жағдайда, бұл сома мүше мемлекеттің келесі жұмыс күнінде мүше мемлекеттер арасында бөлуге жатқызылады. Бұл ретте, басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аударылмаған кедендік әкелу баждарының сомасы осы тармаққа сәйкес, бір күнге мерзімі өткен деп танылады.

12. Кедендік әкелу баждарының сомаларын бөлу нормативтері әрбір мүше мемлекет үшін мынадай мөлшерлерде белгіленеді:

Беларусь Республикасы – 4,70%;

Қазақстан Республикасы – 7,33%;

Ресей Федерациясы – 87,97%.

13. Үәкілетті органның бірынғай шотына есепке жазылған күннен кейінгі мүше мемлекеттің келесі жұмыс күнінде мүше мемлекеттердің үәкілетті органдары басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына мүше мемлекеттерге кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуды жүзеге асырады.

Кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуға арналған есептік (төлем) құжатты (нұсқаулықты) уәкілетті орган, күн сайын, жергілікті уақыт бойынша сағат 14-тен кешіктірмей, басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына одан әрі аудару үшін ұлттық (орталық) банкке жібереді. Көрсетілген есептік (төлем) құжатта (нұсқаулықта) кедендік әкелу баждарын бөлу жүзеге асырылатын күн және ұлттық валютада мүше мемлекеттердің арасында бөлуге жататын сома көрсетіледі.

Егер көрсетілген есептік (төлем) құжат (нұсқаулық) ағымдағы күні мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне жергілікті уақыт бойынша сағат 14-тен кешіктіріліп жіберілген жағдайда, тиісті төлем бір күнге мерзімі өткен деп танылады.

14. Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарынан шетел валютасындағы шоттарға түскен кедендік әкелу баждарының сомаларын мүше мемлекет бюджетінің кірісіне аудару тәртібі осы Хаттаманың III бөлімімен реттеледі.

15. Мүше мемлекеттердің бюджеттеріне бөлінген және аударылған кедендік әкелу баждарының сомаларын есепке алуды мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары жүзеге асырады.

16. Мүше мемлекеттің уәкілетті органы кезекті күнтізбелік жыл басталғанға дейін күнтізбелік 10 күннен кешіктірмей, басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарын осы мүше мемлекеттің заңнамасына сәйкес белгіленген жұмыс емес күндер жөнінде хабардар етеді.

Осындай өзгерістер болатын мүше мемлекеттің уәкілетті органы жұмыс емес күндер өзгерілген жағдайда, басқа мүше мемлекеттің уәкілетті органдарын көрсетілген өзгерістер жөнінде олар күшіне енгенге дейін күнтізбелік 2 күннен кешіктірмей хабардар етеді.

17. Кедендік әкелу баждарының сомасын аударуға жататын шетел валютасындағы шоттың деректемелері өзгерген жағдайда, мүше мемлекеттің уәкілетті органы көрсетілген өзгерістер күшіне енген күнге дейін, күнтізбелік 10 күннен кешіктірмей, шоттың нақтыланған деректемелерін басқа мүше мемлекеттер уәкілетті органдарының назарына жеткізеді.

Осы Хаттаманы іске асыру үшін қажетті өзге де деректер өзгерген жағдайда, уәкілетті орган көрсетілген өзгерістер күшіне енген күнге дейін, күнтізбелік 3 күннен кешіктірмей, осындай өзгерістер туралы ақпаратты басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының назарына жеткізеді.

18. Мүше мемлекеттер арасында бөлуге жататын кедендік әкелу баждарының сомалары болмаған жағдайда, мүше мемлекеттің уәкілетті органы осы Хаттамада белгіленген мерзімде, басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына ақша қаражаттарын аударуға арналған есептік (төлем) күжатты (нұсқаулықты) ұлттық (орталық) банкке жіберу үшін басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарына тиісті ақпаратты Одақтың интеграцияланған ақпараттық жүйесін пайдалана отырып, электронды түрде, ал көрсетілген жүйе қолданысқа енгізілген кезге дейін – осы ақпаратты қамтитын

құжаттың электрондық көшірмесін графикалық түрде электрондық байланыс арналары бойынша жібереді.

19. Мұше мемлекеттердің орталық кедендейк органдары Комиссия бекітетін қағидаларға сәйкес, кедендейк әкелу баждарының есебін есепке жазу әдісі бойынша жүргізудің бірыңғай қағидаттарының қолданылуын қамтамасыз етеді.

20. Осы бөлімде белгіленген мерзімдерде қандай да бір мұше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына ақша қаражаты аударылмаған немесе толық аударылмаған және бөлуге жататын кедендейк әкелу баждары сомаларының жоқ екендігі туралы осы мұше мемлекеттің уәкілетті органынан ақпарат келіп түспеген жағдайда, шетел валютасындағы шотына ақша қаражаты түспеген мұше мемлекеттің уәкілетті органы мұше мемлекеттердің уәкілетті органдарын және Комиссияны аударылмаған немесе толық аударылмаған ақша қаражаты туралы хабардар етеді.

21. Бөлінген кедендейк әкелу баждарының сомаларын басқа мұше мемлекеттерге аудармаған мұше мемлекет кедендейк әкелу бажын бөлуден түскен сома басқа мұше мемлекетке (мұше мемлекеттерге) аударылмаған күнді қоса алғанда, осы мұше мемлекеттерге қалыптасқан берешегінің барлық сомасына мерзімін өткізіп алғаны үшін әрбір мерзімі өткен күнтізбелік күн үшін 0,1 пайыз мөлшеріндегі мөлшерлеме бойынша пайыздар төлейді.

22. Мұше мемлекет көрсетілген сомалар нақты болған жағдайда, бөлуге жататын кедендейк әкелу баждары сомаларының жоқ екендігі туралы ақпарат жіберген жағдайда, сондай-ақ басқа мұше

мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына уәкілетті органның бірыңғай шотынан ақша қаражаты толық аударылмаған кезде, осындай бұзушылыққа жол берген мүше мемлекет мүше мемлекеттің келесі жұмыс күнінен кешіктірмей, басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аударылмаған соманы негізге ала отырып, осы бөлімге сәйкес, басқа мүше мемлекеттердің бюджеттеріне есепке жатқызуға жататын кедендік әкелу баждарын бөлуден түскен сомаларды басқа мүше мемлекеттерге аударуга міндетті.

Бұл ретте, осындай бұзушылыққа жол берген мүше мемлекет осы тармаққа сәйкес мүше мемлекеттерге ақша қаражатын аудару жүзеге асырылған күнді қоспағанда, бұзушылық орын алған күннен бастап уақыт кезеңі танылатын әрбір күнтізбелік мерзімі өткен күн үшін осы Хаттаманың 21-тармағында белгіленген мөлшерде мерзімін өткізіп алғаны үшін пайыздар төлейді.

23. Қандай да бір мүше мемлекеттен ақша қаражаты түспеген (толық түспеген) және осы мүше мемлекеттің уәкілетті органынан мүше мемлекеттер арасында бөлуге жататын кедендік әкелу баждарының сомалары жоқ екендігі туралы хабарлама болмаған кезде, шетел валютасындағы шотына ақша қаражаты түспеген мүше мемлекеттің уәкілетті органы мүше мемлекеттің үшінші жұмыс күні осындай келіп түспеу (толық түспеу) күнінен кейін бірінші мүше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына өзінің бірыңғай шотынан кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуды тоқтата тұруға құқылы.

24. Мұше мемлекет кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуды тоқтата тұру туралы шешім қабылдаған жағдайда, басқа мұше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына аударуға жататын ақша қаражатын аударуды тоқтата тұру туралы шешімнің күші жойылғанға дейін бірінші мұше мемлекет бюджетінің кірісіне есепке жатқызуға жатады және осы мұше мемлекеттің бюджетінде жеке есепке алынады.

Басқа мұше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуды тоқтата тұрған мұше мемлекеттің уәкілетті органы басқа мұше мемлекеттердің уәкілетті органдарын және Комиссияны қабылдаған шешім жөнінде дереу хабардар етеді.

25. Кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуды тоқтату туралы шешім қабылдаған күннен кейінгі жұмыс күнінен кешіктірмей, Комиссия толық көлемде кедендік әкелу баждарының сомаларын бөлу тетігінің жұмыс істеуін тезірек қайта бастау мақсатында мұше мемлекеттердің атқарушы билік органдарымен консультациялар жүргізеді.

26. Егер осы Хаттаманың 25-тармағында көрсетілген консультациялардың нәтижелері бойынша кедендік әкелу баждарының сомаларын бөлу тетігінің жұмыс істеуін қайта бастау туралы шешім қабылданбаган жағдайда, бұл мәселе Комиссияның қарауына шығарылады.

Комиссияның кедендік әкелу баждары сомаларын бөлу тетігінің жұмыс істеуін қайта бастау туралы шешім қабылдауы

мүмкін болмаған жағдайда, бұл мәселе Үкіметаралық кеңестің карауына шығарылады.

27. Кедендік әкелу баждарының сомаларын аударуды қайта бастау кезінде, осы Хаттаманың 24-тармағында көрсетілген сомалар осы Хаттамага сәйкес, олар тағайындалған сол мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына, қабылданған шешім туралы хабарламаны алған күннен кейінгі мүше мемлекеттің жұмыс күнінен кешіктірмей аударуға жатады, бұл ретте көрсетілген сомаға мерзімін өткізіп алғаны үшін пайыздар есептелмейді.

28. Қандай да бір мүше мемлекет басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аудармаған бөлінген кедендік әкелу баждарының сомалары, сондай-ақ осы Хаттаманың III бөлімінде көзделген ақша қаражатын АҚШ долларымен аудару бойынша міндеттемелерді мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктері орындаған сомалар мемлекеттік борышқа жатады.

III. Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарынан шетел валютасындағы шоттарға түскен кедендік әкелу баждарының сомаларын мүше мемлекет бюджетінің кірісіне аудару тәртібі

29. Бір (бірінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі басқа (екінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне осы Хаттамага сәйкес екінші мүше мемлекеттің уәкілетті органының шетел валютасындағы шотына аударылған, бірінші мүше мемлекеттің ұлттық валютасының сомасына тең келетін ақша қаражатын АҚШ долларымен бірінші мүше мемлекеттің ұлттық валютасының

сомасына сатуға міндettі. Сатылатын АҚШ долларының сомасы бірінші мүше мемлекеттің екінші мүше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына ұлттық валютада ақша қаражатын аударған құнінен кейінгі жұмыс құніне бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі белгілеген, бірінші мүше мемлекеттің ұлттық валютасының АҚШ долларына шаққандағы ресми бағамымен айқындалады.

Бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі екінші мүше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына бірінші мүше мемлекеттің ұлттық валютасының баламалы сомасын аударған құнінен кейінгі жұмыс құнінен кешіктірмей, ақша қаражатын АҚШ долларымен сату міндettін орындауы тиіс.

Бұл ретте, әрбір мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі, басқа мүше мемлекеттер арасындағы қатынастарда осыған ұқсас құқықтарды іске асыру мен міндettтерді орындауына қарамастан, ақша қаражатын АҚШ долларымен сату міндettін орындауы тиіс.

Екі мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банктері жеке шартта ақша қаражатын АҚШ долларымен аудару жөніндегі қарсы міндettтемелердің, оның ішінде осы тармақтың екінші абзацында белгіленген мерзімде орындалмаған міндettтемелердің және осы Хаттаманың 31-тармағына сәйкес өсімпұлдар төлеу жөніндегі міндettтемелердің орындалуы АҚШ долларымен есептегендегі міндettтеменің шамасы басқа ұлттық (орталық) банктің АҚШ долларымен есептегендегі қарсы міндettтеменің шамасынан асып түсетін, ұлттық (орталық) банктің басқа ұлттық (орталық) банкке

көрсетілген қарсы міндеттемелердің шамалары арасындағы айырмаға тен сомада АҚШ долларымен ақша қаражатын аударуы арқылы жүзеге асырылатынын белгілей алады.

Осы тармақта көрсетілген АҚШ долларындағы ақшалай міндеттемелер бойынша талаптарды қанағаттандыру мынадай кезендейлікпен жүзеге асырылады:

бірінші кезекте осы Хаттаманың 31-тармағына сәйкес өсімпұлдар төлеу туралы талаптар қанағаттандырылады;

екінші кезекте орындалу мерзімі басталған және мерзімі өтпеген болып табылатын міндеттемелер бойынша талаптар қанағаттандырылады;

үшінші кезекте осы тармақтың екінші абзацында белгіленген мерзімде орындалмаған міндеттемелер бойынша талаптар қанағаттандырылады.

Бірінші мүше мемлекет ұлттық (орталық) банкінің ақша қаражатын екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне АҚШ долларымен сату жөнінде осы тармақта көрсетілген міндеттемесі бойынша бірінші мүше мемлекет бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкімен екінші мүше мемлекеттің алдында ортақ жауаптылықта болады.

30. Осы Хаттаманың 29-тармағында көрсетілген бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің ақша қаражатын екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне АҚШ долларымен сату жөніндегі міндеттемесі орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда, бірінші мүше мемлекет пен екінші мүше мемлекет

арасында одан әрі өзара есеп айырысулар жүргізу мақсаттары үшін бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне қойылатын талаптар бірінші мүше мемлекеттің ұлттық валютасымен екінші мүше мемлекеттің шетел валютасындағы шотына ақша қаражатын аударған күннен кейінгі келесі жұмыс күні бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі белгілеген АҚШ долларына шаққандағы ресми бағам бойынша тіркеледі.

31. Осы Хаттаманың 29-тармағында көрсетілген бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің ақша қаражатын екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне АҚШ долларымен сату жөніндегі міндеттемесін орындағаны не тиісінше орындағаны үшін бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі не бірінші мүше мемлекет мөлшері мынадай формула бойынша есептелетін өсімпұлдар төлейді:

$$\text{Өсімпұл} = \text{Сома}_{USD} \times \frac{LIBOR_{USD, \text{бірінші}}} {360} \times \text{Күндер}, \text{ мұнда}$$

Сома_{USD} – бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне аударуға жататын сомасы (АҚШ долларымен);

$LIBOR_{USD, \text{бірінші}}$ – міндеттемені орындау не тиісінше орындауа басталған күн үшін Британ банкирлері қауымдастыры

(British Bankers Association, BBA) белгілеген, АҚШ доллары үшін LIBOR бір күндік мөлшерлемесі (жылдық пайызбен);

Күндер – міндеттеме орындалмаған не тиісінше орындалмаған күннен (қоса алғанда) бастап міндеттеме тиісінше орындалған күнге дейінгі күнтізбелік күндер саны (міндеттеме тиісінше орындалған күн есептелмейді).

32. Осы Хаттаманың 29-тармағында көрсетілген міндеттемені бірінші мүше мемлекет орындардаған немесе тиісінше орындардаған жағдайда, өзіне қатысты міндеттемені орындардау немесе тиісінше орындардау орын алған екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған міндеттеме бойынша талапты, осы Хаттаманың 31-тармағына сәйкес өсімпұлдар төлеу туралы талапты қоса алғанда, бірінші мүше мемлекеттің және бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің келісімінсіз және алдын ала хабарлауынсыз екінші мүше мемлекетке өтеусіз негізде беруге құқылы.

33. Мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі басқа мүше мемлекеттің міндеттемелерді орындарданы не тиісінше орындарданы үшін, сондай-ақ басқа мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің міндеттемелерді орындарданы не тиісінше орындарданы үшін үкіметтің не уәкілетті органның алдында жауапты болмайды.

34. Бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінде, осы бөлімде көзделген есеп айырысуларды жүзеге асыруына байланысты туындаған шығындар мен залалдар, оның ішінде валюта

багамдарының өзгеруі, басқа мүше мемлекеттер мен басқа мүше мемлекеттердің ұлттық (орталық) банктерінің міндеттемелерді орындауы немесе тиісінше орындауы салдарынан туындайтын шығындар мен залалдар басқа мүше мемлекеттердің өтеуіне жатпайды. Бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкіне көрсетілген шығындар мен залалдарды өтеу шарттары мен тәртібін бірінші мүше мемлекет белгілейді.

35. Осы бөлімнің мақсаттары үшін бір мезгілде осы екі мүше мемлекет үшін де және Америка Құрама Штаттары үшін де жұмыс күні болып саналатын күн - екі мүше мемлекеттің арасындағы есеп айырысуладар (оның ішінде екі мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банктерінің арасындағы есеп айырысуладар) жүзеге асырылатын жұмыс күні деп түсініледі.

36. Осы Хаттамаға сәйкес есеп айырысуладарды жүзеге асыру үшін бір (бірінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің басқа (екінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінде ашқан корреспонденттік шотына, сондай-ақ осы корреспонденттік шоттағы ақша қарожатына екінші мүше мемлекеттің сот және де өзге де билік органдары тыйым салып, бұғаттап, осы корреспонденттік шоттағы ақша қарожатын пайдалануды болғызбайтын өзге де қамтамасыз ету, тыйым салу немесе шектеу шараларын қолдана алмайды.

37. Осы Хаттамаға сәйкес есеп айырысуладарды жүзеге асыру үшін бір (бірінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің басқа (екінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінде ашқан корреспонденттік шотындағы ақша қарожатын, егер корреспонденттік

шот шартының талаптарында өзгеше белгіленбесе, бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің келісімінсіз есептен шыгаруға жол берілмейді.

38. Егер осы Хаттаманың 29-тармагында көрсетілген, ақша қаражатын АҚШ долларымен сату міндеттемесін бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі күнтізбелік 30 күн ішінде толықтай немесе ішінара орындамаса, онда екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі көрсетілген міндеттемені толық орындаған кезге дейін бірінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінде ашылған екінші мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкінің корреспонденттік шотындағы осы Хаттамаға сәйкес есеп айырыуларды жүзеге асыруға арналған бірінші мүше мемлекеттің ұлттық валютасындағы ақша қаражатын шектеусіз пайдалануға құқылы.

39. Бір (бірінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі құқықтарды өтеусіз негізде іске асырады және осы Хаттаманы орындау үшін және оған сәйкес басқа (екінші) мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкімен жасалған шарттарда көзделген міндеттемелерді орындаиды.

IV. Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары арасындағы ақпарат алмасу тәртібі

40. Мүше мемлекеттің уәкілетті органы күн сайын, жергілікті уақытпен ағымдағы күнгі сағат 16-дан кешіктірмей (Беларусь

Республикасы үшін – Минск қаласының уақытымен, Қазакстан Республикасы үшін – Астана қаласының уақытымен, Ресей Федерациясы үшін – Мәскеу қаласының уақытымен), басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарына есепті күнгі мынадай ақпаратты жібереді:

- 1) мүше мемлекеттің уәкілетті органының бірыңғай шотына есепке жазылған кедендейтін әкелу баждарының сомалары;
- 2) кедендейтін әкелу баждарын төлеу шотына есепке жатқызылған есепті күні уәкілетті орган атқарған сомалары;
- 3) есепті күні берешекті өтеу есебіне жатқызылған кедендейтін әкелу баждарының сомалары және өз алдына бөлек ағымдағы күні берешекті өтеу есебіне жатқызылған кедендейтін әкелу баждарының сомалары;
- 4) есепті күні қайтарылған кедендейтін әкелу баждарының сомалары және өз алдына бөлек ағымдағы күні қайтаруға жататын кедендейтін әкелу баждарының сомалары;
- 5) есепті күні ұлттық (орталық) банк атқаруға қабылдамаған кедендейтін әкелу баждарының қайтарылған сомалары;
- 6) мүше мемлекеттер арасында бөлуге жататын кедендейтін әкелу баждарының сомалары;
- 7) басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аударылған бөлінген кедендейтін әкелу баждарының сомалары;

8) осы мүше мемлекеттің уәкілетті органының бірыңгай шотынан аударылған кедендік әкелу баждарын бөлуден түсken кіrіsterдің мүше мемлекеттің бюджетіне түсken түсімдерінің сомасы;

9) уәкілеттік органның шетел валютасындағы шоттарына түсken кедендік әкелу баждарын бөлуден түсken кіrіsterдің мүше мемлекеттің бюджетіне түсken түсімдерінің сомалары;

10) басқа мүше мемлекеттердің шетел валютасындағы шоттарына аударылуы тоқтатыла тұрған бөлінген кедендік әкелу баждарының сомалары;

11) осы Хаттамада көзделген талаптардың орындалуы бұзылған кезде мерзімін өткізіп алғаны үшін басқа мүше мемлекеттерден мүше мемлекетке түсken пайыздардың сомасы.

41. Ай сайын, есепті айдан кейінгі айдың бесінші жұмыс күні мүше мемлекеттің уәкілетті органы осы Хаттаманың 40-тармағында белгіленген ақпаратты күнтізбелік жылдың басынан бері өсу қорытындысымен, Одақтың интеграцияланған ақпараттық жүйесін пайдалана отырып, электронды түрде, ал көрсетілген жүйе қолданысқа енгізілген кезге дейін – осы ақпарат қамтылған құжаттарды электрондық графикалық көшірмелері түрінде электрондық байланыс арналары бойынша басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарына, сондай-ақ Комиссияга жібереді.

42. Осы Хаттаманың 40 және 41-тармақтарында көзделген ақпаратты ұсыну нысаны уәкілетті органдармен келісіледі және оны Комиссия бекітеді.

43. Мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары осы Хаттаманың 40 және 41-тармақтарына сәйкес алынған деректердің жедел салыстырып тексерілуін жүзеге асырады.

Алшақтықтар анықталған жағдайда, хаттама ресімделеді және мүше мемлекеттер алшақтықтарды реттеу жөніндегі шарапарды қабылдайды.

44. Бір мүше мемлекеттің уәкілетті органы басқа мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарына және Комиссияга жіберетін ақпаратына осы Хаттаманың 40 және 41-тармақтарына сәйкес осы уәкілетті органның басшысы немесе ол уәкілеттік берген адам қол кояды.

V. Кедендік экелу баждарын төлеуге байланысты ақпарат алмасу тәртібі

45. Мүше мемлекеттердің орталық кеден органдары біріне-бірі, сондай-ақ Комиссияга мемлекеттік құпияны (мемлекеттік сырларды) қамтитын мәліметтерге жатпайтын, кедендік экелу баждарын төлеуге байланысты ақпаратты тұрақты негізде электронды түрде ұсынып отырады.

46. Кедендік экелу баждарын төлеуге байланысты ақпарат қолда бар мынадай дереккөздерден қалыптасады:

1) мүше мемлекеттердің кеден органдары ресімдеген тауарлар декларацияларының электрондық көшірмелерінің дереккорлары;

2) егер кедендік кіріс ордерін кедендік әкелу баждарының төленгенін көрсету үшін мүше мемлекет қолданатын болса, мүше мемлекеттердің кеден органдары ресімдеген кедендік кіріс ордерлерінің электрондық көшірмелерінің дерекқорлары;

3) жеке есепшоттардың, тізілімдердің және Комиссия бекітетін қағидаларға сәйкес есепке жазу әдісі бойынша кедендік әкелу баждарын есепке алууды жүргізуін бірыңғай қағидаттарына сәйкес мүше мемлекеттердің кеден органдары ресімдеген кедендік әкелу баждарының мүше мемлекеттер бюджеттерінің кірістеріне іс жүзінде төленген және аударылған сомалары туралы мәліметтерді қамтитын басқа да құжаттардың дерекқорлары.

47. Осы Хаттаманың 46-тармагында көрсетілген ақпарат тауарларды жеке пайдалану үшін өткіzetін жеке тұлғалардың тауарларды әкелуі және кедендік төлемдер төлегені туралы мәліметтерді қамтymайды.

48. Кедендік әкелу баждарын төлеумен байланысты ақпарат (өлшем бірлігі – АҚШ доллары, ұлттық валютадағы сомаларды АҚШ долларымен қайта есептеу үшін мүше мемлекеттің ұлттық (орталық) банкі ұлттық валютаның есепті айдағы АҚШ долларына қатысты орташа айлық бағамын қолданады) өтеусіз негізде орыс тілінде ұсынылады (жекелеген позициялар бойынша латын әліпбій пайдалануға жол жіберіледі) және есепті кезеңдегі мынадай мәліметтерді қамтиды:

1) кедендік әкелу баждарының есепті кезеңнің басы мен соңындағы ауыспалы қалдықтарының сомалары;

- 2) кедендік әкелу баждарын төлеу (өндіріп алу) туралы кедендік ресімделген құжаттарда құжатпен көрсетілген кедендік әкелу баждарының сомалары;
- 3) берешекті өтеу есебіне жатқызылған кедендік әкелу баждарының сомалары;
- 4) төлеушілерге қайтарылған кедендік әкелу баждарының сомалары;
- 5) кедендік әкелу баждарын ұсынылған кейінге қалдыру және бөліп төлеу сомалары;
- 6) кедендік әкелу баждарын төлеуге байланысты басқа да мәліметтер.

49. Кедендік әкелу баждарын төлеуге байланысты ақпарат алмасудың технологиялық регламенттерін Комиссия әзірлейді және бекітеді.

Көрсетілген технологиялық регламенттерде осы Хаттаманың 48-тармағында көрсетілген ақпараттың құрылымы мен форматы, оны алмасу тәртібі, мерзімдері мен тәсілдері айқындалады.

50. Мүше мемлекеттердің орталық кеден органдары арасында электронды түрде ақпарат алмасу, сондай-ақ оны Комиссияға ұсыну осы кеден органдары мен Комиссияның техникалық әзірлігі қамтамасыз етілгеннен кейін жүзеге асырылады, бұл жөнінде олар бір-бірін жазбаша түрде хабардар етеді. Одақтың интеграцияланған ақпараттық жүйесі қолданысқа енгізілгеннен кейін мүше мемлекеттердің орталық кеден органдары арасында ақпарат алмасу

және оны Комиссияға ұсыну көрсетілген жүйені пайдалану арқылы электронды түрде жүзеге асырылады.

51. Кедендік әкелу баждарын төлеумен байланысты ақпарат алмасудың технологиялық регламенттері бекітілгенге дейін, мүше мемлекеттердің орталық кеден органдары есепті айдан кейінгі айдың соңғы күнінен кешіктірмей, біріне-бірі, сондай-ақ Комиссияға Комиссия бекітетін нысан бойынша осы Хаттаманың 48-тармағында көрсетілген ақпаратты ұсынады.

52. Мүше мемлекеттердің орталық кеден органдары, сондай-ақ Комиссия осы бөлімге сәйкес алынған ақпаратты құқыққа сыйымсыз таралудан қорғау бойынша қажетті шаралар қабылдайды.

Мүше мемлекеттердің орталық кеден органдары көрсетілген ақпаратқа қол жеткізе алатын тұлғалар тобын шектеуді, сондай-ақ мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес оның қорғалуын қамтамасыз етеді.

Комиссия осы Хаттаманың 54-тармағын іске асыру мақсатында осы бөлімге сәйкес алынған ақпаратты пайдаланады.

VI. Мониторинг және бақылау

53. Беларусь Республикасының Мемлекеттік бақылау комитеті, Қазақстан Республикасының Республикалық бюджеттің өткәрылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті, Ресей Федерациясының Есеп палатасы бірлескен бақылау іс-шаралары шеңберінде мүше

мемлекеттердің уәкілетті органдарының осы Хаттаманың ережелерін сақтауын жыл сайын тексереді.

54. Комиссия Үкіметаралық кеңеске кедендей әкелу баждарының сомаларын есепке жатқызу және бөлу туралы жыл сайынғы есепті ұсынады.

55. Комиссияның шешімі бойынша мүше мемлекеттердің уәкілетті, кеден және өзге де мемлекеттік органдары қызметкерлерінен, сондай-ақ мүше мемлекеттердің келіп түскен кедендей әкелу баждарының сомаларын есепке жатқызу және бөлу тәртібін сақтауын бақылау (аудит) үшін тартылған мамандардан тұратын арнайы комитет құрылуы мүмкін.

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 6 ҚОСЫМША

**Бірыңғай кедендік-тарифтік реттеу туралы
ХАТТАМА**

I. Жалпы ережелер

1. Осы Хаттама Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың IX бөліміне сәйкес әзірленді және Одақтың кедендік аумағында кедендік-тарифтік реттеу шараларын қолдану қағидаттары мен тәртібін айқындайды.

2. Осы Хаттамада пайдаланылатын ұғымдарды мыналарды білдіреді:

«ұқсас тауар» - өзінің функционалдық мақсаты, қолданылуы, сапалық және техникалық сипаттамалары бойынша тарифтік квота шеңберінде Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауармен толықтай сәйкес келетін тауар не (мұндай толықтай ұқсас тауар болмаса) тарифтік квота шеңберінде Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауардың сипаттамаларына жақын, оны тарифтік квота шеңберінде Одақтың кедендік аумағына әкелінетін тауардың мақсатты тағайындалуына ұқсас функционалдық мақсаты бойынша пайдалануға мүмкіндік беретін сипаттамаларға ие және коммерциялық жағынан онымен алмастырылуы мүмкін тауар;

«үшінші елдердің маңызды өнім берушілері» - Одақтың кедендейтік аумағына тауар импортында 10 және одан көп пайыз үлесі бар тауар жеткізушилер;

«тарифтік квота көлемі» - тарифтік квота шеңберінде әкелуге бөлінген заттай немесе құндық мәндегі тауар көлемі;

«алдағы кезең» - Одақтың кедендейтік аумағында тауарлардың тұтынылу көлеміне және Одақтың кедендейтік аумағында ұқсас тауарлар өндірісінің көлеміне талдау жүргізілетін кезең;

«импорттың нақты көлемі» – шектеулері жоқ жағдайдағы иморттың көлемі;

«ауылшаруашылық тауарлары» – ЕАӘО СЭҚ ТН-ның 1 - 24-топтарында сыныпталған тауарлар, сондай-ақ маннит, D-глюцит (сорбит), эфир майлары, казеин, альбуминдер, желатин, декстриндер, түрлендірілген крахмалдар, сорбит, терілер, былгары, мамық-ұлбір шикізаты, шитті жібек, жібек қалдықтары, жануарлар жүні, шитті мақта, мақта қалдықтары, тұтілген мақта талшығы, шитті зығыр және аршылмаған кендір сияқты тауарлар;

«тарифтік квота» - белгілі бір кезең ішінде белгіленген көлем (заттай немесе құндық мәніндегі) шегінде және осы көлемнен артық әкелінетін тауарларға қатысты ЕАӘО БКА кедендейтік әкелу баждарының сараланған мөлшерлемелерін қолдануды көздейтін, үшінші елдерден шығарылатын ауылшаруашылық тауарларының жекелеген түрлерін Одақтың кедендейтік аумағына әкелуді реттеу шарасы.

II. Тарифтік женілдіктер

3. Одактың кедендік аумагына үшінші елдерден әкелінетін (әкелінген):

- 1) осы капиталды (қорды) қалыптастыру үшін құрылтай құжаттарында белгіленген мерзімдер шегінде шетел құрылтайшысының жарғылық (қалыптасушы) капиталдағы (қордағы) салымы ретінде тауарларға. Мұндай тауарларға қатысты тарифтік женілдіктер колдану тәртібін Комиссия белгілейді;
- 2) ғарыш қеңістігін зерттеу және пайдалану саласындағы халықаралық ынтымақтастық, сондай-ақ Комиссия бекітетін тізбеке сәйкес ғарыш аппараттарын ұшыру бойынша қызметтер көрсету шенберінде әкелінетін тауарларға;
- 3) мүше мемлекеттердің кемелерінің, сондай-ақ мүше мемлекеттердің заңды және (немесе) жеке тұлғалары жалға алған (жалдаған) кемелерінің теңіз кәсіпшілігі өнімдеріне;
- 4) мүше мемлекеттердің валюталарына, үшінші елдердің валюталарына (нумизматтық мақсаттар үшін пайдаланылатыннан басқа), сондай-ақ мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес бағалы қағаздарға;
- 5) гуманитарлық көмек ретінде және (немесе) дүлей зілзалалардың, авариялар мен апаттардың салдарын жою мақсатында әкелінетін тауарларға;
- 6) үшінші елдер, халықаралық ұйымдар, үкіметтер желісі бойынша қайырымдылық мақсатында әкелінетін және (немесе) мүше

мемлекеттердің заңнамасына сәйкес өтеусіз көмек (жәрдем), оның ішінде техникалық көмек (жәрдем) көрсету ретінде танылатын, акцизделетін тауарлардан басқа (медициналық мақсаттарға арнайы арналған жеңіл автокөліктерді қоспағанда) тауарларға қатысты кедендей әкелу бажын төлеуден босату түрінде тарифтік жеңілдіктер беріледі.

4. Одактың кедендей аумағына үшінші елдерден әкелінетін (әкелінген) тауарларға қатысты тарифтік жеңілдіктер Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартта, Одактың үшінші тараппен халықаралық шарттарында, Комиссия шешімдерінде белгілеген өзге де жағдайларда да берілуі мүмкін.

III. Тарифтік квоталарды колдану шарттары мен тетігі

5. Үшінші елдерден шығарылатын және Одактың кедендей аумағына әкелінетін ауылшаруашылық тауарларының жекелеген түрлеріне қатысты тарифтік квотаның көлемін Комиссия белгілейді және ол мұндай тауарды Одактың кедендей аумағында тұтыну көлемі мен ұқсас тауарды Одактың кедендей аумағында өндіру көлемі арасындағы айырмадан аспауга тиіс.

Бұл ретте, егер бір мүше мемлекет үшін ұқсас тауарды өндіру көлемі осында тауарды тұтыну көлеміне тең немесе одан асып кететін болса, онда мұндай айырма Одактың кедендей аумағы үшін тарифтік квотаның көлемін есептеу кезінде назарға алынбауы мүмкін.

6. Егер Одақтың кедендік аумағында ұқсас тауарды өндіру көлемі осындай тауарды Одақтың кедендік аумағында тұтыну көлеміне тең немесе одан асып кететін болса, тарифтік квотаны белгілеуге жол берілмейді.

7. Тарифтік квотаны белгілеу туралы шешім қабылдаған кезде мынадай шарттар сақталуы тиіс:

1) тарифтік квотаны (үшінші елдер арасында тарифтік квота көлемін бөлу туралы мәселенің қаралу нәтижелеріне қарамастан) белгілі бір мерзімге белгілеу;

2) барлық мүдделі үшінші елдерді оларға бөлінген тарифтік квотаның көлемі жөнінде хабардар ету (тарифтік квота көлемін үшінші елдер арасында бөлу туралы шешім қабылданған жағдайда);

3) тарифтік квотаны белгілеу, оның қолданылу мерзімі мен көлемі, оның ішінде үшінші елдерге бөлінген тарифтік квотаның көлемі (тарифтік квота көлемін үшінші елдер арасында бөлу туралы шешім қабылданған жағдайда), сондай-ақ тарифтік квота көлемі шегінде әкелінетін тауарларға қатысты қолданылатын кедендік әкелу баждарының мөлшерлемелері туралы ақпаратты жариялау.

8. Мұше мемлекеттің сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар арасында тарифтік квотаның көлемін бөлу олардың тарифтік квота алуға қатысты тең құқығына және меншік нысанының, тіркеу орнының немесе нарықтағы жағдайының белгілері бойынша кемсітпеуге негізделеді.

9. Одақтың кедендік аумағы үшін тарифтік квотаның көлемін есептеу кезінде назарға алынған әрбір мұше мемлекеттегі тұтыну

және өндіру көлемдері арасындағы айырма шегінде осы Хаттаманың 5 және 6-тармақтарына сәйкес мүше мемлекеттер арасында тарифтік квотаның көлемі бөлінеді.

Бұл ретте Дүниежүзілік сауда ұйымының мүшесі болып табылатын мүше мемлекет үшін тарифтік квотаның көлемі мұндай мүше мемлекеттің Дүниежүзілік сауда ұйымының алдындағы міндеттемелерін негізге ала отырып, белгіленуі мүмкін.

10. Комиссия не Комиссия шешіміне сәйкес – мүше мемлекет үшінші елдердің барлық маңызды өнім берушілерімен консультациялар нәтижелері негізінде, егер Одақ шенберіндегі халықаралық шарттарда, Одақтың үшінші тараппен халықаралық шарттарында немесе Жоғары кеңес шешімдерінде өзгеше белгіленбесе, үшінші елдер арасында тарифтік квота көлемін бөлуді жүзеге асырады.

Үшінші елдердің барлық маңызды өнім берушілерімен консультациялар нәтижелері бойынша тарифтік квота көлемін бөлу мүмкін болмаған жағдайда, алдағы кезең ішінде осы мемлекеттерден тауарлар жеткізу көлемі ескеріле отырып, үшінші елдер арасында тарифтік квотаның көлемін бөлу туралы шешім қабылданады.

Алдағы кезең ретінде, әдетте, импорттың нақты көлемдерін көрсететін ақпарат қолжетімді болатын кез келген алдағы 3 жыл қабылданады.

Мұндай алдағы кезеңді таңдау мүмкін болмаған жағдайда, тарифтік квота көлемі импорттың нақты көлемін неғұрлым ықтимал бөлуді бағалау негізінде бөлінеді.

11. Тауар тарифтік квотаның қолданылу кезеңі ішінде жеткізілген кезде, кез келген үшінші елге оған бөлінген тарифтік квота көлемін толық пайдалануына кедергі болатын шарттар және (немесе) формальдылықтар белгіленбейді.

12. Тауарды жеткізуге мұдделі кез келген үшінші елдің өтініші бойынша Комиссия:

- 1) тарифтік квотаның бөлінген көлемін қайта бөлу қажеттігі;
- 2) таңдал алған алдағы кезеңді өзгерту;
- 3) тарифтік квотаның бөлінген көлеміне немесе оны шектеусіз пайдалануға қатысты шарттардың, формальдылықтардың немесе біржакты тәртіппен белгіленген кез келген басқа да ережелердің күшін жою қажеттігіне қатысты мәселелер бойынша консультациялар жүргізеді.

13. Тарифтік квоталар белгіленуіне байланысты, Комиссия:

1) тауарды жеткізуге мұдделі үшінші елдің өтініші бойынша сыртқы сауда қызметіне қатысушылар арасында тарифтік квотаның көлемін, сондай-ақ лицензиялар берілген тарифтік квотаның көлемін бөлу әдісі мен тәртібіне қатысты ақпарат береді;

2) тарифтік квотаның бөлінген көлемі шеңберінде жеткізуге арналған тауардың жалпы саны немесе құны, тарифтік квотаның қолданылу мерзімінің басталатын және аяқталатын күндері туралы және олардың кез келген өзгерістері туралы ақпаратты жариялады.

14. Тарифтік квотаның көлемін үшінші елдер арасында бөлу жағдайларынан басқа, Комиссия лицензиялардың тауарды белгілі бір үшінші елден импорттау үшін пайдаланылуын талап етуге құқылы емес.

Еуразиялық экономикалық
одақ туралы шартқа

№ 7 ҚОСЫМША

**Ұшінші елдерге қатысты
тарифтік емес реттеу шаралары туралы
ХАТТАМА**

I. Жалпы ережелер

1. Осы Хаттама Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың IX бөліміне сәйкес әзірленді және ұшінші елдерге қатысты Одактың тарифтік емес реттеу шараларын қолдану тәртібі мен жағдайларын айқындайды.

Осы Хаттаманың күші техникалық реттеу, санитариялық, ветеринариялық және фитосанитариялық талаптарды, экспорттың бақылау және әскери-техникалық ынтымақтастық саласында шараларды қолдану мәселелеріне қатысты қатынастарға қолданылмайды.

2. Осы Хаттамада пайдаланылатын ұғымдар мынаны білдіреді:

«автоматты түрде лицензиялау (қадағалау)» - тауарлардың жекелеген түрлерінің экспортының және (немесе) импортының серпінін мониторингілеу мақсатында белгіленетін уақытша шара;

«бас лицензия» – сыртқы сауда қызметіне қатысушыға лицензияда айқындалған санымен лицензияланатын жекелеген тауар

түрінің экспортына және (немесе) импорттына құқық беретін лицензия;

«тыйым салу» - тауарлардың жекелеген түрлерін әкелуге және (немесе) әкетуге тыйым салатын шара;

«импорт» - тауарды кері әкету туралы міндеттемесіз үшінші елдерден Одақтың кедендік аумағына әкелу;

«айрықша лицензия» – сыртқы сауда қызметіне қатысушыға жекелеген тауар түрінің экспорттына және (немесе) импорттына айрықша құқық беретін лицензия;

«айрықша құқық» - сыртқы сауда қызметіне қатысушыларға тауарлардың жекелеген түрлерінің экспорттын және (немесе) импорттын жүзеге асыруға айрықша лицензияның негізінде берілетін құқық;

«сандық шектеулер» - квоталар белгілеу жолымен енгізілетін тауарлардың сыртқы саудасын сандық шектеу жөніндегі шаралар;

«лицензиялау» - лицензиялар және (немесе) рұқсаттар беру тәртібін белгілейтін әкімшілік шаралар кешені;

«лицензия» - тауарлардың экспорттын және (немесе) импорттын жүзеге асыру құқығына берілетін арнайы құжат;

«біржолғы лицензия» – нысанасы лицензияланатын тауар болып табылатын сыртқы сауда мәмілесі негізінде сыртқы сауда қызметіне қатысушыға берілетін және белгілі бір санымен осы тауарлардың экспорттына және (немесе) импорттына құқық беретін лицензия;

«рұқсат» - нысанасы өзіне қатысты автоматты түрде лицензиялау (қадағалау) белгіленген тауар болып табылатын сыртқы сауда мәмілесі негізінде сыртқы сауда қызметіне қатысуышыға берілетін арнайы құжат;

«рұқсат құжаты» - Комиссия актісінде айқындалған жағдайларда сыртқы сауда қызметіне қатысуышыға немесе жеке тұлғаға тауарларды әкелуге және (немесе) әкетуге құқық беретін құжат;

«уәкілдепті орган» - лицензиялар және (немесе) рұқсаттар беру құқығы берілген мүше мемлекеттің атқарушы билік органды;

«сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар» - мүше мемлекеттердің бірінде тіркелген және осы мемлекеттің заңнамасына сәйкес құрылған заңды тұлғалар болып табылмайтын заңды тұлғалар мен ұйымдар, мүше мемлекеттердің бірінің аумағында тұрақты немесе артықшылықты тұргылықты жері бар, осы мемлекеттің азаматтары болып табылатын не онда тұрақты тұру құқығына ие не осы мемлекеттің заңнамасына сәйкес дара кәсіпкерлер ретінде тіркелген жеке тұлғалар;

«экспорт» - кері әкелу туралы міндеттемесіз тауарды Одақтың кедендей аумағынан үшінші елдердің аумағына әкету.

II. Тарифтік емес реттеу
шараларын енгізу және қолдану

3. Одақ аумағында үшінші елдермен жасалатын саудада бірыңғай тарифтік емес реттеу шаралары (бұдан әрі - шаралар) қолданылады.

4. Шараларды енгізу, қолдану, ұзарту және олардың күшін жою туралы шешімдерді Комиссия қабылдайды.

Өздеріне қатысты шараларды қолдану туралы шешім қабылданған тауарлар үшінші елдермен жасалатын саудада тарифтік емес реттеу шаралары қолданылатын бірыңғай тауарлар тізбесіне (бұдан әрі - бірыңғай тауарлар тізбесі) енгізіледі.

Өздеріне қатысты Комиссия арнайы қорғау шарасы ретінде тарифтік квота не импорттық квота белгілеу және лицензиялар беру туралы шешім қабылдаған тауарлар да бірыңғай тауарлар тізбесіне енгізіледі.

5. Шараларды енгізу немесе олардың күшін жою туралы ұсынысты мүше мемлекет, сол сияқты Комиссия да берे алады.

6. Комиссияның шараларды енгізу, қолдану, ұзарту немесе олардың күшін жою туралы шешімі дайындалған кезде, Комиссия мұндай шешімді қабылдау экономикалық мұдделерін қозғауы мүмкін мүше мемлекеттердің сыртқы сауда қызметіне қатысуышыларды Комиссияға осы мәселе бойынша ұсыныстар мен ескертулер беруге болатындығы жөнінде және консультациялар жүргізу туралы хабар береді.

7. Комиссия консультациялар жүргізудің тәсілі мен нысанын, сондай-ақ өз ұсыныстары мен ескертулерін берген мүдделі тұлғалардың назарына консультациялар жүргізудің барысы мен нәтижелері туралы ақпараттың жеткізілу тәсілі мен нысанын айқындайды.

Консультациялардың жүргізілмеуі сыртқы сауда қызметін жүзеге асыру құқығын қозғайтын Комиссия шешімін жарамсыз деп тану үшін негіз бола алмайды.

8. Комиссия мынадай шарттардың кез келгені:

1) сыртқы сауда қызметін жүзеге асыру құқығын қозғайтын Комиссия шешімінің жобасында көзделген шаралар туралы, ол күшіне енген күнге дейін белгілі болмауы тиіс, осыған байланысты консультациялар жүргізу осынданай шешімде көзделген мақсаттарға қол жеткізбеуге әкеп соғады немесе әкеп соғуы мүмкін;

2) консультациялар жүргізу сыртқы сауда қызметін жүзеге асыру құқығын қозғайтын Комиссия шешімін қабылдауды кідіртуге алып келеді, бұл мұшс мемлекеттердің мүдделеріне елеулі нұқсан келуіне әкеп соқтыруы мүмкін;

3) сыртқы сауда қызметін жүзеге асыру құқығын қозғайтын Комиссия шешімінің жобасында айрықша құқық беру көзделетін шарттар орын алған кезде консультацияларды жүргізбеу туралы шешім қабылдауы мүмкін.

9. Шараларды енгізу немесе олардың күшін жою туралы ұсыныстарды енгізу тәртібін Комиссия айқындайды.

10. Комиссияның шараны енгізу туралы шешімі оларға орналастыру кезінде кеден органдары шаралардың сақталуын бақылайтын кедендік рәсімдерді, сондай-ақ шара енгізілетін тауарларды оларға орналастыруға жол берілмейтін кедендік рәсімдерді айқындауы мүмкін.

III. Тауарлар экспорты мен импортына тыйым салулар және олардың сандық шектеулері

11. Тауарлардың экспорты мен импорты, осы Хаттаманың 12-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, тыйым салулар мен сандық шектеулерді қолданбай жүзеге асырылады.

12. Айрықша жағдайларда мыналар:

1) Одақтың ішкі нарығы үшін айтарлықтай маңызды болып табылатын азық-түліктік немесе өзге де тауарлардың ішкі нарығында аса жетіспеушілікті болдырмау не азайту үшін экспортқа уақытша тыйым салулар немесе уақытша сандық шектеулер;

2) халықаралық саудада тауарларды сыныптау, сұрыптау және сату стандарттарын немесе қағидаларын қолданумен байланысты қажетті экспортқа және импортқа тыйым салулар немесе сандық шектеулер;

3) егер мыналар:

Одақ аумагынан шығарылатын ұқсас тауар өндірісін немесе сатуды шектеу;

егер Одақта ұқсас тауардың айтарлықтай өндірісі болмаса, импорттық тауармен тікелей алмастырыла алатын Одақ аумағынан шығарылатын тауар өндірісін немесе сатуды шектеу;

Одақ аумағынан шығарылатын ұқсас тауардың уақытша артық бөлігін тұтынушылардың кейбір топтарына тегін немесе нарықтық бағадан төмен бағамен осы артық бөлігін беру арқылы нарықтан алып тастау;

егер Одақта ұқсас тауардың айтарлықтай өндірісі болмаса, импорттық тауармен тікелей алмастырылуы мүмкін Одақ аумағынан шығарылатын тауардың уақытша артық бөлігін тұтынушылардың кейбір топтарына тегін немесе нарықтық бағадан төмен бағамен осы артық бөлігін беру арқылы нарықтан алып тастау қажет болса, кез келген түрде оларды әкелу кезінде су биологиялық ресурстардың импортын шектеулер белгіленуі мүмкін.

13. Комиссия Одақ аумағында сандық шектеулерді енгізген кезде, экспорттық және (немесе) импорттық квоталар қолданылады.

Мыналарға:

экспорт кезінде – мүше мемлекеттердің аумағынан шығарылатын тауарларға ғана қатысты;

импорт кезінде – үшінші елдерден шығарылатын тауарларға ғана қатысты сандық шектеулер қолданылады.

Егер тек мұндай сандық шектеулер барлық үшінші елдерден келетін импортқа немесе барлық үшінші елдерге шығарылатын экспортқа қатысты қолданылмайтын болса, қандай да бір үшінші ел аумағынан тауарлардың импортына немесе қандай да бір ел

аумағына арналған тауарлар экспортына қатысты сандық шектеулер қолданылмайды. Мұндай жағдай халықаралық шарттарға сәйкес мүше мемлекеттердің міндеттемелерін сақтауға кедергі жасамайды.

14. Мүше мемлекеттердің ұсыныстары негізінде Комиссия бекітетін Одақтың ішкі нарығы үшін айтарлықтай маңызды болып табылатын тауарлар тізбесіне енгізілген және оларға қатысты айрықша жағдайларда экспортқа уақытша тыйым салулар немесе сандық шектеулер енгізілуі мүмкін тауарларға ғана қатысты экспортқа тыйым салулар немесе сандық шектеулер енгізілуі мүмкін.

15. Осы Хаттаманың 12-тармағының 1) тармақшасына сәйкес Одақтың ішкі нарығы үшін айтарлықтай маңызды болып табылатын ауылшаруашылық тауарларының экспортына тыйым салу немесе сандық шектеу енгізілген кезде, Комиссия:

Одақ аумағынан осындай ауылшаруашылық тауарларын импорттайтын үшінші елдердің азық-түліктік қауіпсіздігі үшін тыйым салудың немесе сандық шектеудің салдарын ескереді;

экспортқа тыйым салуды немесе сандық шектеуді қолданудың сипаты мен ұзақтығы жөнінде Дүниежүзілік сауда ұйымының Ауыл шаруашылығы комитетіне алдын ала хабарлайды;

кез келген импорттаушы елдің өтініші бойынша каралатын шараға қатысты мәселелер бойынша консультациялар ұйымдастырады не барлық қажетті ақпаратты береді.

Осы тармақта экспортына қатысты тыйым салуды немесе сандық шектеуді енгізууді жоспарлаған мүше мемлекеттер аумағынан

шығарылатын ауылшаруашылық тауарының үлесі импортында кемінде 5 пайызды құрайтын ел импорттаушы ел деп түсініледі.

16. Комиссия мүше мемлекеттер арасында экспорттық және (немесе) импорттық квоталардың көлемдерін бөледі және мүше мемлекеттердің сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар арасында экспорттық және (немесе) импорттық квоталардың үлестерін бөлу әдісін айқындайды, сондай-ақ қажет болған жағдайда, үшінші елдер арасында импорттық квота көлемін бөледі.

Комиссия мүше мемлекеттер арасында экспорттық және (немесе) импорттық квоталардың көлемдерін бөлуді мүше мемлекеттердің ұсыныстарын ескере отырып, сандық шектеулерді енгізу арқылы шешу болжанатын міндеттерге байланысты және мүше мемлекеттердің әрқайсысындағы тауарлар өндірісінің және (немесе) оларды тұтыну көлемдерін негізге ала отырып жүзеге асырады.

17. Комиссия экспорттық және (немесе) импорттық квоталарды қолдану туралы шешім қабылдаған кезде:

1) экспорттық және (немесе) импорттық квоталарды (олар үшінші елдер арасында белінетіне қарамастан) белгілі бір мерзімге белгілейді;

2) оларға белінген импорттық квота көлемі туралы (егер импорттық квота үшінші елдер арасында белінетін болса) барлық мұдделі үшінші елдерге хабарлайды;

3) экспорттық және (немесе) импорттық квоталарды қолдану, олардың көлемдері және қолданылу мерзімдері туралы, сондай-ақ

үшінші елдер арасында импорттық квотаны бөлу туралы ақпаратты жариялады.

18. Үшінші елдер арасында иморттық квоталарды бөлуді, әдетте, үшінші елдердің барлық маңызды өнім берушілерімен консультациялардың нәтижелері бойынша Комиссия жүзеге асырады.

Бұл ретте Одақ аумағында осы тауар импортында 5 және одан көп пайыз мөлшерде үлесі бар өнім берушілер үшінші елдерден маңызды өнім берушілер деп түсініледі.

19. Егер иморттық квоталарды бөлу үшінші елдерден барлық маңызды өнім берушілермен консультациялардың нәтижелері негізінде жүзеге асырылмайтын жағдайда, Комиссияның үшінші елдер арасында квоталарды бөлу туралы шешімі алдыңғы кезең ішінде осы елдерден тауар жеткізу көлемі ескеріле отырып қабылданады.

20. Тиісті тауарды жеткізу иморттық квотаның қолданылу кезеңінде жүргізілетін жағдайда, Комиссия кез келген үшінші елге оған бөлінген иморттық квотаны толық пайдалануға кедергі келтіруі мүмкін ешқандай шарттарды немесе формальдылықтарды белгілемейді.

21. Оған қатысты экспорттық және (немесе) иморттық квота енгізілетін тауарды жеткізу көлемін айқындау үшін алдыңғы кезеңді таңдауды Комиссия жүзеге асырады. Бұл ретте, әдетте, оларға қатысты экспорттың және (немесе) иморттың нақты көлемдерін көрсететін ақпарат қолжетімді болатын алдыңғы кез келген 3 жыл осында кезең деп қабылданады. Алдыңғы кезеңді таңдау мүмкіндігі

болмаған жағдайда, экспорттық және (немесе) импорттық квоталар экспорттың және (немесе) импорттың нақты көлемдерінің неғұрлым ықтимал бөлінуін бағалау негізінде болінеді.

Осы тармақта экспорттың және (немесе) импорттың нақты көлемдері деп оларға шектеулер болмаған жағдайда, экспорттың және (немесе) импорттың көлемдері түсініледі.

22. Тауарды жеткізуге мүдделі кез келген үшінші елдің өтініші бойынша Комиссия осы елмен:

- 1) белгіленген импорттық квотаны қайта бөлу қажеттігіне;
- 2) таңдал алынған алдағы кезеңді өзгертуге;
- 3) импорттық квотаны бөлуге немесе оны шектеусіз пайдалануға қатысты шарттардың, формальдылықтардың немесе біржақты тәртіппен белгіленген кез келген басқа да ережелердің күшін жою қажеттігіне қатысты консультациялар жүргізеді

23. Сыртқы сауда қызметіне қатысушылар арасында экспорттық және (немесе) импорттық квоталар үлестерін бөлуді Комиссия айқындайтын әдіс негізінде мүше мемлекеттер жүзеге асырады және ол экспорттық және (немесе) импорттық квоталар үлестерін алуға қатысты сыртқы сауда қызметіне қатысушылардың тең құқылары болуына және меншік нысанының, тіркелген жерінің немесе нарықтағы жағдайының белгілері бойынша кемсітпеушілікке негізделеді.

24. Импорттық квотаны үшінші елдер арасында бөлу жағдайларынан басқа, лицензияларды тиісті тауарды қандай да белгілі бір елге және (немесе) қандай да белгілі бір елден экспорттау

және (немесе) импорттау үшін пайдалану талабын қоюға жол берілмейді.

25. Экспорттық және (немесе) импорттық квоталардың қолданылуына байланысты, Комиссия:

1) тауардың жекелеген түрінің саудасына мұдделі үшінші елдің талабы бойынша экспорттық және (немесе) импорттық квоталарды болу тәртібіне, оларды сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар арасында бөлу тетігіне және лицензиялар берілген квоталар көлемдеріне қатысты ақпарат береді;

2) экспорты және (немесе) импорты болашақта белгілі бір уақыт ішінде рұқсат етілетін тауардың жалпы саны немесе құны туралы, сондай-ақ экспорттық және (немесе) импорттық квоталарды қолданудың басталатын және аяқталатын күндері мен олардың кез келген өзгерістері туралы ақпаратты жариялады.

IV. Айрықша құқық

26. Сыртқы сауда қызметін жүзеге асыру айрықша құқық беру жолымен шектелуі мүмкін.

27. Экспорттына және (немесе) импортына айрықша құқық берілетін тауарларды, сондай-ақ мүше мемлекеттердің осындай айрықша құқық берілетін сыртқы сауда қызметіне қатысуышыларды айқындау тәртібін Комиссия айқындейды.

Комиссия шешімі негізінде мүше мемлекеттер айрықша құқық берген сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар тізбесі Одақтың Интернет желісіндегі ресми сайтында жариялануға жатады.

28. Айрықша құқық беру арқылы сыртқы сауда қызметін жүзеге асыруға шектеу енгізу туралы шешімді мүше мемлекеттің ұсынысы бойынша Комиссия қабылдайды.

Айрықша құқық енгізу қажеттігінің негіздемесінде қаржылық-экономикалық есептеулер және осы шараның қолданылу орындылығын растайтын өзге де қажетті ақпарат қамтылуға тиіс.

29. Комиссия актісі негізінде мүше мемлекеттер айрықша құқық берген сыртқы сауда қызметіне қатысуышылар кемсітпеушілік қағидатын негізге ала отырып және сатып алу немесе сату шарттарын қоса алғанда, коммерциялық түсініктерді ғана басшылыққа ала отырып, тиісті тауарлардың экспортты және (немесе) импорты бойынша мәмілелер жасасады және үшінші елдердің ұйымдарына осындай сатып алуларға немесе сатуларға қатысуға қатысты бәсекелесуге (кәдімгі іскерлік практикаға сәйкес) барабар мүмкіндік береді.

30. Оларға қатысты сыртқы сауда қызметіне қатысуышыларға айрықша құқық берілетін тауарлардың экспортты және (немесе) импорты уәкілетті орган беретін айрықша лицензиялар негізінде жүзеге асырылады.

V. Автоматты түрде лицензиялау (қадағалау)

31. Комиссия тауарлардың жекелеген түрлерінің экспорты және (немесе) импорты серпінін мониторингілеу мақсатында автоматты түрде лицензиялауды (қадағалауды) енгізуге құқылы.

32. Автоматты түрде лицензиялауды (қадағалауды) енгізу мүше мемлекеттің, сол сияқты Комиссияның бастамасы бойынша жүзеге асырылады.

Автоматты түрде лицензиялауды (қадағалауды) енгізу қажеттігінің негізdemесінде тауарлардың жекелеген түрлері экспортының және (немесе) импортының сандық көрсеткіштерін және олардың өзгерістерін өзге де тәсілдермен қадағалап отырудың мүмкін еместігі туралы ақпарат қамтылуға тиіс.

33. Оларға қатысты автоматты түрде лицензиялау (қадағалау) енгізілетін тауарлардың жекелеген түрлерінің тізбесін, сондай-ақ осындай автоматты түрде лицензиялау (қадағалау) мерзімдерін Комиссия белгілейді.

Оларға қатысты автоматты түрде лицензиялау (қадағалау) снгізілген тауарлар бірынғай тауарлар тізбесіне енгізіледі.

34. Оларға қатысты автоматты түрде лицензиялау (қадағалау) енгізілген тауарлардың экспорты және (немесе) импорты уәкілетті орган берген рұқсаттар болған кезде, Комиссия айқындастын тәртіппен жүзеге асырылады.

35. Бірынғай тауарлар тізбесіне енгізілген тауарлардың экспортына және (немесе) импортына рұқсаттар беру осы қосымшаға сәйкес ережелерге сай жүзеге асырылады.

VI. Рұқсат беру тәртібі

36. Тауарларды әкелуге және (немесе) әкетуге рұқсат беру тәртібі лицензиялауды енгізу немесе сыртқы сауда қызметін реттеудің өзге де әкімшілік шараларын қолдану арқылы іске асырылады.

37. Рұқсат беру тәртібін енгізу, қолдану және оның қүшін жою туралы шешімді Комиссия қабылдайды.

VII. Жалпы айрықшалықтар

38. Тауарлардың жекелеген түрлерін әкелу және (немесе) әкету кезінде шаралар, оның ішінде осы Хаттаманың III және IV бөлімдерінде көрсетілгендерден ерекшеленетін негіздер бойынша, егер бұл шаралар:

- 1) қоғамдық моральды немесе құқықтық тәртіпті сақтау үшін қажет;
- 2) адамның өмірі мен динсаулығын, коршаған ортаны, жануарлар мен өсімдіктерді қорғау үшін қажет;
- 3) алтын немесе күміс экспортына және (немесе) импортына қатысты;
- 4) мәдени құндылықтар мен мәдени мұраны қорғау үшін қолданылатын;
- 5) орны толмайтын табиғи ресурстардың таусылуын болғызыбау үшін қажет және орны толмайтын табиғи ресурстарды

пайдаланумен байланысты ішкі өндірісті немесе тұтынуды шектеумен бір мезгілде жүргізілетін;

6) үкімет жүзеге асыратын тұрактандыру жоспарының нәтижесінде әлемдік бағаға қарағанда, негұрлым төмен деңгейде осындай тауарлардың ішкі бағасы тұрақталатын кезеңдер ішінде ішкі өндеу өнеркәсібі мұндай тауарларының жеткілікті санымен қамтамасыз ету үшін мүше мемлекеттердің аумактарынан шығарылатын тауарлар экспортын шектеумен байланысты;

7) тауарлардың жалпы немесе жергілікті тапшылығы жағдайында, оларды сатып алу немесе бөлу үшін қажет;

8) халықаралық міндеттемелерді орындау үшін қажет;

9) қорғаныс пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін қажет;

10) кедендейтін заңнаманы қолдануға, қоршаған ортаны қоргауға, зияткерлік меншікті қоргауға қатысты халықаралық міндеттемелерге қайшы келмейтін құқықтық актілердің және өзге де құқықтық актілердің сақталуын қамтамасыз ету үшін қажет болған жағдайларда енгізілуі мүмкін.

39. Осы Хаттаманың 38-тармағында көрсетілген шаралар Комиссия шешімі негізінде енгізіледі және үшінші елдердің еркін немесе негізделмеген кемсітүшілік, сондай-ақ тауарлармен сыртқы сауданың жасырын шектеу құралы бола алмайды.

40. Осы Хаттаманың 38-тармағында көзделген негіздер бойынша тауардың жекелеген түріне қатысты шараларды енгізу не олардың құшін жою мақсаттары үшін мүше мемлекет тауардың атауы, оның ЕАЭО СЭҚ ТН коды, ұсынылатын шаралар сипаттамасы

және олардың болжамды қолданылу мерзімі туралы мәліметтерді, сондай-ақ шараларды енгізу немесе олардың қүшін жою қажеттігінің негіздемесін қамтитын құжаттарды Комиссияға ұсынады.

41. Егер Комиссия мүше мемлекеттің осы Хаттаманың 38-тармагында көзделген негіздер бойынша шараларды енгізу туралы ұсынысын қабылдамаған жағдайда, олардың енгізілуіне бастамашы болған мүше мемлекет осы Хаттаманың X бөліміне сәйкес біржакты тәртіппен осындай шараларды енгізе алады.

VIII. Сыртқы қаржылық жағдайды қорғау және төлемдік тенгерім тәпеп-тендігін қамтамасыз ету

42. Тауарлардың жекелеген түрлерінің импорты кезінде шаралар, оның ішінде осы Хаттаманың III және IV бөлімдерінде көрсетілгендерден ерекшеленетін негіздер бойынша, егер бұл сыртқы қаржылық жағдайды қорғау және төлемдік тенгерім тәпеп-тендігін қамтамасыз сту үшін қажет болған жағдайда, енгізілуі мүмкін.

Мұндай шаралар, егер төлем тенгерімінің күрделі жай-күйіне байланысты ғана өзге шаралар сыртқы есеп айырысулар жағдайының күрт нашарлауын тоқтата алмаса, енгізілуі мүмкін.

43. Егер импортталатын тауарларды жеткізгені үшін төлемдер осы Хаттаманың 44-тармағында айтылған мүше мемлекеттердің валюталық резервтері қалыптасатын валюталармен жүргізілсе ғана шаралар, оның ішінде осы Хаттаманың III және IV бөлімдерінде

көрсетілгендерден ерекшеленетін негіздер бойынша енгізілетін шаралар қолданылуы мүмкін.

44. Импортқа қатысты шектеулер мүше мемлекеттердің валюталық резервтерінің сөзсіз айтарлықтай қысқару қауіпін болдырмау үшін немесе мүше мемлекеттердің валюталық резервтерінің орынды өсу қарқынын қалпына келтіру үшін қажет болатын маңызынан да негұрлым маңызды болмауга тиіс.

45. Комиссия мүше мемлекеттің осы Хаттаманың 42-тармағында көрсетілген шараларды енгізу туралы ұсынысын қарайды.

46. Егер Комиссия мүше мемлекеттің шараларды енгізу туралы ұсынысын қабылдамаған жағдайда, онда мүше мемлекет осы Хаттаманың 42-тармағында көрсетілген шараларды енгізу туралы шешімді осы Хаттаманың X бөліміне сәйкес біржақты тәртіппен қабылдай алады.

IX. Тауарлардың сыртқы саудасы саласындағы лицензиялау

47. Лицензиялау Комиссия белгілеген жағдайларда, тауарлардың жекелеген түрлерінің экспорты және (немесе) импорты кезінде, егер осы тауарларға қатысты:

сандық шектеулер;

айрықша құқық;

рұқсат беру тәртібі;

тарифтік квота;

арнайы қорғау шарасы ретінде импорттық квота енгізілсе, қолданылады.

Лицензиялау уәкілетті органның сыртқы сауда қызметіне қатысушыға тауарлардың экспортына және (немесе) импорттына лицензия беруі арқылы іске асырылады.

Бір мүше мемлекеттің уәкілетті органы берген лицензияларды барлық басқа мүше мемлекеттер мойындайды.

48. Бірыңғай тауарлар тізбесіне енгізілген тауарлардың экспортын және (немесе) импорттын лицензиялау осы Хаттамаға қосымшада көзделген қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

49. Уәкілетті органдар лицензиялардың мынадай түрлерін береді:

біржолғы лицензия;

бас лицензия;

айрықша лицензия.

Бас және айрықша лицензиялар беру Комиссия айқындастының жағдайларда жүзеге асырылады.

X. Шараларды біржақты тәртіппен қолдану

50. Осы Қосымшаның VII және VIII бөлімдерінде көзделген негіздер бойынша айрықша жағдайларда, мүше мемлекеттер үшінші елдермен саудада біржақты тәртіппен уақытша шараларды, оның ішінде осы Хаттаманың III және IV бөлімдерінде көрсетілгендерден ерекшеленетін негіздер бойынша енгізуі мүмкін.

51. Уақытша шараны енгізетін мүше мемлекет алдын ала, бірақ ол енгізілген күнге дейін күнтізбелік З күннен кешіктірмей, Комиссияга бұл туралы хабарлайды және Одақтың кедендік аумағына осындай шара енгізу туралы ұсыныс енгізеді.

52. Комиссия мүше мемлекеттің уақытша шара енгізу туралы ұсынысын қарайды және мүше мемлекеттің ұсынысын қарау қорытындылары бойынша Одақтың кедендік аумағында осындай шара енгізу туралы шешім қабылдауы мүмкін.

53. Бұл жағдайда осындай шараның қолданылу мерзімін Комиссия белгілейді.

54. Егер Одақтың кедендік аумағына уақытша шара енгізу туралы шешім қабылданбаған жағдайда, Комиссия уақытша шараны енгізген мүше мемлекетке және мүше мемлекеттердің кеден органдарына уақытша шара оның енгізілген күнінен бастап 6 айдан аспайтын мерзімге қолданылатынын хабарлайды.

55. Мүше мемлекеттен уақытша шара енгізу туралы алынған хабарламаның негізінде Комиссия мүше мемлекеттердің кеден органдарына бір мүше мемлекеттің уақытша шараны енгізгені туралы:

- 1) мүше мемлекеттің оған сәйкес уақытша шара енгізілетін нормативтік күқиқтық актісінің атауын;
- 2) тауардың және ЕАЭО СЭҚ ТН кодының атауын;
- 3) уақытша шара енгізілген күнді және оның қолданылу мерзімін көрсете отырып дереу хабарлайды.

56. Осы Хаттаманың 55-тармагында көрсетілген ақпаратты алғаннан кейін мүше мемлекеттердің кеден органдары мыналарға:

тауарлары туралы мәліметтер осы ақпаратта қамтылған, уақытша шараны қолданған мүше мемлекеттің аумағынан шығарылатын тиісті тауарларды осы мүше мемлекеттің уәкілетті органы берген лицензиясыз әкетуге;

тауарлары туралы мәліметтер осы ақпаратта қамтылған, уақытша шараны қолданған мүше мемлекетке арналған тиісті тауарларды осы мүше мемлекеттің уәкілетті органы берген лицензиясыз әкелуге жол бермейді. Бұл ретте уақытша шараны қолданбайтын мүше мемлекеттер уақытша шараны қолданған мүше мемлекеттің аумагына тиісті тауарлардың әкелінуіне жол бермеуге бағытталған қажетті күш-жігерін жұмсайды.

[For the Annex of ANNEX 7, see Volume 3045 --

Pour l'annexe de l'annexe 7, voir au volume 3045.]

22-00414

ISBN 978-92-1-910025-1

A standard linear barcode representing the ISBN number 978-92-1-910025-1. The barcode is composed of vertical black bars of varying widths on a white background.

9 789219 100251

**UNITED
NATIONS**

**TREATY
SERIES**

**Volume
3044**

2015

**I. No.
52764**

**RECUEIL
DES
TRAITÉS**

**NATIONS
UNIES**
